ଆଦିବାସୀ ଲୋକ କାହାଣୀ

ଆଦିବାସୀ ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତି ଏକାଡେମୀ,

ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଓଡିଶା

ଆଦିବାସୀ ଲୋକ କାହାଣୀ

ସଂକଳକ :

ଡଃ ପରମାନନ୍ଦ ପଟେଲ

ନର୍ଦ୍ଦେଶକ :

ଖଗେଶ୍ୱର ମହାପାତ୍ର

ଆଦବାସୀ ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତି ଏକାଡେମୀ

କଲ୍ୟାଣ ବଭାଗ

ଭୁବନେଶ୍ୱର

ADIVASI LOK KAHANI

Compilation :
Dr. Paramananda Patel

Supervisor :
Prof. Khageswar Mahapatra

ACADEMY OF TRIBAL DIALECTS & CULTURE
WELFARE DEPARTMENT
ADIVASI EXHIBITION GROUND,
UNIT - 1, BHUBANESWAR - 751009
1996

Cover :
Sri Prasanta Kumar Das

Price : Thirty five Rupees Only

Printed at : Bholanath Press, BBSR.-10

ମୁଖବନ୍ଧ

ଆଦିବାସୀ ଭାଷା ଗୁଡ଼ିକରେ ସାଧୁ ସାହିତ୍ୟର ବିକାଶ ଘଟି ନ ଥିବାରୁ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଚଳିତ ପୁରାକଥା, ଗପ, ଗୀତ ଇତ୍ୟାଦି ଯଥାର୍ଥରେ ବିଶୁଦ୍ଧ ଲୋକ-ସାହିତ୍ୟ । ସେମାନଙ୍କର ମୌଖିକ ସାହିତ୍ୟିକ ପରମ୍ପରା ଅନାଦି କାଳରୁ ପ୍ରଲମ୍ବିତ ଏବଂ ଏଥିରେ ଆଦିବାସୀ ସଂପ୍ରଦାୟର ପ୍ରକୃତିଗତ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସ୍ୱରର ସନାତନୀ ସ୍ୱରୂପ ପ୍ରତିବିମ୍ବିତ । ଆଦିବାସୀ ସଂସ୍କୃତିର ଇତିହାସ ଏବଂ ତାଙ୍କର ଆନୁବଂଶିକ ଜୀବନ ଯାପନ ପ୍ରଣାଳୀର ବୈଚିତ୍ର୍ୟ ଆକଳନ କରିବା ଦିଗରେ ଏହି ସାହିତ୍ୟ ହେଉଛି ଏକ ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟ ଉପାଦାନ ।

ଆଦିବାସୀ ଲୋକ ଗଳ୍ପର କଥାବସ୍ତୁ ଓ ଚରିତ୍ର କିଛି ଅଂଶରେ ସାର୍ବଜନୀନ, ମାତ୍ର ବହୁ ପରିମାଣରେ ପ୍ରକୃତିଗତ । 'ମୋଟିଫ୍' ଗୁଡ଼ିକ ସ୍ୱୟଂସିଦ୍ଧ । ସଂସ୍କୃତ ପ୍ରାକୃତ ତଥା ଆଧୁନିକ ଭାରତୀୟ ଭାଷାରେ ଲୋକ ସାହିତ୍ୟରେ ଏକ ପ୍ରକାର ଆଦିବାସୀ ପରମ୍ପରା ପ୍ରବାହିତ ଅନୁସୃଷ୍ଟି ଅନୁମେୟ । ଆଦିବାସୀ କାହାଣୀର ଆନ୍ତରିକ ବିଭବ ସହିତ ଆଙ୍ଗିକ ସୌଷ୍ଠବ ମଧ୍ୟ ଆକର୍ଷଣୀୟ ।

ଆଦିବାସୀ ଭାଷାରେ କାହାଣୀ ବଖାଣିବାର କିଛି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଶୈଳୀ ଦେଖାଯାଏ । ବାକ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକର ଗଠନ ଓ ବିନ୍ୟାସ ଢଙ୍ଗରେ ଏବଂ କହିବାର ଭଙ୍ଗୀରେ କାହାଣୀର କଳା କୌଶଳ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ । ସାଧାରଣତଃ ଏଥିରେ ବର୍ଣ୍ଣନା ବା ବିବରଣୀ ଥାଏ ସ୍ୱଳ୍ପ । ସଂଳାପ ଥାଏ ଅଧିକ । କହିବା ଲୋକ କାହାଣୀର ଚରିତ୍ରଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଉପସ୍ଥାପନ କରେ । ସେମାନେ ନିଜ ନିଜର ବକ୍ତବ୍ୟ କୁହନ୍ତି । ବକ୍ତା ସେଗୁଡ଼ିକୁ କେବଳ ସୂତ୍ରଧର ଭଳି ସଂଲଗ୍ନ ଓ ସଂକଳିତ କରି ଚାଲେ । ଫଳରେ ସମସ୍ତ ବର୍ଣ୍ଣନରେ ନାଟକୀୟ 'ଆକ୍ସନ୍' ଅନୁଭୂତ ହୁଏ । ବକ୍ତାଙ୍କ ବଚନିକାରେ ବାକ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକର କ୍ରମ-ବିନ୍ୟାସରେ ଏକ ପ୍ରକାର "ଶୃଙ୍ଖଳା" ଦେଖାଯାଏ । ଗୋଟିଏ ବାକ୍ୟ ଶେଷର ସମାପିକା କ୍ରିୟା ପଦଟି ପ୍ରାୟ ପରବର୍ତ୍ତୀ ବାକ୍ୟର ଆରମ୍ଭରେ ପୁନରାବୃତ୍ତ ହୁଏ । ଯଥା : ଦୁହେଁ ବଣକୁ ଗଲେ । ଗଲେ ଯେ ବାଟରେ ଶୋଷ ଲାଗିଲା । ଶୋଷ ଲାଗିଲା ଯେ ପାଣି ଖୋଜିଲେ । ପାଣି ଖୋଜିଲେ ଯେ ଗୋଟେ କୂଅ ଦେଖିଲେ ଇତ୍ୟାଦି । ଆଉ ଏକ ପ୍ରକାରର ଶୃଙ୍ଖଳା ହେଉଛି

ପ୍ରତ୍ୟେକ ବାକ୍ୟ ଆରମ୍ଭରେ । 'ତାପରେ' କିମ୍ବା 'ବୋଲିଲ' ଭଳି ସଂଯୋଜକ ପ୍ରକାର୍ଯ୍ୟ-ଶବ୍ଦ ଦ୍ୱାରା ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ବାକ୍ୟକୁ ପ୍ରବହମାନ କରାଯାଏ । ଆଉ ଏକ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ, କାହାଣୀ କହିବାର ଢଙ୍ଗ ହେଉଛି ସ୍ୱରବୃତ୍ତ । ବକ୍ତବ୍ୟକୁ ସ୍ୱର ଅନୁରୂପ ସ୍ୱରଲହରୀ ଦେଇ ବିବୃତ କରିବା ଓ ଅନୁତାନିକ ଯତିରେଖା ମଧ୍ୟରେ ବକ୍ତବ୍ୟରେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ ସୃଷ୍ଟି କରିବା-ଏ ଦ୍ୱିବିଧ ପଦ୍ଧତି ଆଦିବାସୀ କାହାଣୀ କଥନର ସ୍ୱରବୃତ୍ତ । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲାଗେ ଯେ, ଉପରୋକ୍ତ ସମସ୍ତ ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର୍ୟ ପୃଥିବୀର ଯାବତୀୟ ଆଦିବାସୀ ଲୋକ କଥା ଶୈଳୀରେ ଉପଲବ୍ଧ ହୁଏ ।

ଆଦିବାସୀ ଭାଷା ଅଧ୍ୟୟନ ନିମନ୍ତେ ଉପାଦାନ ସଂଗ୍ରହ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଏକାଡେମୀର ବିଭିନ୍ନ ଗବେଷକ ପ୍ରଚୁର ଲୋକ-ସାହିତ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରିଥାଇଛନ୍ତି । ସେହି ଭଣ୍ଡାରରୁ ଚଉଦଟି ଭାଷାରେ ଚଉଦଟି କାହାଣୀ ଚୟନ କରାଯାଇଛି । ଆଦିବାସୀ ଭାଷାରେ ମୂଳ କାହାଣୀଟି ଉଦ୍ଧାର କରିବା ସଙ୍ଗେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବୁଝିବା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଆରେ ତାର ରୂପାନ୍ତର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଡଃ ପରମାନନ୍ଦ ପଟେଲ କାହାଣୀ ଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ବାଚନ କରି ସଂକଳନର ଦାୟିତ୍ୱ ସଂପାଦନ କରିଛନ୍ତି । ସମସ୍ତ ସଂଗ୍ରାହକ ଏବଂ ଡଃ ପଟେଲଙ୍କୁ ଏକାଡେମୀପକ୍ଷରୁ ଧନ୍ୟବାଦ ।

ତା ୨୭।୮।୯୨

ଖଗେଶ୍ୱର ମହାପାତ୍ର
ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ

ସୂଚୀପତ୍ର

(✲ କାହାଣୀର ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦ ତାରକା ଚିହ୍ନିତ)

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ବିଷୟ	ଭାଷା	ପୃଷ୍ଠା
୧-	ଅନଟେ ସାପ୍‌ନା	(ଓରାଓଁ)	୧-୩
✲	ଗୋଟିଏ ସ୍ୱପ୍ନ		
୨-	ବେଲ୍ ଭାଙ୍‌ଦା ଗାହ୍ ଖିର		୩-୫
✲	ରଜାଝିଅ କାହାଣୀ		
୩-	ରେ କାର୍‌ମା ଗାଟି କକାସି ଓଡ଼େ ଡିମ୍ବ	(କୁଓଁ)	୬-୯
✲	ଅନାଥ ବାଳକ ଓ ଲଉଡ଼ୁମ୍ବା		
୪-	ରେକୋଡ଼ ଗୋଂଡୁ କାଥା	(କୁଓଁ)	୯-୧୨
✲	ଗୋରୁ ଜଗୁଆଳ ଟୋକା କଥା		
୫-	ବାଘ ଗପ	(କୋୟା)	୧୨-୧୪
✲	ବାଘ ଗପ		
୬-	ଚରକାଡ଼ ମାମାନ୍ ଚରକାଡ଼ ଆନ୍‌ମାର୍	(କୋୟା)	୧୪-୧୮
✲	ଚତୁର ମାମୁଁର ଚତୁର ଭଣଜା		
୭-	ଲେଗଙ୍ଗ୍ ଅଡଃ ବେଡ଼ଂଗାଃ କାହ୍ନମ୍	(ଖଡ଼ିଆ)	୧୯-୨୦
✲	ଚନ୍ଦ୍ର ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟ କଥା		
୮-	ଇବ, ଶଂଖ ଅଡଃ କୁଇଲ୍ ଗା କାହ୍ନମ୍	(ଖଡ଼ିଆ)	୨୦-୨୧
✲	ଇବ୍, ଶଙ୍ଖ ଏବଂ କୁଇଲର କଥା		
୯-	ବେଲ ଆଉ ଲେରେଙ୍ଗ୍ ଗାତା	(ଜୁଆଙ୍ଗ)	୨୨-୨୩
✲	ସୂର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଚନ୍ଦ୍ର କଥା		
୧୦-	ଜୁଆଂଗ କା ଜନମ ଗାତା	(ଜୁଆଂଗ)	୨୪-୨୫
✲	ଜୁଆଙ୍ଗ ମାନଙ୍କର ଜନ୍ମକଥା		
୧୧-	ହପୁର ରାଏ ଗାତା	(ଜୁଆଙ୍ଗ)	୨୫-୨୭
✲	ଅପ୍ସରୁଣୀ କଥା		
୧୨-	କାର ଓଁ୍ା ଲଂସା	(ଓଡାସ୍ପୀ)	୨୭-୩୧
✲	କଲର କାହାଣୀ		
୧୩-	ରେବ୍ ଓଁଃ-ସା		୩୨-୩୫
✲	ଗୋଧି କାହାଣୀ		

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ବିଷୟ	ଭାଷା	ପୃଷ୍ଠା
୧୪-	ମାଇଜି ମୁନୁଷ କାତା	(ଦେଶିଆ)	୩୬-୩୭
୧୫-	ବୁଢା ଓ ତାର ସୁବହିଅ	(ଦେଶିଆ)	୩୮-୪୧
୧୬-	ରୁବ୍ ଉସ୍ ସମ	(ବଣ୍ଡା)	୪୧-୪୩
*	ଅଲସୁଅ ପାପ		
୧୭-	ମାର ମୁର	(ବଣ୍ଡା)	୪୪-୪୬
*	ସାବତ ମାଆ		
୧୮-	ଚିଶସର୍ ଉସ୍ ରମ	(ବଣ୍ଡା)	୪୬-୫୧
*	ପାଣ୍ଡକା ରଣୀ		
୧୯-	ଶିଆଳ କୁକୁଡ଼ା	(ବାଥୁଡ଼ି)	୫୧-୫୫
୨୦-	ଅଲସୁ ଆଉ ଖାଣ୍ଡିଆ ପଣ୍ଡା	(ବାଥୁଡ଼ି)	୫୫-୫୯
୨୧-	ଝିକ ଚଳେଇ	(ବାଥୁଡ଼ି)	୫୯-୬୧
୨୨-	ଧନ୍ ସଙ୍ଗାତ୍ ଅଉ ଜେମାଦେଇ	(ବାଥୁଡ଼ି)	୬୨-୬୪
୨୩-	ଲଲବୁଙ୍ଗ ? ନାଲ	(ମୁଣ୍ଡାରୀ)	୬୪-୭୦
*	ଲୋଭର ଫଳ		
୨୪-	ବାର୍ ହଡ଼ ଗାଡ଼ି	(ମୁଣ୍ଡାରୀ)	୭୦-୭୨
*	ଦୁଇ ସଙ୍ଗାତ		
୨୫-	କନ୍ ସତାନ୍ ଇଡନାସାନ୍ ପାଣ୍ଡେସନ୍ ସୁମ୍ତେଃ		୭୩-୭୬
*	କୁକୁର କାହିଁକ ଠେକୁଆ ଧରଲ	(ଲାଞ୍ଜିଆ ସଉରା)	
୨୬-	ରୁଡାନ୍ ଇଡନାସାନ୍ କାଂସିଙ୍ଗମାନ୍ ସାଙ୍ଗ୍ତେ		୭୬-୭୮
*	ବିଲୁଆ କାହିଁକ କୁକୁଡ଼ା ଖାଏ	(ଲାଞ୍ଜିଆ ସଉରା)	
୨୭-	ମୁସିଂ କାହ୍ନା (ସାନ୍ତାଳୀ)		୭୯-୮୨
*	ବାଘ ଏଣ୍ଡୁଅ		
୨୮-	ହୁଲଙ୍ଗ ହଲ୍ଅ - ମନ୍ କାଥା	(ସାନ୍ତାଳୀ)	୮୩-୮୫
*	ହ୍ଲମନ		
୨୯-	ସିଭୁମ୍ ବୁଲାଃ ଲୁଭ ହନ୍	(ହୋ)	୮୫-୮୭
*	ସିଭୁମ ବୁଢାର ଝିଅ		
୩୦-	ବୋଙ୍ଗା ବୁଲା ଅଣ୍ଡଅ ଭୂମୁ	(ହୋ)	୮୮-୯୦
*	ବୋଙ୍ଗା ବୁଢା ଏବଂ ଶିଆଳ		

—o—

(ଓରାଓଁ)

ଅନ୍‌ଟେ ସାପ୍‌ନା

ସଂଗ୍ରାହିକା : ଅଧ୍ୟାପିକା ସବିତା ମହାପାତ୍ର

ଅନ୍‌ଟେ ରାଜିନୁ ଅର୍‌ଟୋ ରାଜାସ୍ ରହ୍‌-ଚ୍ଚସ୍ । ଆସ୍‌ଗାହି ଅନ୍‌ଟେହୁଁ ଖାଦ୍‌ଦେ କହାର-ର ମାଲ୍ ରହ୍‌-ଚ୍ଚର୍ । ଅଦ୍ଦାଗେ ଆସ୍ ବହୁତ୍ ଦୁଖେନ୍ ରଃ-ଆ ଲଗିସ୍ । ଅନ୍‌ଗନ ରାଜାସ୍ ସେନ୍ଦ୍-ରା ବେଚ୍-ରାଗେ ଟୋଙ୍ଗାଙ୍ଗ୍ କେର୍‌କା ରହ୍‌ଚ୍ଚସ୍ । ଅନ୍‌ଗୁସାନ୍ ଅନଟେ ପୋଖ୍‌ରା ରହ୍‌-ଚ୍ଚ । ରାଜାସ୍ ଆ ପୋଖ୍‌ରା ପିନ୍ଢ଼ନ୍‌ଠା ଅନ୍‌ଟେ ମାନ୍‌ନେ ଏକ୍‌ହ-ନୁ ଢକ-କଆସ୍ ଅଉର୍ ସାଥ୍‌ରାଃ ଲର୍-ଗିଆସ୍ । ରାଜାସ୍ ଖାଙ୍ଦ୍-କାସ ରହ୍‌-ଚ୍ଚସ୍ । ଖାନେ ଆସ୍‌ଗେ ଖାନ୍‌ଦର-ଆଃ ଋକକଆ । ଖାନେ ଆ ମାନ୍‌ନେ ଏକ୍‌ହ ଗୁସାନ୍ ଅନ୍ ରେଖ୍‌ଖୋ ଘୋଡୋନ୍ ଝୁଣ୍ଡ୍-ଚ୍ଚସ୍ ଅଉର୍ ଛାନ୍ ଅନ୍ ରେଖ୍‌ଖୋ କଚ୍‌ଋନ ଅକ୍‌ଣ୍ଠ - ଇ ଅସ୍‌ଦାରା ବର୍ - ଋଅସ୍ । ଆସ୍‌ଗେ ଜନ୍ଦ ଦର୍‌ଚ୍ଚକେରା । ଆସ୍ ଖାନ୍‌ରସ୍, ଖାନ୍-ରୋଃ ବଋ ଅନଟେ ସାପ-ନା ଇର୍-ଇଆସ୍ ଜେ - ଆସ୍ ଆନ୍ ଅନ୍ ଗୁହାନ୍ ଖେସ୍‌ସେ ଖାପା ଲର୍‌ଦାସ୍ ଇର୍ - ଇଆସ୍ ଜେ ଢ଼େର୍ ବାର୍‌ରେ ଗାଓଡୋ ଭାନ୍‌ଗାଏ ସୋଟେ ବାରାଃ-ଲଗି । ଖାନେ ରାଜାସ୍ ସାଚ୍ - ଚ୍ଚେସ୍ ଗାଓଡୋନ୍ ଲୋଃଅନ୍-କା ମାଲ । ଆ ବଋମ୍ ଗାଓଡୋ ହେଦଦେ ଆଣ - ପିଆ । ଛାବ୍ ରାଜାସ୍ ବନ୍ଦୁକ୍ ଋର ଗାଓଁଡୋନ୍ ଇଞ୍ଜ୍ - ହ୍ରାସ୍ । ଖାନେ ଅନ୍‌ଟେ ଗାଓଁଡୋନ୍ ଲର୍-ଗିଆ, ଅଉର୍ ଆଦ୍ ଖାଚ୍ଚ୍‌ରାକେରା । ବାକ ଗାଓଁଡୋ ରାଜାସିନ୍‌କୁସ୍-ସାଗେ କୁଦା-ବାଆଚ୍ଚ । ଖାନେ ରାଜାସ୍ ମୁରୁଖ ବୋଙ୍ଗ୍‌ଆ ଲର୍‌ଦାସ୍ । ବୋନ୍‌ଗ୍ନୁମ୍ ଦୁନ୍‌ଗ-ନୁମ୍ ଜାହ୍‌ରେନୁ ଅନଟେ ଲୁକ୍‌କୋ ଖାଦ୍‌ଦାସ୍ ଇଲ୍‌କ୍-ଇକାସ୍ ରହ୍‌-ଚ୍ଚସ୍ । ଅସ୍ ବାଃ-ଚ୍ଚସ୍ ଏନ୍ଦେର୍‌ରେ ବୋନ୍‌ଗା ଲର୍-ଦାଏ । ଇବ୍‌ଡା ଗାଓଁଡୋ ଏନ୍‌ଘାଏ ହକେ । ନିନ୍ ଏନ୍ଦେର୍‌ରେ ଲଓଚ୍‌କାଏଃ । ଖାନେ ରାଜାସ୍ ଆ ଖାଦ୍‌ଦାସିନ୍ ବାଃ-ଚ୍ଚସ୍-ଏନ୍ ଢକବୁନ୍ ଏନ୍ଦେର୍ ନାନୋନଃ । ଏନ୍‌ଗା ଜନ୍‌ଘାଏ ଗାଓଁଡାନ୍ ଲଓଁଚକାନ ଝଃଦାନ୍ । ନିନ ଅବ୍‌ଡାନ୍ ମାନା ନାନା ଟଆ ଅଉର୍ ଏନ୍‌ଗାନ୍ ବାଚ୍ଚବାଃ । ନିନ୍‌ଗାଗେ ଏନ୍‌ଘାଏ ହକ୍କିନ୍ ଟ-ଟର୍ଓନ୍ ବାଃ-ଅର୍ କ ଚାନଘାଏ ପାଗଢ଼ନ୍ ଏଚ୍ଚଭାର୍‌ଖୁନ୍ ଆସ୍‌ଗାହି ଚେଦ୍‌ଦେ ଗୁସାନ୍ ଢଇ-ଅସ୍ କାଲେ ପଃଗୋହି ଜନ୍ଦ ଟୁଟ୍‌ଦ୍‌କେରା । ରାଜାସ୍

ଭେ-ମ୍ବସ୍. ଦାଗ୍ବ ଉକ୍-କଅସ୍, ଇରୁଣଆସ୍ ଜେ ଆ ପୋଖ୍ରି ଗୁପାନ୍ ଅର୍ଟୋ ଖାଦ୍ଦାସ୍ ଇଲ୍କକାସ୍ ଉଃ ଦାସ୍ । ଖାନେ ରାଜାସ୍. ସୋଚ୍-ଗ୍ବସ୍ ଜେ ଇସ୍ ଡମ୍ ଆ କୁଙ୍କେସ୍ ହ୍ୱକ୍ଦାସ୍ । ସୋର୍ଗ୍ବର୍କେ ଗ୍ରେଓ-ଗ୍ବସ୍ ଦାଗ୍ ଆ କୁଙ୍କଡାସ୍ ଗୁପାନ୍ ଢେଗ୍ରସ୍ ଆଉର୍ ଆ କୁଙ୍କୋମିନ୍ ହୋଃ-ଆର୍କେ ଡାନ୍ଗାଏ ରାଜା କର୍ଗ-ଖଆନ । ରାଜାନୁ ଡାନ୍ଗାଏ ଆଲ୍ଲନ୍ ବାଃ-ଗ୍ବସ୍ ଇ କୁନକସ୍ ଶେ ଏନ୍ ରାଜାନ୍ ଡ-ଟର୍ଟକୋନ । ଅଉର୍ ଇନନାନ୍ଡ ଇସ୍ ନାମ୍ ହାଏ ରାଜା ମାନ୍-ଜାସ୍ । ଡାନ୍ଘାଏ ସାପ୍ନାର୍କା କାଥାନ୍ ରାଜାନ୍ ଢଙ୍ଗ ଇଆସ୍ । ଖାନେ ରାଜା ଲ୍କାଡ୍ ମୋନାର୍କେ ବାଃ ଗ୍ନ-"ଇ କୁଙ୍କୋସ୍ ଏଦେର୍ ରାଜା ଗ୍ନଜ ବାଃ-ଓପଃ ?" ଇ କାଥାନ୍ ମେନାର୍କେ ଆ କୁଙ୍କସ୍ ବାଃ-ଗ୍ବସ୍-ଏନ୍ ପୋଖରାନଡା ଭଲ୍ବାସ୍ ଗାହ୍ ଡାଙ୍ଗ୍ଦାନ ହ୍ୱକ୍ଦାନ୍ । ଏଙ୍ଗାନ୍ ଜମ୍ ଏଦେର୍ଗେ ଅନ୍-ଦୋର୍କା ଗ୍ବଃ ଦାର୍ । ଏଙ୍ଗାନ ହୋ-ଆର୍ ଖୁନ୍ ପୋଖ-ରି ଗୁପାନ୍ ଅମ୍ବା-ଡଇଆ । ଖାନେ ରାଜାସ୍ ବାଃ-ଗ୍ବସ୍ ଜନ୍ ଇନାନ୍ଡ ଏଙ୍ଗ୍ଦା ମାନର୍କେ ଗ୍ବା-ଅଏ । ଏନ୍ଘାଏ ଅନ୍ଟେହୁଁ ଖାଦ୍ଦାଏ ଖାର୍-ଗ୍ବ ମାହ୍ଲାର୍ । ଜନମ୍ ଏଡ୍ଡାଏ ହ୍ୱକ୍-ଦାଏ, ଆଉର୍ ଆଲ୍ଲନ୍ଡମ୍ ଅପିନ୍ ହ୍ୱଇ-ଆର୍ ।

ଗୋଟିଏ ସ୍ୱପ୍ନ

୧) ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟରେ ଜଣେ ରାଜା ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଜଣେ ହେଲେ ପିଲାଛୁଆ ନଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ସେ ବହୁତ ଦୁଃଖରେ ରହୁଥିଲେ । ଥରେ ରାଜା ଶିକାର କରିବା ପାଇଁ ବଣକୁ ଯାଇଥିଲେ । ଗୋଟେ ଜାଗାରେ ଗୋଟେ ପୋଖରୀ ଥିଲା । ରାଜା ସେ ପୋଖରୀ ତୁଠରେ ଗୋଟିଏ ଗଛ ମୂଳରେ ବସିଲେ ଏବଂ ବିଶ୍ରାମ କଲେ । ରାଜା ହାଲିଆ ହୋଇଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ନିଦ ଲାଗିଲା । ସେଥିପାଇଁ ସେ ଗଛ ମୂଳ ଜାଗାରେ ଗୋଟିଏ ପାଖରେ ଘୋଡାଟା ବାନ୍ଧିଲେ ଏବଂ ସେ ନିଜେ ଗୋଟିଏ ପାଖରେ ଲୁଗା ବିଛାଇ ଶୋଇପଡ଼ିଲେ । ତାଙ୍କୁ ନିଦ ଆସିଗଲା । ସେ ଶୋଇଲେ, ଶୋଇଲାବେଳେ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଲେ ଯେ, ସେ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ ଧାନ ପହରା କରୁଥିଲେ । ଦେଖିଲେ ଯେ, ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ଗୟଳ ତାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଆସୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ରାଜା ଭାବିଲେ ଗୟଳ ମାରିବି କି ନାହିଁ । ସେହି ସମୟରେ ଗୟଳ ପାଖକୁ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେତେବେଳେ ରାଜା ବନ୍ଧୁକ ଦ୍ୱାରା ଗୟଳକୁ ବିନ୍ଧିଲେ । ତେଣୁ ଗୋଟିଏ ଗୟଳକୁ ଲାଗିଲା ଏବଂ ସେ ପଡ଼ିଗଲା । ବାକି ଗୟଳ ରାଜାଙ୍କୁ ଭୁଷିବାକୁ

ଗୋଡ଼େଇଲେ । ତେଣୁ ରାଜା ବହୁତ ଦୌଡ଼ିବାକୁ ଲଗିଲେ । ଦୌଡ଼ୁ ଦୌଡ଼ ରାସ୍ତାରେ ଗୋଟିଏ ପିଲା ଠିଆ ହୋଇଥିଲା । ସେ କହିଲା, "କାହିଁକି ଦୌଡ଼ୁଛନ୍ତି ଏସବୁ ଗସ୍ବଲ ମୋର ଅଟେ । ଆପଣ କାହିଁକି ମାରିଲେ ? ତେଣୁ ରାଜା ସେ ପିଲାକୁ କହିଲେ— ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ କ'ଣ କରିବ ? ମୁଁ ତ ତୁମର ଗସ୍ବଲକୁ ମାରି ଦେଇଛି । ତୁମେ ସେ ସବୁକୁ ମନା କରିଦିଅ ଏବଂ ମତେ ବଞ୍ଚାଅ । ତୁମକୁ ମୋର ରାଜ୍ୟ ଦେଇଦେବି କହିକି ତାଙ୍କ ମୁକୁଟକୁ ବାହାର କରି ତାର ଗୋଡ଼ ପାଖରେ ରଖିଦେଲା ପରେ ତାଙ୍କର ନିଦ ଭାଙ୍ଗି ଗଲା । ରାଜା ଉଠିକରି ବସିଲେ, ଦେଖିଲେ ଯେ, ସେ ପୋଖରୀ କାଗାରେ ଜଣେ ପିଲା ଠିଆ ହୋଇଛି । ସେଥିପାଇଁ ରାଜା ଭାବିଲେ ଯେ, ଏଇ ପିଲା ସେ ପିଲା ଅଟେ । ଭାବିକି ଉଠିକରି ସେ ପିଲା ପାଖକୁ ଗଲେ ଏବଂ ସେ ପିଲାକୁ ନେଇ ତାଙ୍କ ରାଜ୍ୟକୁ ଫେରିଗଲେ । ରାଜ୍ୟରେ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀକୁ କହିଲେ, ଏଇ ପିଲାକୁ ମୁଁ ରାଜ୍ୟକୁ ଦେଇଦେଲି । ଏବଂ ଆଜିଠାରୁ ଏ ଆମର ରାଜା ହେଲେ । ତାଙ୍କ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଥିବା କଥା ରାଣୀକୁ କହିଲେ । ତେଣୁ ରାଣୀ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇକି କହିଲେ, ଏ ପିଲା କଣ ରାଜ୍ୟ ଚଲେଇବ ? ଏ କଥା ଶୁଣିକି ସେ ପିଲା କହିଲା— ମୁଁ ପୋଖରୀର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପୁଅ ଅଟେ । ମତେ ଆପଣମାନେ କାହିଁକି ଆଣିଛନ୍ତି ? ମତେ ନେଇକରି ପୋଖରୀ ପାଖରେ ଛାଡ଼ି ଦିଅନ୍ତୁ । ତେଣୁ ରାଜା କହିଲେ, ତମେ ଆଜିଠାରୁ ମୋର ପୁଅ ହେଇକରି ରହିବ । ମୋର ଜଣେ ହେଲେ ପିଲାଝିଲା ନାହାଁନ୍ତି । ତୁମେ ହିଁ ମୋର ପୁଅ ଅଟ ଏବଂ ସେଦିନଠାରୁ ତାକୁ ରଖିଲେ ।

—o—

ବେଲ୍ ଡାଙ୍ଗ୍ଦା ଗାହ୍ନ ଖିର

ଅନ୍ଟେ ରଜନୁ ଅର୍ତୋ ବେଲସ୍ ରାଃ-ଚ୍ରସ୍ । ଅସ୍ ଗାହ୍ନ ଅନଟେ ଡାଙ୍ଗ୍ଦା ରାଃ-ଲ୍ଚ । ଆଦ୍ ପାର୍ଦଯା ଖାନେ ଆଦନ୍ ବେନ୍ଜାଗେ ଅର୍ତୋ ଜାଉନଦ୍ କ୍ହାଦ ବେଦ୍ଡାଗେ ହୁର୍ମି ରଜି ଡାଗ ନାଗର ଚ-ଡାରୁସ୍ । ପାକ୍ହେକାନ୍ ଅଦଗେ ଡାଉନ୍ଦ୍ ଖାଦ ମାଲ୍ କ୍ହାକର-ର । ଆଡ୍ଗେ ଲୁକ୍କଏ ଡାମ୍ବା ଡାଙ୍ଗ୍ରିଓଁ ଦୁଖେନୁ ରାଃ-ହେଲ୍ ରର୍ । ଅନ୍ଦ୍ ହଲ୍ଲ ଚାହ୍ନ ପାର୍ହେ ଢନ୍ଦୁଲ୍ ଡାଙ୍ଗ୍ଗାଦା-ଗେ ଅନ୍ଟେ ସାପନା ଏଥ୍ରା-ଚେ ଅଦନ୍ ଡାମ୍ବାସ୍ ଅନ୍ଟେ ଜୁଗି ପଚ୍ଗିସ୍ ଗାନେ ବନ୍ଜ୍-ଇଓସ୍ ଚଃ-ଚ୍ରସ୍ । ଆ ହଲ୍ଲମ୍ଡ ଲୁକ୍କଏ ବହୁତ୍ ଦୁର୍ଟେନୁ ଚାଃ-ହେଲ୍ର । ଆଦ ଗାହ୍ନ ଦୁଟେନ୍

ଏଗ୍ର୍-ଜ ବେ-ଲମ୍ ଆହର୍ ଆଙ୍ ହନ୍ ଜାଉନଦ୍ କ୍ହାଦ ବେଦ୍ଦାଗେ ସୁରୁ ନାନ୍-ଜୋନ୍ । ଖାନେ ତାଙ୍ଦା ବେଲସିନ୍ ବା-ସ୍ କା ଏଙ୍ଗାନଗା ନମ୍ ବନ୍ଲ୍-ଇଜାର୍ ଟେଜାର୍ ଗ୍ୱଃ-ଦାର୍ । ଆହର୍ ଏନ୍ଦେର୍ଗେ ଏଉଁଦା ନମ୍ ପୋର-ଆ ଲଗ୍ଦାର୍ । ହନ୍ଦୁଲ୍ ବେଲସ୍ ଗାହ ତାଙ୍ଦା ତାଙ୍ହାସ୍ ସାନ୍ଗେର୍ ସାନ୍ଗେ ଝୋଖାଙ୍ ଡାଗ୍କୁ ଦ୍ଦାଗେ କେବାର୍ । କାଆ-ଲେ ବର ଡାହ୍ରେ-ନୁ ଅରଟୋ ଜୁଗି ପଚଗିପ୍ ଗାନେ ଖାକଉର୍-ଅର । ବେଲ୍ ତାଙ୍ଦା-ପୋର୍-ଣ୍ ସାଚନ୍ଦ ଇ ପାଚ୍ଗିସ୍ ଗୁସାନୁମ୍ ସାପନା-ନୁ ଏଙ୍ଗାନ୍ ବନ୍ଜକାର୍ ଗ୍ୱଃ-ନାର୍ । ଆହର୍ ଆସ୍ ଗାହ ହେହ୍ଦେ କେର୍-ତାଲେ ପାଚ୍ଗିପିନ୍ ବା-ଗ୍ । ନନମ୍ ଏଙ୍ହାସ୍ ଅଲଏ-ହନ୍-ଦାସ୍ ଜନଘାଏ ଗାନେ ଏନ୍ ବେନକେର୍କାନ୍ ଗ୍ୱଃ-ଦନ । ପଚଗିପ୍ଗାହ ଚୁଟ୍ଟି ହୁର୍ମି ପାନ୍ଜକ କରକ ଗ୍ୱଃ-ଣ୍ । ଖାନ୍ନେ ହୁଁ ଦେପ ମାଲ୍ ଏନ୍-ଥେଗ୍ ଲଗିଆ, କ୍ହେବଦାନ୍ତୁଁ ମାଲ୍ ମେନ୍ନା କଚିଅ । ପଚ୍ଗିସ୍ ବା-ସ୍ପ୍ ନମ୍-ଗା ବେଲ୍ ଚାଙ୍ଦା ଲେଖେ-ଏଥେର୍ ଅ ଲଗ୍ଡ । ଏଙ୍ଗାନ୍ ଏନ୍ଦେର୍ଗେ ମେଚ୍ 'ବାମ୍-ଆ ଲଗ୍-ଦ । ଜନ୍ ଏଭାମ୍ ବେଲ୍ କ୍ଲକକୋସ୍-ଗାନେ ବେନ୍ଜେର୍କା-ଏଙ୍ହାସ୍ ସାନ୍ଗେ ନନ୍ଘାଏ ଜଅଲ୍ ପୁଖେ ମାଲ୍ ଖାଖୋର୍-ଓ । ଖାନେ କ୍ଲକ୍କୋସ୍ ବା-ସ୍ ଏନ୍ ବେଲ୍ ଭାଙ୍ଦାନ୍ ହକ୍-ଦାନ୍ । ଏଙ୍ଘାଏ ହୁର୍ମି ଗ୍ୱଃ-ଇ । ନନ୍ ଏନ୍ଘାସ୍ ସାନ ନେ ଗୁସ୍ ନଙ୍ଗାନେ ଏନ୍ଦେର ହୁଁ ଦ୍ଖେ ମାଲ ଚଃ-ଅନ୍ । ଆହର୍ ଆନ୍ନେ ବାଅର୍-କେ ବେଲ୍ କ୍ଲକ୍କୋସ୍ ପିଚ୍ଗିପିନ୍ ହୋ-ଆର୍ଜ ଚାଙ୍ଗିପ୍ୱୋ ଡାମ୍ବା ଗୁସାନ୍ କେଗ୍ । ଅର୍ ପଚ୍ଗିସିନ୍ ଏଗ୍ର୍-କେ ମେନଲ୍-ଅଲ କା ଇ ପଚ୍ଗିପିନେ ହକ୍-ଦାସ୍ । ଖାନେ କ୍ଲକ୍କୋସ୍ ବା-ସ୍ ଇପ ଏଙ୍ଘାସ୍ ମେ-ତାପ୍ ହକ୍-ଦାସ୍ । ଖାନେ କ୍ଲକ୍କୋସ୍ ବା-ସ୍ ଇପ୍ ଏଙ୍ଘାସ୍ ମେ-ଭାପ୍ହକ୍ଦାସ୍ । ଆ କାଥାନ୍ ମେନ୍-ଆର କେ ଡାମ୍ବା ଚାଙ୍ଗିଓଗେ ବହୁଲ୍ ଦୁଖେ ଲର୍-ଗିଆ ଆହର୍ ଆର୍ କ୍ଲକ୍କୋପେନ୍ ହୁଖା ବା-ଗ୍ର୍ । ପାହେଁକାନ୍ କ୍ଲକ୍କୋସ୍ ସାପନାଗାହ କାଥାନ୍ ଚଙ୍ଗିପ୍ୱା ଆହର୍ ବା-ସ୍ କେ ଏନ୍ ଇପ ଗାନେମ୍ ଗ୍ୱଃଓନ୍ । କ୍ଲକ୍କୋସ୍ ଗାହ କାଥାନ୍ ମେନାର୍କେ ପଚ୍ଗିସ୍ ଗେ ହୁଁ ମାସ୍ବା ଲର୍-ଗିପ୍ୱା । ଖାନେ ପାଚ୍ଗିପ୍ ଏନ୍ଦେର୍ ଦାଓଇନ୍ ମୋକ୍ହାପ୍ ଚୀ ଗୁପ୍ । ଖାନେ ବହୁଲ୍ ବେସ୍ କାଓାନ୍ ବେଲ୍ କ୍ଲକ୍କୋସ୍ ମାନଜାସ୍ କେଗସ୍ । ଆପିନ୍ ଏର୍-ଅର୍କେ କ୍ଲକ୍କୋସ୍ ଆହର୍ ତାଙ୍ଓ ଡାମ୍ବା ବହୁଲ୍ ଭଣ୍-ର-ଆର୍ । ଭଣ୍-ଗାନେ ଅପିନ୍ କ୍ଲକ୍କୋସ୍ କହୁମ୍ଚଅ ଚଃ-ଣ୍ । ଚାଲେକ୍ ଅଲଲମ୍ଡମ୍ ଅର୍ ଅ ଏଡ୍ପାରୁମ୍ ସୁଖେନୁ ଗ୍ୱଃ-ଗ୍ରୁ ।

ରାଜା ଝିଅ କାହାଣୀ

ଗୋଟେ ଦେଶରେ ଜଣେ ରାଜା ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଝିଅ ଥିଲା । ସେ ବଡ଼ ହେଲା ପରେ ତାକୁ ବାହା କରିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଜ୍ୱାଇଁ ଖୋଜିବା ପାଇଁ ସାରା ରାଜ୍ୟରେ ଢେଙ୍କୁରା ଦିଆଗଲା । ତଥାପି ତା' ପାଇଁ ଜ୍ୱାଇଁ ମିଳିଲାନି । ଝିଅର ବାପା ମା' ଦୁଃଖରେ ରହିଲେ । ତା' ପରେ ଦିନେ ସେ ଝିଅ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଲା ଯେ, ତା' ବାପା ଗୋଟିଏ ଯୋଗୀ ସହିତ ବାହା ଦେଲେ । ସେ ଦିନଠାରୁ ଝିଅ ବହୁତ ଦୁଃଖରେ ରହିଲା । ତାକୁ ଦୁଃଖରେ ରହିବା ଦେଖି ରାଜା ଆଉ ଥରେ ଜ୍ୱାଇଁ ଖୋଜିବା ଆରମ୍ଭ କଲେ । ତା' ପରେ ସେ ଝିଅ ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲା ଯେ, ମୋତେ ତ ତୁମେ ବାହା କରିଦେଲ ଏବଂ କାହିଁକି ଏବେ ତୁମେ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଉଛ ? ଦିନେ ରାଜାଝିଅ ତା'ର ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ସହିତ ଜଙ୍ଗଲକୁ ବୁଲିବାକୁ ଗଲା । ଗଲାବେଳେ ରାସ୍ତାରେ ଜଣେ ବୁଢ଼ା ଯୋଗୀ ସହିତ ଦେଖା ହେଲା । ରାଜାଝିଅ ଭାବିଲା,. ବୋଧେ ଏଇ ବୁଢ଼ାକୁ ସ୍ୱପ୍ନରେ ମୁଁ ବାହା ହୋଇଥିଲି ଏବଂ ତା' ପାଖକୁ ଗଲା । ବୁଢ଼ାକୁ କହିଲା—

ତୁମେ ମୋର ସ୍ୱାମୀ, ତୁମ ସହିତ ମୋର ବାହାଘର ହୋଇଥିଲା । ବୁଢ଼ାର ସବୁ କେଶ ଧଳା ହୋଇ ଆସିଥିଲା । ଆଖିକୁ ମଧ୍ୟ ଭଲ ଦିଶୁ ନ ଥିଲା, କାନକୁ ଭଲ ଶୁଭୁ ନ ଥିଲା । ବୁଢ଼ା କହିଲା—ତୁମେତ ରାଜାଝିଅ ପରି ଦିଶୁଛ । ମତେ କାହିଁକି ତୁମେ ସ୍ୱାମୀ କରିଲ ? ତୁମେ କୌଣସି ରାଜା ପୁଅକୁ ବାହା ହୁଅ, ମୋ ସହିତ (ରହିଲେ) ତୁମକୁ ହୃଦୟରେ ସୁଖ ମିଳିବନି । ତା'ପରେ ଝିଅ କହିଲା—ମୁଁ ରାଜା ଝିଅ । ମୋର ସବୁ ଅଛି । ତୁମେ ମୋ ସହିତ ଚାଲ, ତୁମକୁ କିଛି ହେଁ ଦୁଃଖ ଦେବିନି ଏବଂ ଏପରି କହି ରାଜାଝିଅ ବୁଢ଼ାକୁ ନେଇ ନିଜ ବାପା ମା' ପାଖକୁ ଗଲା । ସେମାନେ ବୁଢ଼ାକୁ ଦେଖି ପଚାରିଲେ ଯେ, ବୁଢ଼ା କିଏ ? ହେଲେ ଝିଅ କହିଲା —ମୋର ସ୍ୱାମୀ । ଏ କଥା ଶୁଣିକି ତା' ବାପା ମା'ଙ୍କୁ ବହୁତ ଦୁଃଖ ଲାଗିଲା ଏବଂ ସେମାନେ ଝିଅକୁ ବହୁତ ବୁଝାଇ କହିଲେ । ତଥାପି ମଧ୍ୟ ଝିଅ ସ୍ୱପ୍ନ କଥା ବର୍ଣ୍ଣନା କଲା ଏବଂ କହିଲା—ମୁଁ ତାଙ୍କ ସହିତ ରହିବି । ଝିଅ କଥା ଶୁଣିକି ବୁଢ଼ାର ମଧ୍ୟ ମାୟା ଲାଗିଗଲା । ତା' ପରେ ବୁଢ଼ା କଣ ଔଷଧ (କୁ) ଖାଇଦେଲା । ତା'ପରେ ବହୁତ ସୁନ୍ଦର ଯୁବକ ରାଜପୁତ୍ର ହୋଇଗଲା । ତାଙ୍କୁ ଦେଖିକି ଝିଅ ଏବଂ ତା'ର ବାପା ମା' ବହୁତ ଖୁସି ହେଲେ । ଖୁସି ହୋଇ ଝିଅ ତାଙ୍କୁ ଆଲିଙ୍ଗନ କଲା । ତା'ପରେ ସେଦିନ ଠାରୁ ସେମାନେ ସେ ଘରେ ସୁଖରେ ରହିଲେ ।

—o—

(କୁଓ୍ୱି)

ଟେରୋ କାର୍‌ମା ଗାଟି କକାସି ଓଟେଢ଼ ଡିମ୍ବୁ

ସଂଗ୍ରାହକ : ଡଃ ପରମାନନ୍ଦ ପଟେଲ

ଟେ୍ର କାର୍‌ମା ଗାଟି କକାସି ମାଟେସି । ଏଓ୍ୱାଣାକ ଆମ୍ବାର ଜାକେଲ ଜ୍‌ଟୁସ୍ପା ଲୁସ୍ପା ହ୍ୱାଃଅଭେଣ । ଏମ୍ବାଟିଃଏ ଟେ୍ର ଢନାଏ କକାସି କାହ୍ୱାଲ ହ୍ୱାଟେଷ୍ଟ । ଅକପାହ୍ୱା ଭାହ୍ମ ମାଘ୍ନି ରଣ୍ଡାଃଆ ଜା-ଚୁ ପେଢେ-ନୁ ବେଟା ଆ-ଡେସି ଲଚ୍ଚାହ୍ନାଁ ଡାଭେସି । ଟେ୍ର ଗ୍‌ଡାମ୍ବୁ ଭାର୍‌ହେସି ଲଞ୍ଜାଁ ହ୍ୱହ୍ମଟେସି ଓ-ଡେ଼ ଏ-ନ୍ଦୁ ଓ୍ୱା-କ୍‌ହେସି । ଏମ୍ବାଟିଃଏ ନେଷ୍କିଡେ, ନେସ୍ୱାଲ୍‌ଃଏ ସାସ୍ତା ମୁପ୍‌ଲେସି । ସାସ୍ତାଡା ବାଭେ ମା-ହ୍ୱାସ୍ପାଁ ଆ-ରୁ ଲଷ୍ଟାହ୍ନାଁ ବ-ଣ୍ଡା ଦା-ଲଟେ ଲଞ୍ଜାଁ । ବେଣ୍ଡିଃଏ ଊମ୍ବ ଆ-ସ୍କିଡେ । କକାସି ଊ-ମ୍ବୁ ମେହ୍ୱାନା ବେସି ସାହ୍ନାଁ ଆ-ଡେସି । ଏଟ୍ଟେର୍‌ ଢନାଟିଃଏ ମୁଦ୍ଦଷଡେ ଲଷ୍ଟାହ୍ନା ମା-ଡ଼ା ଓ୍ୱାସ୍କିଡେ । ଓ୍ୱା-ସ୍ୱାଲ୍‌ଃଏ ଏ କକାନାଃ ଲ ଊ-ମ୍ବୁ ଓେ୍ୱସ୍ତେ, ଆଢେସ୍ତୁ କକାସି ଲଜ ଓସ୍ୱାମୁ ଲଟେ, ଏମ୍ବାଟି କକାସି ଊ-ମ୍ବୁଢ ଲଜ ଓ ଡେସି । ଏସାହ୍ୱା ଲଟିଟେସି ଆ-ଟୁ ଲକ ଏମ୍ବାଟିଃଏ ଓ୍ୱାସ୍କିଡେ । ଓ୍ୱାସ୍ୱାଲ୍‌ଃଏ ଟେଟ୍ଟ୍‌ଲଟେସି ଲଞ୍ଜାଁ ଲଟା ମାଟେସି ।

ଏଟେସ୍ପ ଢନା ଡାକ ଓଟେ଼ ଏ ଊ-ମ୍ବୁ କକାନାଃଲ ହ୍ୱା-ଟିଡେ ଓ୍ୱାସ୍ତେ । ଭା-ନାଃ ଏଆଁ ଲଟା ମାସ୍ତାଢ । ଜନ୍ନୁ ଏନାଃଆ ପ୍‌ଣାଃଓଢ । ଟେସ୍‌କା ଓ୍ୱାମୁ, ଲଟେ । ଲଷ୍ଟାଲ୍‌ଃଏ ଏ କଡାସି ଟେସ୍‌କା ହ୍ୱାଟେସି । ଊମ୍ବୁ କଟେଃଣସ୍ତୁ । ହ୍ୱଲ୍ଲ ମାଣ୍ଡ୍ରିସ୍ୱା ଲଟାଲ ପା-ଡ଼ା ଫ-ନେ ଲଟେସି । ଅବ୍‌ଲସ୍ତା ଜାକେଲ ଡନାଃହ୍ୱ । ଲଷ୍ଟାଲ୍‌ଃ ଏ କଡଡରୁ ପା-ସା ମା-ଷା ମାଣ୍ଡ୍ରିସ୍ୱା ହ୍ୱରୁ କହାଣାକ । ମାଣ୍ଡ୍ରିସ୍ୱା ଆ-ପାନା ଡାମି ଲଜ ଓ୍ୱାଟେସି ।

ଊ-ମ୍ବୁ କଡ଼ାଢ ଲେକୁ ଏ ଊ-ମ୍ବୁ ରୁ ନେଟ୍ଟେ ମାଣ୍ଡ୍ରିସ୍ୱା ନେପାହ୍ୱା ଲଡଡୁ । ପା-ଧା ପୁଟି ଆସ୍‌ଡେ ଏ ଊ-ମ୍ବୁ । ବାରେ ଲେକୁ ଲଦା ଟସ୍ୱାଲ୍‌ଃଏ ଏ ଊ-ମ୍ବୁ ମାଣ୍ଡ୍ରିସ୍ୱା ଡାଟ ଓ୍ୱା-ଡେ କକାଣ୍ଡି ଲଜ ଲାଃ ଅସ୍ୱା ଲଷ୍ଟାହ୍ନାଁ ଦାସ ଦେଡାମୁ ଲଞ୍ଜି ହ୍ୱାଟିଟେ । କକାସି ଦା-ଘ ଦେଟେସି ଲଞ୍ଜାଁ । ମେହ୍‌ଟେସି ଲଞ୍ଜାଁ । ବେସି ସାହ୍ନା ଆଟେସି ।

ଓଡ଼େ ଏଚଗ ଡନା ମାଣ୍ଡୁଁ । ଓଡ଼େ ରେହ୍‌କା ଓ୍ୱାମୁ ଇଚେ ଓଡ଼େ ରେହ୍‌କା ହ୍ୱା ଚେପି ଓର ନାମୁଁ ଗା ଓଚେପି । ଏ ନାମୁଁ ଟା କହଡ଼ା ହରୁ । କହଡ଼ା ଗାପି ଓ୍ୱାଚେପି ଗାନ ଇଜ ଓଡ଼େ ଲେଲୁ ବାରେ ଇଜଗା ଇଜା କସ୍ୱାଲଃ ଏ ଓଡ଼େ ପାପା ପୁଟି କହଡା ଗାଚ ଓ୍ୱାତେ କକାଣି ଇଜ ଦାଗ ଦେଡାମୁ ଇଚେ । ଦାଗ ଦେଚେପି ।

ଓଡେ ଗେ ନାମୁଁ ଗା ଓଚେପି । ଏ ନାମୁଁ ଢ ଲେଲୁ କୁଃଲସୁଁ । ହରୁ । କୁଃଲ ଆପାନା ଡାମି ଇଜ ଓ୍ୱାଚେପି । ଓଡେ ପାପା ପୁଟି କୁଃଲ ନେ ସାଁ ଇନ୍ନା ମାଚୁ । ପାପା ପୁଟି କୁଃଲ ଓହ୍ମ କକାଣି ଇଜ ଲଃଆସୁାଁ ହ୍ୱାଚେ । ଦାଗ ଦେଚେପି ଇଟିଚେପି ।

ଓଡ଼େ ଗୋ ନାଣ୍ଟା ଓଚେପି । ଏ ନାଣ୍ଟା ଗେ ବୃଡା କ ପାଗା ଜାଣା ମାସ୍‌କା ମାଲୁ । ଡମ୍ଭୁ କ-ଡୋଃଗ ସ୍ୱା ପେନସୁଁ । ବେଲଡା ହୁଣ୍ଡାଲ ଛକୋଃ ଏ ମ୍‌ଡନେ ଇଟେଚେପି । ବୃଢ଼ା ମାସ୍ତା ମାର ହୁଣ୍ଡିଜ ଓ୍ୱା ଇଣ୍ଡି କଡ଼ରୁ ଇଣ୍ଡାହ୍ୱା ହଡାଁ ହୁଣ୍ଡା ମାଚୁ । ଲଃଆସୁା କକାଣି ଇଜ ଇଦା କହ୍ୱା ମାଗୁଟି ପୋ ଦାସଁାଣି ଓଡ଼େ ଓସ୍ୱାଲଃଏ କକାପି ଇଜ ପେଲ୍ ହ୍ୱାଁ ଓହ୍ମ ମାଗୁଟି ଡ-ମ୍ଭୁ ଓସ୍ୱିଚେ । ଡିମ୍ଭୁ ଓସ୍ୱାଲଃଏ କକାପି ଣି-ଚେପି । ପୋଦାସୁାଁ ଏ କକାଣ୍ଡା କ ଓଜି ସ୍ତା ଆରୁ ଇଣ୍ଡୁଁ । ଏମ୍ଭେ ମାଚୁ କକାଣି ଡଲେ । ଗଚେ ।

ଅନାଥ ବାଳକ ଓ ଲାଉତୁମ୍ବା

ଏକଦା ଗୋଟିଏ ଅନାଥ ପିଲା ଥିଲା । ତାକୁ ଦେଖୁ ଶୋଭୁଥିବା କିଏ ମଧ୍ୟ କେହି ନ ଥିଲେ । ଦିନେ ସେ ପିଲା ଖେଳିବାକୁ ଗଲା । ଘରର ପଛଆଡ଼େ ଖେଳୁ ଖେଳୁ ସେ ଗୋଟିଏ ଲାଉମଞ୍ଜି ପାଇଲା । ତାକୁ ନେଇ ଆଣିଲା । ସେ ତାକୁ ଗାତ ଖୋଳି ପୋତି ପାଣି ଦେଲା । ତା'ପରେ ଗଛ ବାହାରିଲା । ଲତା ମାଡ଼ିଲା ବେଳକୁ ସେ ଅନାଥ ପିଲା ଗୋଟିଏ ରସ୍ସା ଭିଡ଼ି ଦେଲା । ଲତାଟି ରସ୍ସା ଉପରେ ମାଡ଼ି ଫୁଲ ଧରିଲା । ଶେଷକୁ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଲାଉ କଷି ଧରିଲା । ଲାଉକୁ ଦେଖି ପିଲାଟି ଖୁବ୍ ଖୁସି ହେଲା । କିଛି ଦିନ ପରେ ଲାଉଟି ପରିପକ୍ୱ ହେଲା ଲତାଟି ଶୁଖିଗଲା । ତାପରେ ଶୁଖିଲା ଲାଉଟି ପିଲାଟିକୁ କହୁଛି "ଏ ପିଲା ମୋତେ ତୋ ଘରକୁ ନେଇଯାଅ ।" ପିଲାଟି ତା କଥା ଶୁଣି ତାକୁ ତୋଳି ଆଣି ଘରକୁ ନେଲା । ଯେତେବେଳେ ସେ ଲାଉଟି ପୂରା ଶୁଖିଗଲା ପିଲାଟି ତା ଦେହରେ କଣାଟିଏ କରି ଦେଲା ।

କିଛିଦିନ ପରେ ଲାଉଟି ପିଲାକୁ ଡାକି କହୁଛି, ତୁ ମୋତେ ଚାଳେ ଯୋଗକୁ କିଛି ପାଇବୁନି। ଯା ମତେ ନେଇ ବିକି ଦେଇ ଆସ। ପିଲାଟି ଏହା ଶୁଣି ଲାଉକୁ ବିକିବାକୁ ନେଲା। ପିଲାଟି ବଜାରରେ କହୁଛି ହେ ମା'ମାନେ ଏ ଲାଉକୁ ନିଅ। ଏହି ଲାଉରେ ମାଣ୍ଡିଆ ମଣ୍ଡି ରଖିବାକୁ ଭଲ ହେବ। ମୂଷା ମଧ୍ୟ ଖାଇ ପାରିବେ ନାହିଁ। ତା କହିବା ମୁତାବକ ଲାଉକୁ ଜଣେ କିଣି ନେଲା ଓ ବଦଳରେ ପାଞ୍ଚ ସେର ହେବ ମାଣ୍ଡିଆ ଦେଲା। ପିଲାଟି ମାଣ୍ଡିଆ ଧରି ଘରକୁ ଫେରିଲା।

ଯେଉଁ ଲୋକଟି ଲାଉକୁ କିଣିଥିଲା ସେଥିରେ ମାଣ୍ଡିଆ ପୂରାଇ ରଖିଲା। ଲାଉ ତୁମ୍ବାରେ ପାଞ୍ଚ ଟୋକେଇ ମାଣ୍ଡିଆ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଥିଲା। ଯେତେବେଳେ ସମସ୍ତେ ନିଦରେ ଶୋଇଗଲେ। ଲାଉତୁମ୍ବାଟି ମାଣ୍ଡିଆକୁ ଧରି ପିଲା ଘରେ ଆସି ହାଜର। ଲାଉ ତୁମ୍ବାଟି ପିଲାକୁ ଉଠାଇ କହିଲା କବାଟ ଖୋଲ। ପିଲାଟି କବାଟ ଖୋଲି ଦେଖେ ତ ତୁମ୍ବା ଭର୍ତ୍ତି ମାଣ୍ଡିଆ ଧରି ଲାଉ ରହିଛି। ସେ ଖୁସିରେ ଫୁଲି ଉଠି ତାକୁ ଘର ଭିତରକୁ ନେଲା।

କିଛିଦିନ ପରେ ଲାଉଟି ପୁଣି ସେ ପିଲାକୁ କହୁଛି ମୋତେ ବିକିଦେ। ପିଲାଟି ଆଉ ଗୋଟିଏ ଗାଁକୁ ଲାଉକୁ ବିକିବାକୁ ନେଲା। ସେ ଗାଁରେ ତାକୁ କହଡ଼ା ମଣ୍ଡି ଦେଲେ। ପିଲାଟି ଲାଉକୁ ନେଇ କହଡ଼ା ମଣ୍ଡି ଧରି ଘରକୁ ଆସିଲା। ପୂର୍ବପରି ଘରଲୋକେ ଯେତେବେଳେ ଶୋଇଯାଇଛନ୍ତି ଲାଉଟି କହଡ଼ା ମଣ୍ଡି ଭର୍ତ୍ତି କରି ପିଲା ପାଖକୁ ଫେରି ଆସି କହୁଛି "କବାଟ ଖୋଲ" ପିଲାଟି କବାଟ ଖୋଲିଲା।

ପୁଣି ଦିନେ ସେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଗାଁକୁ ନେଲା। ଲାଉ ବଦଳରେ ସେ ଗାଁରେ ସେ ପାଇଲା ଚୁଡ଼ିଲ। ଚୁଡ଼ିଲ ଧରି ଫେରି ଆସିଲା। ଲୋକମାନେ ପାଞ୍ଚ ଟୋକେଇ ଚୁଡ଼ିଲ ସେ ଲାଉରେ ଭର୍ତ୍ତି କଲେ। ରାତି ହେବାରୁ ପାଞ୍ଚ ଟୋକେଇ ଚୁଡ଼ିଲ ସହ ସେ ଲାଉ ପିଲା ଘରେ ହାଜର। ପିଲାଟି ପୁଣି କବାଟ ଖୋଲି ଘର ଭିତରେ ରଖିଲା।

ଆଉ ଦିନକର କଥା। ଆଉ ଗୋଟିଏ ଗାଁକୁ ସେ ଲାଉତୁମ୍ବାକୁ ବିକିବାକୁ ନେଇଛି। ସେ ବୁଢ଼ୀ ଲୋକର ସାତଟି ଝିଅ। ତାକୁ ପିଲାଟି କହୁଛି ଲାଉକୁ ନିଅ। ଶୀତ ଦିନରେ ରାତିରେ ଶୋଇବା କାମକୁ ଆସିବ। ସେ ନେଲା। ବୁଢ଼ୀର ଝିଅମାନେ କହୁଛନ୍ତି ତୁଳ ଭିତରେ ଶୋଇବା। ସେମାନେ ତାକୁ ଘର

ଭିତରକୁ ଆଣି ଶୋଇଲେ । ଘରରେ ଝିଅମାନେ ସୁଖ ନିଦରେ ଶୋଇ ଯାଇଛନ୍ତି । ଲଉଟି ତାଙ୍କ ଧରି ପିଲା ଘରକୁ ନେଇ ଆଣିଲା । ପିଲାଟି ଲଉକୁ ଭିତରକୁ ନେଉଛୁ ଏଇ ସମୟରେ ଲଉଟି ଖର୍ଙ୍ଗି ଗଲା । ଲଉଟି ଖର୍ଙ୍ଗି ଯିବାରୁ ପିଲାଟି ଲଉକୁ ଝୁଙ୍ଗ ହେଲା । ତାପରେ ସେ ସାତ ଝିଅଯାକ ପିଲାକୁ ବାହା ହେଲେ । କଥାଟି ସରଲ ।

ରେ କୋଡ଼ି ଗୋଡ଼ୁ କାଥା

ରେ ନାଯୁଁତା ରେ ରଣ୍ଡେଣି ଇସ୍ସା ମାଚେ କେ । ଏଦଣାକ ରେ ମ୍ରିଃଏସି ମାଚେସି । ଏ ମ୍ରିଃଏସି ନାଯୁଁଡ କୋଡସ୍କାଁ ମେସ୍ସ ହାଚେସି । କୋଡ଼ସ୍କା ମେଚହ୍ ଗାଡ଼ୁ ଦନା ଆଚେସି । କୋକାସି କୋଡସ୍କା ମେଚ ମେଚହ୍ କାତାଡ ବାଦାଗ ପୁସୁ ମେସ୍ତେସି ଇନ୍‌ଜାହିଁ କାଡ଼ା ବଜାଟି ପୁସୁଡ ତାପେସି ଇଡ୍ରା ହାଁଇକୋ ତାତେସି ଇଡ୍ରାହିଁ ତାମି ଇସ୍କାଣାକ ହୁତେସି । ହୁସ୍କାଲଃଏ ତାମି ଇସ୍କା ରାଜା ଇଜ ପୁସୁ କଡ଼ାକୁ ଇଞ୍ଜି ହୁ ଓଂଚ । ରାଜା ତୋଙ୍କି ଇଟ୍ଟିସି ପୁସୁଡ ମେସ୍ତେ ଇଡ୍ରାହିଁ ହେଟେକା ଟାକାସ୍କାଁ ହୁତେ ଇଡ୍ରାହିଁ ପୁସୁଡ କଡ଼ତେ । ଏ ପୁସୁଡ ଓରେ ନେଚୁଟିଃଏ ଏ ରାଜା ତୋଙ୍କି ରଣି ଲେଚେ ।

ଏ ପୁସୁଡ ମେସାହିଁ ରାଜା ରାଣି ତୋଙ୍କି କୋପା ଆତେ । କୋପା ଅସ୍କାଲଃ ଏ ରାଜା ଏନାଃଆଁ ଇଚେସି । ଇଚ ରାଣିଜ ହାଟାହିଁ ଜନୁ ଏନାଡ ପୁସୁ ପାଷ୍ଟି ଇଚେସି । ଇଚ ରାଣି ରାଜାଃଇ ନାଙ୍ଗେ କୋଡ଼ି ଗୋଡ଼ୁ ହୁସ୍କାତେସି ଇଚେ । ଏଲେ ଇଡ୍ରାଲଃଏ କୋଡ଼ି ଗୋଡ଼ୁଃଇହାଟି କଚେସି । କୋଡ଼ି ଗୋଡ଼ୁ ରାଜା ତାଣା ଓ୍ୱାତେସି । ଏଟେଟିଃଏ ରାଜା କୋଡ଼ି ଗୋଡ଼ୁଃଇ ଏଲେ ଇଚେସି । ମାଇଚ ରାଣି ଣାକ ତାଗ୍ରୁ ହୁଡ ଲେହେଁଡ ପୁସୁ ଅରଣ୍ଡାଣି ତାଗ୍ରୁ ହୁ ସ୍କାମୁ ଇଚେସି । ଏ କୋଡ଼ି ଗୋଡ଼ୁ ଏଲେ ଇଚେସି । ନାନୁ ତାଗ୍ରୁ ହୁସ୍କାଲ ଆତୋଃଓଁ ଇଚେସି । ରାଜା ଏଲେ ଇଚେସି, ଜନୁ ତାଗ୍ରୁ ହୁସ୍କାଃ ଆଡହ୍ ନଙ୍ଗେ ହେର୍ଭିକ ଜା-ଗୁହା-ଜିଲ୍ଲା ଲେତାଃଇ ଇଚେସି । ରାଜା ଅଣ୍ଡ଼ିପିତେସି ଇଡ୍ରାହିଁ ପୁସୁ ପ୍ଣାଃ ଆଡହ୍ ଏନାଃଆ ଆତେ । ନା ଅନେଣିଡ । ଅଲସିସ୍କା ଅଂଏଣି ନେଟ୍ରେ ତାଃ ମୁ ଇଚେସି । ଏଇ କୋଡ଼ି ଗୋଡ଼ୁ ତାଗ୍ରୁ ହୁସ୍କାଲ ଆତୋଃଓ ଇଚେସି । ଏଲେ ଇଡ୍ରାହିଁ ଇଜ ହାଚେସି ।

ଏ କୋଡ଼ି ଗୋଡ଼ୁ ତାଜ ଇଜ ପାଡ୍ଓ୍ୱାସ୍କା ପୋହ୍ କାହୁ ମାଚେସି । ଏଟେଟିଃଏ ପାଡ୍ଓ୍ୱାସ୍କାଁଣି ଏଲେ ଇଚେସି । ହାଜୁ ଆଲ୍‌ସି ପୁଞ୍ଜା ବାରେଚେର

ଜସ୍ତ ଡାକାଦ୍ ଇତେସି । ଏଲେ ଇଷ୍ଟାବାଏ ପାରଓ୍ୱାସ୍ତା ଆଠଏଣି ନେତ୍ତେ ଭାଜ୍ଞ । ଏମ୍ବାଟିଃଏ ସଜା କାବା ଅତେସି ଇଷ୍ଟାହାଁ କୋଡ଼ ଗୋଡ଼ୁଃଡି ଅତ୍ରଃଅଁ ତେନେଁ ଇତେସି ବେ ଗଜାସୁ ଦର୍ଓ୍ୱି କତେସିଁ ଲଷ୍ଟାହା ତ୍ରୋମ୍ବୁ ବଜ କୋଡ଼ ଗୋଡ଼ୁଃଇ ମେଥେର ଇଷ୍ଟହାଁ ଲେକଟି ଓ୍ୱେନ୍ନା ଦତେର ଇଷ୍ଟାହାଁ ଓ୍ୱେସ୍ତା ଲେଜ ବାସି ଜମ୍ବୁ ଓ୍ୱାଦ୍ଦେର । ଓ୍ୱାଦ୍ଦୁ ସାଓ୍ୱାହାଁ ଡାମ୍ବୁ ହ୍ରି ଉନେର ।

ଏନେଟିଃଏ ଏ ଗ୍ଡାମ୍ବୁ ବଲୁର ରେ ଅଡ଼ଲ ଏ ଗ୍ଡାମ୍ବୁଡାକ ଡାକ ଇଲ୍ଡାକ ଲୁସି ଦଲଓଷ୍ଟି ଜମ୍ବୁ ଜନ୍ମା ହୁତେ । ଏମ୍ବାଟିଃଏ ଏ କୋଡ଼ ଗୋଡ଼୍ ଅଗ୍ରଲ କମ୍ବୁଳଁ ହାତେସି ଇଷ୍ଟହାଁ ଡାସିଁ ଇଜ ହୁଣ୍ଡା ମାତେସି । ଓର ନେଟୁଟିଃଏ କୋଡ଼ ଗୋଡ଼ୁଃଇ ମେସ୍ଡେଜ । ମେ ସାଲ୍ୱଃଏ ସଜାଃଇ ଓ୍ୱେସ୍ତେର ।

ସଜାଃବ୍ ଓ୍ୱେସାଲ୍ୱଃଏ ସଜା କୋଡ଼ ଗୋଡ଼ୁଃଇ ହାଟି କତେସି ଇଷ୍ଟାହାଁ ଓ୍ୱେତେସ । ଜନୁ ସମ୍ବାଜି ଓ୍ୱାଜ ଇତେସି । ଏଲେ ଇଷ୍ଟାଲ୍ୱଃଏ ଏ କୋଡ଼ ଗୋଡ଼୍ ଏଲେ ଇତେସି ଓ ଜାଲୁ ହାତ ଲେକୁଣି ମେସା ଓ୍ୱାହା ମାଃଇ । ଏସ୍ତୋଅାଁ ଗାଟେ ଅଲୁସଁ । ଅବାସୁଁ । ନେଷ୍ଟା ହାଜା ମାନେର ଗାତେ । ଜାଲୁ ମେଗାଜାଁ ଭାବା ଆହା ହାତେସ ଇତେସି । ଏନ୍ବାଟିଃ ଏ ଲେଲୁ ସାତେଃ ଏ ଲାଙ୍ଗୁ ଜାସିଦେଶ । ଏମ୍ବାଟିଃଏ ସଜା ମାତେସି ଇଷ୍ଟାହାଁ ନାଟେ କତେଃଏ ତୋଡ଼ାଁ ହୁ ଏ ଇତେ ଏ ସଜା । ଏନେଟିଃଏ ସଜାଃଇ ଗଡ଼୍ଡା ସୁଡା ଗୋଡ଼୍ ଦେଷଣ ଲଷ୍ଟା ହାଁ ଓ୍ୱେସ୍ତା ଗ୍ଡାମ୍ବୁ ଡେଲେ ଜଧାଁ ଲୁସି ଜମ୍ବୁଁ ଓ୍ୱାଜହାଁ ହାଜ୍ ଜଜା ସିଡ୍ଲୁସ୍ ଇଞ୍ଜ । ଏସ ହାଟିଃଏ ସଜା ଗ୍ଡାମ୍ବୁ ଡଲୁର ଲୁଣ୍ଡୁ ଲୁଟା ଇସ୍ଲା ଜଜା ହାତେସ ତେ । ଏ ଭାଲୁଆ ଗାଟି କୋଡ଼ ଗୋଡ଼୍ ସଜା ଇଜ ହାତେସି ଲଷାଁ ସଜା ରେଡା ମାତ ଦୁଣ୍ଡ ଅସ୍ଭାଣି ଇଟିତେସି ଇଷ୍ଟାହାଁ ଜଜା ଡାଲୁଆ ତେତେଏ ତେ ।

ଜୋତ୍ରି ଭଗୁଆଲ ଟୋଲା କଥା

[illegible]

ରାଜାଙ୍କ ବଡ଼ ରାଣୀ ସେତେବେଳେ ଫୁଲକୁ ଦେଖିଲେ ସେ ରାଗି ଗଲେ । ତାଙ୍କ ରାଗିବା ଦେଖି ରାଜା ପଚାରିଲେ କାରଣ କଣ ? ସେ ସାନ ରାଣୀକୁ ଡକାଇ ପଚାରିଲେ "ଏ ପ୍ରକାର ଫୁଲ ତୁମେ ପାଇଲ" ? ସାନ ରାଣୀ ରାଜାକୁ କହିଲେ "ଗୋରୁ ଜଗୁଆଳ ପିଲା ମୋତେ ଦେଲା ।" ରାଜା ତାପରେ ଗୋରୁ ଜଗୁଆଳ ପିଲାକୁ ଡାକି ପଠାଇଲେ । ସାନ ରାଣୀକୁ ଦେଇଥିବା ଫୁଲ ପରି ଆଉ ଗୋଟିଏ ଫୁଲ ମୋତେ ଆଣି ଦିଅ ବୋଲି ରାଜା ହୁକୁମ ଦେଲେ । ଗୋରୁ ଜଗୁଆଳ ଟୋକା କହିଲା । "ମୁଁ ଆଉ ଗୋଟାଏ ଆଣି ଦେଇପାରୁ ଦେବା ମୁଁ ପାରିବ ନାହିଁ ।" ରାଜା ରାଗି କହିଲେ ତୁମେ ଯଦି ଆଉ ଗୋଟିଏ ଆଣି ନ ଦେବ ତେବେ ତୁମ ବେକ କାଟି ଦେଇ ତୁମକୁ ଶୂଳିରେ ଦେବ ।" ପରେ ରାଜା ପୁଣି ଭାବିଲେ ଇଏ ଯଦି ଆଣି ନପାରିଲା ତେବେ ଅସୁବିଧା । ତେଣୁ ସେ କହିଲେ ଟୋକା ତୁ ତେବେ ମୋ ଅଗଣା ଭର୍ତ୍ତି ଅଳସୀ ଫୁଲ ଆଣି ଦେ । ଗୋରୁ ଜଗୁଆଳୀ ଟୋକା କହିଲା 'ମୁଁ ଏ କାମ କରିବା ମଧ୍ୟ ନୁହେଁ ।" ଏହା କହି କହି ସେ ତା ଘରକୁ ଗଲା । ସେ ଗୋରୁ ଜଗୁଆଳ ଟୋକା ତା ଘରେ ଅନେକ ପକ୍ଷୀ ପୋଷିଥିଲା । ସେ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ କହିଲା ତୁମେ ସମସ୍ତେ ଯାଅ ଏବଂ ଅନେକ ଅଳସୀ ଫୁଲ ସେମାନେ ଆଣି [illegible] । ଗୋରୁ ଜଗୁଆଳ ଟୋକା ଏହା କହୁଥିବା ଠାରୁ ପକ୍ଷୀମାନେ ଉଡ଼ିଗଲେ ଏବଂ ଏତେ ଅଳସୀ ଫୁଲ ଆଣି ଦେଲେ ସେ ରାଜାଙ୍କ ଅଗଣା ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇ ଗଲା । ରାଜା ଦେଖିକି ଅବାକ୍ । ରାଜା ଟୋକାକୁ କହିଲେ, ମୁଁ [illegible] ଏହା କହି ସେ ଏକ [illegible] ଗୋରୁ ଜଗୁଆଳ ଟୋକାକୁ ସେ [illegible] ଲଗାଇ ଦେଲେ ।

[illegible]

[illegible]

ମୁଁ ବ ଯିବ । ମୋତେ ବ ଗାତରେ ପୁରାଇ ନିଆଁ ଜାଳି ଦିଅ । ମୁରୁଖ ଟୋକାକୁ ସେମାନେ ତାପରେ ଗାତରେ ପୁରାଇ ଦେଲେ । ଉପରେ କାଠ ପୁରାଇ କିରୋସିନ ଦେଇ ନିଆଁ ଲଗାଇ ଦେଲେ । ରାଜା ପୋଡ଼ି ମଲା । ଗୋରୁ ଜଗୁଆଳୀ ଟୋକା ରାଜ ଜିଅଁ ସବୁ ପାଇ ରାଜାଙ୍କ ଦୁଇ ଝରଜାକୁ ରଖି ସୁଖରେ ରହିଲା ।

—o—

(କୋୟା)

ବାଈ ଗପ

ସଂଗ୍ରାହକ : ଡଃ ଧନେଶ୍ୱର ବେଜ୍

ଅଣ୍ଡ ନାଟେ, ଲମ୍ବା ଡକର ମୁଇଦାଣ୍ଡ ଆଟରଓ୍ୱର ମାଓ୍ୱର । ହର୍କିଙ୍କ ମଦଲେ ପିଲକଲ ଇଲେଲଣ୍ଡ ମାୱା ଆଦଙ୍କ, ହର୍ ରଓ୍ୱିଲେ ଓ୍ୱିହ୍ୱାତେ ମାହ୍ୱର୍ । ଅଣ୍ଡରନ୍ ଅରୁଣ୍ଡ, ବାବାଜନ୍ ଲେକେତଣ୍ଡ, ହର୍ ଲନ୍ଓ୍ୱାସ୍ ଓ୍ୱନ୍ଦ ମୁଇତଙ୍କ, ବେଚ୍ଡନଣ୍ଡ, ମିଭ ବେସ୍ତ ମାସ୍ୱାୟ, ବେସ୍ତୁର୍ ମାର୍ଗା । ହର୍ ଅଡେ ଦୂଃଖାତେ କେଲହ୍ର, ମାଲ୍ ମାର୍ ମାସ୍ୱାୟ ଇଲେ । ଇମାଟା କେଞ୍ଜି ବାବାଜା କେଲଣ୍ଡ-ନାନା ଅଣ୍ଡ ମେଲ୍ତା ଓ୍ୱାଢେନ ସେଦେର୍ କେଟହ୍ୱତାନ୍, ମିର୍ ହନାର୍ ଅନୁଟ୍ । ହନାର୍ ହଡା କେଚ୍କେ ମିକ୍ ବେଲ ଆନା ମାର୍ବ ମାସ୍ୱାୟ ପୁଟିତା । ଅଲ ଇତକେ ହନ୍ରା "ଗାଗର୍ଗନ୍ମୁଟାର୍" କଲଓ୍ୱାଡେ, ବାବାଜନ୍ ମାଟା ପାକରାନ୍ ଆଚ୍ ଇର୍ ଓ୍ୱର୍ କଲ ଓ୍ୱାଡେନା-ସ୍ୱପନ୍ ଓ୍ୱାରାନ୍ ସେଇତର୍ । ନାର୍ଡକ ଓ୍ୱିସ୍ୱସ ଓ୍ୱାନ୍କେ ଆନ୍ଦର୍ । ଆନ୍ନାଙ୍କ୍ ଅନାଙ୍କ୍ ଆର୍ଦେ ଅଣ୍ଡ ଏରୁଓ୍ୱ ଉଦ୍ତା । ଆଗଗା ଅଦମାୱା ସ୍ୱକୁରୁଁ ମୁଟା ଲପିନାର୍ ଓ୍ୱାଟି ଏର୍ ମିଦାଜଙ୍କ୍ ଏରଓ୍ୱିନାଗାଭ୍ରତର୍ । ଅଟୁଟ ଅଣ୍ଡକଲ୍ୟା ଓ୍ୱାସୁ ଆନ୍ଦୁର୍ ମୁଟାତଙ୍କ୍ସ, କାଞ୍ଜ ଅଚ୍ତା । ଇ ଏର୍ଓ୍ୱିନାର୍ ଇର୍କତେ ପଇସ ମାଡର୍, କତେ ପଇଦା ନାସ୍କେ ଏରଦାଲପେ କେଣନ୍ ମାକାର୍ ଲପେ ଅଣ୍ଡ ମୁଡୁନ୍ ଏମୁଲ୍ ଓ୍ୱାୟ ଅସ୍ୱା । ଆଦଙ୍କ୍ ଡକଣଲ ଗାଟି କେଇତା । ଡକଙ୍କ୍ ପଇସୁ ମୁଇକଣ୍ଡ ଲନ୍ତାଭଣ୍ଡ । ଇଲ ବେସ୍କେନେଞ୍ଜି ଆୱାପାସ୍କେ

ଡକରନ୍ ତକୋଂ ମେଲେସ୍ ପେରସ୍ରା । ଅଦେଙ୍ଗ୍ ଡକରେଲ୍ ମୁଢ଼ତଣ୍ଡ୍ର ଅଲ୍ ଘଟର ଲଙ୍କେ ନକଙ୍କ୍ ମାର ମାସ୍ୱାଡ ପୁଟିତ୍ରୁ । ଇ ମାଣ୍ଠା ଓଁ୍ୱିଦନର୍ କେଞ୍ଜି କାଢ଼ସ ମାଉର, ଇଙ୍କେ ଅଲେ ଇଡ଼୍କଙେଙ୍ଗ୍ ମାର ମାସ୍ୱାଢ଼ ପୁଟିତଇଞ୍ଜ । ଇଲବେସ୍ମ ନେଲ ଅନ୍ତ୍ରି, ଡକ୍ରନ୍ ଡକାଂ ବେଣ୍ଠା ପେର୍ସତା । ଡକରେଲ ତେଦାଲ୍, ଲୁଦାଲ୍, ଆଦଙ୍କ୍ ଅଦ୍ ମୁଇତଙ୍କ କଲଓଁ୍ୱାଢେ଼ଙ୍କ୍ କାର୍ଗି ତାତାନଙ୍କ୍ ମୁଇତଙ୍କ୍ ରହ୍ୱତ୍ରା । ମୁଇତନ୍ ମାଇଦଙ୍କ୍ ଦଢ଼ା ଲୁଟରେ ଆଟି, ଡକରେଲ ମୁଣ୍ଠା ତହ୍ନସୁ, ଓଁ୍ୱିଲ୍ କାଢ଼ନ୍ ତଡ଼୍ ଅର ଢନାଙ୍କ୍ ଓଁ୍ୱାଟିତ୍ରା । କର୍କଲୁସତା ଅପ୍ପେ ଡକରେଲ ମୁଇତଙ୍କ୍ ତେହ୍ୱେମିସ୍ତ୍ରା, ମୁଇତଣ୍ଡ୍ର ତେଦ ଓଁ୍ୱିଲ୍ କାଡ଼ ପଇମ୍ ଅନ୍ତ୍ରଣ୍ଡ୍ର୍ । ଆନ୍ନା ଆନ୍ନା, ଅର୍ଦେ ଅଣ୍ଡ୍ର୍ ମେଣ୍ଠାର୍ ସପେ ଢଙ୍ଗିନାଦ୍ ଏଇତଣ୍ଡ୍ର । ଅଗ୍ଗା ଘାର୍କାଲ୍ଲି ରୁଙ୍ଗି ଦଢ଼ା ଢନ୍ଦାନଙ୍କ୍ ମୁଣ୍ଠାକାଲ୍ ବଦେନ୍ତ୍ରୁ ପର୍ଓଁ୍ୱାଟି ଢଙ୍ଗିନାଗା ଡ଼ାଗ୍ତଣ୍ଡ୍ର । ଆଇନ୍ନୁଟ୍ କାକାଡ଼୍ ଅରଟ୍ ଓଁ୍ୱାସ୍ ଆଗ୍ଗୁକ୍ରୁ ମୁଣ୍ଠାଢଙ୍କ୍ ପେହ୍ୱେକ ଅନ୍ତ୍ରା । କାରଓଁ୍ୱିନ୍ ଆଟ ଦ୍ରବମ୍ ବେଲ୍ଲ ଆଦ୍‌ତାନ୍‌ନାଡ ଦାହ୍‌ଡାନ ଇସ୍ତମିଣ୍ଡ୍ରେ ଲନ୍‌ମାଲ୍‌ସ ଓଁ୍ୱାଢ଼ଣ୍ଡ୍ର । ଆରକ୍ ଡକରେଲ୍ ଗବ୍ରିପିଣ୍ଡ୍ର ଆରପଡ଼୍‌ସି ଗଦ୍ରା ଅର ମୁଣ୍ଠା ନ ଓଁ୍ୱିଲ୍ କାଢ଼ ଆରଦାପର ଓଁ୍ୱାଟି, ଅର୍ଢନାଙ୍କ୍ ତାନେ ହକ୍କତା । ମୁଇତଣ୍ଡ୍ର କର୍କ ଲୁସ୍ସ୍ରାଦ୍ କେଞ୍ଜି ପିନ୍ତୁପନ୍ତୁ ତେଦ ଓଁ୍ୱାଢେ଼ନା ଆଦ୍‌ତାନ୍ ଇନ୍ତ ପେଇସ ମାଢ଼ଣ୍ଡ୍ର । ସିକାଡ଼୍‌ତେ ଅର୍ଦାଗ ହକ୍କି ମାନ୍ଦାନ୍ ଡକ୍ରନ୍ ଡଙ୍କାଚ୍ ପର୍ ଅଗିତଣ୍ଡ୍ର । ଡକରନ୍ ମାକାତାଲ ବେଣ୍ଠା ଏମୁଲ୍ ଜଲବାଲ୍ଲ ଆସର୍ ପେଇତା । ମିଣ୍ଡ୍ରେ ବାତାଙ୍କ୍ ଓଁ୍ୱାଢେ଼ନା ଆଦତନ୍ ମୁଇତଇ ଏମୁଲ୍ ପଢ଼ସା ଲୁଟର ଅଟି ଢନ୍ଦକାଲ୍ । ମାର୍ ମାସ୍ୱାଡ୍ ମାନ୍ଦାଙ୍କ୍ ନଙ୍କେ ବେଗେ ପୁଟିତା ।

ବାଞ୍ଝ ଗପ

ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ କୋସ୍ଥା ବୁଢ଼ା-ବୁଢ଼ୀ ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଆଦୌ ପିଲାପିଲି ନ ଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ସେମାନେ ଚିନ୍ତା କରୁଥିଲେ । ଦିନେ ଜଣେ ବାବାଜୀ ତାଙ୍କ ଘରେ ଆସି ବୁଢ଼ା-ବୁଢ଼ୀଙ୍କୁ ଆସୁରିଲେ, ତୁମର କେତେ ଝିଅ କେତେ ପୁଅ । ସେମାନେ ଅତି ଦୁଃଖରେ କହିଲେ, ଆମର ପୁଅ ଝିଅ ନାହାନ୍ତି । ଏକଥା ଶୁଣି ବାବାଜୀ କହିଲେ, ମୁଁ ଜଣେ ଭଲ ଗୁଣିଆର ନାମ କହୁଛି—ତୁମେ ତା ପାଖକୁ ଯାଅ । ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଦେଖା ଦେଖି କରାଇଲେ, ତୁମର୍ ନିଶ୍ଚୟ ପୁଅ ଝିଅ ହେବ । ବାବାଜୀଙ୍କ କଥା ଅନୁସାରେ, ସେମାନେ ଗୁଣିଆ ପାଖକୁ ସୋମବାର ଦିନ ଯିବାକୁ ବାହାରିଲେ । ସୋମବାର

ସକାଳୁ ସକାଳୁ ସେମାନେ ବାହାରି ଗଲେ । ଯାଉ ଯାଉ ବାଟରେ ଗୋଟିଏ ପୋଖରୀ ପଡ଼ିଲା । ସେମାନେ ନେଇଥିବା ଖାଉ ଗଣ୍ଠିଲିକୁ ଉଚା ଜାଗାରେ ରଖି ଗାଧୋଇବାକୁ ଗଲେ । ସେତିକି ବେଳେ ବିଲୁଆଟିଏ ଆସି ଖାଉ ଗଣ୍ଠିଲିକୁ କାମୁଡ଼ି ନେଇଗଲା । ପୋଖରୀରେ ଏମାନେ ଗାଧୋଉଥିବା ବେଳେ ଛୋଟ କଇଁଚଟିଏ ଆସି ବୁଢ଼ୀର ଯୋନିଦ୍ୱାର ଦେଇ ଗର୍ଭକୁ ପଶିଗଲା । ସେଥିପାଇଁ ବୁଢ଼ୀ ବହୁତ କାନ୍ଦିଲା । ମନ ଦୁଃଖରେ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀକୁ ଘରକୁ ଆଣିଲା । ଏମିତି କେତେ ମାସ ବିତିଲା ପରେ ବୁଢ଼ୀର ପେଟ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ବଢ଼ିଲା । ସେଥିପାଇଁ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀ ଭାବିଲେ ଏବେ ତାଙ୍କର ପୁଅ କିମ୍ବା ଝିଅ ଜନ୍ମ ହେବ । ଏକଥା ପଡ଼ିଶା ଲୋକ ଶୁଣି ଥଟ୍ଟାରେ ହସିଲେ । ଏମିତି କେତେ ମାସ ଗଲାରୁ ବୁଢ଼ୀର ପେଟ ଧୀରେ ଧୀରେ ବଢ଼ିଲା । ବୁଢ଼ୀ ବସି ଉଠି ପାରୁ ନ ଥିବାରୁ ବୁଢ଼ାକୁ ଗୁଣିଆ ପାଖକୁ ଯିବାକୁ କହିଲା । ବାଟରେ ଖାଇବା ପାଇଁ ବୁଢ଼ା ଲାଗି ଖାଉ ଜରକାଣ୍ଡ ଗଣ୍ଠିଲି ବାନ୍ଧି ଧନୁ-ଶର ଇତ୍ୟାଦି କବାଟ ପାଖରେ ରଖିଦେଇ ବୁଢ଼ୀ ଶୋଇଲା । କୁକୁଡ଼ା ଡାକ ଶୁଣି ପାହାନ୍ତିଆରୁ ବୁଢ଼ୀ ବୁଢ଼ାକୁ ଉଠାଇ ଦେଲା । ବୁଢ଼ା ଧଡ଼ପଡ଼ ହୋଇ ଉଠି ଧନୁଶର ଓ ଖାଇବା ଗଣ୍ଠିଲି ଧରି ଚାଲିଗଲା । ଯାଉ ଯାଉ ବାଟରେ ଗୋଟିଏ ଝରଣା ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଗଣ୍ଠିଲିକୁ ସେ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ପଥର ଉପରେ ରଖି ଝରଣାକୁ ଦାନ୍ତ ଘଷିବା ପାଇଁ ଗଲା । ସେତିକିବେଳେ, କୁଆଟିଏ ଆସି ଖାଉ ଗଣ୍ଠିଲିକୁ ଝାମ୍ପି ନେଇଗଲା । ଶୋକରେ ଏତେବାଟ ଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ଭାବି, ସେ ଘରକୁ ଫେରି ଆସିଲା । ବୁଢ଼ୀ ପୁଣି ସେ ଦିନ ରାତିରେ ବୁଢ଼ାପାଇଁ ମାଣ୍ଡିଆ ଚୂନାରେ ପିଠା ତିଆରି କରି ଧନୁଶରକୁ କବାଟ ପାଖରେ ରଖି ନିଜେ କବାଟ ପାଖରେ ଶୋଇଲା । ବୁଢ଼ା କୁକୁଡ଼ା ଡାକ ଶୁଣି ଧଡ଼ପଡ଼ ହୋଇ ଉଠି ଗୁଣିଆ ପାଖକୁ ଯିବାକୁ ବାହାରିଲା । ସେ ବାହାରିଲା ବେଳେ କବାଟ ପାଖରେ ଶୋଇଥିବା ବୁଢ଼ୀର ପେଟ ଉପରେ ଚଢ଼ିଗଲା । ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ବୁଢ଼ୀର ପେଟରୁ ବଡ଼ କଇଁଚଟିଏ ବାହାରି ଆସିଲା । ବୁଢ଼ୀ ସୁସ୍ଥ ହୋଇଗଲା ଓ ବୁଢ଼ାକୁ ଗୁଣିଆକୁ ଡାକି ଯିବାକୁ ମନାକଲା ଓ କଇଁଚକୁ ପୋଡ଼ି କାଟିବାକୁ କହିଲା । ସେମାନେ ଏବେ ବୁଝିଲେ ଯେ ଆଉ ତାଙ୍କର ପୁଅଝିଅ ହେବା ଅସମ୍ଭବ । ଏସବୁ ଦୁଃଖ ଆଶାକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରି ଖୁସିରେ ରହିଲେ ।

—o—

ଡରକାଡ଼୍ ମାମାନ୍ ଡରକାଡ଼୍ ଅନ୍ନାର୍

ତକଣ୍ଡ ଡାଲ୍ତକର ପଡ଼ିମାଡ଼୍ତା । ଭର ଗାରବାମ ଇଦାଙ୍କ ପଦପ୍ତେ । ଭର ଘାରବାକ୍ଇସ ଡାରଅଲ୍ ପିଲ ପ୍ରଟମ୍ବତା । ତବ୍ଭ ଡାନ୍ ଗୁଙ୍ଗ-ଡାଗେ

ଆପା ଉରସ୍କିମାନ୍ଦଡ଼ । ଅକ ଅପାମାଡ଼ାଚାଗ୍ ବେଡ଼ଆପା ପାଣ୍ଡ୍ରିମାତତେ । କର ଦ୍ଦନାଲେ ଆପାମାଡ ଅଜ଼ଗି ପିଲ୍ଲଙ୍କ ପଇସ୍ ସାର ଜ଼ଜଡ ଓ୍ବାନ୍ରୁର । ଅଣ୍ଡ୍ରଦନ ଅପକାଟା ଆଜଗି ଚାଲ୍ଲୁଡ଼କର ଚା'ର୍ହ୍ସ୍କିଡକ୍ତି ମାତତା । ଠେବ୍ ଆଦେଗଢ଼ତେ ପାଣ୍ଡ୍ରତେ ଆପା ଡାଲ୍ଲୁଡ଼କର ଡାଲେଡାଗା ସ୍ରଲ୍ ଡା । ଡାଲ୍ଲୁଡ଼କର ଆଗେନ୍ ଡଲ୍ଲଅଡ଼ତେ । କରପିଲ୍ଲସାରେ ସ୍ବାସ୍ବୋ ଡଲ୍ଲଆଡନ୍ତାଙ୍କ ଜଉକାସ୍ତାତେ ଲେନେ ମାଲସ୍ଓ୍ବାଡଡା । ଅଣ୍ଡ୍ରଦନ କଇଲେ ହଡ୍ଡ ହଡ୍ଡ କରପିଲ୍ଲଙ୍କ ଉଡ଼ନେଡ । ଚାନ୍ ପସ୍ପୁରତେ ଏଡ଼ଡ ପେଇଲା । କଇଲେ କରପିଲ୍ଲଙ୍କ୍ରୁ କେଡ଼ଡା । ଅନ୍ନେମିରେ ନାରକେ ବେଗେ ହସ୍କ୍ରିଢଡ । କରପିଲ୍ଲ କେଡ଼୍ତ୍ରା, ମାମା ମାମ୍ପେ ମା ସାହୁକାଣନ୍ ଲେନ୍ ଗନ୍ନଡା ହସ୍କ୍ରିଲମ । ଆଦ୍ଧନାଣ୍ଡ୍ର ନାର୍କା କଇଲେ ଓ୍ବାସ ଉକଡା, କଲପିଲଜାକେ ଆଦଗନ୍ଦଡାଗ ଉକ୍ତଓ୍ବେକନ୍ ଓ୍ବେର ପଢ଼ସ୍ବେଡାଗେ ଢ଼ସ୍ତ୍ରଡା । ଅଣ୍ଡ୍ରଦନେ କଇଲେ ମେଣ୍ଡ୍ରେ ଆପିଲ୍ଲଙ୍କ୍ରୁ ପାଟସ୍ର ମାଡତେ । ନେଣ୍ଡ୍ର ମିଙ୍ଗେ ବେଗେ ହସ୍ତ୍ରଢଡ଼ । କରପିଲ୍ଲ ନେଡ଼୍ତ୍ରା ନେଣ୍ଡ୍ର ମାମ୍ପେ ବୁର୍‌କେଡାଗେ ହସ୍କ୍ରିଡମ । ଆଦନାଣ୍ଡ୍ର ନାର୍କେ କରପିଲ୍ଲ ବୁରକେଡାଗେ ହସ୍କ୍ରିମାଡ଼୍ତା । କଲଲେ ବେଡ଼ଗ୍ବଲ୍ଲକ । ଆଦ୍ ନାର୍କେ ଡକର ଲେନ୍ ଆସ୍ତ୍ର ବୁରକେଡଡ଼୍ । କରପିଲ୍ଲଙ୍କ ପଇସ୍ କେଡଡା, ଅନ୍ ମାର୍କ ନାକେ ସାର୍ଲାଗେ ବୂସା ମାଡ଼ ମାଡ଼ଢଡ । ନେଣ୍ଡ୍ର ମିଙ୍କଙ୍କ୍ ଦରସ୍କି ନାନ୍ନେ ଗାଟି ସାର୍ଦେ ଅଡ଼୍ଚାନ୍ । ମିଙ୍କଙ୍କ ନାନେ ନେଣ୍ଡ୍ରୁ ନା ଲେନେ ଅସୁ ସାଇ ବୁଟଡ଼୍ ମାଡ଼୍ରି ଢନ୍ଚାନ୍ । କରପିଲ ଗାଟି ଦୁଣ୍ଡାମ୍ ଆଡ଼ନ୍ତା ମେଣ୍ଡ୍ରେ କେଡ଼ଡା ମାମା ମାମ୍ପେଡ ଅଟେଚ୍ଚଡୁ । ଆଦନ୍ ମାଇଦେ ମାଲୁ ବେଢ଼ାପେରସ୍ ନା ଆସ କେପିମ୍‌-ଷ୍ପେଢନ୍ତକେ ସାଇ ଆଦ୍ନ୍ତା । ଇଷ୍ପେଡ ମାମ୍ପେ ନଓ୍ବା । ପଟେଦଙ୍କ ଅଲ୍ ଆଦନ୍ତମ୍ । କଇଲେ କରପିଲ୍ଲନ୍ କପଟ ପୁନ୍ଦାଙ୍କ ପାରଓ୍ବକଣ୍ଢ ମ୍ନ ଇସ୍ତ୍ରୋ କେଡ଼୍ତେ । ଡାନ୍‌ପେରକେ କଲଲେ ପିଲ୍ଲଙ୍କ ବୁରକେଡାଗେ ପଲସ୍ ଡାଲେଡାଗା ଟୋସି ଡାକମାଡ଼୍ତେ । ଆସ୍ତ୍ର ଆସ୍ତ୍ର ଆରଦେ ଅଣ୍ଡ୍ର ଜାଗତେ ରେଣ୍ଡ୍ରୁ କାସ୍ତାମ୍ ଆର୍ ଏଓ୍ବଡା । ରେଣ୍ଡ୍ରୁ ଅରଦେ ଲେପେ ଅଣ୍ଡ୍ର ବଡଡ଼ସ୍ତ୍ରେ ଆରୁ ମେଣ୍ଡ୍ରେ ଅଣ୍ଡ୍ର ଇଡ୍ରୁ ଆର୍ । ଇଡ୍ର ଆରଦେ ଆଡ଼୍କେ ଟଡ୍ରୁ ସ୍ରଲ୍ଲଙ୍କ ଆଦ୍ଡାମେଣ୍ଡ୍ରେ ବଡ଼ସ୍ତ୍ରେ ଆରଦେ ଅଡ଼୍କେ କାଲ ପିସ୍ପ ସ୍ରଲ୍ଲଙ୍କ ଅଦ୍ନ୍ତା । ଆଦେ ମାଇଦେ କଇଲେ କରପିଲ୍ଲଙ୍କ କେଡ଼୍ଲା । ସଡାସ୍କ୍ରା ଇରେଣ୍ଡ୍ରୁ ଆରଦେଲ୍ଲପେ ବେନ୍ ଆରଦେ ଅଡ଼କେ ମାନାଙ୍କ ସାଇ ଆଦ୍ତେ । କରପିଲ୍ଲ କେଡ଼ଡା ମାମା ଡେଡ୍ରନାଲକ୍ ଅରଦେ ଆଡ଼୍କେ ନନେ ଡାକାକଂ ପାରଓ୍ବି । ଆଢକଂ ବଡ଼ସ୍ତ୍ରେ ଅରବେ ଆଡ଼୍କେ ସାଇଆଦ୍ତା କଇଲେ ଇଦ୍‌କେସ୍କ୍ରି ବଡ଼ସ୍ତ୍ରେ ଅରଦେ ଆସ୍ତ୍ରମ ଢ଼ତେ । ଅଚୁଟେ କଇଲେତେ ଡେକେ ଜାରଗି ଆଡ଼୍ ଡାଙ୍କ ଅଜ଼ଗି ସ୍ରଲଡା । ବୁର୍କେ ପାଙ୍କ

ଅଚଳା । କଚପିନ୍ଧ ମାନ୍‌ତେ ମିଶ ପାର୍ଶ୍ୱଅଚ୍ଛା । ପେରକେ ଅଣ୍ଡକନ୍ତ ପିଲେଟଙ୍କ କଚଲେ ପଇସ୍‌ କେତତେ । ଭ୍ରଣଜ ନମ୍ନେନାକୁ ଗାଡି ନଲ୍‌ଡ । ନେଣ୍ଡ୍ର ନକୁ ନାନ୍ନା ଅଜଭେ ମାଢ଼ଚାନ୍‌ । କରପିଲେ ଗ ଡି କାଷ୍ଠାମ୍ ପଢ଼େମ୍‌ ଆତତେ । କରପିଲେ କେଭ୍‌ତେ, ମାମ', ଦାଚା ଆଦାନ୍‌ ମାଭ୍‌ତା । ଆଭ୍‌ତା ଇଣ୍ଡେ ନ'କୁ ପଢ଼ପି ପେରଣ୍ଟେ । ପେରକେ ବେତ୍ନୁଟ୍ ନାନ୍ନେ ବେଢ଼ ଆଦ୍‌ତାନ୍‌, ଅନ୍ନୁଟନାକ୍ର ଚନ୍‌ଚ । କଇଲେ ଇଦକେନ୍ତି ଗାଡି ପ୍ରାଦେ ଅଭ୍‌ତେ । କେତତା ନନମ୍ନ ପେରମ୍ନ । ଅସନାନ୍ନ ନକେ କେପିତାନ୍‌ । ବେସକେ ଦନା ଆଭ୍‌ତେ ପେରକେ କରପିନେ ପେରସିବେଢ଼ ଅଚଳା । କଇଲେ ଉଡତେ କର ଇଙ୍କ୍ରେ ଢଦାଜ ନେକେତ ଅନ୍ଭତେ । ଅଣଦନ୍‌ କଇଲେ କରଦଙ୍ଗ କାଣ୍ଡି ନେକତେ । ଭ୍ରଣନ ନ ଗୋଟତେ ନାନ୍ନେ ଭପ୍ପଦନା ନକେ କେପି ମାଭ୍‌ତାନ୍ । ତେଣ୍ଡ ନଚେ ନାନ୍ନା ନଷ୍ଟାମେ ଚନ୍‌ତାନ୍‌ । ଧଗଟ କେନ୍ତି କର ହପାମ ଶନ୍ନମାଟତେ । କେନ୍ଭତା ମାମା ନେଣ୍ଡ ନମ୍ନେ ନାକେ ନଷ୍ଟାମେ ଚନ୍‌ଡତ । ଅନ୍ନେ ମିଉତେ ନାକୁ ପିଲତେ ବେଡ ମାରଡତ । ଅଦଙ୍କ ନମ୍ନେ ନକାଇଦେ ନକୁ ଆଓ୍ୱକେ ନକୁ ପାପାମ୍‌ ଆଦ୍‌ନେ । ଅଦଙ୍କ ନମ୍ନେ ଅଣ୍ଡ କାମ୍‌ ମାବାଙ୍‌ ଆଦ୍‌ତେ କଇଲେ କର ମାଟେଟେ ଗଜ ଅଭ୍‌ତା । କର କେନ୍ଭତା, ମାମା ଲନକେ ତନାଙ୍ଗ ନାରମେ ନମ୍ନେ ଅଇଦାଲ୍‌ ଭୁଙ୍ଗିତ । ଅଇଦାଲ୍‌ ଚନାଙ୍‌ ପରଇଦ୍‌ପର ଦରେ ମାଣ୍ଡ । ବେଲ୍କ ନାନ୍ନ ଇଦ୍‌ପର ଦରେତାଲ୍ଲ ଅଇଦାଲ୍‌ ଭାଗେ ଗ୍ଲତାନ୍‌ । କଇଲେ ଇମାଟେଟେ ପାମ କେମ୍‌ ଅଲ୍‌ତେ । ଓ୍ୱେଭକ, କଚୁ ଅଇଦାଲ, ତେଲେଇ ନମ୍ନୁ, ମାପଲେ କମାମାତତେ । ଅଇଦାଲତେ କଲୁ ନଚଟ୍ଟି ଡେଲେଇ ଓ୍ୱାଟି ନଢ଼ପରକେ ଅନ୍ଭତେ । ଅଭ୍ରଟ କର ଇଦ୍‌ପାଗେ ଦଉଭାଗେ ଲୁଦ କୁପ୍‌ତେ । କଢ଼ରେ କଜ ଲୁସନେଚାଲ ଦରେଚନାଙ୍ଗ ଅଭଗନ୍ତି ଅଇଦାଲତେ । ତେଲେଇତେ ପେଲକମେଣ୍ଡ୍ରେ କର ପାରସ୍‌ ମିଉତେ । କଚଲେ ତରକାଜ ମାଭ୍‌କେଗାଲ୍ଲ କରଦେ ଆଓ୍ୱଙ୍ଗ ଚନ୍ଦଓ୍ୱେବଙ୍କ କରଦେପିଲ୍ଲ ଡଡ୍‌ତେ । କଚଲେ ମାନ୍‌ଜା-ଷ୍ଟାଲେ ଭାନ ପାଢ଼କ୍ ଗାଗେ ମାଉ୍‌ତେ ।

ଚତୁର ମାମୁଁର ଚତୁର ଭଣଜା

ବୁଢ଼ୀଟି ମାଇ କୁକୁଡ଼ା ପାଳଥାଏ । କୁକୁଡ଼ା ଅଣ୍ଡା ଦେବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । କୁକୁଡ଼ା ଅଣ୍ଡା ଫୁଟିମାଇ ଛୁଆ ଜନ୍ମ କଲା । ବୁଢ଼ୀ ତାର ବଗିଚ୍ଚାରେ ବାଇଗଣ ଲଗାଇଥିଲା । ଗୋଟିଏ ବାଇଗଣ ଗଛରେ ବଡ଼ ବାଇଗଣ ପାଚିଥିଲା ।

କୁକୁଡ଼ା ନିତି ଦିନ ବାଇଗଣ ଗଛ ତଳେ ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ଧରି ଚରି ବୁଲି ଆସୁଥାଏ । ଦିନେ ବାଇଗଣ ବୁଧାଡଳେ ମାଈ କୁକୁଡ଼ା ଖୁମ୍ପି ଖାଉଥିଲା । ଠିକ୍ ସେହି ସମୟରେ ପାଚିଲା ବାଇଗଣ ମାଈ କୁକୁଡ଼ା ମୁଣ୍ଡରେ ପଡ଼ିଗଲା । ମାଈ କୁକୁଡ଼ା ସେହିଠାରେ ମରିଗଲା । କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆଗୁଡ଼ାକ ମା' ମରିଯିବାରୁ ମନଦୁଃଖରେ ଘରକୁ ଫେରି ଆସିଲେ । ଦିନେ ବିଲୁଆ ବୁଲି ବୁଲି କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ଦେଖିଲା । ତା ପାଟିରୁ ଲାଳ ବାହାରି ଆସିଲା । ବିଲୁଆ କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆମାନଙ୍କୁ କହିଲା, ଭଣଜା ତୁମେ ରାତିରେ କେଉଁଠି ଶୋଇବ ? କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆ କହିଲେ, ମାମୁଁ ଆମେ ଆମର ମାଲିକଙ୍କ ଘର କୋଣରେ ଶୋଉ । ସେଦିନ ରାତିରେ ବିଲୁଆ ଆସି ଦେଖିଲା, କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆସବୁ ସେ କୋଣରେ ନ ଶୋଇ, ଅଲଗା ଜାଗାରେ ଶୋଇଲେ । ଅନ୍ୟଦିନେ ବିଲୁଆ ପୁଣି ସେ ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ପଚାରିଲା, ଆଜି ତୁମେ କେଉଁଠି ଶୋଇବ ? କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆ କହିଲେ ଆଜି ଆମେ ନାଡ଼ି ଚୁମ୍ବାରେ ଶୋଇବୁ । ସେଦିନ ରାତିରେ କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆମାନେ ନାଡ଼ି ଚୁମ୍ବାରେ ଶୋଇଥିଲେ । ବିଲୁଆ ବଡ଼ ଚତୁର । ସେ ରାତିରେ ବୁଢ଼ୀ ଘରକୁ ଯାଇ ନାଡ଼ିଚୁମ୍ବା ସହିତ କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ଧରିପକାଇ କହିଲା, ଭଣଜାମାନେ ମୋତେ ସବୁବେଳେ ଠକି ଦେଉଥିଲ । ଆଜି ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ପାଇ ମୁଁ ବହୁତ ଖୁସି ହୋଇଛି । ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ଆଜି ମୋ ଘରକୁ ନେଇ ଭଲ ତରକାରୀ କରି ଖାଇବି । କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆମାନେ ବହୁତ ବିପଦରେ ପଡ଼ିଗଲେ, ଏବଂ କହିଲେ, ମାମୁଁ ଆମେତ ନିହାତି ଛୋଟ । ସେଥିପାଇଁ ଆମକୁ ବଡ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପେକ୍ଷା କରି ଖାଇଲେ ସୁବିଧା ହେବ । ଏବେତ ଅମେ ତୁମ ପେଟକୁ ନିଅଣ୍ଟ ହେବୁ । ବିଲୁଆ କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆମାନଙ୍କର କପଟ ବୁଝି ନପାରି ହଁ ବୋଲି କହିଲା । ଶେଷରେ ବିଲୁଆ ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ନାଡ଼ିଚୁମ୍ବାରେ ଧରି ମୁଣ୍ଡରେ ମୁଣ୍ଡେଇ ଚାଲିଥାଏ । ଯାଉ ଯାଉ ବାଟରେ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ ଦୁଇଟି ବିପଦପୂର୍ଣ୍ଣ ରାସ୍ତା ପହଞ୍ଚିଗଲା । ଦୁଇଟି ରାସ୍ତା ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ ଖସଡ଼ା ରାସ୍ତା ଏବଂ ଅନ୍ୟଟି ପଥୁରିଆ ରାସ୍ତା । ପଥୁରିଆ ରାସ୍ତାରେ ଗଲେ ଝୁଣ୍ଟି ପଡ଼ିଯିବାକୁ ହୁଏ ଏବଂ ଖସଡ଼ା ରାସ୍ତାରେ ଗଲେ ଗୋଡ଼ ଖସିଯିବାକୁ ହୁଏ । ସେଥିପାଇଁ ବିଲୁଆ କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆମାନଙ୍କୁ କହିଲା, ଭଣଜା ଏ ଦୁଇଟି ରାସ୍ତା ଭିତରୁ କେଉଁ ରାସ୍ତାରେ ଗଲେ ଆମକୁ ସୁବିଧା ହେବ । କୁକୁଡ଼ାଛୁଆମାନେ କହିଲେ, ମାମୁଁ ପଥୁରିଆ ରାସ୍ତାରେ ଗଲେ ତୁମେ ଚାଲିପାରିବ ନାହିଁ । ଏଣୁ ଖସଡ଼ା ରାସ୍ତାରେ ଗଲେ ସୁବିଧା ହବ । ବିଲୁଆ ଏହା ଶୁଣି ଖସଡ଼ା ରାସ୍ତାରେ ଯାଉଥିଲା । ହଠାତ୍ ବିଲୁଆର ଗୋଡ଼ ଖସିଯିବାରୁ ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା । ନାଡ଼ି ଚୁମ୍ବା ଭାଙ୍ଗିଗଲା । କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆମାନେ ମନଇଚ୍ଛା ଧାଇଁ ଛଡ଼ିଗଲେ । ଶେଷରେ

ଗୋଟିଏ କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆକୁ ବିଲୁଆ ଧରି କହିଲା, ଭଣଜା ତୁମେ ମୋତେ ବହୁତ ଠକିଲ । ଆଜି ତୋତେ ମୁଁ ଜଳଖିଆ କରିବି । କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆ ବଡ଼ ବିପଦରେ ପଡ଼ିଗଲା । କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆ କହିଲା, ମାମୁଁ, ଯାହା ହେବାର ଥିଲା ହୋଇଗଲା, ଏବେ ମୋତେ ପାଳି ବଡ଼ କର । ପରେ ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ବଡ଼ ହେବି, ସେତେବେଳେ ମୋତେ ଖାଇବ । ବିଲୁଆ ଏହା ଶୁଣି ବହୁତ ଖୁସି ହେଲା । ତୁ ବଢ଼ିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁଁ ତୋତେ ଅପେକ୍ଷା କରିବି । କେତେ ଦିନ ଗଲା ପରେ କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆ ବଢ଼ି ବଡ଼ ହୋଇଗଲା । ବିଲୁଆ ଦେଖିଲା, କୁକୁଡ଼ା ବର୍ତ୍ତମାନ ଖାଇବାକୁ ଭଲ (ଠିକ୍) ହୋଇଛି । ଦିନେ ବିଲୁଆ କୁକୁଡ଼ାକୁ ଡାକି କହିଲା, ଭଣଜା ତୋ କଥାରେ ମୁଁ ଏତେ ଦିନ ତୋତେ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲି । ଆଜି ମୁଁ ତୋତେ ନିଶ୍ଚୟ ଖାଇବି । ଏକଥା ଶୁଣି କୁକୁଡ଼ା ଉପାୟ ଚିନ୍ତା କଲା । କହିଲା- ମାମୁଁ ଆଜି ତୁମେ ମୋତେ ନିଶ୍ଚୟ ଖାଇବ । କିନ୍ତୁ ତୁମେଇ ମୋତେ ପିଲାରୁ ବଡ଼ କରିଛ । ଏଣୁ ତୁମେ ନିଜ ହାତରେ ମୋତେ ମାରିଲେ ତୁମକୁ ପାପ ଲାଗିବ । ଏଣୁ ତୁମକୁ ଗୋଟିଏ କାମ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ବିଲୁଆ କୁକୁଡ଼ା କଥାରେ ରାଜି ହୋଇଗଲା । କୁକୁଡ଼ା କହିଲା- ମାମୁଁ ଘରର ସିଧା ମଝିରେ ତୁମେ ଚୁଲି ତିଆରି କରିବ । ଚୁଲି ସିଧା ଉପର ଛାତ କଣା କରିବ, ଯେଭଳିକି ମୁଁ ଛାତ ଉପରୁ କଣା ଦେଇ ଚୁଲିରେ ପଡ଼ିବି । ବିଲୁଆ ଏକଥାରେ ରାଜି ହୋଇଗଲା । କାଠ, ନିଆଁ, ଚୁଲି, ମାଟି ପାତ୍ର, ତେଲ, ମସଲା ଯୋଗାଡ଼ କଲା । ଚୁଲିରେ ନିଆଁ ଜାଳି ମାଟି ପାତ୍ର ରଖି ତେଲ ପରିକି ଦେଲା । ସେତିକି ବେଳେ କୁକୁଡ଼ା ଛାତ ଉପରୁ କଣାରେ ବସି ଡାକ ଛାଡ଼ିଲା । କକ୍‌ରେକ୍ ଡାକ ଛାଡ଼ି ଛାତ କଣା ସିଧା ତଳେ ଚୁଲିରେ ମାଟି ପାତ୍ରରେ ମଳତ୍ୟାଗ କରି କୁକୁଡ଼ା ଉଡ଼ି ପଳାଇଗଲା । ବିଲୁଆ ଚତୁର ଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା କୁକୁଡ଼ାର ମାଂସ ନ ଖାଇ କୁକୁଡ଼ାର ମଳ ଖାଇଲା । ବିଲୁଆ ମନ ଦୁଃଖରେ ନିଜ ଗୁମ୍ଫାରେ ରହିଲା ।

—୦—

(ଖଡ଼ିଆ)

ଲେଗ୍ଡଙ୍ ଅଡ଼ଃ ବେଡଗାଃ କାୟୁମ୍

ସଂଗ୍ରାହକ : ଡ. ଅଶୋକ କୁମାର ଦାସବାବୁ

ସେଙ୍‌ଣ ଲେଗ୍ଡଙ୍ ଅଡ଼ଃ ବେଡ଼ଗାଃ କାଃଡେନ କାଃଡେ କୁଣ୍ଡୁକ ଆକମେନ୍ । ମୁସନଙ୍‌ଗା କାୟୁମ୍ । ଲେଗ୍ଡଙ୍ ଆଡ଼ଆ କୁଣ୍ଡୁକଡେ ଲୁକାସୁ ଗଠଃ । ମୁଡ଼ାଡାଏ ଝୁପ୍ ଝୁପ୍ ପଢ଼ୋପ୍ ଅଲକଲ ସପୁୟୁଃ । ଲେଗ୍ଡଙ୍ ପଢ଼ୋପ୍ ନଅଃ ଶାନ୍‌ଡେ ବେରେ ବେଢ଼ ଢେ଼ଲ ପହଞ୍ଚଗାଃକ । ବେଡଗାମଃ ଇ ନଅଃଡଙ୍‌ନାରେ ଲେଗ୍ଡଙ୍ ? ଲେଗ୍ଡଙ୍ ଗାମଃ, "ଇଞ୍ଜା କୁଣ୍ଡୁକ ଝାକବେରେ ଆଲ୍‌କଆ ବାଏଡେକ, ବେରେ ଝାକଡେ ମୋଡେ଼କର ସପୁୟୁଃ ଅଡ଼ଃ ନଅଃ ଡାଏଲ୍‌ଡ଼ଙ୍ । ଆମ୍ ନଗମ୍‌ଲ ହନ୍ ଗାମଃ ଲେଗ୍ଡଙ୍ । ବେଡ଼୍ ପୋଢ଼ ନଅଃଖ । ବଢ଼ା ସେବ୍ଲ ଲଅଡାଏଜ୍ । ଇଞ୍ଜ ଇଞ୍ଜା କୁଣ୍ଡୁକଡେ ମୋଢ଼େଇଙ୍ ଅଡ଼ଃ ସପୁଇଙ ଗାମଃ ବେଡ଼୍ । ହୋଡାଏ ବେଡ଼୍ ଆଡ଼ଆରଙ୍ ସାନ୍‌କ । ଝାକ କୁଣ୍ଡୁକଡେ ରେମାଖଃ ଅଡ଼ଃ ମୋଢ଼େ କର ଡାରଗଠଃ । ଅଡ଼ଃ ଝାକଡେ ସପୁକର ନଅଃଖଜେ ଇଚଜ୍ ସେବ୍ଲ ଉମ୍‌ଲଆକ । ହୋଡାଏ ବେଡ଼୍ ଲେଗ୍ଡଙ୍‌ଡେ କାଃଡେନ କାଃଡେ ଖିସାଏ ଗାଃକ । ଗାମଃ, "ସାଲ୍ ଲେଗ୍ଡଙ୍ ! ଇଞ୍ଜଡେ ହିଘାଏ ଠକାସୁପା । ଇଞ୍ଜା ଇଞ୍ଜା ଝାକ କୁଣ୍ଡୁକଡେ ମଢ଼େ କର ଡାର ଗୋଠଏଜ୍ । ଇଞ୍ଜ ଅମ୍‌ଡେ ସାଏପ୍ ଡେର୍‌ଡାଏଜ୍‌ଡଙ୍ । ଆମ ପକ୍ଷେ ଗଏଜନାମ୍, ଅଡ଼୍ ପକ୍ଷେ ବରଲ୍ ନାମ । ହେନ୍ ଦିନ୍‌ଡାଏ ଲେଗ୍ଡଙ୍ ପକ୍ଷେ ଗଏଲ୍‌ଡା, ଅଡଃ ପକ୍ଷେ ବଲ୍‌ଡା । ଅଡ଼ଃ ବେଡ଼୍ ଏକ୍‌ଲ ରହେକ ହେନାଥୁଙ୍ ଆନଙ ବରଲ୍‌ଡାଏ ନଙ୍ ।

ଚନ୍ଦ୍ର ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟ କଥା

ଆଗକାଳରେ ଚନ୍ଦ୍ର ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ପିଲାପିଲି ଥିଲେ । ଦିନକର କଥା । ଚନ୍ଦ୍ର ଓ ତା'ର ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ଲୁଚାଇ ଦେଲା । ପୋଖରୀରୁ

କଲିକନା ଅଣୀ ସିଝାଇଲ । ଚନ୍ଦ୍ର କନା ଖାଉଥିବା ବେଳେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅସି ପହଞ୍ଚିଗଲା । ସୂର୍ଯ୍ୟ କହିଲା, "କଣ ଖାଉଛୁରେ ଚନ୍ଦ୍ର" ? ଚନ୍ଦ୍ର କହିଲା "ମୋର ଛୁଆମାନେ ସବୁବେଳେ କନ୍ଦଅ କରୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କୁ ମୋଡ଼ି ପକାଇଲି । ଅଭ ସିଝାଇକରି ଖାଉଛୁ । ତମେ ଯଦି ଖାଇବ, ତେବେ ନଅ—ଚନ୍ଦ୍ର କହିଲା । ସୂର୍ଯ୍ୟ କନା ଖାଇଲା । ବଡ଼ ମିଠା ଲାଗୁଛୁ । ମୁଁ ମୋର ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ମୋଡ଼ିବ ଅଭ ସିଝାଇବ— ସୂର୍ଯ୍ୟ କହିଲା । ତାପରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ତାର ଘରକୁ ଗଲା । ସବୁ ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ପାଖକୁ ଡାକି ମାରିଦେଲା । ତାକୁ ସିଝାଇକରି ଖାଇଲା, ହେଲେ ଟିକିଏ ମିଠା ଲାଗିଲା ନାହିଁ । ସେଥି ଚନ୍ଦ୍ର ଉପରକୁ ଭୀଷଣ ରାଗିଗଲା । କହିଲା "ଶାଳ ଚନ୍ଦ୍ର," ମୋତେ ତୁ ଏମିତି ଠକିଦେଲୁ । ମୁଁ ମୋର ସବୁ ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ମାରିଦେଲି । ମୁଁ ତୋତେ ଅଭିଶାପ ଦେଉଛି । ତୁ ଏକ ପକ୍ଷ ମରିବୁ ଓ ଏକ ପକ୍ଷ ବଞ୍ଚିବୁ । ସେହିଦିନ ଠାରୁ ଚନ୍ଦ୍ର ପକ୍ଷେ ମରେ ଓ ପକ୍ଷେ ବଞ୍ଚେ । ଯାହା ସୂର୍ଯ୍ୟ ଏକୁଟିଆ ରହିଥିବାରୁ ଆମେ ବଞ୍ଚିଛୁ ।

ଇବ୍, ଶଂଖ ଅଡଃ କୁଣ୍ଡଲ ଗା କାୟମ୍

ମୁଡୁ ଲେକ୍ଟା ହାଃଫେଡା ବେଟି ଅକମେନ୍ । ହେନାକଆ ନମିଅଙ୍କ ଇବ୍, ସଙ୍ଖ ଅଡଃ କଇଲ । କୁଣ୍ଡଲାଏ ଆଡକଆ ଅପୋ ଗଏନ୍‌ରଃ ସିଥଃ । ହେନାଥୁଡ୍ ଅଡକଅ ଆପା ଅଡଃ ମଏଙ୍ଗ୍ ବହାଡମ୍ ସିଥଃ । ଲଃ କନ୍‌ହନ୍ ମାଡୋମ୍ ଆଡ୍‌କେ ବଡା ସାଧେ, ଖାନତେ । ଆଡ୍‌କଅ ଦାଦା ଉମଅନାଥୁଙ୍, ନମସନ୍ ସଙ୍ଖିପୁନ ଦନ୍ ଯାଡଙ୍କ ଅଙ୍‌କଲବୁଙ୍ ଲଟା ଜାଲ୍‌ଏନାଥୁଙ୍ ସାନ୍‌କମେନ୍ । ଲଟା ଜାଲଏ, ଜାଲ୍‌ଏ ଜସ୍କଲେ ମଏଙ୍ଗ୍ ବୁଙ୍‌ଖାନ୍‌ଥଃ ହାଃଫେଡା ଅଣା ତେରପିନ୍ । ଅଡ୍‌କେ ଅଣା ହାଃଫେଡାତେ ନଥଃଗଥକ । ଇଦାଏ ନଥଃସିଙ୍‌ଗ ମେନନ ହୋସାଏ ଅଡ୍‌କଆ କାଡାଡାଏ କଙ୍କ କାକର ଦରମ୍ ଦରମ ବୁଙ୍‌ଗାମ୍ ହୋଏ ତେଲ୍‌କମେନ୍ । ହମ୍‌ନେବେର୍ ବେଡ ବଶିଦ୍ ତେଲ୍‌ଖାନତା । ଅଡକଆ ହମ୍ ଏଙ୍‌ଗନା ନଏଲଲ୍ ଅଡ଼ଏ ଅପା ଅଙ୍‌କଲବୁଙ୍ ତେଲ୍‌କ । ହମ୍‌ନେ ବେରେ ଅଡ୍‌କେ ବୁଙ୍‌ଗାମ ବେଟି ହୋଏରଃସିଥଃ । ଅଧାରା ମନ୍ ଜୁଦାଏରା ଦୁଃଖ ହୋଏକ । ମାହାବୁଲ୍‌ମ୍‌ଡାଏ ଇବ୍‌ଗାମଃ, "ଅପା, ଏଲେକ ଅଡଃ କେଲ୍‌କେରୁଙ୍ ହମ୍ ସାନ୍‌ଲେ । ଲଃ ସାମୁଦାର୍‌ତେ ସାନ୍‌କଲ୍ ଲେଟ୍‌ନାଲେ ଅମ୍‌ଅରୁଙ୍ ଏଙ୍‌ଗନା । ହଃ ଗା କୁଣାପ୍‌ସିଙ୍ ଉକ ସୋନର୍‌ଗା ସିକ ଅମାଥୁଙ୍ ହନ୍‌ଅାଲକ୍ତ ।

ହ୍ୱାଃବୁଡ୍ ଡାମ୍‌କାଲ ଅମ୍ ଡ଼େଙ୍ଗ୍‌କାତେ ବା ଡ଼ୁବୁଙ୍ଗଅମ୍ । ଅଡ୍ତଃ କନ୍‌ହ୍ୱନ୍ ମାଡୋମ୍ ବା ସଙ୍ଗ୍‌କଲେ । ଅପା ହ୍ୱାଃବୁଡ୍ ଏଙ୍ଗ୍‌ର ତେଲକ । ଅଡ୍‌କାଆ ଗାମ୍‌ନାଗୁଟ ଡ଼େଙ୍ଗ୍‌କାତେ ବାଃଅଡୁବୁଙ୍ଗ୍‌ନା ସାନ୍‌କ । ଉମ୍‌ନେ ବେରେ ବୁଡ୍‌ଗମ ମୁଁ କାଲ ଆଡ୍‌କାଅ କନ୍ ହ୍ୱନମାଡୋମ୍‌ତେ ଆକେଡ୍ ଗଥଃ । କନ୍‌ହ୍ୱନ୍‌ମାଡୋମ୍ ଗଏକ୍‌ନାଭାଏ ଅଡକ ସାମୁଦାର ଡଲ୍‌ଜାର୍ ରଥଃକ । ମାହ୍ୱାବୁଲମ୍ ଡାଏ ଗାମଃ, "ଇଣ୍ଡ୍ରା ଏକ୍‌ଲ ଏକଲ ସାନ୍‌ତାଏକ୍‌ଡ଼ିଙ୍ଗ୍ । ଆମ୍‌ପେ ବାରଆ ଏକର ଏକର ସାଙ୍ଗ୍‌ଗୁଟ୍ ସାଙ୍ଗ୍‌ଗୁଟ୍ ଆସୁପେ । କନ୍‌ହ୍ୱନ ବୁଲମଡାଏ ବାରଆ ସଙ୍ଗ୍‌ଖ ଅଡଃ ବୁଇଲ ମେସନ୍ ମେସନ୍ ବୁଣାବ୍‌ଧନ ଅଙ୍ଗ୍‌କେଲ ଅଙ୍ଗ୍‌କେଲ ତେଲ କମେନ୍‌ଅ ଥୁଙ୍ଗ୍, ଆଡକଆ ଗଲ୍‌ଙ୍ଗ୍‌ଗୁଙ୍ଗ୍ କନ୍‌ଦଗ କନ୍‌ଦରେ ହୋଏଗାଃକ । ଚ୍ଟାଡତେ ଆଡ୍‌କ ତେଲ୍‌କାଲ ବେଦ୍‌ବଆସ୍‌ତେ ଭୋଃଟାକମେନ । ମାହ୍ୱାବୁଲ ମଡାଏ ଏକ୍‌ଲ ଏକ୍‌ଲ ତେଲ୍‌କବୋଇ, ଆଡ୍ରଅ ଗଜଙ୍ଗୁଙ୍ଗ୍ ଢଗରେ ଗାଃକ । ହେନାଥୁଙ୍ଗ୍ ସଖିପୁନଦ୍ୱନ ଆଣା ଦ୍ୱମନ ଆଃତେଜ ।

ଇବ, ଶଂଖ ଏବଂ କୋଇଲର କଥା

ଜଣେ ଲୋକର ତିନୋଟି ଝିଅ ଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କର ନାମ ଥିଲା ଇବ, ଶଂଖ ଏବଂ କୋଇଲ । ପିଲାଦିନରୁ ସେମାନଙ୍କର ମା' ମରିଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ ତାଙ୍କର ବାପା ଆଉ ଗୋଟିଏ ବିବାହ କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ବିମାତା ସେମାନଙ୍କୁ ଖୁବ କଷ୍ଟ ଦେଉଥିଲା । ସେମାନଙ୍କର ଭାଇ ନଥିବାରୁ ଥରେ ରାକ୍ଷୀ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଦିନ ସେମାନେ କ୍ଷେତକୁ ଘାସ ବାଛିବାକୁ ଗଲେ । ଘାସ ବାଛୁ ବାଛୁ ଦେଖିଲେ ଗୋଟିଏ ସାପ ତିନୋଟି ଅଣ୍ଡା ଦେଇଛି । ସେମାନେ ଅଣ୍ଡା ତିନୋଟିକୁ ଖାଇ ଦେଲେ । ଖାଇଦେବା ମାତ୍ରେ ସେମାନଙ୍କର ଗୋଡ଼ଆଡୁ ବେକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅସ୍ତେ ଅସ୍ତେ ସାପ ହୋଇ ଆସିଲା । ସେତେବେଳକୁ ବେଳ ବୁଡ଼ିଆସିଲାଣି । ସେମାନଙ୍କର ନଫେରିବା ଦେଖି ତାଙ୍କର ବାପା କ୍ଷେତକୁ ଆସିଲା । ସେତେ-ବେଳକୁ ସେମାନେ ସର୍ପକନ୍ୟା ହୋଇଯାଇଥାଆନ୍ତି । ବାପର ମନରେ ଖୁବ୍ ଦୁଃଖ ହେଲା । ବଡ଼ ଭଉଣୀ ଇବ୍ କହିଲା, "ବାପା, ଅମେତ ଆଉ ଘରକୁ ଫେରିବା ନାହିଁ । ବରଂ ସମୁଦ୍ରରେ ଯାଇ ଲୁଚିବା । ତମେ ଘରକୁ ଫେରି ଯାଅ । ଘର ପଛପଟେ ସୁନା ଲଙ୍କଳ ଝାମପାଠି ଅଆ ହୋଇଛି । ଘରେ ପହଞ୍ଚି ତମେ ଢିଙ୍କିରେ ଧାନ କୁଟିବ ଆଉ ମାଉସୀ ମା' ଧାନ ଶୁଖେଇବ । ବାପା ଘରକୁ ଫେରି ଆସିଲା । ସେମାନଙ୍କର କହିବା ଅନୁସାରେ ଢିଙ୍କିରେ

ଧାନ କୁଟିବାକୁ ଗଲା । ଏତିକିବେଳେ ସାପ ବାହାରି ତାଙ୍କର ବିମାତାକୁ କାମୁଡ଼ି ଦେଲା । ବିମାତା ମରିଯିବା ପରେ ସେମାନେ ସମୁଦ୍ର ଆଡ଼କୁ ବୁଲିଲେ ବଡ଼ ଭଉଣୀ ଜିଦ୍ କରିଲା, "ମୁଁ ଏକାକୀ ଯାଉଛି । ତମେ ଦୁଇଜଣ ପାଖାପାଖି ଆସ । ସାନ ଭଉଣୀ ଦୁ'ଜଣ ଶଂଖ ଏବଂ କୋଇଲି ବେଲେ ବେଲେ ପଛକୁ ଅନାଇ ଅନାଇ ଆସିବାରୁ, ସେମାନଙ୍କର ଗ୍ରୀବା ଅଙ୍କାବଙ୍କା ହୋଇଗଲା । ଅନ୍ତିମରେ ସେମାନେ ଆସି ବେଦବ୍ୟାସ ଠାରେ ମିଶିଗଲେ । ବଡ଼ ଭଉଣୀ ଏକା ଏକା ଆସିଥିବାରୁ ତାର ଗ୍ରୀବା ଅଲଗା ହୋଇଗଲା । ସେଥିପାଇଁ ରାକ୍ଷୀ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଦିନ ଅଣ୍ଡା ଖାଆନ୍ତି ନାହିଁ ।

—o—

(ଜୁଆଙ୍ଗ)

ବେଲ ଆର ଲେରେଙ୍ଗ୍ ଗାତା

ସଂଗ୍ରାହିକା : ଡଃ ସସ୍ମିତା ମହାପାତ୍ର

ଅନଗା ବେଲ ଲେଗଡ୍ କଥା ଆକାସର ମା'ସିଆନ୍ କଥା । ଦିନ ଦାରଜ ମାରସିଆନ । ଭଗବାନ୍ ସୁର୍ଦିନ୍ ଲୁସି ଲୁସିଆଣିବ ଜେଙ୍ଗରମାନ୍ କଥା । ଭଗବାନ୍ ଆଉକଅତେ ଜଡ୍ଲେ, ଅଣ୍ଡ୍ କଡବଲତେ ଜେଙ୍ଗର ବନ୍ଦକବେ ? ଲୁସି ଲୁସିଆଣି ମିସିଡ୍ ଜେସ୍ ଗାମ୍ଜିଆନ୍ ଗଡ଼ାଏକ । ସିସିଡ୍ଆ ଭଗବାନ୍ ବାବେଅ, ଜେଗ, ଅଣ୍ଡ୍ରେକା ସୁଣିଡ୍ ମିନା । ଭଗବାନ୍ଅ ମୁଣ୍ଡିଟ କନନ୍, ମୁଣ୍ଡିଟ କଣ୍ଢେଲନ୍ ଅସିଆନ୍ । କନନ୍ତା ନାଅଁର ବେଲ, କଣ୍ଢେଲନ୍ତ ନାଅଁର ଲେଗଡ୍ । ଭଗବାନ୍ ଅଗ କନନ୍ତତେ ଲୁସି କଣ୍ଢେଲନ୍ତେ କାଜଅଁତେ ମନ କବ । ଏରେ ମୁଣ୍ଡିସକନନ୍ତେ ଲୁସିଆ ଇତ୍ତବ ଆଉଟଆନ୍ । ଆବଇଣିବ ଲଜନ୍ସାମାନ ହଜଲଂଜଅନା । ଲୁସିଆଣି ଅରତେ କଅଜ ବେତଙ୍ଗ୍-ଗାନ୍ । କଣ୍ଢେଲନ୍ତେ ବେତଙ୍ଗ୍ର୍ନାନ୍ ଲଗନା । ଭଗବାନ ଲେଗଡ୍ କଣ୍ଢେଲନ୍ତରେ ଆନ୍ଦରତେ କନ । ଅନ୍ଦରରେ ଲେଗଡ୍ ବେଲତେ ବାଆଇ-ଆନ୍ । ମିସିଡ୍ଆ ବେଲ ଲୁସି କଣ୍ଢେଲନ୍ତେ କଅଜ ଲୁସି ଇଆନ୍ । ଅରତେ ହନନ୍ତେ ମନ କବ । ଲେଗଡ୍ ଏରେତେ ଚଲେଅନ୍ନ ବେଲଆ କନବ୍

କଲେଜାନ୍ । ବେଲ ଚଲେଅନ୍‌ଜ ଲେଗ୍‌ଡ଼୍‌ଗା ବକବ୍‌ଡ ସେଜ । ଲେଗଡ଼୍ କେକତା ରୁସିତେ ସୁରୁ ଗାତା ଗାତାଏଥ । ବଗବାନ୍ ରୁସିତେ ଏନ ଘଟଣା କଡବେଲା ଇଆନ୍ ଗାମ୍‌କ ଜଙ୍ଗ । ସୁବୁଦନ୍ ଡେଗାନ୍ ରୁସି ମିସିଙ୍ଗ୍ ଜେନା ଗାମ୍‌କ ଆଣ୍ଡ୍ରେକା ଗାମ୍ । ବଗବାନ୍ କୁସି ଇଆନ୍ । ଏତାକ୍ଲବ ଲେଗ୍‌ଡଗା ବକବ୍‌ଡରେ ଜୁଲଅ । ବେଲବ ଲେଗ୍‌ଡ଼୍‌ବ କଲେଜାନ୍‌କଆ ଏତେ ଆର-କଆତେ ଅଲଗା ଅଲଗା ଡନ । ଏରେତାସୁନ୍ ବେଲ ମେସାର୍‌ତେ, ଡେନ୍‌ଡ୍ଡ । ଲେଗ୍‌ଡ଼୍ ଆନ୍ଦରତେ, ଡେନ୍‌ଡେ ।

ସୂର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଚନ୍ଦ୍ର କଥା

ଆଗକାଳରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ଆକାଶରେ ରହୁ ନ ଥିଲେ । ଦିନ ଓ ରାତ ମଧ୍ୟ ନ ଥିଲା । ଭଗବାନ ସବୁଦିନ ଋଷି ଋଷିଆଣୀଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସୁଥିଲେ । ଭଗବାନ ସେମାନଙ୍କୁ ପଚାରନ୍ତି "ମୁଁ କେତେବେଳେ ଆସିବା ବନ୍ଦ କରିବ ?" ଋଷି ଋଷିଆଣୀ ଆଜକାଲି କହି ଟଳେଇ ଦିଅନ୍ତି । ଭଗବାନ ଭାବିଲେ ଆସନ୍ତାକାଲି ଓ ଗତକାଲି କେମିତି ହେବ ? ଭଗବାନଙ୍କର ଗୋଟିଏ ପୁଅ ଗୋଟିଏ ଝିଅ ଥିଲା । ପୁଅର ନାମ ସୂର୍ଯ୍ୟ । ଝିଅର ନାମ ଚନ୍ଦ୍ର । ଭଗବାନ ତାଙ୍କ ପୁଅ ସହ ଋଷି ଝିଅକୁ ବାହାଦେବାକୁ ମନ କଲେ । ସେ ପୁଅ ଋଷି ଘରକୁ ଆସିଲା । ତା ଦେହ ନିଆଁ ପରି ଜଳୁଥିଲା । ଋଷିଆଣୀ ତାକୁ ଦେଖି ଡରିଗଲେ । ଝିଅ ଡରରେ ଲୁଚିଗଲା । ଭଗବାନ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ଅନ୍ଧାରରେ ପଠେଇଲେ । ଅନ୍ଧାରରେ ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟକୁ ବାହାହେଲା । ଦିନେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଋଷି ଝିଅକୁ ଦେଖି ଖୁସି ହେଲା ତାକୁ ରଖିବାକୁ ମନକଲା । ଚନ୍ଦ୍ର ସେଥିପାଇଁ ରାଗିଯାଇ ସୂର୍ଯ୍ୟ ସାଙ୍ଗରେ କଳି କଲା । ସୂର୍ଯ୍ୟ ରାଗିଗଲା ଓ ଚନ୍ଦ୍ରର ମୁଣ୍ଡ କାଟିଦେଲା । ଚନ୍ଦ୍ର ତାର ବାପ ଋଷିଙ୍କୁ ସବୁ ଘଟଣା କହିଦେଲା । ଭଗବାନ ଏ ଘଟଣା କେବେ ହେଲା ବୋଲି ପଚାରିଲେ । ସବୁଦିନ ପରି ଋଷି "ଆଜି" ନ କହି "ଗତକାଲି" ବୋଲି କହିଲେ । ଭଗବାନ ଖୁସି ହେଲେ । ଏହାପରେ ଚନ୍ଦ୍ରର ମୁଣ୍ଡକୁ ଯୋଡ଼ିଦେଲେ । ସୂର୍ଯ୍ୟ ଓ ଚନ୍ଦ୍ର କଳିକରୁଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ଅଲଗା ଅଲଗା ରଖିଲେ । ତା ପରଦିନଠାରୁ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଦିନବେଳେ ଆସେ । ଚନ୍ଦ୍ର ରାତରେ ଆସେ ।

—o—

ଜୁଆଙ୍ଗ୍ କା ଜନମ ଗାଥା

ଅନଗା ହରୁଣା ଗାଥା । ଦରମ୍ କଇଲଡ଼୍ ପୁର୍ଥବତେ ଅମ୍ଭାଟ ମୁଣ୍ଡଏ ସୁରୁଦ୍‌ଟି କବତେସରେ । ଅରନଅ ଇଅନ୍ କଅ ରୁଷି ଅଢ ରୁଷିଆଣି । ଆରକଅ ଗୁନାସିକା ନଲୁଁଟିଅ ମୁଣ୍ଡୈଟ ହଲଅ ରଏଆନ୍ କଅ । ମୁଲୁକଅ ସୁବୁଅତେ ତାକ୍ ଅସିଅନ୍ । ଏରେତେ ମୁଣ୍ଡୟକ ରଏତେ ସୁବଦା ଆଘସିଅନ୍ । ମିଘିଡ୍ଅ ଅଗ୍ରକଅ ମୁଣ୍ଡୈଟ କନନ୍ ଜନମଇଆନ୍ । ଏରେବେଲା ଦରମ କଇଲଡ଼୍ ଟାଙ୍କଣିଜ୍ ତାକ୍‌ନେ କବ୍‌ସରଜ ମୁଣ୍ଡୟକତେ ହନନ୍‌ତେ ଜାଗେଆନ୍ । ଏରେନେ ରୁଷିକନନ୍‌କେ ଗେଅକକ୍ ଇଷ୍ଟାବ୍‌ଡ ସୁବ୍ରଅତେ କଣ୍ଡିତେ ମନଡ଼୍‌ଗା । ଏରେତେ ଦରମକଇଲଡ଼୍ ରୁଷିତେ କଙ୍କ । ରୁଷି ସିନା ମଲୋଏ । ରୁଷିଆଣି କେନା ଗାମ୍ । ରୁଷିକନନତେ ଗେଗେତେ ଦରମ୍‌କଇଲଡ଼୍ ମୁଣ୍ଡୈଟ କିଲର୍ କନ୍ଅ । ରୁଷିକନନ୍ କାଡାଗ୍ କକମ୍ବ କିଲଗ୍‌ତେ ଅବ୍‌ଗଲ୍ । ଆର କାକାଗ୍ କମ୍ ପାରଗମ ଅସିଆନ୍ । ଦରମ୍ କଇଲଡ଼୍ ରୁଷିବେ ଗାମ୍ ତାନ୍ଲୁଡ଼୍ ଅନଲ୍ କନନ୍‌ମରେ କାକାସ୍ ଗଗତେ ମାନା ମିକବେ । ଅବାର ଗାଟା ମାନେଅଲ୍ କନନ୍‌କ କାକାଗ ମାଗଗାନ୍ । କିଲଗ୍ ରୁଷି କନନ୍‌ତେ ଅବରକ୍ । ଅସ୍ ଇଷ୍ଟାବକ ସବୁଅତେ କଣ୍ଡିଅକ । ଏରେତାସୁନ୍ ପୁରୁଥବତା ତାକ୍‌କସର୍‌ଅ । ଅସ୍ ଇକଙ୍ ଇଟରତା ପାଅଜ୍ ହଲଇଅନ୍ । ବକବତା କୁଷାରୁଡା ଅଲଗ୍ ସୁମୁସଡ଼୍ ଇଅନ୍ । ଏଲମିତା ରୁଷିଆକଅ ବାରଗଟାଲେକା କନନ୍ କଷେଲନ୍ ଇଅନ୍ । ଆରକ କୁଆଙ୍ଗ୍ କତେ ଜନମ କବ୍‌କ । ଏରେତାସୁନ୍ କୁଆଙ୍ଗ୍ ଜାତ ସୁରୁସ୍‌ଟି ଇଅନ୍ ।

ଜୁଆଂଗମାନଙ୍କ ଜନ୍ମ କଥା

ଆଗ କାଳର ପୁରୁଣା କଥା । ଧର୍ମଦେବତା ପୃଥିବୀରେ ଦୁଇଟି ମଣିଷ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲେ । ସେ ଦୁଇଜଣ ହେଲେ ଋଷି ଓ ଋଷିଆଣୀ । ସେ ଦୁଇଜଣ ଗୋନାସିକା ଅଞ୍ଚଳର ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ପାହାଡ଼ରେ ରହୁଥିଲେ । ପୃଥିବୀର ସବୁଆଡ଼େ ପାଣିଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ ମଣିଷମାନେ ବାସକରିବାର ସୁବିଧା ନ ଥିଲା । ଦିନେ ସେ ଦୁଇଜଣଙ୍କର ଗୋଟିଏ ପୁଅ ଜନ୍ମହେଲା । ଏତିକିବେଳେ ସବୁ ପାଣିକୁ ଶୁଖେଇ ମଣିଷମାନଙ୍କୁ ରଖିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କଲେ । ସେଥିପାଇଁ ଋଷି ପୁଅକୁ ମାରି ତା ରକ୍ତ ସବୁଆଡ଼େ ଛିଞ୍ଚିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ତା'ପରେ ଧର୍ମ-ଦେବତା ଋଷିଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ । ଋଷି ରାଜିହେଲେ । ଋଷିଆଣୀ ନାହିଁ କଲେ ।

ଋଷି ପୁଅକୁ ମାରିବା ପାଇଁ ଧର୍ମଦେବତା ଗୋଟିଏ ବାଘ ପଠେଇଲେ । ଋଷିପୁଅ ଧନୁଶରରେ ବାଘକୁ ମାରିଦେଲା । ସେ ଧନୁରେ ପାରଙ୍ଗମ ଥିଲା । ଧର୍ମଦେବତା ଋଷିଙ୍କୁ କହିଲେ ଗାଧୋଇଗଲା ବେଳେ ପୁଅକୁ ଧନୁ ନେବାକୁ ମନାକର । ବାପର କଥାମାନି ପୁଅ ଧନୁ ନେଲାନି । ବାଘ ଋଷିପୁଅକୁ ମାରିଦେଲା । ତାର ରକ୍ତ ଦରିଆରେ ବୁହିଲେ । ତାପରେ ପୃଥିବୀରୁ ପାଣି ଶୁଖିଲା । ତାର ଗୋଡ଼ ହାତରୁ ପାହାଡ଼ ହେଲା । ମୁଣ୍ଡର ବାଳରୁ ଗଛ ପତ୍ର ହେଲା । ତା'ପରେ ଋଷି ଋଷିଆଣୀଙ୍କର ବାରଟି ଲେଖାଏଁ ପୁଅ ଝିଅ ହେଲେ । ସେମାନେ ଜୁଆଙ୍ଗମାନଙ୍କୁ ଜନ୍ମ ଦେଲେ । ଏହିପରି ଜୁଆଙ୍ଗ ଜାତି ସୃଷ୍ଟି ହେଲା ।

—o—

ଉସୁରରାଏ ଗାତା

ଏକୁଷି ସଇଜ ମିଙ୍ଗା । ରୁଷି ରୁସିଆଣିବ ଅସିଆନ୍ କଆ । ଅସ୍ରକଆ ଦାର୍ଗଟା କନନ୍ ତେରଗଟା କଙ୍କେଲନ୍ ଅସିଆନ୍ କ । ମିଙ୍ଗଙ୍ଆ ରୁମ୍ବିଆଣି ହାନ କଙ୍କେଲନ୍ତତେ ସବଜ ବଣେବ ଅନ୍ଚେର । ଲେବର ଏରେନେଲା ସୁମୁସିଙ୍ ଗୁଇତେ ଆଏର । ଏରେନେଲା କଲେର୍ ଉସୁରସ୍ରଏ ତେନନ୍ ଭଙ୍କେଲନ୍ତେ ଗରାନଲ୍ । ଆସ୍ର ଏଗୋରଗଟା କଙ୍କେଲନ୍ତେ ମେସାଏଆନ୍ । ବାରଗଟା କଙ୍କେଲନ୍ ଉସୁସ୍ରଏର୍ ଇଞ୍ଜାସ୍ର ରଏରେ କ । ଉନୁରସ୍ରଏ ଦରୁହନ ମେରନ୍ବା ତେଗାନ୍ ବଣବ ସରେଙ୍କନ ଅନ୍ହେ । ମସିଙ୍ଅ ରୁମ୍ବିଆ ବାରବାଇ କନନ୍ତକ ପାଣଢ କକପ୍ କକପ୍ ଉସୁରସ୍ରଏର୍ ଇଞ୍ଜାସ୍ରତେ ଅହ୍ୱଟଆନ୍କ । ଆଦର୍ସ ଅଜ । ବଦରତେ ଉସୁରସ୍ରଏର୍ ଇଞ୍ଜାରବ ଲ୍ବଲନ୍ତେ କନ୍କ । ଉସୁରସ୍ରଏ କଙ୍କେଲନ୍ଗାମ୍ ଆଣ୍ଡ୍ ବାର୍ଜିଲଙ୍ ଅ.ସିକେ, ଲ୍ବଲ୍ ଅମା ଶମ୍ଡେ ଜେନା ଡ଼ଙ୍ଡ଼ଙ୍ । ରୁସିକନନ୍ ଉସୁର କଙ୍କେଲନତେ ଜଅଜ ଲୁବଆନ୍ । ଅଦକତାବ ଲଙ୍ ତେନଲ୍କ । ଅଚତା ଲ୍ବଲ୍ ଅରେନା କଜ କାକାରଙ୍ଗ ଡଅଣ ଗଲା ଅ.ନ.କ । ଲ୍ବଲ ଗାଦା ବୁଲ୍କଅକ । ଉସୁରସ୍ରଏ ମୁଣ୍ଡ୍ରସ୍ର ଗନ୍ଦ କଙ୍ଗଲ୍ ବାରେଅ । "ଅଙ୍ଗ ତେନରେରେ ଗମନ୍ କଙ୍ଗ ? ଧାତେ ସାତେ ଉସୁର କଙ୍କେଲନ୍ ଟାଂଲୁଣିଙ୍ତେ ଗୁଣ୍ଟିର୍ କବଜ ବବ୍ଲର । ଆଗ ଲେଟବର । ଅଚତା ଆରକେତେ ମୁଣ୍ଡ୍ରସ କବଜ ଗଟତେ ଆନ କଜଡୁଙ୍କ । ସାନବକର ଋଏଅନ୍ ଆର ଉସୁର କଙ୍କେଲନ୍ତେ ଉନ୍ଅ । ଅରକଅ ଗରଦୁଆର

ନିବାନ୍‌ନିଅ । ଏତାସୁନ୍‌ ଅଗ୍ନିକିଆ ମୁଣ୍ଡିଚ କନନ୍‌ କନମ୍‌ଇଆନ୍‌ । ଏରେ ମୁଣ୍ଡିସ ଦନନ୍‌ତେ ଅର୍‌କିଅତେ ବଣଗ୍ବସ, ଡାକ୍‌, ସୁରୁନ୍ତି ଆବ୍‌ସଜ । ଏରେତାସୁନ୍‌ ଲଲଜ୍‌ତେ ଉନା କପଡ଼କ । ଆସ ଆଲଡ଼୍‌ତା ଅର୍‌ପଣା ଜେନା ।

ଅସୁରୁଣୀ କଥା

ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟ ଥିଲା । ଋଷି ଋଷିଆଣୀ ଦୁଇଜଣ ରହୁଥିଲେ । ସେ ଦୁଇଜଣଙ୍କର ବାରଟି ପୁଅ ତେରଟି ଝିଅ ଥିଲେ । ଦିନେ ଋଷିଆଣୀ ସାନ ଝିଅକୁ ଧରି ବଣକୁ ଯାଇଥିଲେ । ଶୁଆଇ ଦେଇ ଗଛ ମୂଳରେ ଆସିଲେ । ଏତିକିବେଳେ ରୂପସ୍ୱରୂପ୍‌ ଅସୁରୁଣୀଟିଏ ଆସି ଝିଅକୁ ନେଇଗଲା । ତାର ଏଗାରଟି ଝିଅ ସାଙ୍ଗରେ ମିଶେଇ ଦେଲା । ବାରଟି ଝିଅ ଅସୁରୁଣୀ ଘରେ ରହନ୍ତି । ଅସୁରୁଣୀ ସବୁଦିନ ଛେଳିମାନଙ୍କ ପରି ବଣକୁ ଚରିବାକୁ ଯାଏ । ଦିନେ ଋଷିଙ୍କର ବାର ଭାଇ ପୁଅମାନେ ପାରିଧି କରି ଅସୁରୁଣୀର ଘରେ ପହଞ୍ଚିଗଲେ । ଅନ୍ଧାର ହେଲା । ସାନ ଭାଇକୁ ଅସୁରୁଣୀର ଘରୁ ନିଆଁ ପାଇଁ ପଠେଇଲେ । ଅସୁରୁଣୀ ଝିଅ କହିଲା "ମୁଁ ଉଲଗ୍ନ ଅଛି, ନିଆଁ ଦେଇ ପାରିବିନି ।" ଋଷି ପୁଅ ଅସୁର ଝିଅକୁ ଦେଖି ମୋହେଇଗଲା । ଅନ୍ୟମାନେ ଦେଖିବାକୁ ଆସିଲେ । ପରେ ନିଆଁ ଆଣି ଭାଇମାନେ ଭାତ ରାନ୍ଧିଲେ । ନିଆଁ କଥା ବୁଝିଲେ । ଅସୁରୁଣୀ ମଣିଷ ଗନ୍ଧ ଜାଣି ପାରିଲା । 'କିଏ ଆସିଛି ?' ବୋଲି ପଚାରିଲା । ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଅସୁର ଝିଅ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମାଛି କରି ଲୁଚେଇ ଦେଲା । ସେ ଶୋଇଗଲା ପରେ ସେମାନଙ୍କୁ ମଣିଷ କରିବାରୁ ଦୌଡ଼ି ପଳେଇଗଲେ । ସାନଭାଇ ରହିଗଲା । ସେ ଅସୁର ଝିଅକୁ ବାଛିଲା । ସେ ଦୁଇଜଣ ଘରଦ୍ୱାର କଲେ । ଏହାପରେ ସେ ଦୁଇଜଣଙ୍କର ଗୋଟିଏ ପୁଅ ଜନ୍ମ ହେଲା । ସେଇ ମଣିଷ ପୁଅ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବଚଲୁଥ, ପାଣିଠରୁ ଶିଖେଇଲା । ତାପରଠାରୁ ନିଆଁକୁ ପୂଜା କଲେ । ତା ଉପରେ ପରସ୍ତ୍ରୀ କରନ୍ତି ନାହିଁ ।

—o—

(ଓଡ଼ାଯ୍ହୀ)

କାର୍‌ଓ୍ୱାଲ - ସା

ସଂଗ୍ରାହକା : ପ୍ରମୋଦା କୁମାରୀ ପଣ୍ଡା

ମ୍ନ ଓ୍ୱିଙ୍ ଗୋଡ଼ଯ୍ବା-ଓ କାର୍‌ଓ୍ୱାଲ ଉଙ୍-କ୍(ଏ -ଡାକ୍-କେ । କାର୍‌ଓ୍ୱାଲ ବ୍‌ନାଃ-ଲ ଆ-ମଯ୍ବା-କେ ତୋଙ୍-ଗ୍-କ(ଏ) - ଡା କ୍-କେ । କାର୍‌ଓ୍ୱାଲ ନ୍‌-ଚେ ତ୍-ଲ ଗୋଡଯ୍ବା-ଓ ଆ-ଭ୍‌ଓ୍ୱାଃ-ହ୍ୱାଃ ଲ୍-ଲ୍‌ଯ୍ବାଃ-ମିଆଃ-କ (ଏ)-ଡାକ୍-କେ । ମେଃ=ସ୍‌ଓ୍ୱା-ନେ ମ୍ନ୍‌ଓ୍ୱିଙ୍ ଗ୍‌କାସ୍=ବୋଏଃ ଆର୍ ଗାଲ ଓ୍ୱେ-ରେ ଗୋଡ଼ଯ୍ବା-ଓ ବ୍ୱଃମ୍‌ଯ୍ବା ଲ୍'ଲ୍‌ଯ୍ବଃ-ମିଆଃ-କ୍(ଏ)-ନେ କେ-କ୍(ଏ)-ଡାକ୍-କେ । କାଲ-ହ୍ୱାଃ ଗୋଡ଼ଯ୍ବା-ଓ କାର୍‌ଓ୍ୱାଲ କା-ଡ଼ଗ୍ ରଓ୍ୱେଃ-ଗଙ୍-ତୋ-ଏ ଡାଗ୍-ରେ ହ୍'ହୁର୍-ନଆଃ-କ(ଏ)-ଡାକ୍ କେ । କ୍ୟାନ୍ ଗ୍‌କାସ୍=ବୋଏଃମେଃ=ସଓ୍ୱ-ନେ ଆ-ମ୍ଯ୍ବା-କେ ସାଃ-ଗଙ୍ ଙ'ତୋ-ନେ ଲଗ୍‌ରେ ଓ୍ୱେ-ରେ କାର୍‌ଓ୍ୱାଲ ଆଃ-ନନ୍‌ଦା-ରେଏ-ସାଲ୍ଲଆଃ-କେ । ବୋବୋ, ଆ ନଆୟୁଙ୍-କେ କାର୍‌ଓ୍ୱାଲ ଆଃ ମ୍ମ୍‌ଓ୍ୱିଂ ବ୍ୱଃ-ଲ । ଗୋଡକ୍-ଓୌ ବାଡସାଙ୍-କେଃ କାରଓ୍ୱାଲ ଙକାରଆୟୁଃ ମ୍‌ନାଃ ନ୍‌ୟାଃ । ଡୁନ୍ଧି ବାସୋଙ୍-କେ: ମ୍ୟଆୟୁଃ ଆ-ଡ଼ଙ୍ ବ୍-ଡ଼ଅ୍ୟାୟୁ ନଢ଼ଗ୍ ବ୍ୱଃ-ଲ ପେ ନଡଅଃ ଗାଟି-ହ୍ୱାଃ ସଲେ୍ୱଃ-ଡ଼ଆଃ + ଲ-ଡ଼ଆଃ-ଲ୍‌ଅ୍ୟାୟୁଃ-କେ । ଗୋଡ୍‌ଅ୍ୟାୟୁ-ଓ ବା ହୋଙ୍-କେ: ଆଃ-ଲେଃମ୍-ବ୍ୱଃ-ଏ ନ୍‌ଯାଃ । ଡୁନ୍ଧି ବାହୋଙ୍-କେ : ଅମ୍ନଃ ବୋବୋ, ଝ୍‌ବୋଃ କେ-ଲ ଅ୍ୟାୟୁଗ୍ ଡୂଗ୍ ଅ୍ୟାୟୁଗ୍ ସଅ୍ୟାୟୁଙ୍ ଲଅ୍ୟାୟୁଃ-କେ, ଆ-ଗ୍ୱଃ-ଲେଃ-ଗେ । ନା ଓ୍ୱଅ୍ୟାୟୁଃ ଗୋ ଗଙ୍-ଯାର୍-ଲ-ରେବ୍ୱଃ-ଲ । ଗୋଡ୍‌ଅ୍ୟାୟୁ-ସଅତେ-ହ୍ୱାଃ' ଡାଗ୍-ରେ ଓ୍ୱଅ୍ୟାୟୁ-ଗୋ ଗଙ୍-ଯାର୍-କେ ବାଧାୟୁ 'ନ୍‌ଡା ୟ୍ୱାଃ ଡାର୍ ରେ ବ୍ୱଃ-ଲକାର୍‌ଓ୍ୱାଲ କ୍ଷସ୍ ତେ ମା-ସାଃ ଚେଷିନ୍‌ଟାଃ-ନ୍‌କଆ ମା-ଗାରେ ଗଙ୍-ତୋ-ଗେଃ-ଡାକ୍ କେ । ଓ୍ୱା-ଢ଼ ହ୍‌ଲେ-ହ୍ୱାଃ-ଡଅ୍ୟାୟୁ ଗଙ୍-ତୋ-ଗେ । ବାର୍ ମେ-ତୋର୍ ଟୁର୍ ଡୁନ୍ଧି-କେଉର୍ ଢ଼ଆଃ ଡ୍‌କୋ-ଲ-ଗାଲ ଗି-ନ୍-ଗାର୍ ବ୍‌ବୋ-ରେ ଛଗ୍ ଡଅଃ ଓ୍ୱେ ଙ୍ଗେ ଡାକ୍-କେ । ଡୁନ୍ଧି ଗଃ ରୋ ବର-ହ୍ନଙ୍-କେ ସାଲଆଃ-ଲୁ-କେ-ଡ଼ାକ୍ କେ ଅନଡ୍ ନ୍‌ଡ଼ଅଃ ଲଅ୍ୟାୟୁଃ କେ ବାବୁ ? ମ୍‌ଅ୍ୟାୟୁ-ହୁଙ୍ ବାସୋଙ୍-କେ: ନୋଃ-ନୁ-ଆର୍ ନ୍‌ଡ଼ଅଃ ଲଅ୍ୟାୟୁ-କେ । ଡୁନ୍ଧି ଢ଼ିର୍ ଡଆଃ ଓ୍ୱେ-ଲ

ଗୋଡ଼ଅ୍ୟାସ୍ ଓ ପିନ୍ଡାଃ ନ୍ନଅ ହୋଃ ହୋଃ ଲଅ୍ୟାସ୍-ଲ ଗ'ଗୋରେ-ହ୍ଙ୍ ଗୋଡଅ୍ୟାସ୍ନୋ-କେ ତୋ-ବଃ-ଚେ ମ୍ମଓ୍ୱିଙ୍ ବ୍ରି ଆଃ-ଗା ଚେଗାଗ-ଢ ବଃ ଡାର୍ ଓ୍ୱେ-ହ୍ନାର୍ ଗେ-ଡାକ୍ କେ । ଡୂଙ୍ଗି ହ୍ନାନ୍ଡ଼ଅ୍ୟାସ୍-ଚେ ପିନ୍ଡାଃ-ନେ ଡଅ୍ୟାସ୍ ମ୍ବୋ-ଚେ ଡଓ୍ୱା ଓ୍ୱେ-ଲ୍ବଃ-ଗେ-ଢାକ୍-କେ । ଡୂଙ୍ଗି ହ୍ନାନ୍ଡା-ନ୍ତଅ୍ୟାସ୍-କେ ହ୍ନାଁଓ୍ୱେ ପ୍ନୋଃ ବଅ୍ୟାସ୍-କେ ହ୍ନାଙ୍-ଡଅ୍ୟାସ୍-କେ ହ୍ନାଁ-ବେନ୍ଡା-ହ୍ନାଃ ଦଅ୍ୟାସ୍-କେ । ତୋନ୍ଧା ପ୍-ନ୍-ଓଃ ହ୍ନାଁ ଓ୍ୱେ ଗ୍ଙ୍ ଓ୍ୱିଗ୍-କେ, ହୁଙ୍-ଜଅ୍ୟାସ୍ ବେନ୍ଡା ହ୍ନାଃ ହ୍ନାଁ ଗଙ୍-ଓ୍ୱିଗ୍-କେ । ଡ଼ୂଙ୍ଗି ଡୂନ୍ଧା-କେ ବା ଘୋଙ୍-କେ : ପ୍-ନ୍-ଓଃ ବୋଲ୍ ହ୍ନାଁଓ୍ୱେ ନା-ମ୍ବୋ-କେ । ରେ ନ୍ଡୂ ରେଃ ? ନ୍ଡୂ, ତୋନ୍ଧି ବୋଲ୍-ହ୍ନାଃ ହ୍ନାଁଓ୍ୱେ ମ୍-ବୋ କେ । 'ପିନଡା ଘୋଗ୍ ଆଃ-ଡାର୍ ବଃ-ଲ' ତୋକ୍ କେ ତୋନ୍ଧା ପିନ୍ଡାଃ-କେ ଘେନ୍ ଡଅ୍ୟାସ୍ନ୍ତେ ପୋଃ-କେ-ଲ ଗୁଙ୍ ଡାକ୍-କେ । ତୋନ୍ଧି ବାଘୋଙ୍-କେ "ପେ ମ୍ବା' । ବାଉ ପେଃ-ଲ ଗୁଙ୍ ଡାକ୍-କେ 'ପି-ଇଅଙ୍' ! ନ୍ଢଗ୍-ତେ ତୋଃ କେ-ଲ ବ୍ରି ଆଃ-ଗା-ବୋ-ବେ୍-ଡାକ୍-କେ । ତୋନ୍ଧା ବାଘୋଙ୍ କେ । ଡୂଙ୍ଗି, ଆ-ନା-କେ ଚଗ୍ରେଙ୍ ଡ୍ଡାକ୍-କେ । ଡୂଙ୍ଗି ଗେଓ୍ୱା ମ୍ଓ୍ୱାଃ-ଶଆଃ-ଚେ ବାଘୋଙ୍-କେ । ନ୍ଡୂ ତୋନ୍ଧା ମାଶଓଃ-ନା- ଡ଼ଗ୍ ଧେ-ଓ୍ୱେ-ଏ । ଓଃ-ଢ଼ ଘ ଆଃ-ହ୍ନାବୋ-ଚେ ବାଉ ଡୂଙ୍ଗି ଘାଲ୍ଅ-କାର୍ଓ୍ୱାଲ ଓ୍ୱେ-କେ । ଗୋଡ଼ଅ୍ୟାସ୍-ଓ ବାଘୋଙ୍-କେ ନ୍ଢ଼ଗ ଡଅ୍ୟାସ୍ କ କରଓ୍ୱାଲ ଘାଲ୍ଅଃ ଚେ ଆ ନଅ୍ୟାସ୍ନ୍ତ୍-କେ ଘଃ- ଉଙ୍ -ତୋ କେ, ହେଃ-କେ ଆ-ଘା-ଢ଼ଗ୍ କାର୍ଓ୍ୱାବ ନ୍-ଅ-ବଃ । ନ୍ ମ୍ଅ୍ୟାସ୍ଗ୍-ହ୍ନାର୍ ଘ୍ରଓ୍ୱା । ଲଗେ-ଚୁଚେ ଘାଲ୍ଅଃ-ଚେ ଅ-ମ୍ଅ୍ୟାସ୍-ମିସ୍ତେ ଦାଃ ମା-ଘଃ ଘୋଗ୍-ଚେ କାଡ଼ା ଢଓ୍ୱା-ହ୍ନାଃ ଡଅ୍ୟାସ୍-ଗଙ୍-ଓ୍ୱିଗ୍ କେ । ପିନ୍ଡାଃ ବ୍ବୋ-ଚେ ହୁଙ୍-ଡଅ୍ୟାସ୍-କେ ଜଅ ଘୋଗ୍-ବଃ-କେଃ ବୋବୋ, ଜଅ ଡ୍ଗୋ ହ୍ନୋଭ୍ ପିନଡା-କେନ୍କେ-ଲଅ୍ୟାସ୍-ଲ । ବାଉ ମ୍ଅ୍ୟାସ୍ ହ୍ନାଁ-ବେନଡା ହ୍ନାଃ ଡାର୍-ଓ୍ୱେ-ଗେ, ହ୍ନାନ୍ଡା-ନ୍-ଡଅ୍ୟାସ୍-କେ ହ୍ନାଁଓ୍ୱେ-ପ୍-ନ୍-ଓଃ ବ୍ଅ୍ୟାସ୍-ଗେ । ଗୋଡ଼ଅ୍ୟାସ୍-ଓ ଢ୍-ତୋ ହ୍ନୋର୍ ଆଃ-ଗା-ବୋ-କେ । ନେ ଗୋଡଅ୍ୟାସ୍-ଓଡଅ୍ୟାସ୍ନ୍ ବାଃ ଲର୍ ବାଃ + ଆ-ହ୍ନାର୍-କେ । ବାଉ ଗାର୍-ବୋ-କେ-ନେ ଗୋଡଅ୍ୟାସ୍-ଓ-କେ ତୋଃ-ବଃ-ଲ ଡାର୍-ସେ ଡୂଙ୍ଗି-ନେ ହୁଙ୍ -ଡଅ୍ୟାସ୍ନେ ର୍-ନ୍-ଓଗ୍ ମୁ ର୍-ନ୍-ଓଗ୍ ମ୍ଓ୍ୱାଃ ନ୍ଗୋଃ-ବଃ-ଚେ ଭ୍ଅ୍ୟାସ୍ନ୍ ଗୋଡ଼ଅ୍ୟାସ୍-ଓ-କେ ଅଃ ଗା-ଚେ-ମ୍ଅ୍ୟାସ୍ ଜଅ ଢ୍ଗୋ ଢଙ୍-ଗେ । ଭ୍ଅ୍ୟାସ୍ନ ଘୋମେ ଡୂଙ୍ଗି ଓ୍ୱିଗ୍-କେ । ଆଃ-ଗା-ବୋ-କେ-ନେ ଗୋଡ଼ଅ୍ୟାସ୍-ଓ ନ-ଇଅଙ୍ ଉଉଙ୍-ଏ ହୋର୍-ଚେ ଆ-ବାଃ ଲର୍ ଅ-ବାଃ ଗା କେ ।

ଡ-ମ୍‌ଅ୍ୟାସ୍ଥ ଚ୍‌ତୋ+ହ’ହୁଃ ଆଃ-ଲ୍‌ନ -ଚେ କୋ-ଲଅ୍ୟାସ୍ଥ-ଗେ । ତୋହା ଟେଲ୍‌ ହିଁଓ୍ୱେ ଗଙ୍‌-ଓ୍ୱି ଗ୍‌-କେ । ଡୁହି ପିନଡ଼ାଃ ଆଃ-ଡାର୍-ବଃ-ଲ ସେଲ୍‌ ଡଅ୍ୟାସ୍ଥତ୍ତେ ପୋଃ-କେ । ଗୋଡଅ୍ୟାସ୍ଥ-ଓ୍‌-କେ ସେଲ -ବା-ଲ ‘ନ୍‌ଅ୍ୟାସ୍ଥଙ୍‌ ଇଅଙ୍‌ ଆ-ପୋଃ-ଗେ’ ଡାଗ୍‌-ଲ ‘ପେ-ମ୍‌ ବା’ ଡାଗ୍‌-ଚେ ବାପୋଙ୍‌ କେ । ବାର ଟଧାଃ ଲ ‘ନାମୁଃ, ଅବା’ ଡାନ୍‌-କେ । ‘ପେ-ନ୍‌ଡାଃ’ ଡାନ୍‌-ଚେ ପୋଃ ଅଃ-ଗ୍‌ଓ୍ୱେଃ-ଚେ ପାଲଆଃ-କୁ-କେ ନ୍‌ଡ଼ଗ୍‌-କା ଆ-ନଅ୍ୟାସ୍ଥଙ୍‌-କେ ନାଲେଃ ନା-ନ-ଡୋ-କେ, ପୁଷି ଗ୍ଲେଙ୍‌ ! ଡଅ୍ୟାସ୍ଥନ୍‌ ଚଲ ଗ୍‌-ଗର୍ଓ୍ୱାଃ-ଭ୍‌-ଡଅ୍ୟାସ୍ଥ ଗ୍‌ ଚେ ବଃ-ଲ ଡୁହି ଇମାନ୍‌ ଡ୍‌ଓ୍ୱେ-ଚଓ୍ୱେଃ-ଗେ । ନ୍‌ଢଗ-କେ ଭଡାର୍ ଚ-କାଲ ତୋହା ବାପୋଙ୍‌-କେ । ବୋବୋ ହାତ୍ତଲ ସି ଗି ବଃ । କଅ୍ୟାସ୍ଥନ୍‌ ଗୋଡଅ୍ୟାସ୍ଥ-ଓ ଆ-ନ୍‌ଅ୍ୟାସ୍ଥଙ୍‌ ରେମ୍‌ଓ୍ୱା ଡ ଆ-ଗ୍ଲେଙ୍‌-ଏ ଡାଗ୍‌-ଚେ ହଲ୍‌ଅ୍ୟାସ୍ଥଃ-ସୋଏ ଯ୍‌’ଯୋଗ-ରଙ୍‌-ଚେ-ସା’ବୋ ନନଆ ବୋ-ଚେ ଆଡର୍ଓ୍ୱାଃ-ହାଃ ଗ୍ଲେଙ -ବୋଲେ କୋ-କେ । ଗୋଡଅ୍ୟାସ୍ଥ-ଓ ବୋଲେ ଗ୍ଲେଙ୍‌-ଚେ ହ୍‌ଲ୍‌ଅ୍ୟାସ୍ଥଃ ସୋ କି-କି ଆଃ-ଡାକ - କେ । ତୋହା ବାପୋଙ୍‌-କେ । ଗୋଡଅ୍ୟାସ୍ଥ - ଓ-କେ ଗ୍ଲଃ-କ୍‌ଚଆ ବଃ ନା-ମ୍‌ବୋ-କେ୍‌-ଡେଃ । ନୁଙ୍ଗୁ ତୋହା, ଚଲ-ହାଃ ବଃ-ମ୍‌ବୋ-କେ । ଗୋଡଅ୍ୟାସ୍ଥ-ଓ ବାପୋଙ୍‌-କେ : ନ୍‌ଙ୍ଗୁ ଆବା, ର ଗ୍ଲେଙ୍‌ ନ୍‌-ଆ-ଇଅ-କେ ଲ୍‌ଅ୍ୟାସ୍ଥନ୍‌ ଚଲ ଆ-ମ୍‌ଅ୍ୟାସ୍ଥ ·ପା-କେ-ହାଃ ଯୋଗ୍‌-ବଃ-କେ । ନ୍‌ଢଗ୍‌-ତେ ତୋହା ଡୁହି ଡ଼ଲ୍‌ଅ୍ୟାଦ୍ଦଗ୍‌-ଲ କ୍‌ଅ୍ୟାସ୍ଥନ୍‌ ଗୋଡଅ୍ୟାସ୍ଥ ଓ ବ୍‌ଲ୍‌ଅ୍ୟାସ୍ଥ ପାଙ୍‌ଝଅ୍ୟାସ୍ଥଃ-ଚ ଓପମାର୍ ସାର୍-କେ । ପେ-ର୍‌ଯ୍‌ଅ୍ୟାସ୍ଥଙ୍‌ ଢଲେଙ୍‌-ପୋ ଦୁର୍-ର୍‌ଭୁର୍ ଟେଃ-ମୁର୍ ଡୁର୍ ଚ-ମ-ଓଙ-ଣି ହ ହୁସ୍ଥଗ ରୁଗ୍ଲୁର୍ । ତୋନା ଡୁହି-ପା ଓଁ-ଚେ ଓ-ହା, ନଆ ହୁଙ୍‌-କେ ନେଃ-ଗ୍ଲେଙ୍‌-ଗେ୍‌ । ହାର୍ ଚେ ଡାର୍-ହାର୍ କେ । ତୋହା ସସାଃ-କେ ଚୋଙ୍‌କ୍‌ଅ୍ୟାସ୍ଥଃ ଡୁହି ମ୍‌ଯା ·କେ ବ୍‌ହା-ଲେଃ, ଚ୍‌ଅ୍ୟାସ୍ଥନ୍‌ ଗୋଡ୍‌ଅ୍ୟାସ୍ଥ-ଓ-କେ ବାଡଟଓ୍ୱେଃ ଡାଗ୍‌-ଚେ ନ୍‌ଓ୍ୱା-କେ । ଗୋଡଅ୍ୟାସ୍ଥ-ଓ ଡୋ-ଗେ । ତୋହା ସିଙ୍‌କର୍ ଗେ ଅ୍ୟାସ୍ଥର୍-ଚେ ଗଓ୍ୱେଃ-ଗେ, ଡୁହି ରୁସ-ବାଙ୍‌ ଲେଃ-ଡ୍‌ଅ୍ୟାସ୍ଥଃ ଗ୍‌ଓ୍ୱେଃ ଗେ । ଗୋଡ୍‌ଅ୍ୟାସ୍ଥ-ଓତୋ-ଚେ ନମାନ୍‌ ବ୍‌ର୍ଓ୍ୱା-କେ ।

କଲର କାହାଣୀ

ଗୋଟିଏ ପିଲ କଲସ ଗଛ ଗେପିଲ । କଲସ ଗଛ ବଢ଼ିଲରୁ ତାକୁ ମଞ୍ଚା କରଦେଲ । କଲର ଲଟେଇ ଜଣ ଫଳ ଧରିଲରୁ ପିଲ ସବୁଦେଲେ ସେଠି ରହିଲ । ଥରେ ଗୋଟିଏ ଅସୁରୁଣୀ ସେହିବାଟେ ଯାଇଁ ପିଲଟିଏ ସେଠି

ଏକୁଟିଆ ରହୁଥିବାର ଦେଖିଲା । କେହି କଳସୀ ତୋଳି ନେବ ବୋଲି ପିଲାଟି ଜଗି ରହୁଥାଏ । ଦିନେ ସେ ଅସୁରୁଣୀ ପିଲାକୁ ଧରିନେବ ବୋଲି ପାଣ୍ଠି ସେଠିକି ଗଲା ଏବଂ କଳସୀ ପାଇଁ ତାର ଲୋଭକୁ ନନ୍ଦା କରି କଳସୀ ମାଗିଲା । ପୁଅ ମୋତେ ଗୋଟିଏ କଳସୀ ଦେ । ପିଲା କହିଲା କଳସୀ ଏଯାଏଁ ବଢ଼ି ନାହିଁ ମା । ବୁଢ଼ୀ କହିଲା, କିଛି ନ ହେବ, କଷିଟାଏ ହେଲେ ଦେ, ତୋ ଅଜାଙ୍କର ପେଟ ଖରାପ ଅଛି । ପିଲା କହିଲା, ହେଉ ମା, ମୁଁ କେତେଟା ପକେଇ ଦେଉଛି । ବୁଢ଼ୀ କହିଲା, ନା ପୁଅ, ଭୁଇଁକୁ ଦେଖିଲେ ଘୁଷୁରି ଘୁଅ, କୁକୁଡ଼ା ଘୁଅ ଅଛି, ତୁ ପକା ନାହିଁ । ତୋ ଅଣ୍ଡିରେ କେତୋଟି ଧରି ତଳକୁ ଆସି ଦେ । ପିଲା ଏହା ସତ କଥା ଭାବି ଅଣ୍ଡିରେ କେତୋଟି ଧରି ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇଲା ଏବଂ ନେ ମା ବୋଲି ଦେବାରୁ କଳସୀ ସହିତ ପିଲାକୁ ଧରି ଘଡ଼ାଇ ଝୁଡ଼ିରେ ପକାଇ ନେଇଗଲା ।

କେତେ ଦୂର ନେଇଗଲା, ଆଉ ଅଧେ ବାଟ ଅଛି, ବୁଢ଼ୀକୁ ଶୋଷ ଲାଗିଲାରୁ ବାଟରେ ଝୁଡ଼ି ଥୋଇଦେଇ ପାଣି ପିଇବାକୁ ବାହାରିଲା । ବୁଢୀ ଶିକାରୀମାନଙ୍କୁ ପଚାରିଲା, ବାବୁ, ଏ ପାଖରେ ପାଣି କେଉଁଠି ଅଛି ? ସେମାନେ କହିଲେ ହେଇ ସିଆଡ଼େ ପାଣି ଅଛି । ବୁଢ଼ୀ ପାଣି ପିଇବାକୁ ବାହାରି ଗଲାରୁ ଝୁଡ଼ି ଭିତରେ ବାନ୍ଧ ଲାଗିଥିବା ପିଲାକୁ ଶିକାରୀମାନେ ଖୋଲି ଦେଇକରି ତା ଭିତରେ ପଥର ପୁରେଇ ଦେଇ ଚାଲିଗଲେ । ବୁଢ଼ୀ ଫେରି ଆସି ଝୁଡ଼ି ମୁଣ୍ଡେଇ ଘରକୁ ଗଲା । ବୁଢ଼ାକୁ ବଟ୍ଟୀ ଧାର କରିବାକୁ ପଠାଇ ଦେଲା । ଝିଅକୁ ବେଣ୍ଟି ଆଣିବାକୁ ପଠାଇଦେଲା । ବୁଢ଼ା ବଟ୍ଟୀ ଧାର କରି ଆଣିଲା, ଝିଅ ବେଣ୍ଟି ପରିବା ଆଣିଲା । ବୁଢ଼ୀ ବୁଢ଼ାକୁ କହିଲା, ବଟ୍ଟୀ ଭଲକରି ପକାଇଲୁ କି ନାହିଁ ? ନା, ବୁଢ଼ୀ ଭଲକରି ପକେଇଛି । ଝୁଡ଼ିରୁ ଏଥର ବାହାର କର କହିଲାରୁ ବୁଢ଼ା ଝୁଡ଼ିକୁ ବଟ୍ଟୀ ଭିଡ଼ିଲା ସେ ଟେଂ କରି ଶବ୍ଦ ହେଲା । ବୁଢ଼ୀ କହିଲା, ତୋ ବାପ ଫୁଣି ଭିଡ଼ିଲେ ଟେଂ ହେଲା ଲୋ ମାଆ । ଝିଅ ପରେ ଖୋଲି ଦେଖିଲେ ଭିତରେ ପଥର ଭରି ଅଛି । ବୁଢ଼ା କହିଲା, ବୁଢ଼ୀ ତତେ ଖାଇବା କି ପଥରକୁ ଖାଇବା ? ବୁଢ଼ୀ ଲାଜ ପାଇ କହିଲା, ନା ବୁଢ଼ା, ଆଉ ଦିନେ ପୁଣି ଯିବି । କେତେ ଦିନ ପାସୁରିଲା ଦେଇ ବୁଢ଼ୀ ପୁଣି କଳସୀ ମାଗିବାକୁ ଗଲା । ପିଲା କହିଲା, ଏମିତି ଦିନେ ଜଣେ କଳସୀ ମାଗି ଆସି ମତେ ଧରିନେଇ ପଳାଇଲା । ଆଜି ମୁଁ କାହାକୁ କଳସୀ ଦେବି ନାହିଁ । ବୁଢ଼ୀ ତମ ମାନଙ୍କ ପରି ମାରି ଲାଗି କହିଲା ଏବଂ କଳସୀ ସହିତ ତାକୁ ଧରି ସିଧା ଘରକୁ ଚାଲିଲା । ଝୁଡ଼ି ରଖିଦେଇ ଝିଅକୁ ଧାନ କାଢ଼ିଦେଲା ଏବଂ କହିଲା

ଝିଅ ଏ ଧାନ କୁଟୁଥିଆ ଆଉ ଝୁଡ଼ିକୁ ନଜର ଦେଇଥା । ତା'ପରେ ସେ ଭେଣ୍ଡି ଆଣିବାକୁ ବାହାରି ଗଲା । ବୁଢ଼ାକୁ ବର୍ଚ୍ଛା ପଜାଇବାକୁ ପଠେଇ ଦେଲା । ଝିଅ କୁଟୁଥିଲା ବେଳେ ଝୁଡ଼ି ଭିତରେ ଥିବା ପିଲା ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କଲା । ପୁଣି ସେ ପିଲାକୁ ଖୋଲିଦେଲା ସେ ପିଲା ବାହାରି ଆସି ତାର ଅଳଙ୍କାର ସବୁ ପିନ୍ଧି ଧାନ କୁଟିଲା । ଏତିକି ବେଳେ ବୁଢ଼ୀ ଘରକୁ ଲେଉଟିଲା । ଝୁଡ଼ି ଭିତରେ ରହିଥିବା ଝିଅ ମା ଗାଳିଦେବ ବୋଲି ରୁନ୍ଦ ହୋଇଥାଏ । ପିଲା ଧାନକୁଟା ଘାଣ ସେଠି ବସିଥାଏ । ବୁଢ଼ା ବର୍ଚ୍ଛା ପଜାଇ ଫେରିଲା । ବୁଢ଼ୀ ଝୁଡ଼ି ବାହାର କରି ଦେଲାରୁ, ସେ ବର୍ଚ୍ଛାରେ ଭୁସିଲା । ଝିଅଠାରେ ବର୍ଚ୍ଛା ବାଜିବାରୁ ଭୁଷନା ମା ମୁଁ ଭିତରେ ଅଛି । କହିଲେ ଏମାନେ କହିଲେ ତୋ ବାପ । ପୁଣି ଭୁସିଲେ ସେ କହିଲା ଭୁଷ୍ ନା ବାପା । ତୋ ଘୋଷେଇଁ ମାଆ ବୋଲି କହି ଏମାନେ ବାରମ୍ବାର ଭୁସି ମାରୁ ମାରୁ କହିଲେ, ସେଦିନ ତ ଠିକ୍ ପଳାଇଥିଲୁ, ଆଜି ଆମ ନାଳ ଖାଆ । ବୁଢ଼ା ମାଂସ କାଟିଲା । ବୁଢ଼ୀ ତାକୁ ଭଲ କରି ରାନ୍ଧିଲା । ପଛେ ମାଂସ ବାଢ଼ିଲା ବେଳେ, ବୁଢ଼ା କହିଲା, ଛୁଆକୁ କଲିଜାତକ ଦେ । ଏ ପିଲା ମୋତେ ମଣିଷ ମାଂସ ଖୁଆଇବେ ବୋଲି କିଛି ଅଙ୍ଗାର ସାଉଁଟି କୁଟୁଣୀ ଗାତ ଭିତରେ ତାକୁ ରଖି ତାଣ ପାଖରେ ଖାଇ ବସିଲା । ପିଲା ଖାଲି ଭାତ ଖାଇଲା ଏବଂ ଅଙ୍ଗାର ଦ୍ୱାରା ଶବ୍ଦ କଲା । ବୁଢ଼ା କହିଲା, ଉ ଛୁଆକୁ ଖାଲି ହାଡ଼ ଗୁଡ଼ାକ ଦେଇଛୁ, ନା ବୁଢ଼ା ଖାଲି ମାଂସ ହିଁ ଦେଇଛୁ । ପିଲା କହିଲା ନା ବାପା ମୁଁ ଖାଇ ପାରିବି ନାହିଁ ବୋଲି ମାଉଁସ ସବୁ ଲୁଚେଇ ଦେଇଦେଲା । ପରେ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀ ଶୋଇଲାରୁ ପିଲା ଆମ୍ବୁ ଉପରେ ଚଢ଼ି ଗୀତଟିଏ ଗାଇଲା । "କୁକୁଡାର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଗୋଡ଼ ଘୁଷୁରୀର ଥୋଡ଼ ଝିଅ ମାଉଁସ ଖିଆ ଭମେ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀ ବୁଡ଼ ।"

ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀ ଗୀତ ଶୁଣି ଆମ ଝିଅକୁ ଆମେ ଖାଇଲେ ବୋଲି ବାହାରି ଆସିଲେ । ବୁଢ଼ୀ ଧଇଲା କୁଟଣା, ବୁଢ଼ା ଧଇଲା ପିଟଣା । ସେ ପିଲାକୁ ମାରିବେ ବୋଲି ଗୋଡ଼ାଇଲେ । ସେ ପିଲା ପଳାଇଲା । ବୁଢ଼ା ଗୋଟେ ଖଣ୍ଡରେ ଭୁସି ହୋଇ ମଲା । ବୁଢ଼ୀ ଗୋଟେ ବାଡ଼ରୁ ଝସିପଡ଼ି ମଲା । ପିଲା ପଳାଇ ଯାଇ ଭଲ ଭାବେ ରହିଲା ।

—୦—

ଗେବ୍ ଓ୍ଟଃ-ଷା

ତୋଡା ତୋଙି-ପା ସ୍ବା-ସ୍ବା ଲଅ୍ୟାସୁଃ-ଗ(ଏ) ଡାଙ୍-କେ । ଅ-ମ୍ଅ୍ୟାସୁ-ପା-କେ ଗୋ-ର୍ସିଅଃ ନଡୁ ଡାକ୍-କେ । ତୋଡା ସ୍ଲେ + ଗ୍ନାର୍ ଯା-ଇଅ-କେ ଡାକ୍-କେ । ଡୁଙି ଅନ୍ତ ଆଃ-ମିଲେ-ଲ ବ୍ଲେଡ୍-ହାର୍-ଏ ଡାକ୍-କେ, ନ୍ଡୁ ଲ ନ୍ଡୁ । କାଲ-ହାଃ ଡୁଙି ସ୍-ନ୍-ଇ ଲଅଃ-ନ୍ (ଏ) ନେ ଲେ୍ପା ଏ-ର୍ଡଙ୍-ରେ ଗଓ୍ୱଘ ରୁଲ ଅ୍ୟାସୁଗ-ମିଅଃ-କେ । ମେଃ ସ୍ଓ୍ୱା-ନେ ଡୁଙି ଶଲ୍ପା ସ୍ଯୋଗ୍ ଓ୍ୱେ-ଲ୍ଅ୍ୟାସୁଃ-ଗେ । ଡୁଙି ଚଲ୍ପା ଯୋଗ୍-କ୍ (ଏ) ନେ ଜାପ୍ଡେ ଗ୍ବ୍ଓ୍ୱେଃ ଛାର୍-କେ । ଡୁଙି ଗ୍ବ ଓ୍ୱେଃ-କେ ଯାଃ-ସଙ୍-ଓ୍ୱିଗ୍-ରେଃ ବଃ-ର୍ବେଡ୍-କେ । ଓଃ ଡ଼ ଧି ସ୍ର୍ତ୍ୱା । ଓ୍ୱେ-ଲ ଜାକ୍-କେ ତୋଡା ଗ୍ଓ୍ୱେଃ-ଓ୍ୱେ-ଗେ । ଡୁଙି ତୋଡା-କେ ଯୋର୍-ଛାଲକ୍-ରେ ଧ୍ବ୍ଓ୍ୱେଃ ଓ ଡ୍ଅ୍ୟାସୁଭ୍ ଦ୍ର୍ଓ୍ୱ । ଡ଼ଙ୍-ଗେ । ଡେକ୍ଓ୍ୱାଃ-ହାଃ ଓଃଢ଼ ଧି ଦ୍ଗ୍ଓ୍ୱା ବ୍ର୍ଓ୍ୱା-ହାର୍-ଗେ । ଗ୍ବ୍ଓ୍ୱେ ଓ ଲେଃଗା ଲେଃ-ଗା ଙ୍ଗିରେ-ଗେ । ମେଃ ସ୍ଓ୍ୱା-ନେ ଡାକ୍-କେ ହ୍ନ ବନ୍ତରେ ଲ୍ଲ୍ଅ୍ୟାସୁ-ପାର୍ କୋ-କେ । ଗ୍ବ୍ଓ୍ୱେ-ଓ ନ୍ଯାଃ-ଡ୍ଅ୍ୟାସୁ-କେ ବାସୋଙ୍-କେ । ମ୍ଅ୍ୟାସୁଃ ଲ୍ ଲ୍ଅ୍ୟାସୁ-ପାର୍ । ମ୍ଅ୍ୟାସୁ ବାସୋଙ୍-କେ ମ୍ଅ୍ୟାସୁଃ (ଆ୍)-କାଃ ମ୍ଅ୍ୟାସୁଃ ମ୍ଅ୍ୟାସୁଃ ନା ଭଙ୍ ବାବୁ । ର୍ବ୍ଓ୍ୱେ-ଓ ବାସୋଙ୍-କେ : କାସୋଙ୍-ଲ ନ୍ଯାଃ । ଡୁଙି ବ ଯୋଙ୍-କେ : ଇଅ ଡେଃ-କ୍ (ଏ)-ନେ ରେମ୍ଓ୍ୱା ବ୍ର ସ୍ରଓ୍ୱେ-ହାର୍ ଲେଃ ଡାକ୍ କେ କାକ୍-କେ । ଗବ୍ଓ୍ୱେଃ-ଓ ବାସୋଙ୍ କେ । ନ୍ଯାଃ, ଆ-କ୍ ଅ୍ୟାସୁଙ୍ କେ ପ୍ଲଃ-ନ୍ନଅ ଟ୍ଅ୍ୟାସୁଙ୍ଗିଅ-ଗାର୍ ବଃ-ଲ । ଡୁଙି ଭଅ୍ୟାସୁଙ୍ଗିଅ ପୁଲଃ ବ୍ଓ୍ୱେଃ ଗାସ-ହଃ-କେ । ଗବ୍ଓ୍ୱେଃ-କୋନ୍ଡା ଓ୍ୱେ-ରେଃ ଗ୍'ଗା-ଷା-ଟେ ଯ୍ଲଃ-କେ ସିଃ-ବଃ-କେ । ସିଃ-କ୍ (ଏ)-ନେ ଡାପ୍ଡେ ମେଡାଃ କୋନଡା ସାପା ବ୍ଲ-ହାଃ ଡଟ୍-ଓ୍ୱେ-ଗେ । ଗ୍ବ୍ଓ୍ୱେଃ-ଓ ଡଓ୍ୱା ଓ୍ୱିଗ୍-କେ ବ ଗ ନ୍ଯାଃ-ଡ୍ଅ୍ୟାସୁ-କେ ବାସୋଙ୍-କେ ବ୍ଲ ଇଃ ଭୁଡା ଗ୍ଓ୍ୱେ-ମ୍-ବୋ-କେ ନ୍ଯାଃ । ଡୁଙି ବାସୋଙ୍-କେ : ନା ଅ-ଇଅ କ(ଏ)-ନେ ରେମ୍ଓ୍ୱା-ଢ଼ର୍ ଅନ ଭ ନା-ଓ୍ୱେ-ଗ୍ଓ୍ୱେ-ଏ ବାବୁ ? ନ୍ଡୁ, ନ୍ଯାଃ, ର୍ଓ୍ୱେ-ମ୍-ବି-କ୍ ଏ୍-ହାଃ । ମେଃ ସ୍ଓ୍ୱା-ନେ ଗୋଡ଼ଅ୍ୟାସୁ-ଓ ବାସୋଙ୍-କେ ନ୍ଯାଃ-ର୍ଅ୍ୟାସୁ କେ । ନା କ୍-ନ୍ ଇଗ୍-କ୍ଲଙ୍ ଓ୍ୱେ-ଲ-ଟେ କେଲ, ଅଭ୍ ଯା-ଇଗ୍ ଢ଼ର ବ୍ମୋଙ୍-କ୍ (ଏ୍)-ନେ ପିନଡାଃ ଯୋଗ୍-ଟାଲକ୍-ବୋ-ଏ, ଯୋଗ୍-ରେ ଗାନ୍ଢ଼ଃ କେ-ଲ । ଡୁଙି ବ୍ଲ ଓ୍ୱେ-ଟେ ସାପା ପିନ୍ଡାଃ-ହୁଙ୍-କେ ଟାନ୍ଢ଼ଃ-କେ ଲ ମ ଅ୍ୟାସୁଃ ଡ଼ସ ଲ୍ କେଃ-କେ ଆ-ଲ୍ଅ୍ୟାସୁନ୍ ଡସ + ଝିହ୍ଓ୍ୱାଃ ର୍ଡଙ୍ ଓ୍ୱିଗ୍-ଟେ ଗୋଡ଼ଅ୍ୟାସୁ-ଓ କେ

ବଃ-କେ । ବାଗଃ ମେଃ ସ୍ଓ୍ୱା-ନେ ଗୋଡଅ୍ୟାସ୍ଣ-ଓ ନ୍ଯାଃ-ଡ଼ଅ୍ୟାସ୍ଣ-କେ ବାଯୋଡ୍-କେ । ଆ-ନଅ୍ୟାସ୍ଣଙ୍-କେ-ଗୁଃଚଃ ସ୍ଓ୍ୱା ବାର ତାନ୍ଡ଼-କ୍(ଏ)-ନେ ଡ଼ଗ୍+ଉଁହ୍ଓ୍ୱା ନ୍ଅ୍ୟାସ୍ଣଙ୍ ପଲ୍ଃ ଗ୍'ଗାଗ୍-ବ-ଣ୍ଣ । ଆ-ଉଅ୍ୟାସ୍ଣନ୍ ଉଁହ୍ଓ୍ୱାଃ ଡଗ୍ ଲେ=ଯା-ଚେ ଡ଼ଓ୍ୱା ଆଃ-ଗ୍-ଗା କେ । ଡେଙ୍ଓ୍ୱାଃ-ହ୍ୱାଃ ଓଃ ଡ଼=ମ୍ଓ୍ୱା ସ୍ଗର୍ୱା ବ୍ର୍ଓ୍ୱା-ହାର୍-କେ । ହ୍ୱଡ଼ଙ ଡୋଙ୍କି ଗ୍ଓ୍ୱେଃ-ଓ୍ୱେ-ଗେ । ଗୋଡ଼ଅ୍ୟାସ୍ଣ-ଓ ଡୋଙ୍କି-କେ ତାଲ୍ଲକ୍-ଚେ ମ୍ଅ୍ୟାସ୍ଣ-ନେ ଗ୍' ଗଅ୍ୟାସ୍ଣଃ=ସେ'+ବୋଗ୍-ପାଃ=ସେଃ ଆଃ-ଲୁଗ୍-କେ । ଗୋଡ଼ଅ୍ୟାସ୍ଣ-ଓ୍ ଓଃଡ=ପି ସ୍ଗ ଓ୍ୱା ମ୍ଅ୍ୟାସ୍ଣ ଗ୍ୟଃ-ମ୍ଅ୍ୟାସ୍ଣ ବ୍ର୍ଓ୍ୱା-ଚେ ଲ୍ଅ୍ୟାସ୍ଣଃ-ଗେ । ହ୍ଡ଼ଙ୍ ନେଃ ଗା-ବେ, ନଅ୍ୟାସ୍ଣଙ୍ ସେଲ-ମ୍ବୋଏଃ ଆଁ-ହ୍ୱ ନ୍ଡାର୍-ନେ । ଅଲ୍ଲ-ବାଙ୍ ମ୍ଅ୍ୟାସ୍ଣ ସେଲ-କେ ଲ୍'ରୁର୍-ନେ ହ୍ନ ହ୍ନ ଓ୍ଲ୍ଅ୍ୟାସ୍ଣଙ୍-କେ । ଓଃ ଡ଼ ହ୍ନ-ହ୍ନ ଓଲ୍ଅ୍ୟାସ୍ଣଙ୍-ଚେ ସେଲ-ହ୍ୱଙ୍-କେ ସିକ୍ଅ୍ୟାସ୍ଣ-ଲ ନ୍ଡ଼ର୍ ସେଲ-ହ୍ୱଙ୍ ଆ ଓ୍ୱିଗ୍ କେ । ଦ୍-ମ୍ଅ୍ୟାସ୍ଣ ନେଃ-ଗା-କେ ଆ-ନ୍ଅ୍ୟାସ୍ଣଙ୍-କେ ତୋ ସେଲ ଆ-ମିଲେ-ବେ, ଡ଼ଡ ନ୍ଡ଼ଙ୍ ନ୍ଅ୍ୟାସ୍ଣଙ୍ ଆକ୍ ନ୍-ଲଅ୍ୟାସ୍ଣଃ-କ୍(ଏ)-ନେ ଗୁନ୍, ମ୍ଅ୍ୟାସ୍ଣଃ ନ୍-ଆ-ଲଅ୍ୟାସ୍ଣଃ-କ (ଏ)-ନେ ଗୁନ୍, ଡାଗ୍-ଚେ ପୋହ୍ୱ ଚାର୍ ଓ୍ୱେ-ଗେ । କ୍-ମ୍ଅ୍ୟାସ୍ଣ ରେମ୍ଓ୍ୱା ସ୍ଗ୍ଓ୍ୱା ବାଃଲର୍-ଲ ହ୍ୱାନ୍ତାର-ଡଙ୍ କେ ଅଃ-ବାଃ ଲର୍-ଲ କୋନ୍ଡା=ବ୍ଓ୍ୱେଃ ଡାଗ୍-ଚେ ରେମ୍ଓ୍ୱା-ହ୍ୱଙ୍ ନ୍ଓ୍ୱା- କେ । ନ୍ଯାଃ-ଡଅ୍ୟାସ୍ଣ ଡଗ୍ ନ୍ସ୍ଓ୍ୱା ଉଁହ୍ୱଓ୍ୱାଃ ପ୍ଲଃ ନ୍ନଆ ଗାଗ୍-ବଃ-କେ । କ୍-ମ୍ଅ୍ୟାସ୍ଣ ଡ଼ାକ୍-କେ ବ୍ର ଓ୍ୱେ-ଚେ ସାର୍ ଆଃ-ସ୍ଓ୍ୱେଃ-ଚେ ଉଁହ୍ଓ୍ୱାଃ ଡ଼ଗ୍ ବଚ୍-ବଃ-ଚେ ଲ୍ ଲୋଃ-ବଃ-କେ । ମ୍ମ୍ଓ୍ୱିଙ୍ ଡ-ନ୍ଏ ଏଗିଗ୍ ଡଗ୍ ବଗ୍ କେ-ଲ କଲ୍ଲର୍ କୋନ୍ଡା ଡ଼ଗ୍-ହ୍ୱାଃ ଡ଼ଙ୍-ଓ୍ୱେ-ଗେ ମ୍ମ୍ଓ୍ୱିଙ୍ ଲ୍-ନ୍-ଏଗିଗ୍ ଉଁହ୍ୱଓ୍ୱାଃ ବଗ୍-ବଃ-ଲା କ୍ଲଗ୍ କୋନ୍ଡା ଉଁହ୍ଓ୍ୱାଃ ହ୍ୱାଃ ଡଙ୍-ଓ୍ୱେ-ଗେ ।

ମ୍ମ୍ଓ୍ୱିଙ୍-ମାନ୍ ଲୋଃ-ବଃ-କ୍(ଏ୍) - ନେ ଡାପ୍ଡ଼େ ସାପା କୋନ୍ଡା ମ୍ଅ୍ୟାସ୍ଣ ମୋନ୍-କେ-ହ୍ୱାଃ ଲୋଃ-ଓ୍ୱେ-ଗେ । ଗୋଡଅ୍ୟାସ୍ଣ-ଓ ସାପା ସ୍ଲେ ଅଃ-ଡ'ଡା-ଚେ ଜଓ୍ୱା ଓ୍ୱିଗ୍-କେ । ହ୍ଡ଼ଙ୍ ଉଁହ୍ଓ୍ୱାଃ ଡ଼ଗ୍ ବ୍ଲେ-ଗେ ଡାକ୍-କେ ଗୋଡ଼ଅ୍ୟାସ୍ଣ-ଓ ଓ୍ୱେ-କେ । ଗୋଡଅ୍ୟାସ୍ଣ-ଓ ନ୍ଯାଃ-ଡଅ୍ୟାସ୍ଣ-କେ ବାଯୋଙ୍-କେ : ଜବା ନ୍ଯାଃ ଏ-ହ୍ଓ୍ୱେଃ ନେ-ରଙ୍ । ନ୍ଯାଃ-ଡଅ୍ୟାସ୍ଣ ଗୋଡଅ୍ୟାସ୍ଣ-ଓ ଡଅ୍ୟାସ୍ଣର୍ ଓ୍ୱେ-ଚେଃ ଏ-କେ-ଲା ମ୍ଅ୍ୟାସ୍ଣଃ ସୋଡେ-ହ୍ୱାଃ ବ୍ଲେ-ଡ଼ିଆ । ଲଅ୍ୟାସ୍ଣ-କେ । ଡୁଙ୍କି ଉଁହ୍ୱଓ୍ୱା ଡଗ୍-କେ କେ-ଚେ ବ୍ଡୋଃ-ଚେ ଗୋଡଅ୍ୟାସ୍ଣ-ଓ-କେ ବାଯୋଙ୍-କେ ।

ଆ-କ୍‌ଅ୍ୟାସ୍ତନ୍-ନେ ଯା-ନ୍‌ତେ-ନ୍(ଏ)-ହ୍ୱାଃ କ୍‌ର ବାରୁ ନ୍‌ଅ୍ୟାସ୍ତଃ ହ୍ୱର୍ଓ୍ୱଃ-ଏଃ ତବା ନେ-ର୍ଓ୍ୱିଗ୍ । ଗୋଡଅ୍ୟାସ୍ତ-ଓ ଗୋରଡ଼୍+ଗାରଡ଼୍-ରେ ଆଃ-ହ୍‌ର୍ଓ୍ୱଃ-କେ । ଗୋଡ଼ଅ୍ୟାସ୍ତ-ଓ ଯାର୍-ଆଃ-ପ୍‌ର୍ଓ୍ୱଃ-ରେ ହ୍‌ର୍ଓ୍ୱଃ-ବ୍ୱଃ ଲା ଯାପା ବ୍‌ର-ନେ ଉହ୍ୱର୍ଓ୍ୱାଃ ଡ଼ଗ ମ୍‌ଅ୍ୟାସ୍ତ ମୋନ୍-କେ-ହ୍ୱାଃ ହ୍‌ର୍ଓ୍ୱଃ-ର୍ଓ୍ୱଗେ । ତେକ୍‌ଓ୍ୱା-ହ୍ୱାଃ ଔଃଡ଼ ସ୍‌ର୍‌ଓ୍ୱା ର୍ଓ୍ୱ-ଗେ । ମେଃ ସ୍‌ଓ୍ୱା-ନେ ରେମ୍‌ଓ୍ୱା ଯା-ଡ଼ଗ୍ ନ୍‌ଡ଼ୂ-ଲା ଗୋଡଅ୍ୟାସ୍ତ-ଓ-ହ୍ୱଡ଼୍ ଆ-କ୍ମ୍‌ଅ୍ୟାସ୍ତ-କେ ଗ୍‌ସୁଃ ଅଃ-ନ୍‌ଓ୍ୱା-ବେ । ଅ-ଡ଼୍ଅ୍ୟାସ୍ତନ୍ କାଲା ଗ୍‌ବ୍‌ର୍ଓ୍ୱଃ ଓ ହ୍‌ନ-ବାଡ଼୍ କୋନ୍‌ତା ଏ-ବ୍‌ର୍‌ଓ୍ୱା-କେ ।

ଗୋଧି କଥା

ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀ ଦୁଇଜଣ ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଛୁଆପିଲା ନ ଥିଲେ । ବୁଢ଼ା କାମଦାମକୁ ପାରୁ ନ ଥିଲା । ବୁଢ଼ୀ କେମିତି କ'ଣ ଯୋଗାଡ଼ କଲେ ଖାଉଥିଲେ । ପ୍ରତିଦିନ ବୁଢ଼ୀ ଜଙ୍ଗଲ ଚଞ୍ଚା କାଠ ଆଣି ନିଆଁ ଜାଳି ଶୁଏ । ଦିନେ ବୁଢ଼ୀ କାଠ ଗୋଟେଇବାକୁ ଗଲା । ବୁଢ଼ୀ ଯେତେବେଳେ କାଠ ଉଠାଇଲା ହଠାତ୍ ଗୋଟିଏ ଗୋଧି ବାହାରି ଆସିଲା । ବୁଢ଼ୀ ଗୋଧିକୁ ଧରି ଘରକୁ ଆଣିଲା ଓ ପାଳିଲା । କେତେଦିନ ଗଲା ଉତ୍ତାରୁ ବୁଢ଼ା ମରିଗଲା । ବୁଢ଼ୀ ବୁଢ଼ାକୁ ପକେଇ ଦେଇ ଆସି ଗୋଧି ସହିତ ରହିଲା । ସେହିପରି କେତେଦିନ .ସେମାନେ ରହିଲେ । ଧୀରେ ଧୀରେ ପିଲା ଜୁଆନ ହୋଇଗଲା । ଦିନେ ଗାଁରେ ପଞ୍ଚାୟତ ବସିଲା । ଗୋଧି କହିଲା ଆଈ କ'ଣ ପାଇଁ ପଞ୍ଚାୟତ ବସୁଛି ? ସେ କହିଲା, ଯୋଉଥିପାଇଁ ବସୁ ତୋର ସେଥିରେ କଣ ଯାଏ ଆସେ ? ଗୋଧି କହିଲା ମୋତେ ଟିକେ ବୁଝିନା ଆଈ । ବୁଢ଼ୀ କହିଲା, ସେମାନେ କହୁଲେଣି ପାଣବା ଲୋକ ଜଙ୍ଗଲ ଭୂଇଁ ଚଷନ୍ତୁ । ଗୋଧି କହିଲା, ଆଈ ମୋ ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ରେ ଝାଙ୍ଗିଆ ବାନ୍ଧ ଦିଅ । ବୁଢ଼ୀ ଗୋଧି ଲାଞ୍ଜରେ ଝାଙ୍ଗି ଆଟେ ବାନ୍ଧି ଦେଲା । ଗୋଧି ଜଙ୍ଗଲକୁ ଯାଇ ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ଗଛ ଗୋଟେ ହାଣିଦେଲା । ସେ ଗୋଟେ ଗଛ ହାଣି ଦେଲାକୁ ଅଧା ଜଙ୍ଗଲ ସଫା ହୋଇଗଲା । ଗୋଧି ଘରକୁ ଫେରି କହିଲା, ଆଈ ମୁଁ ଖଣ୍ଡିଏ ଜମି ଆବାଦ କଲି । ବୁଢ଼ୀ କହିଲା, ତୋ ପରି ଅଯୋଗା ପିଲା କ'ଣ କରି ପାରିବ ? ନା ଆଈ, ମୁଁ ସତରେ ଆବାଦ କରିଛି । ଆଉ ଦିନେ ସେ କହିଲା, ତୁମେ ଟିକେ ଜଳଆଗଦାକୁ ଯାଇ ଦେଖିବ, କାଲେ କିଏ ବିହନ ପାହୁଆ ଫିଙ୍ଗି ଦେଇ ଥିବେ, ତାକୁ ଉଠାଇ ଭଲକରି ଝାଡ଼ିଲେ କିଛି ବିହନ ମିଳି ଯାଇପାରେ । ବୁଢ଼ୀ ମୂଳ ଲାଗିବାକୁ ଯାଇ ସେମିତେ ଅନେକ

ପାଚିଆ ଝାଡ଼ ଝାଡ଼ କରି ବନ୍ଧନ ପଡ଼ିବାର ଦେଖିଲା । ସେ ସବୁ ଶୁଆଁ ମାଣ୍ଡିଆ ଆଣି ଗୋଧିକୁ ଦେଲା । ପୁଣି ଦିନେ ପିଲା ଆଇକୁ କହିଲା, ମୋ ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ରେ ତା ସବୁ ବାନ୍ଧି ଦେଲା । ସେ ଜଙ୍ଗଲ ଜମିକୁ ଗଲା । ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ବୁଲି ବୁଲି ଗୋଟେ ଖୁରୁପି ଅଉ ଶୁଆଁ ମାଣ୍ଡିଆଯାକ ବାନ୍ଧି ଦିଅ । ଆଇ ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ରେ ବନ୍ଧନଯାକ ବୁଣିଦେଲା ଆଉ ମାଟି ଖୁସେଇ ଦେଲା । ମୁଠାଏ ଶୁଆଁ ବୁଣି ଦେଇ ଦେଖିଲା ସାରା ପଦାର ଶୁଆଁ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଗଲା । ସେ ଗୋଟିଏ ଜାଗା ଖୁସେଇ ଦେଇ ଦେଖିଲା ଯେ, ସାରା ପଦାନ୍ତ ଖୁସେଇ ହୋଇଗଲା । ପିଲା ସବୁ କାମ ସାରି ଦେଇ ଘରକୁ ଲେଉଟିଲା ।

ପଛେ ଶୁଆଁ ମାଣ୍ଡିଆ ପାଚିବାଣି ବେଳ ପିଲା ଗଲା । ଆଇକୁ କହିଲା, ଚାଲ କାଟି ଆଣିବା । ଆଇ ପିଲା ସଙ୍ଗତ ଯାଇ ଦେଖିଲା ସବୁତରେ ପାଚି ଆସିଲାଣି । ବୁଢ଼ୀ ଏତେ ଶୁଆଁ ମାଣ୍ଡିଆ ଫସଲ ଦେଖି ଡରିଯାଇ କହିଲା, ପୁଅ କାହା ଜମି ଆମେ କାହିଁକି କାଟିବା ? ଚାଲ ଘରକୁ ପଳାଇବା । ପିଲା ବୁଢ଼ୀକୁ କାଟିବାକୁ ଜିଦ୍ କଲା । ପିଲା ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ଅଳ୍ପ ଟିକେ କାଟିବା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ସବୁ ଜମି ଆପେ କଟା ହୋଇଗଲା । ସେ ଫସଲତକ ଅମଳ କରି ଘରକୁ ଆଣିଲା । ଏହିପରି ସୁଖେ କେତେଦିନ ସେମାନେ ବହିଲେ ।

ପଛେ ବୁଢ଼ୀ ମରିଗଲା । ପିଲା ବୁଢ଼ୀକୁ ପକାଇ ଦେଇ ଶ୍ରାଦ୍ଧ କାମ କରିଦେଲା । କେତେଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପିଲା ଏକୁଟିଆ ରହିଲା ପରେ ଚିନ୍ତା କଲା ମୁଁ ଗୋଟିଏ ସ୍ତ୍ରୀ ଆଣିବି । ସେଇଠୁ ସିଏ ଝିଅ ଖୋଜି ଖୋଜି ଗାଁ ଗାଁ ବୁଲିଲା । ଅନେକ ଗାଁ ବୁଲି ଗୋଟିଏ ଝିଅକୁ ପୁଚାରିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ବି କେହି ଆସିଲେ ନାହିଁ । ସେ ଚିନ୍ତା କଲା, ମତେ ତ କେହି ଝିଅ ମିଳିଲା ନାହିଁ । ମୁଁ କ'ଣ କରିବି ? ଏଠି ରହିବି ନାହିଁ ଚାଲିଯିବି । ସେ ମଣିଷ ପରି କହିଲେ ସମସ୍ତେ ତାକୁ ଛାଡ଼ି ପଳାନ୍ତି । କଥା ନ କହିଲେ ବଣୁଆ ଗୋଧି ବୋଲି ଟେଢ଼ି ପକାନ୍ତି । ଏମିତି କେତେଦିନ ବିତିଗଲା । ଦିନେ କେହି ବଡ଼ ମଣିଷ ନ ଥିଲା ବେଳେ ଛୁଆମାନେ ତାକୁ କୁକୁର ଛୁଲେଇ ଦେଲେ । ସେହିଦିନଠୁ ଗୋଧି ଗାଁ ଛାଡ଼ି ପଳାଇଲା ଏବଂ ଜଙ୍ଗଲରେ ଯାଇ ଝଡ଼ିଲା ।

—o—

(ଦେଶିଆ)

ମାଇଜ ମୁନୁଷ କାଥା

ସଂଗ୍ରାହକ : ଗଣେଶ୍ବର ମହାପାତ୍ର

ମୁନୁଷ କଇଲା ମୁଇ ଜସବାକେ ନେବ, ତୁଇ ପେଜ ଓଇବାଯାକ ଜତ ଦୋଇତେ ରଅ, ମୁଇ ଅଲମେଲ ଆଇଲେ ଜାଇ କରି ସଙ୍ଗେ ଜତ ବୋଉଁ । ସେ ଅଲ ଯୋଡ଼ ବାଆରିଗଲା । ସେ ମାଇଜ ପେଜ ସାଗ ରାଁଦଲା ଆର ଜତ ବୋଇବାର ହତଗଲା । କାସରି ପଦାଇ ଜତ ବୋଇଲାନ । ସେ ମୁନୁଷ ପେଜ ଦେଲା ଯାକେ। ଜସଲା ଅର ଅଲ ମେଲ କରି ନଙ୍ଗଲ ଯୁଆଡ଼ ଦୋଇକରି ହଟି ଆଇଲା । ସେ ମାଇଜ ଆତ ଗୋଡ଼ ଦୋଇକୋରି ପେଜ ଦେଲା ମୁନୁଷକେ । ଦୁଇ ଲେକ ଓଇ କାଇଲାଇ ଆରଚଟନେକ ବସଲାଇ । ମୁନୁଷ ପିକା ଦାର୍ଙ୍ଗି ସ୍ବା ଚାଲମନ ବେଟଲା । ପିକା ସାଜଲା । ଆର ଦୁଇ ମାଇଜ ମୁନୁଷ ଜତ ଗାଦ ଟାନେ ଗାଲଇ । ଜତ ଗୁଣ୍ଡାଇଲାଇ । ମାଇଜକେ ଗୁଆଇ ଦେଲା ଆର ସେ ବୋଇଲା । ବୋଇନେଇ କରି ଜତ କୁରମା କରି ରକୋଇ ଦେଲାଇ । ଜତ ଗାଦ ସାଗଇ ଦେଲାଇ ଗୁଲଇ ମଇଦାନ ବୋଇ ସାଗଇ ଦେଲାଇ । ଗରେ ହଟି ଆଇଲାଇ । ଆତବେଲଅ ପେଜ କାଇକରି ସେ ମନୁଷ' ଚନେକ ସୋଇ ରଇବ, ଟାକଲା ପାଗ ଓଇଗାଲା, ଡୁଲି ରଇବ ବୋଲି ଡୁଲି ଦେଲା । ସେ ମାଇଜ ଗାଟେଡ ଗାଲା । ପାନ ଡୁମି କରି ବୋଉ ଅନଲା । ପାନ ଆଣ୍ଡି ହରୁବଇ ସଙ୍ଗେଇ ଦେଲା ଗୁଦରାଇ । ଅରଦାରୁ ମାଚ ଗାଲା ଦାରୁ ବାଙ୍ଗାଇ ଅନବ ସେ ଯଇ ଲଗାଇବ ବୋଲି । ଚକ୍ରର ଗ୍ବର ଗୁଣ୍ଡାଇ ପିର୍ଙ୍ଗି ଦେଲା ଆର ଯଇ ଲଗାଇଲା ଗୁହଲ ଦୋଇ ବାମାଇଲା । ଆଣ ସାଗ କାଟବାର ବସଲା ଗୁହଲ ପିଜ ଆଇଲାକେ ଗୁଟୁ କେଲାଇ ଦେଲା । ସେ ବାତ ହଗୁରାଇ ଦେଲା । ସାଗ ଅଁଦାନ ବସାଇ ଦେଲା । ଅଁଦାନ ଅଇଲାକେ ସାଗ କାଟି ପାକାଇ ଦେଲା । ପିଜ ଗାଲା କେ ନୁନ ମରିଚ ପାକାଇ ଦେଲା ଆର ପିଜ ଗାଲାକେ ହଟରାଇ ଦେଲା । ଅରି ପେଜ ଅଁଦାନ ବସାଇ ଦେଲା । ଯଇ ଲାଗାଇଦେଲା । ଅଁଦାନ ଅଇଲାକେ ବଉରାଇଲା, ଗୁଣ୍ଡ ପାନ ସଙ୍ଗେ ରାଁଦଲାଇ ପେଜ ଗୋଲ ହା । ସେ ପେଜ ଅନ୍ଳା ସଙ୍ଗେ ପେଜଅଁଡ଼

ଝାନେ ବାଲାଇ ଦେଲା । ପେଜ ସିଙ୍ଗ ଗାଲାନେ ଉଚସାଇ ପେଜ କୁନ୍ଦଯାଇ ସଙ୍ଗେଇ ଦେଲା ଯେ ପାନ ସିସ୍ ରାଇ ଦେଲା ସାମ୍ବା ବାଁଦସି ବୋଲ୍ । ପେଜ ଦେଲା ଓଇଲାକେ ଦୁଇଲୋକ ବାଇଲାଇ ଆଣ୍ଡ ଝାଟି ଓଙ୍ଗ୍ରଇ ସୋଇଲାଇ ।

ସାକାଲ ପାଇଲାକେ ମୁନୁଷ ଅଲ ଯୋଡ଼ କେଲା ମାଣ୍ଡିଆ ସିଡ ପାଦାର ଚଗ ଦାରବାକେ । ସେ ମାଇଜ ପେଜ ସାଗ ଗଁଦଲା । ଗୋବର କାଟସ୍ତି ଲୁଣ୍ଡାଇ ବାଡାନ ପିଙ୍ଗି ଦେଲା । ପେଜ ଶୁଣ୍ଡି କାଇଲା । ବୃଟି କଡ଼ବ ଦାରଲା । କାପାଟ ଜାନ ଦେଲା । ସେ ମନୁଷ କସବା ଝାନେ ଗାଲା ବୃଟା ବୃଟି ମାର-ବାକେ । ଗାସ ପାପଡ଼ି ପିଙ୍ଗି ଦେଲାନ । ପେଜବେଲା ଯାକ କଲଇ, ଆର ଅଲ ମେଲ୍ ଉଟି ଆଇଲାଇ । ମୁନୁଷକେ ପାନ ଉଚସାଇ ଦେଲା ସେ ପାନ ଗାଦୋଇଲା । ପେଜ ବାଟା କଣ କାଇଲାଇ । ଆଣ ଚଟେନକ ସୁଣ୍ଡଲାଇ । ଆଣ ବେଡ଼ା କଡ଼କବାର ଗାଲାଇ । ସେ ବେଡ଼ା ସୁରୁଙ୍ଗ ବେଡ଼ାକେ ଗାସ ଓଲଣ୍ଡି ଦେଉଁ-ବୋଲ କଡକବାର ଗାଲାଇ । ସେ ଲଦ ନୋଇବା ଝାନେ କସବାକେ ଓଇସ ବୋଲ୍ କଇଲାଇ । ଏ ବେଡ଼ା ଏସୁ ସୁଁଆ ରୁନ ଦେଉଁବେ, ବେଡା ଦାନ ଆଁ କରଇ କଣରୁନୁ । ଯାଲା ପାକାଇ ବାଟେ ଦାନ ହନା ଆଚେ । ରୁନ ଦେଉଁ ବୋଲ୍ କୁଆକୁଇ ଓଇଲାଇ । କାଲଭେ କଜୁଆ କାଟେ ରୁନ ଦେଉଁ, ପାନ ମାରଲେ ଆଁ କାରସନ, ଦୁଇ ଅଲ ଡଆରଲେ ଡନ ଅଲ ଏଲେ ପେଜ ବେଲ୍ଲଏ ସାରଇ ଦେଇ ଉଟି ଆଇଚୁ ରୁଇ ପେଜ ଗୋଟନା ଆନବେ ।

କୁକୁଡ଼ା ଡାକେ ଅଲ ଯୋଡ଼ କଣ ନେଲଇ ଡନ ଅଲ । ପେଜ ବେଲ୍ ବେଲେ ସାରଇ କଣ ଉଟି ଆଇଲଇ । ଦିଁଡନ ଗସି ଆଡ ଗୋଡ଼ ଦୋଇ ପେଜ ବାଡ କାଇ କଣ ସେ ମୁନୁଷ ସୁଁଆ ରୁନବାକେ ନେଲ । ସେ ମାଇଜ ଗୋରୁ ଯାହଡ଼ାଇ କେଦନେଲ । ସୁଆଁ ରୁନ ସାରଇ ଗୋରୁ ମାଣ୍ଡାଇଲଇ ଦାନ ଆଁ କରଇ କାଦ କଲଇ । ପାଟା ମାଣ ରୁନ ଦେଇ ଗାସ ମୃଡ଼ ଆଁଡାଲ ଫିଙ୍ଗି ଦେଲଇ । ନାଲ ବେଟି ସୁକାଇ ଦେଲଇ । ମାଣ୍ଡିଆ ରୁନ ବାକେ ଅଗରୁ କସବାଇ ପଟେ କଡ ବଟବାଇ ବଡ ସୁଁଆ ବଣ ମିଯାଇ ମାଣ୍ଡିଆ ଝାନେ ବଡ଼ାଇ କଣରୁନ ଦେବାଇ । ପାଲ୍ ଅଲସି ନେଇ ପଲ୍ ପାଲ୍ ରୁନ ଦେବାଇ । ଦୁକ ସୁକ ଦେଖିଆ ମାଇଜ ମୁନୁଷ ଏମନ ସେ ଗର କଣ କଣ ରଇବାଇ କାଇବାଇ, ଗାଇବାଇ ।

—୦—

ବୁଢ଼ା ଓ ତାର ଗୁଣି ଝିଅ

ଦୁଇ ତକସ୍ତ ତକର ରଇଲାଇ ପୁନ । ତାଁଙ୍କର ପେଟେ ପୁନ ଗୁଣଟା କଇମନ ଜନମ କଲାଇ । ସେମିତ ହଇଗାଲାଇ ପୁନ । ସେ କଇମନ ଦାଙ୍ଗଢ଼ ଓଁ ଲାଇ । ସେ ତକସ୍ତ ତକର ତକସ୍ତ ତକଣ ସେ ଓଇ ଗାଲାଇ । ସେ ତକସ୍ତ ପୁଛ କଇଲା —ଅଇରେ ତକଣ, ଟୋକମନ ଗୁଲାଇ ସେତେକ ଲେପା ଦାଙ୍ଗଢ଼ ଓଁଗଲାଇ, ବନ ଗଟରେ ଆଲେ ଯିବାଇ ଜ ନ ଯାଅନ୍ତୁ । ସେମିଡ଼ ସେ ରଖବାଇ ବେ ? ତାଓଁକେ ଦେକଟଲେ ମୋକେ ବଡେ ବରବସ୍ତ ଲାଗସି ଅଟେ – ତକଣ ରଅଟେ ତକସ୍ତ, ସେନେ ସେମିଡ ରଅଇ ଜନା, ତାଓଁକର ଇସ୍ତ ଏଲେ ତା ଯିବାଇ, ନଇଲେ ରଇବାଇ, ଭୁଲକାଇ ଗେନ ସେମନ କେତେବେଲେ ଟେଟେ଼ବେଲେ ଗୁରଗୁଲ୍ଲ ଏଇସି ଅଚୁସ ଆଲେ ? ତୋକସ୍ତ-ନାଇ ରେ ତକଣ, ଟୋକମନ-କେ ମୁଇ ମାର ପାକାଇବି ନଇଲେ ପୁନ ପକାଇବ ସିନା ବନଗରେ ନଗାଲେ, ତାଓଁକେ ମୋକେ ସଙ୍ଗେଇବାକେ ବଲ ନ ଲାଗେ । କେକେ ଆଲେ କେଢ଼ ପାକାଇବି । ତକର- ରଅରେ ତକସ୍ତ, ସେମିତ ହଆ ନାଇଁ, ସବୁ ଲୋକ ଓଇ ଦାରଲୁ ଆଲେ ତୋକେ ମରତେ ମାର ପାକାଇବୁ ଜାଇଗିନ ସେମନ ଓଇସି ଆଚୁସ ?

ସେମନ ରଇଗାଲାଇ । ସେ ଗାଓଁର ଲେକ ପୁନ ଗୁଲାଇ ତଙ୍ଗର ପାର ଦୁର ଚଗ, କୋନ୍ଟା ମାଲ ମାରବାଇ କୋନଟା ଦାରୁ କରବାର, କୋନ୍ଟା, କଡକଡାର, କୋନ୍ଟା ନାଲ ଦେଟଦାର ସେମନ ଓଇପୁନ କଇଲଇନ । ତକସ୍ତ ପୁନଗରେ ହନ ବଲ୍‌ଗୁଲ୍‌ କରଓଁର ନାହନ । ତକଣ-ଅଲେ ତକସ୍ତ ସବୁଲେକ ଯାଇ ଜଣ ତଙ୍ଗର ଗାର ମାର ପାକାଇ ଆଟତ, କଡ଼କସି ଆଚ୍‌ଚ ରୁଇ ଜାଇରନ ଯାହସ ନାଇ, କେମନ ଓଇକଣ ଯିଇରୁ ଜାଇନ୍‌ ? ତକସ୍ତ-ନାଇରେ ତକର, ମୁଇ କେବେ ନ ଯାଇ, ଦାଙ୍ଗଢ଼ମନ-କେ କେବେ ମାର ପାକାଇଲେ କ ନାଇ କେନେ କେଢ଼ ପାକାଇଲେ ତେବେ ଯାଇ ଜଡକବ, ମାରବ ସିନା କେବେ ମୁଇ ନଯାଇ । ମୋକେ ଦେକ ବାକେ ବଡେ଼ ବରବସ୍ତ ମୁନ ସଙ୍ଗେଲ ।

ତକଣ- ସେମିତ କର୍‌ ନାଇରେ ତକ୍‌ସ୍ତ, ଦୁଇଦନ ଆଲେ ରଅତ କ ନା ବନ ଗଇଥିବା ଯାବ । ସେମିତ ରଇଗାଲଇ । ରଇଗାଲେ ଗୋଟେ ଦନ ପୁନ ତକସ୍ତ କଇଲ- ନାରେ ତକଣ, ଡାଁଓଁକେ ଅର, କେଦଲେ ନ ଯାଅଚ, ଭେଟଲେ ନ ଯାଅତ, କେନେ କାଙ୍ଗା କଲେ କେନେ ନ ଯଅତ । କୁ,

ଡ଼ଙ୍ଗରେ ପଶିଲ ଯୋଡ଼େକ ଲମ୍ବା ତୋଲି ଆଣୁ, ଦାରୁ ଯୋଡ଼େକ ଲମ୍ବା କାଟି ଆଣୁ, କୁ । ଡକର- ନାଇରେ ଡକରୁ ମୁଇ ଆସି ନପାର, ଝୋକମନ-କେ ଡାକ ନେସ । ସେ ଡକର ପୁନ ଅଜ ପତରୁ ତୋଲବାର ସିଖାଇବେ ବୋଲି ଦାପେ ଦାପେ ସମେ ସମେ ପୁନ ବାଢ ଗୁଁଦଲା, ସାଗ ଗୁଁଦଲା ପେଜ ବରଲା, ଝୋକ ପିଲକେ ଗାଁଓଁକେ ବସାଇଲା ପୁନ ଲୁଆଇଲ । ଯା ବାବୁ, ଆଜ ଯୋଡ଼େକ ଲମ୍ବା ପତର ତୋଲି ଆନା, ତମର ଆବାଦାରୁ ଜୋଚେକ କରେ । ସିବୁ ତେକେ ଆସ୍ମା ସିବୁ-ଘୁର ବୋଇନ ପୁନ କଇଲାଇ । କର-କଣ୍ଡ ଓଇଲାଇ ଲୁଗା ପିନ୍ଧଲଇ- ଓଢ଼ଲଇ, ବାଣଗାଲଇ । ଡକଗ୍ର ପୁନ ଘଟେ ଝେଙ୍ଗିସ୍ମା, ଗୋଟେକ ଦାର ଗୋଟେକ ରୁମାଇ ପେଜ ରୁମେଇ ଧରଲା, ବାଣଗାଲା । ଯାଉଁ ଯାଉଁ ଡକଗ ପୁନ ବାଟେ ଜଟିଆଁଓଇଲା । -ଆରେ ଝୋକମନ, ଆଜ ଜଟିଆ ଓଇଲି, କାଇଣା କର ନାପାରୁ ବସି ରଇବ, ତମେ ଉପରେ ଦାରୁ ଜଗ, ପତର ତୋଲା ଭିତରେ ଆସା, ମୁଇ ତଲେ ବସି ରଇବ ।

ଅଇ ତେବେ ଆବା, ରୁମାର ପେଜ ଝେଙ୍ଗିସ୍ମା ଧାର ତେବେ, ତଲେ ରଓ, ଅମେ ତୋଲକର ତଲେ ଉତରି ଆଇବୁ ପଚେ ସଙ୍ଗେ ବଣ୍ଡି କରି କୁ । —ଅଇ ତେବେ ।

ଡକଗ୍ର ପୁନ ତଲେ ରୁମାର ପେଜ. ଝେଙ୍ଗିଆ ପୁନ ଧରଲା । ଦାଙ୍ଗଡ଼ ମନ ପୁନ ବାଉଗାଲାଇ । ଚଲ ଚଲ ଗୀତ ଗାଇ ନାଟ କରି କରି ଚୋଇଲା ପୁନ ସେମଠ କରି ବାଉ ଗାଲାଇ ପୁନ ଉପରେ ଚଗି ଚଗି କରି । ପୁନ ବାଟ ବାବା ଓଇଗାଲାଇ । ସେ ଦାଙ୍ଗଡ଼ି ମାନ୍ଦା ପୁନ କଇଲାଇ ଓହୋ, ଏତେଦୂର କୋନବାଟେ କୋନବାଟ ରଟି ଆଇଲୁନ, ଆବକେ ତ ସୁଣ୍ଡି ଦେଇ କରି ଉଟି ଆଇଲୁ, ଜଙ୍ଗାକ ଜାନ କରି ଯା ଦେଖୁ- ପୁନ ଆକମାର ଆଇଲାଇ । ଆଇଲେ ମିସ ପୁନ କଟ କୋନ୍ତ ନ ଷଡ଼ଲ । ତେବେ ଡକଗ୍ର ରଇଲା ସେ ପଦନାଏ ପୁନ ଗଟେ ଝେଙ୍ଗିଆ କେ ଝାକଦେଲ । ଆର ରୁମା ପେଜକେ ଭୁଲତେ ଜାଇଦେଲ । ପଚେ ଗରେ ପୁନ ପୁଦଉଟି ଗାଲା । ଦାଙ୍ଗଡ଼ି ମନ ଆମ ମାରି ମାରି ଆଇଲେ ପୁଛି- ଏ ବାବା କୋଉ ଗାଲୁସ ? ଆଲେ ଆଜ ମର- ବୋଲି କଇଲେ ପୁନ ସେ ରୁମା ଭୁ-ଭୁ କରସି ସେ ଝେଙ୍ଗସ୍ମା ପୁନଟଭ୍ କରସି । ଏ ବାବା, ଘୁଞ୍ଚି ଢ଼େଲକରି କେନେ ଉଟିଗାଲୁସ ? ସେ ଝେଙ୍ଗିଅ ପୁନ ଟକ୍ କରସି ସେ ରୁମପୁନ ଅକରସି ।

—ନାଇରେ ତଲେ ଅଚେ ବାବା କାଇ ? ଜୁକନା ତଲକେ ଦେଖ ପାଇବୁ ବୋଲି ସେ ଦାଙ୍ଗଡ଼ି ମନ ବୋଲି ବୋଲି ତଲକେ ବାଉ ଅଇଲାଇ ।

ସେ ଟେଙ୍ଗିସ୍ୱା ପୁନ ଗଡେଇକ ଦେଇ ଅଛେ, ତୁମାକେ ପୁନ ଓଲାଇ ଦେଇ ଆଛେ । - ନାଟେ୍ରରେ ବାବା କେନେ ଉଷ୍ଟି ଗାଲା, କେମତ ଆହୁବେ-ବୋଲ୍ ଗ୍ୱଶ ଜୋଉନ କଁଦବାକ୍ ଦାରଲାଇ—

ଗ୍ୱଶ ବୋହନାର ଦୁକ ମର କେତେ
ଗ୍ୱଡ଼ଗାଲା ବାବା ଅଜ କେମତ ଆଛୁ
ନ୍ରନ ବୋଲ୍ବ ସାନ ନୁନ
କାରଲା ପୁଲେ ବବା ଅ ବୋଲବ କଇଲ୍ ନୁନ
କାରଲା ପୁଲେ ବବା ନୋ-ଇଲେ କାଇ ନୁନ
ଲ୍ଜ ମାତ୍ରସି ଭଇଲା ନୁନ—

ଗ୍ୱବ ବୋଉନ ପୁନ ବଗ୍ୱର କାଲ୍ଇ-ଏବେ ଆର କେମାତ ଆହୁବେ ଇଥ ? ନାଇ ଜୁବେ, ଆମାର ବାବାତ ଏମଥ ଭନସ୍ତ୍ରା କରିଛିଲା ଆଚେ, ତାକେ କାର ଅଲେ ଗୋଟେ ସାଢପ ଦେଉଁ ସେ ମରେ—ପଚେ ଗ୍ୱର ବୋଉନବାର ଓଛଲଇ । ମୁଁ ଏ କଣ୍ଡେକ ଲକା ସ୍ୱଣ୍ଡା ଦାଢ ଓ୍ୱଇଲାଇ । ଗାଟେ୍ୱ ଯାଇ କର ଓଁଦରଲାଇ, ମାଣଗାଲାଭ । ମରଭ ନାଇ ପୁନ ସେ ବଟରେ ସେ ରଇ-ଗାଲ୍ଇ । କାଇ ସେ ଗାଟୁଅଲ ପୁନ ଗୋଟେକ ତଙ୍ଗା କେଲ୍ଇ କେଲାଇ କଣ ଦେକଲ ସେ ଓଦ୍ୱୋ, ଏତେକ ସୁନ୍ଦର ଦାଙ୍ଗଡ଼ି ମନ କୋନ ଦେଶରଣ୍ଠା ମନ ଆସିକର ଏମଚାର ଓଲିଲଇନ, ନାଇ, ଛାଁଓବେ କିକ ନେବ । କିକଲ ସେ ତଙ୍ଗାଏ ପୁରିଇଲ । ପାନ ପେଟେ ପୁର ରଇଲାକେ ମାଣ୍ଡି ମାଣ୍ଡି ପାନ ବାର କରିଚଲା, ତାଓଁକେ ଜିବନ କରିଇଲ । ପଚେ ଗାଟୁଅଲ ଗୀତ ଗାଇ ଗାଇ ଦାରଗାଲ—

ମାଣ୍ଡେବ ପାନ ବୁଚଲ୍ ଯାନ କଇଦେ କଦମ ପୁଲ ମୋର ମା ରାଜ ଜୁମକା ତାଲ ଯୋହ୍ଵ କଣ୍ଡେକ ଦୁର ବୋଲସି ପୁନ ଅର କଣ୍ଡେକ କେଲଇସି । କେଲଇ କେଲାଇ ଦାଣ୍ଡରଲ ପୁନ ଘରେ । ତାଓଁକେ କେତେକ ପାନ ଜାଁକ, ଦୁଅ ପୋଷୁ କରିଇଲ । ଦାଙ୍ଗଡ଼ି ବୋଇଲେ ଦାଙ୍ଗଡ଼ି ନାଇ ସେମତ ଓଲନେଣି ପୁନ ହଜରଲାଇ । ଏଥ ପୁନ କୋନ୍ଠା ସାନଲ୍ କୋନ୍ଠା ବଟଲ ଓଇ ଢାନ ଜଲାଇ ଜାବାତ ଜଲାଇ, କିଇତେ କାଇତେ ରଇଲାଇ । ସେମନ ବଗ୍ୱିଲ କଲାଇ-ଅମକେ ବାବା ଏତେକ ଇନସ୍ତ୍ରା କରିଇଲୁମ, ଭୋକେ କାଇବାଲେ ଘରନ ନ ମିଲୋ, ପିନ୍ଦବାକେ ବସ୍ତ୍ର ନ ମିଲୋ, ସେମଥ ଓଇ ଭୁଇ ମରି ତୋନଖଲେ ପୁନଦାଙ୍ଗଡ଼ି ପାରି ଦାଙ୍ଗଡ଼ି ନାଇ ସେମଥ ଓଇ ଗୋଟେକ ବନ ଦାଙ୍ଗଡ଼ିକେ ଯାଇ କଓ ବୋଲ୍ ତାଓଁକର ଅସ୍ୱାକେ ସାଯ

ଦେଲାଇ । ଗୋଟେକ ଦାଙ୍ଗଡାକେ ପୁନ ଡକର ଉଷ୍ଟିଗାଲ୍ଲ, ଦାଙ୍ଗଡ଼ ପାସଦ-ଲ୍ଲ ଘେ । ସେ ଡୋକସ୍ର ପୁନ କାଢ଼ିବାକେ ଅରନ ମିଲେ ନାଇ ପିନ୍ଧବାକେ ବସ୍ତ୍ରର ମିଲେ ନାହିଁ, ସେମନ୍ତ ରକମ ଓଇ ଅଃକ କାନା ବୃଦ୍ଧ ବାନା ଓଇ ଆଟେଦ ଡକସ୍ରି ମରଗାଲା ।

—୦—

(ବଣ୍ଡା)

ବୁବ୍ ଉସରାମ

ସଙ୍ଗ୍ରାହକା : ଡଃ ପ୍ରଦୀପ୍ତ ସାସ୍ତ୍ର

ମାଇ ପାଲୁନଡାଂଗ ଡକଗା ବୃବ ସେଲବୋଇ ଇଂଓ୍ୱାସ୍ରସି । ବୃବ ମାଖା ଆଡେମତ । ମାକାମଲ୍‌ସି ଆଡେମତ । କୁନଂ ଗଡାଇ ଇସାଅ କାମ ଡେବୋପାଂ ଖୃଗା । ଆଁପଞ୍ଚଇ କୁନଂରଡାଇ ଆବରେ ନଅଁସା ହୁଂଗ ନବଡ । ବରେବ ରୁଂଗ ହଇଡା ବୃନଡାଇ । ଲୁବ୍‌ବୁବ ଲୁଗ ବଲ ସା ମେଲୁବ୍‌ନା । କଅାଁଗ ଗ୍ରଂଗସିଭ ଆବୋ ରୁଂଗବେଢଂଗ । ମରଇ ଗୁସୁସା ଡଥିଅଁ ବଧି ପାହ୍ଵଇପା । କଂଆଁଗ ଭଂଗସିଡ ବରବୋ କଅାଁଗ ରୁଂଗ ହଇପା । ବରବୋ ହବ୍‌ସିଭ୍ ବୃନଡାଇ ଜୁଇସା ଅଣ୍ଡାସ୍ର । ବୃନଡାଇ କ୍ୱଲସିଡ କଲେ-କଲେ କୁଂଯୁଁ କଶା । ବୃବ ମାହିଁ ଜବନ ଜବନ ମାହିଁ ଗୋ । ନଂଗ କାମ ବୃରୁଁ ଗସିଡା ଥପା ଗିଢଂଗ । ନକ୍ରୁନୁଇ ଥରୁଆବେ । ବୃନଣ୍ଡାଇ କ୍ରୁସ୍ୱୋଡାସା ଲବ୍‌ସିଭ୍ ମୁହିଁ ଗାଇର ସବ୍‌ସିଡା ଲଷ୍ଟାପେ ହଇପା । ଆବୃରୁ ଅମ୍ପସ୍ରଇ କୁଲସିଡ ରେପରେ ଖୃଡ୍ସୁଁ । ବୃନଂଗଡାଇ । ହହବ୍‌ସିଡା ବୃଣ୍ଡଂଗରଇ ବୁସ୍ୱେଁାଅର ହଇବୃନଡସି । ମେରେ କାମାଡେମନ କାଡେମ୍‌ଡ । ନଂଗ ସେଲାନ ଅଇ୍ୟାକାମ ଡେମଢଂଗ । ନନ୍‌ବୋ ମସୁନୁ ଢ଼କୁର୍ ଆଗଂର୍‌ଢଂଗ । ବୃଡଡାଇନା ବୃସ୍ୱେଁା-କୁନୁଂଗ ମାଗୋ । ସୁଡଇସା କାମ କୁଢ଼ଂଗଡାଇ ଡେମଡା ମ୍ପସ୍ରଇମା ସା ଅଡେମଭ । ସିମି କଅାଁଗ ସୁସୁମ ବାଁଗଡା ମାଇ । ନଂଗ ଅଇକାବ ବେଲ ଡଢଂଗ । ନଂଗ ଜବନ ଢ଼କନା ଢ଼ଢଂଗ । ପୁନ ଭାଂଇର୍ ର ହଇବ୍‌ସୁ ଆଢଡ ସବ ଆବୃଡଡାଇ ସିସୁନୋ । ଆହ୍ଵହପା କ ଆନଂଗ ଆବୃଂଇଅଁ । ଅଇଗା ଗୁଲ୍ଲଇ କାମଡେମଢଂଗ ।

ଗ୍ଲଳବ ସାଆ ସୁନୋରୁନ କାମ ଅ.ଡେମରୁନ । ବାନାବ୍ ସିଡ କାମ ଅ.ଡେମର୍ନ । ନକ୍ବାଥା ମାସଡ । ରୁବ୍ସୁନ, ଗୁନ୍ଲଇର, ଥୁରୁ, ଖେରୁଂଗସୁନ ଡ । ଅଇବା ନସଡ ଆଡେନ୍ନ୍ଂଗ । ପାଇଷ୍ଟି ଡେମନ୍ତ୍ରଗ । ସୁଡଇସା ରୁରୁକାମ-ଡେମ ନାଧିଁ ଅଡେମଡ ଡଅଁ କ୍ରି ନାଇ ରେପଡେ କାମଡେଣ । ଅଇଗା ଡଅରସିଁ ଦାନଡ଼ଡା ଦାସ୍ରୋକ୍ଲନଡାଂଗ । ଦ୍ଧସଗମ ଡମ ।

ଅଳସୁଆ ନାଗ ସାପ (କୁବ୍ ଉସ୍ରାମ୍)

ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ନାଗ ସାପଟିଏ ରହୁଥିଲା । ତା' ସ୍ତ୍ରୀଟି ଖୁବ ଭଲ । ଖୁବ କାମିକା । ହେଲେ ନାଗ ସାପଟି ଖୁବ ଅଳସୁଆ । କିଛୁ କାମ ଦାମ କରେନା । ତା ସ୍ତ୍ରୀ ସ୍ବାଧବାସ କରେ, ରୋଷେଇ କରେ, ଗାଈ ଗୋରୁଙ୍କ ଯତ୍ନ ନିଏ ଓ ଘର ବାହାର ସବୁ କାମ ଏକା କରେ । ଅଳସୁଆ ନାଗ ସାପ ସ୍ତ୍ରୀର ରୋଜଗାରରେ ଖାଇପିଇ ବୁଲୁଥାଏ । ଦିନେ ନାଗସାପର ସ୍ତ୍ରୀ ନାଗସାପକୁ କହିଲା—"ଯା' ସେଇ ବଡ଼ ପାହାଡ଼ ପାଖକୁ ଚିଲ୍ଲି । ଜଙ୍ଗଲ୍ ପୋଡ଼ିକରି, ଝାଡ଼ି ମାରି, ତା'ପରେ ମାଣ୍ଡିଆ ବୁଣିବୁ । ମୁଁ ରୋଷେଇ କରି ତମ ପାଇଁ ଖାଇବାକୁ ନେଇ ଯିବି ।"

ଅଳସୁଆ ନାଗସାପ ମାଣ୍ଡିଆତକ ନେଇ ପାହାଡ଼ ପାଖକୁ ଗଲା । କାମ ନ କରି ଉଇହୁଙ୍କା ଭିତରେ ଚୁପ୍ ଚାପ୍ ଶୋଇପଡ଼ିଲା । ତା ସ୍ତ୍ରୀ ବଡ଼ ଯତ୍ନରେ ରନ୍ଧାବଢ଼ା କରି ସ୍ୱାମୀ ପାଇଁ ଭାତ ତିଅଣ ଧରି ପାହାଡ଼ ପାଖକୁ ଗଲା । ଦେଖିଲା ନାଗସାପ ସେଠି ନାହିଁ କି ମାଣ୍ଡିଆ ବୁଣା ହୋଇନାହିଁ । ତା ସ୍ତ୍ରୀ ଖୁବ ରାଗିଲା । ଭାବିଲା କାମ ଡରରେ ନାଗସାପ କୋଉଠି ଯାଇ ଲୁଚିଛି । ନାଗସାପ ହୁଙ୍କା ଭିତରେ ଶୋଇ ଶୋଇ ଭାବିଲା ମୁଁ ତ କାମ ଡରରେ ଏଠି ଲୁଚି ଶୋଇଛି । ସେ ଚେତେଣ ମତେ କେତେ ଖୋଜୁଥିବ । କେତେ ଖାଇବା ଜିନିଷ ଆଣି ଅପେକ୍ଷା କରି ବସିଥିବ । ରାଗ ଶୁଣିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ନାଗସାପ ହୁଙ୍କା ଭିତରୁ ବାହାରି ପାହାଡ଼ ପାଖକୁ ଆସିଲା । ଅଳସୁଆ ସ୍ୱାମୀକୁ ଦେଖି ତା ସ୍ତ୍ରୀ ଖୁବ ରାଗିଲା ଆଉ ଗାଳି ଦେଲା । ପୁଣି କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି କହିଲା—"କାମ ନ କରି ଲୁଚିକି ଯାଇଥିଲ ? ପୁରୁଷ ଲୋକ କାମ ନ କଲେ ଆଉ କିଏ କରିବ ? ଅଳସୁଆ ଲୋକଙ୍କୁ ସଂସାରରେ ଖାଇବାକୁ ମିଳେ ନାହିଁ । ମୁଁ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟା ଏକା ଏକା କେତେ କାମ କରିଣି । ଦିନ ରାତି ଖଟି ଖଟି ମୁଁ ଆଉ ବେଶୀ ଦିନ ବଞ୍ଚିବି ନାହିଁ । ଏଣିକି ତମ କଥା ତୁମେ ବୁଝ ।" ସ୍ତ୍ରୀର କଥା ଶୁଣି ନାଗସାପ

ମନରେ ଚେତା ପଶିଲା । ସେ ଭାବିଲା ସତକୁ ସତ ଅଳସ ଯାଏ ସେ ସ୍ତ୍ରୀର ରୋଜଗାରରେ ଚଳୁଛି । ନିଜର କିଛି ରୋଜଗାର ନାହିଁ । ତା ସ୍ତ୍ରୀ ଟା ଖଟି ଖଟି କଣ୍ଟା ହେଲାଣି । ଭଲ କରି ମୁଠାଏ ଖାଇବାକୁ ବି ପାଉନି । ଜଣକର ରୋଜଗାରରେ ଦୁଇ ଦୁଇଟି ପେଟ କେମିତି ପୂରିବ ? ଆଜି ସିନା ସ୍ତ୍ରୀର ରୋଜଗାରରେ ତାକୁ ମୁଠାଏ ଖାଇବାକୁ ମିଳୁଛି, ପିଲାଛୁଆ ହେଲେ ସେମାନେ କ'ଣ ଖାଇବେ ? କେମିତି ସଂସାର ଚଳିବ ? ନାଗସାପ ଭାବିଲା ଧିକ୍ ତା ଜୀବନ । ତା ପରେ ସେ ସ୍ତ୍ରୀ ପାଖକୁ ଗଲା । ତା ହାତ ଧରି କହିଲା—"ଆଉ ଶୁଣନା କି କାନ୍ଦନା । ଆଜିଠାରୁ ମୁଁ କାମଦାମ କରିବି । ଅଳସୁଆ ହୋଇ ବସିବିନି । ଆମେ ଦୁ'ଜଣଯାକ ମିଶି କାମ କରିବା । ଆମର ବହୁତ ଫସଲ ହବ । ଢେର ପିଲାଛୁଆ ହେବେ । ଆମେ ଭଲରେ ରହିବା" ତା' ସ୍ତ୍ରୀ ମୁହଁ ଫୁଲାଇ କହିଲା—"ଥାଉ ଥାଉ ତମର ଏମିତିକା କଥା ମୁଁ କେତେ ଶୁଣିଛି । ସବୁଦିନ ଏମିତି କୁହ । ଖାଇପିଇ ପେଟ ଅଣ୍ଡାହେଲେ ସବୁ ଭୁଲିଯାଅ । ପୁଣି ଅଳସୁଆ ହୋଇ ଶୋଇପଡ଼ । ତମେ ତ ସବୁବେଳେ ଏମିତି କହୁଚ, ଆଜି ମୁଁ ତମକୁ କେମିତି ବିଶ୍ୱାସ କରିବି ।"

ନାଗସାପ କହିଲା—"ଆଜି ମୁଁ ସତ୍ୟକରି କହୁଛି, ଆଉ ଅଳସୁଆ ହେବିନି । ସ୍ତ୍ରୀ ର ରୋଜଗାରରେ ବସି ଖାଇବିନି । ଧରମ ଦେବତା, ସୂରୁଯ, ମାଟି, ପାହାଡ଼, ନଈ ସାକ୍ଷୀ ରହିଲେ । ଯଦି ସତ୍ୟ ନ ରଖିବି ତେବେ ମୋ ଉପରେ ବିପଦ ପଡ଼ିବ । ମୁଁ ଏଥର ଆଉ ଅଳସୁଆ ହୋଇ ବସିବିନି, କାମ କରିବି । ସତ୍ୟ, ସତ୍ୟ, ସତ୍ୟ ତିନିବାର ସତ୍ୟ ।"

ସତକୁ ସତ ଏଥର ନାଗସାପ କାମକଲା । ଆଉ ଅଳସୁଆ ହୋଇ ବସିଲାନି । ତାଙ୍କର ବହୁତ ଫସଲ ହେଲା । ଧନ ସମ୍ପତ୍ତି ମାଡ଼ିଗଲା । ସେମାନେ ସୁଖରେ ରହିଲେ । ନାଗସାପର ସ୍ତ୍ରୀର ଖୁସି କହିଲେ ନସରେ ।

ସେ ଦୁହେଁ ଏବେ ଘରଦ୍ୱାର କରି, ପିଲାଛୁଆ ନେଇ ଭାରି ସୁଖରେ ଅଛନ୍ତି । ମୁଁ ଯାଇଥିଲି ଯେ, ମତେ ଖାଇବାକୁ ଦେଲେ ।

ଉପନ୍ଟି ସରିଲା ... . ।

— ୦ —

ମାରମୁଗ

ସୁକୁସଲେମ୍ ଜଂଗ ସିବାଂଗସିଡ ଗଢ଼ଇଗ । ଆମୁଇଡ଼ା ମାଗ ସେଲମ ବଜ ବୁଂଗ । ମୁଲମୁଲ୍ ଆସୁଗୁର ବଲ କଆଁ ଗ ବେଢ଼ । ବଲସୁସୁ ମନା ବେଢ଼ । ତୁରଗୁନା ଅଅଁଣ୍ଡାଇ ଡେଙ୍ଗା ଅସୁଦୁସ ଆସୁନଡ । ଇସାଅ କୁନଂଗଢ଼ । ଅଇ କୁନଂଗଡ଼୍ । ଅଜାସା ଆସୁନଡ ଜଂଗଡାଇଦା ସିନ୍ଦ୍ରାଲସି ଢ଼ଢ଼ଲୁଗା । ମାଇଗେର ବାସା ସେଲମବଇ ଅ ଅଇଅ । ସୁବୁରଲ କୁନଂଗଢ଼ାଇ ବଲଟା ଦାଇ । ମାଇଡ଼କୁ, ସାବୁବ୍‌ବାଇ । ଗ୍ଲାଇଲ ଦର ବଲ ଡ଼ବଗା । ବୁକଣ୍ଡାଇପା ଅକୁନଣ୍ଡାଲ ବଲ ବବେଅନ । ଇସାଅ କ୍ରସ୍ୱୋବୁଲୁ । ବୁବ୍‌ବୁ । ଯାସା ସୁନନା ମାସା ଅତୁଦ୍‌ଡ । ସୁକୁସଲେନମେ ଅମ୍ ଦଂଗଡାଇ ବଡଡ଼ଣ୍ଡେ । ମାଂଗ ଜଂଗଡ଼ାଇ ଅଡ଼ବନ୍ ବେଲ ବଲସୁସୁଂଗ । ଅମେଏସା ବଲ କଆଁ ଗ ବବେ । ଦୁଲୁସ ମିସିଂଗ ଅଠଦନ୍ ଆଟଲଗା । ମାଇ ଉଇଗାସା ମୁଁଝି କ୍ରସ୍ୱୋକଗା । ଅଁ ପଗ୍ରଇ ମସୁଲୁ ଲଟାବୋ ଓଁ୍ୱାସ୍ୱୋ ଢ଼ଲଗା । ଲଟାବୋ ଓଁ୍ୱାସ୍ୱୋଢ଼ବ୍‌ସିଡ ଯାବକୁସ୍ୱେଁ । । ଯା ଡୁଂଗାଡ୍ । ଯାଡ଼ିଡା ନଂଗ ଯାନଦ ଡଂଗ୍ରଡଂଗ । ଅମାଇ ଟଜସୁଂପ ସବ୍‌ସିଡ କୁଢ଼ଗା । ରୁନରୁନସି ପାସ୍ରବୋ ରୁଂଗ ସାଂଗ ବେଢ଼ । ଯାରବ୍‌ବୋ ରେପଡେ ସୁଲ୍‌ଂଗ ଡ଼ିକଗା ମାଇ ଉପସିଡ ଡୁଂଗା । ଢ଼ଇଢ଼ଇ ବେଲା ମୁଁଝି ଶଁବ ଅସବ ବାର୍ଗାଆ । ଅପାସ ମୁଁଝି ଗମନା ଆଡଂଗପ ଢ଼ଇକଗା । ଅମାଇ ଦବସିଡ ଆଡ଼ଅ ବୁଂଗକର ମାଇନା ଜାସା ଆଡ଼ଡା । ଅସୁଂପସ୍ରବୁଇ ଅଅଁ ତାଇ ସୁଗ ବୁଂଗ । ଅଠଦନ ଡକଟାଯା ଡ଼ଅବ ଇଲପା । ଆକୁନଂଗଢ଼ାଇ ମନୁଲୁ ଅଇଜଂ ପଡାଇ ସୁନ । ଲଟାବୋ ସୁଂଗଣ୍ଡୁ ଢ଼ଇକଗା । ଢକସୁଂଗ ହୁଲବ୍‌ସିଡ ପାରବ୍‌ବୋ ଗାଇଢ଼ଇଗା । ମଦୁନୁଗ ମଢ଼ନ୍ ଢ଼ଢ଼ସ୍‌ସିଡ ଢଅବ ଡଂଗା । ପାସଂଗରୁଂଗ ଢଅବ ଢ଼ଇବ୍‌ସିଡ ବୁର । ଅଂଗଡା ଅଂପସୁଡ ରୁର ବୁଢ଼ବା । ବୁବବୁଲସିଲ ଅମୁଇଗଂ ଗମଡେଲ । ଗିଡନ୍‌ଦେଲସିନ୍ଦ୍ରାଲସି ନସର ଢ଼ଇକଗା । ମାଁଝିଡସ୍ୱେ ଆରୁନଙ୍ଗମ୍ ଠାଦଗନୀ ବୋଡେଲ୍ । ସେମ୍ବୁଦ୍ ଅଲୁଂ ଲଇକସିଡ ଲେମୋଢ଼ଲଗା । ଅଦୁତ୍ରିସ କୁଲସିଡ ଗୁଲଇର ଢ଼ରସାଗା । ଗୀଢନ ତଦରନିଣା ଢ଼ରସାଗା ଡା ଗୁଢଡାଗ ବେଡ । ଅଇଜେବେଲା ଡ଼ିଜ ଗାସା ମାନ ଝବନ ସାଗା ଗମରେମ ମାଇନା ଦାଟାପାସୁର । ଢ଼ରୁଦ୍‌ସିଡ ଗୁଲଇସୁନ । ମଁାମ୍ୱଲ ଦୁନକୁନୁଗ ଅଗସିଡ ଢ଼ରସାଗ । ଗୁସ୍ତାଲର ଗମରେମ ମାଇନରୁମ ସୁନା ଅଜଂଗଡାଇ ଏବୁବାଡ । ଢ଼ସଇମ ଅଖନଦଡମ ।

—o—

ସାବତ ମାଆ (ମାରଯୂଇ)

ସୁବୁଗ୍ (ସୁହ୍ନା)ର ମାଆ ଜରରେ ପଡ଼ି ମରିଗଲା । ସୁବୁଗ କେତେ କାନ୍ଦିଲା । ମାଆକୁ ଝୁରି ଝୁରି କଣ୍ଠା ହୋଇଗଲା । ବଣ ଜଙ୍ଗଲରେ ମାଆ ତାର ଆଉ ଲେଉଟିଲା ନାହିଁ । ସୁବୁଗର ବାପା ପୁଅକୁ କୋଳରେ ଧରି ବୋଧ ଦେଲା— "କାନ୍ଦନାରେ ଧନ । ମଲା ଲୋକ ଆଉ ଲେଉଟି ଆସେ ନାହିଁ ଏଏ ସଂସାରର ନିୟମ । ତୋର ଯିନା ମା' ନାହିଁ ବାପା ତ ଅଛି । ଅୟୁଧ, ମୁଁ ତତେ ସୁଖରେ ରଖିବି ।"

ସୁବୁଗ ଶକେଇ ଶକେଇ କହିଲା— "ମା'କୁ ଛାଡ଼ି ମୁଁ କେମିତି ବଞ୍ଚିବି ? ମୋ ମା'କୁ ଯେମିତି ହେଲେ ଆଣି ଦିଅ ।"

ସୁବୁଗର ବାପ କହିଲା— "ହଉ ତୋର ନୂଆ ମାଆଟିଏ ଆଣିବି ।" ସତକୁ ସତ ସୁବୁଗର ବାପା ବାହା ହୋଇ ଆଉ ଜଣକୁ ଘରକୁ ଆଣିଲା । ସେ ହେଲା ସୁବୁଗର ସାବତ ମାଆ । ନୂଆ ନୂଆ ଦିନାକାତେ ସାବତ ମାଆ ସୁବୁଗକୁ ଖୁବ ଭଲ ପାଇଲା । କୋଳରେ ଧରିକି ଗେହ୍ଲା କଲା, ଗପ କହୁ କହୁ ଗୀତ ଗାଇ ଶୁଆଇ ପକାଇଲା । ଆପଣା ପେଟରୁ କାଟି ସୁବୁଗକୁ ଭଲ ଦରବ ଖାଇବାକୁ ଦେଲା । ସୁବୁଗ ମାଆ ମରିବାର ଦୁଃଖ ଭୁଲିଗଲା । କିଛି ଦିନ ପରେ ସାବତ ମା'ର ପିଲା ହେଲା । ସାବତ ମାଆ ଆଉ ସୁବୁଗକୁ ପଚାରିଲା ନାହିଁ । ଖାଇବାକୁ ପିଇବାକୁ ଦେଲା ନାହିଁ । ସୁବୁଗକୁ ସବୁବେଳେ ବିନା କାରଣରେ ଗାଳିଦେଲା, ରାଗିଲା, ମାଡ ଦେଲା । ସୁବୁଗକୁ ଦିନସାରା କାମ କରେଇଲା । ସୁବୁଗ କାହାକୁ କିଛି ନକହି ମାଆକୁ ମନେ ପକାଇ ପକାଇ କାନ୍ଦିଲା । ଆପଣା ଜନମ ଆଦରି ସାବତ ମାଆର ଗଞ୍ଜଣା ସହିଲା ।

ସୁବୁଗ ଏଣିକି ଧିରେ ଧିରେ ବଡ ହେଲା । ବୟସ ହେଲାରୁ ତା' ବାପା ତାକୁ ଭଲ ଝିଅଟିଏ ଦେଖି ବିଭା କରାଇଦେଲା । ସୁବୁଗର ସ୍ତ୍ରୀ ଖୁବ ଭଲ ଝିଅଟି । ଦେଖିବାକୁ ଯେମିତି ସୁନ୍ଦର ଗୁଣ ବି ସେମିତି ଖୁବ ଭଲ । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଭଲ ପାଏ, ସମସ୍ତଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ମିଳିମିଶି ଚଳେ । ଘରର ସବୁ କାମ କରେ, ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଭଲ ବ୍ୟବହାର କରେ । ସୁବୁଗର ସାବତ ସାନ ଭଉଣୀମାନଙ୍କୁ ସେ ଖୁବ ଯତ୍ନ କରେ, ସେମାନେ ବି ତାକୁ ଖୁବ ଭଲ ପାଆନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସାବତ ଶାଶୁ ତାକୁ ଜମାରୁ ଭଲ ପାଏନା । ସବୁ କଥାରେ ଗାଳି ଦିଏ । ମାଡ ବି ମାରେ ଦେଖି କାମରେ ଖଟାଏ । ବୋହୂର ସ୍ୱଭାବକୁ ଆଦରି ସବୁ ସହେ । ଦିନେ ସୁବୁଗ

ଆଠ ଦିନ ପାଇଁ କାମରେ ଅନ୍ୟ ଗାଁକୁ ଯାଇଥିଲା । ସୁକୁଟର ସାବତ ମାଆ ତା ସ୍ୱାମୀକୁ କିଛି ନକହି ବୋହୂକୁ ନେଇ ଜଙ୍ଗଲକୁ ଗଲା । ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ତାକୁ ବହୁତ ଗାଳି ଦେଲା । କହିଲା— "ତୋ ବାପ ଘରକୁ ତୁ ଚାଲିଯା ! ଆମେ ତତେ ଆଉ ଖାଇବାକୁ ଦେଇ ପାରିବୁ ନାହିଁ ।" ସୁକୁଟର ସ୍ତ୍ରୀର ବାପା ମା' କେହି ନଥିଲେ । ସେ ବିଚରା ଅନାଥ ଝିଅଟିଏ ସେ ଏବେ କୁଆଡ଼େ ଯିବ ? ଶାଶୁର ଗୋଡ ଧରି ସେ ବହୁତ କାନ୍ଦିଲା, କହିଲା- "ମତେ ଚାକରାଣୀ କରି ରଖ ପଛକେ ବାହାର କରି ଦିଅନା । ତମ ଛଡ଼ା ମୋର ଆଉ କେହି ନାହିଁ ।" ଶାଶୁ ଗୋଡରେ ନାକ ମାରି ତାକୁ ନଦୀ ଭିତରକୁ ଠେଲି ଦେଲା । ନଦୀରେ ଜୁଆର ପଡ଼ିଥିଲା । ସୁକୁଟର ସ୍ତ୍ରୀ ଭାସି ଭାସି ଦୂରକୁ ଚାଲିଗଲା । ଯାଇ ଯାଇ ବହୁତ ଦୂରରେ ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ ଲାଗିଲା । ସେ ଗାଁର ଜଣେ ଲୋକ ନଦୀକୁ ମାଛ ଧରିବାକୁ ଆସିଥିଲା । ତା'ର ପିଲାଛୁଆ କେହି ନଥିଲେ । ନଦୀରେ ଭାସି ଭାସି ଯାଉଥିବା ଝିଅଟିକୁ ସେ ଦେଖିଲା । ପାଣିରୁ ଉଠାଇ ନେଇ ସେ ଘରକୁ ନେଇଗଲା । ନିଜ ସ୍ତ୍ରୀ ହାତରେ ଝିଅଟିକୁ ଦେଲା । ତା ସ୍ତ୍ରୀ ଝିଅଟିକୁ ଅତି ଯତ୍ନରେ ନିଜ ଝିଅପରି ପାଳିଲା ।

ଏଣେ କଣ ହୋଇଛି ନା- ସୁକୁଟ ଆଠ ଦିନ ପରେ କାମରୁ ଗାଁକୁ ଫେରି ଆସିଲା । ଘରେ ସ୍ତ୍ରୀକୁ ନ ଦେଖି 'ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ କାହିଁ' ବୋଲି, ମାଆକୁ ପଚାରିଲା । ସାବତ ମାଆ ଦଳେଇ ସକେଇ କହିଲା- "ପୁଅରେ ତୋ ସ୍ତ୍ରୀ ବଣକୁ କାଠ ହାଣିବାକୁ ଯାଇଥିଲା । ନଦୀକୁ କାହିଁକି ଗଲା କେଜାଣି ? ନଦୀରେ ଗୋଡ ଖସିଯାଇ ସୁଅ ମୁହଁରେ ଭାସିଗଲା । କୁଆଡ଼େ ଯାଇ ଲାଗିଲା, ବଞ୍ଚିଲା କି ମଲା କାହାରିକୁ ଜଣା ନାହିଁ ।"

ଏକଥା ଶୁଣି ସୁକୁଟ ନଖାଇ ନ ପିଇ ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଖୋଜିବାକୁ ଘରୁ ବାହାରି ଚାଲିଗଲା । ନଦୀ କୂଳେ କୂଳେ ଯେତେ ଗାଁ ଥିଲା, ସବୁ ଗାଁରେ ଖୋଜି ବୁଲିଲା । ସେମିତି ଖୋଜି ଖୋଜି ଗାଁରୁ ଗାଁ ବୁଲିଲା । ଶେଷରେ ଯାଇ ତା ସ୍ତ୍ରୀ ରହିଥିବା ଗାଁରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେତେବେଳକୁ ସୁକୁଟର ଦେହ ହାତ ନଖାଇ ନ ପିଇ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା । ଘୂରି ଘୂରି ଯାଇ ଠାକୁରାଣୀଙ୍କ ମନ୍ଦିରରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଠାକୁରାଣୀଙ୍କୁ ମୁଣ୍ଡିଆ ମାରୁ ମାରୁ ତାର ଚେତା ବୁଡ଼ିଗଲା । ସେ ମୂର୍ଚ୍ଛା ହୋଇ ସେଇଠି ପଡ଼ି ରହିଲା । ଜଣେ ଅଜଣା ଲୋକ ଚେତା ହରାଇ ପଡ଼ିଥିବାର ଦେଖି ଗାଁ ଲୋକ ଧାଇଁ ଆସିଲେ । ତା ସ୍ତ୍ରୀକୁ ପାଳିଥିବା ବୁଢ଼ାବି ଧାଇଁ ଆସିଲା । ସୁକୁଟର ମୁହଁରେ ସମସ୍ତେ ପାଣି ଛିଟା ଛିଟି କଲେ । ବହୁତ ବେଳ ପରେ ସୁକୁଟର ଚେତା ଆସିଲା । ଲୋକମାନେ ତା'ର ନାଁ, ଗାଁ,

ଠିକଣା ପଚାରିଲେ । କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ ସୁକୁର ତା ଦୁଃଖ କାହାଣୀ କହିଲା । ଲୋକମାନଙ୍କ ଭିତରେ ତା ସ୍ତ୍ରୀ ଠିଆ ହୋଇ ସବୁକଥା ଶୁଣୁଥିଲା । ସ୍ୱାମୀର ଏ ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ସେ ଦୌଡ଼ି ଦୌଡ଼ି ଆସି ସ୍ୱାମୀକୁ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇଲା । ଦୁହେଁ ଦୁହିଁକୁ ଦେଖି କେତେ କାନ୍ଦଲେ । ତାଙ୍କ କାନ୍ଦ ଦେଖି ଲୋକମାନେ ବି କାନ୍ଦଲେ । ଗଛର ପତରବ କାନ୍ଦଲେ । ସାବତ ମା'କୁ ସମସ୍ତେ ଛି' ଛି'କର କଲେ । ସୁକୁର ସ୍ତ୍ରୀର ଭଲ ଗୁଣ ଯୋଗୁ ତାକୁ ସମସ୍ତେ ପ୍ରଶଂସା କଲେ । ସୁକୁର ଓ ତା'ର ସ୍ତ୍ରୀ ବୁଢ଼ା ପାଖରେ ଝିଅ ଜ୍ୱାଇଁ ହୋଇ ରହିଲେ । ସୁକୁର ବୁଢ଼ାକୁ ଘର ଆଗମରେ ରଖିଲା । ଏବେ ସେମାନେ ଘର ଭଲରେ ଅଛନ୍ତି । ସୁକୁରର ଖୁସି ବୁଢ଼ାର ଖୁସି । ତା ସ୍ତ୍ରୀର ଖୁସି କହିଲେ ନ ସରେ । ମୁଁ ଯାଇଥିଲି ସେ ମତେ ଖାଇବାକୁ ଦେଲେ । ଗପଟି ସରିଲା ।

ଫିର୍‌ସଡ଼ ଉସରମ୍

ମୁଁଢି ଗଁମ୍ବ ହରାଇ ଗାଁତେ ଡକଗା । ମାଢିନା ବୂନଇ କାମ୍ବୋ ହକୁବା କନ ତାଇ । ମାଢି ଆଝ ହଇକଗା ସଜା ମାଢିରୁ । ମାଢି ହଇବେଲ ବୁମୁଡାହନ ହଇକଗା ଅଁନବ ବୂନସୁନ ଡଇଲନ । କୁମୁଡା ମାଇବୂରଣ । ମା ନଂଗ ବଲ ଡ଼କାଗା ତନା ବୁମୁଡା ବଲ ଡ଼ଇତା ନଂଗ ଗଇଗାଇ ଡଡଂନା କୁମୁଡା ଗଇହଇତା । କୁମୁଡା ଗଇ ହଇସାକନା ମାନ୍‌ଧୂନ । ନଂଗ ସିନ୍ତାଲସି ଡଂଗଡଂଗ ତେନ୍‌ଡିଂଗ । ଧିରେ ଧିରେ ମୁନାବସି କୁମୁଡା ମୁହହଗା । ଗାଁରେ ଇସାର ଜୁଲେ ଜୁଲେ ଆକୁମୁଡା ଡ଼କଗା । ଗାଁରେ ଜୁଲେ ଜୁଲେ ଡ଼ତାଗୋ ସା ଧିରେ ଧିରେ କୁମୁଡା ଗଇହଇତେଙ୍କା । କୁ ନଂଗ ତାଇ ବୁଡୁଂଗ ହଇଗା । ଅଇସା ଦନ ଡକୁନା ଖଟେ କୁମୁଡା ଗଇ ହଇଗା । କୁଣ୍ଡେଲଇ ସିନ୍ତାଲସି ନୁସର ହଇଗା । କଣ୍ଡିରଇ ଅଦିନ୍‌ଥାଡ, ଆହବ୍‌ତା ତେଂଗା । ଆସବାଇ କୁଣ୍ଡେରାଇ ସିଂତା ଲସି ହକୁଗା । ଅଯୁଁଗ ଅଯୁଁଗ ତର ଅଂତର ତଂଗା ତହଲ ତାହଲ ରଜ । ଆନୋ କୁଲସି ସିନ୍ତାଇସି ବୂଲ ଜନଂଗ, ଅଯୁଁଗ ନଂଗ୍‌ସବା । ନଅଁ ବାଢ ତେମ କୁନ-ଅଯୁଁଗ ନଂଗବ୍ରଜା । ନଅଁ ଆନଂଗ ସାଗନଂଗ ବୁଂଗ ସିତା ଅଂଲୁର ଡୁଂଗ ଡୁଂଗ ଧୂନ୍ । ଆନୋ ଡ଼ିକ୍ରି ଲସି ମିଶ ଡ଼ଙ୍ଗଂର୍-ନଅଁ ଲୁବଲତା । ଗିରେ ହକୁଣ୍ଡବେଲ ଅଂଡସିର କ୍ରିଅବ ଲଗା ମିଁସଲ ଲଗା । ମାସାଂ ହଇଗୁଡ଼ନ ସା ଆନୋ ସିନ୍ତାଲସି । କୁନସାଇ ଅଂମାଇ ଜୁଲସିତ ବେଶୀ ହହଗା । ତାଙ୍ଗମ ସୁସୁବସି କୁମୁଡା ଗଇହଇଗା ତସି

ଅମ୍ପାରିଭ ସୁନ । କ୍ରିମୁତା ଗଭଢ଼ଇଗା ନେନ୍ ପରମାଣ ଗଇଢ଼ଇଗା ଡ଼ୁ ମାଡୁ । ମାଉ ଆରୁଣ୍ଡି ତାଇ ମାଣବଲ ଅଡୁଡ଼ଲ ।

କୁନାଂଗ ଡାଇନା ଡାଂଗମ ମାଁସାଇ ସୁସୁବ ସୁଂଗ, ମାସାଢ଼ ଉଢ଼ରୁନ । ନାଂଗ ଆକୁ ମୁଢ଼ା ନୁଲସିତ ଢ଼ଢ଼ସିତ ସିନ୍ୟାଲସି ଢ଼ଢ଼ଗ୍ରଢ଼ାଂଗ୍ । ନ ରୁଣ୍ଡଇ ମାସା ତସିଭ ଆନ୍ଦବ୍ତା । ମାଇଁ ଜବନ ଜବନ ଢ଼ଢ଼ରୁଗା ମାଉଁମାବ । ନାଂଗ ନାଂଗ ବାଧା ଅଂଟସିତ ବେଣୀ ଢ଼ିଢ଼ଗା । ଆଡ଼ଜନା ମାଣ ମାତେଙ୍ଗା ନାଂଗ ଆମାଢ଼୍ ଠାଂଗ । ମାଁସାଇ ଗାସା ଡ଼ୁତଲେ କୁନକୁ ଡାଇ । ଆକୁ ନତାଇ ଅଡ଼୍ଡଲ୍ସ ସା ଢାଁତେ ଆଢ଼ଭା । ମାସାଡା ଆପୁନ୍ତବେ । ଆରୁ ନଡାଇ ଆମ୍ ବାଇଅ-ସୁନୋ । ଢ଼ିକୁ, ସଦସନା ନାଲୋବେ ଢ଼ଇଗା । ଆନା ପାସବୋ କୁମାବ ସିଡା ଷିଆଁ ଗ ଗାଂନ ସୁମନାଇ । ରେଣ୍ଡବେ ଶୁଳାଇ ସବ୍ ସିବ୍ ଢ଼ଇଗା । ଆରୁ ନାଂଗ ଡାଇ ଗାଁସେବ ସିଡା ସେବୋସୁମ ପାସବୋ ରୁଣ୍ଡାଗେ ବେଢ଼ା । କୁନାଂଗ ଡାଇବୋ ବ ପାସବୋ ନୁଣ୍ଡାଂଗ ବେଢ଼ । ମାଇପା କୁଟା ଡାଂଗ ରୁମାବସି ପିଅଂଗ ସାଂଗ ସୁମୋ ସିଁନା ଇଗା । ବଲ ବାକୁନଡାଂଗ ବଲସୁମସିତ ଡଅବୋଇଗା । ଢ଼ିଅବୋ ଢ଼ିକର୍ ବଲ ଢ଼ିକଗା । ଅଥଁ ରଡାଇ ତେଂଗା । ଗାଁଗେନବେଲ୍ସ ଢ଼ଇକରା । ଆନାଂଗ ଜଅଁ ଗ ସୁଦଂଗ ପ୍ଲାଇବେଡ । ଅଖନବେଲା ଢ଼ସରମ ଡମ ।

ପାଣ୍ଡୁକା ରାଣୀ

ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ ଜଣେ ମୂଷା ରଜା ରହୁଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଦୁଇଟି ରାଣୀ ଥିଲେ । ଗୋଟିଏ ରାଣୀ ନାଁ 'ପାଣ୍ଡୁକା' ଆଉ ଗୋଟିଏ ରାଣୀ ନାଁ 'ବେଙ୍ଗୁଲି' । ଘର ଦୁଆରେ ଧନ କାଢୁଥିଲେ । ଦିନେ ରଜା ବେପାର କରିବାକୁ ବିଦେଶ ବାହାରିଲେ । ରାଣୀ ଦୁହେଁ ମନ ମାରି ଦେଲେ । ରଜା ତାଙ୍କୁ ବହୁତ ବୁଝାସୁଝା କଲେ । ରଜା ଗୋଟିଏ ବୋଇତାକୁ ଗଛଟିଏ ଓଲମ୍ବିଲେ ଲଗାଇଦେଲେ । ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ପାଖକୁ ଡାକିଲେ । କହିଲେ—"ଏ ଗଛଟିର ଯତନ କରିବ । ଗଛ ବଢ଼ି ବଢ଼ି ବୋଇତାକୁଟିଏ ଫଳିବ । ଯେତେଦିନ ଯାଏ ଗଛରେ ବୋଇତାକୁଟି ଭଲ ଥିବ ମୁଁ ଭଲଥିବି ବୋଲି ଜାଣିବ । ଯୋଉଦିନ ବୋଇତାକୁ ପଚ ସଢ଼ି ଯିବ ଜାଣିବ ମୁଁ ଆଉ ଜୀବନରେ ନାହିଁ, ମରିଯାଇଛି ।" ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ଆତୁର କାନ୍ଦିଲେ । କହିଲେ—"ବିଦେଶ ଯାଅନାହିଁ । ଆମର ପାଖରେ ଭଲରେ ଥାଅ ।"

ମୂଷା ରାଜା ଦୁଇ ରାଣୀଙ୍କୁ ବହୁତ ଗେହ୍ଲା କଲା । ବୁଝାଇ ସୁଝାଇ କହିଲା— ବେପାର ନ କଲେ ଚଳିବା କେମିତି ? ଏମିତି କ'ଣ ଗରିବ ହୋଇ ସବୁଦିନେ ଥିବା ? ତମେ ଦୁହେଁ ଘର ସମ୍ଭାଳ ମୁଁ ଅଳ୍ପ ଦିନେ ଫେରି ଆସିବି । ମୂଷା ରାଜା ମେଲାଣି ନେଇ ବିଦେଶକୁ ଚାଲିଗଲା । ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ବୋଇତାଳୁ ଗଛକୁ ଅତି ଯତନରେ ବଢ଼ାଇଲେ ।

ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଗଛ ଛନ ଛନିଆ ହୋଇ ବଢିଲା । ପତର ପକାଇଲା । ଫୁଲ ଫୁଟିଲା । ଫଳ ଧରିଲା । ପାଣ୍ଡୁକା ରାଣୀର ମନ ହରଷ ହେଲା । ଏଥରକ ସେ ଟିକିର ଅଧିକ ଯତ୍ନ ନେଲା । ବୋଇତାଳୁ ଧିରେ ଧିରେ ବଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା । ବେଙ୍ଗୁଲି ରାଣୀ ବୋଇତାଳୁ ଗଛର ଯତ୍ନ ନେଉ ନ ଥାଏ. ମୂଷା ରାଜା ପାଇଁ ତା ମନରେ ଚିନ୍ତାଦିକ ନଥାଏ । ପାଣ୍ଡୁକାରାଣୀ ସବୁଦିନ ବୋଇତାଳୁକୁ ଦେଖୁଥାଏ ଆଉ ମୂଷା ରାଜାର ବାଟ ଚାହିଁ ବସିଥାଏ ।.

ଦିନେ ପାଣ୍ଡୁକା ରାଣୀ ଦେଖିଲା, ଧିରେ ଧିରେ ପତସୁଖିଯାଉଛି । ଅଜଣା ଭୟରେ ଛାତି ଭାରି ଥରି ଉଠିଲା । ସେ ଭାବିଲା ମୂଷା ରାଜାକୁ କିଛି ବିପଦ ପଡ଼ିଲାକି ? ବେଙ୍ଗୁଲି ରାଣୀ ସେକଥା କିଛି ଭାବିଲାନି । ଦିନେ ଦେଖିଲାବେଳକୁ ବୋଇତାଳୁଟା ପୁରାପୁରି ପତ ନଷ୍ଟ ହୋଇ ଯାଇଛି । ପାଣ୍ଡୁକା ରାଣୀ ଭାବିଲା, ତା ସ୍ୱାମୀ ଆଉ ସତରେ ଜୀବନରେ ନାହିଁ । ସେ ସ୍ୱାମୀକୁ ମନେପକାଇ ବାହୁନିବାକୁ ଲାଗିଲା । ବେଙ୍ଗୁଲି ରାଣୀ ସ୍ୱାମୀ କଥା ଭାବିଲାନି କି କାନ୍ଦିଲାନି । ପାଣ୍ଡୁକା ରାଣୀ ଅଝୁରି ଅଝୁରି କାନ୍ଦିଲା (ଅହାମୋ ଡାହଲ ଡାହଲ ରାଜାରେ । ମତେ ଛାଡ଼ି କୁଆଡ଼େ ଗଲ ମୋ ରାଜାରେ ! ମତେ କେତେ ସ୍ନେହ କରୁଥିଲ ମୋ ରାଜାରେ ! ଆମ ଗାଁଟି କେତେ ଭଲ ମୋ ରାଜାରେ ! ପଇସାପାଇଁ କାହିଁକି ବିଦେଶ ଗଲ ମୋ ରାଜାରେ ! କିଏ ତମର ଜୀବନ ନେଲା ମୋ ରାଜାରେ । ତମକୁ ଛାଡ଼ି ମୁଁ କେମିତି ବଞ୍ଚିବି ମୋ ରାଜାରେ ! ତମ ବିହୁନେ ଜୀବନ ହାରିଦେବି ମୋ ରାଜାରେ !) ବେଙ୍ଗୁଲି ରାଣୀ ଜମା କାନ୍ଦିଲାନି । ଜଙ୍ଗଲରେ ବୁଲି ଖେଳିଲା, ଖାଇଲା, ଗୀତ ଗାଇଲା ।

ପାଣ୍ଡୁକା ରାଣୀ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଲୁହର ନଈ ବୁହାଇ ଦେଲା । ଛାତିକୁ ପିଟି ପିଟି କାନ୍ଦିଲା । ଗାଲକୁ ଆମ୍ପୁଡ଼ି ରକତ ବୁହାଇ ଦେଲା । ଠିକ୍ ଏତିକିବେଳେ ମୂଷା ରାଜା ବିଦେଶରୁ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲା । ସ୍ତ୍ରୀ କାହିଁକି କାନ୍ଦୁଛି ବୋଲି ପଚାରିଲା । ବିଦେଶ ଫେରନ୍ତା ସ୍ୱାମୀକୁ ଦେଖି ପାଣ୍ଡୁକା ରାଣୀ ତାକୁ କୁଣ୍ଢେଇ ପକାଇଲା । ଅଝୁରି ବେଶୀ ବେଶୀ କାନ୍ଦିଲା । ତା'ପରେ ଲୁହ ପୋଛି

କାନ୍ଦ ବନ୍ଦ କଲା । ବୋଇତାକୁ ପଠାଯାଇଥିବା କଥା ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ କହିଲା । ବୋଇତାକୁ ପଠାଯାଇଥିବାରୁ କାଳେ ସ୍ୱାମୀର କଷ୍ଟ ଦୂର ହେଲା ଭାବି ପାଣ୍ଡକା ରାଣୀ ଏତେ ବଳେ ହୋଇ କାନ୍ଦୁଥିଲା । ଏକଥା ଶୁଣି ମୂଷା ରାଜା ଭାରି ଖୁସି ହୋଇଗଲା । କହିଲା- "ତୁ ମତେ ସତରେ ଏତେ ଭଲ ପାଉ ?" ପାଣ୍ଡକା ରାଣୀ କହିଲା- "ତମ ଛଡ଼ା ମୋର ଆଉ ସଂସାରରେ କିଏ ଅଛି କହିଲ ? ମୋର ଟଙ୍କା ପଇସା ଲୋଡ଼ା ନାହିଁ । ତମେ ଖାଲି ମୋର ପାଖରେ ଭଲରେ ଥାଅ । ଆମର ବଣ ଜଙ୍ଗଲ ଅଛି, ଫଳମୂଳ ଅଛି, ପାହାଡ଼ ନଈ ଅଛି । ତାଙ୍କର ଯତନ ନେଲେ ସେ ଆମକୁ ଖାଇବାକୁ ଦେବେ, ପିଇବାକୁ ଦେବେ । ସୁଖ ଆନନ୍ଦ, ପିଲାଛୁଆ, ଫସଲ ଦେବେ । ତମେ ମତେ ଛାଡ଼ି ଆଉ କୁଆଡ଼େ ଯାଅ ନାହିଁ ।" ମୂଷା ରାଜା ଆହୁରି ଖୁସି ହୋଇ କହିଲା- "ନାହିଁଲୋ ତତେ ଛାଡ଼ି ମୁଁ ଆଉ କୁଆଡ଼େ ଯିବିନି ।"

ତା' ପରେ ମୂଷା ରାଜା ପଚାରିଲା- "ବେଙ୍ଗୁଲି ରାଣୀ କୁଆଡ଼େ ଯାଇଛି ? ପାଣ୍ଡକା ରାଣୀ କହିଲା- "ଜଙ୍ଗଲକୁ ବୁଲିବାକୁ ଯାଇଛି ।" ମୂଷାରାଜା ପଚାରିଲା- "ବୋଇତାକୁ ପଠିବାର ଦେଖି କାନ୍ଦିଲାନି ସେ ?" "ପାଣ୍ଡକାରାଣୀ କହିଲା— "ଜମାରୁ କାନ୍ଦିଲାନି ।" ମୂଷା ରାଜା ପୁଣି ପଚାରିଲା- "ମା କଥା ଭାବି ସେ ଦୁଃଖ କଲାନି ?" ପାଣ୍ଡକାରାଣୀ କହିଲା- "ଜମାରୁ ଦୁଃଖ କଲାନି ।" ମୂଷା ରାଜା ମନେ ମନେ ରାଗ ରାଗିଲା । ମନେ ମନେ ଭାବିଲା- "ଛି ଛି ସ୍ୱାମୀର ଭଲମନ୍ଦ ପାଇଁ ଯୋଉ ସ୍ତ୍ରୀ ଭାବନା ନାହିଁ । ସେମିତି ସ୍ତ୍ରୀ ଥିଲେ କେତେ ନଥିଲେ କେତେ ।"

ମୂଷା ରାଜା ବିଦେଶରୁ ଫେରିବା ଖବର ଶୁଣି ବେଙ୍ଗୁଲିରାଣୀ ହସି ହସି ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା । ମୂଷାରାଜାକୁ କୁଣ୍ଢେଇ ପକାଇଲା ପଚାରିଲା- "ମୋ ପାଇଁ ବିଦେଶରୁ କ'ଣ ଆଣିଛ ? ମୂଷା ରାଜା କିଛି କହିଲାନି । ମୂଷା ରାଜା ଦୁଇ ରାଣୀଙ୍କୁ ଡାକି କହିଲା- "ଚାଲିଲ, କୁକୁଡ଼ା ଧରି ନାଳ ପାଖକୁ ଚାଲ । ସେଇଠି ଗାଧୋଇବା, ରାନ୍ଧିବା, ଖାଇବା, ଗୀତ ଗାଇବା " ବେଙ୍ଗୁଲିରାଣୀ ପଚାରିଲା- "ଆଉ ବିଦେଶରୁ ଆଣିଥିବା ଜିନିଷ କେତେବେଳେ ଦେବ ?" ମୂଷା ରାଜା କହିଲା- "ଚାଲ ସେଇ ନାଳ ପାଖରେ ଦେବ ।"

ତିନିଜଣ ଯାକ ଜିନିଷ ପତ୍ର ଧରି ନାଳକୂଳକୁ ଗଲେ । ମୂଷା ରାଜା ରାଗ ଓ ଘୃଣାରେ ଲୋଭୀ ଓ ସ୍ୱାର୍ଥପର" ବେଙ୍ଗୁଲୀ ରାଣୀର ଗଳାକୁ କାଟି ଦେଲା । ବେଙ୍ଗୁଲି ରାଣୀ ମରିଗଲା । ମୂଷା ରାଜା ବେଙ୍ଗୁଲି ରାଣୀର ଶବକୁ ଘୃଣାରେ ନାଳ ଭିତରକୁ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଲା । ତା'ପରେ ମୂଷା ରାଜା ଆଉ

ପାଣ୍ଡକା ରାଣୀ ନାଳରେ ମୁଣ୍ଡ ଧୋଇ ଗାଧୋଇଲେ, ରାନ୍ଧିଲେ, ଏକାଠି ବସି ଖାଇଲେ, ଆନନ୍ଦରେ ଘରକୁ ଫେରିଲେ । ମୂଷା ରାଜା କହିଲା- "ବେଙ୍ଗୁଲି ରାଣୀ ପରି ଯିଏ ସ୍ୱାର୍ଥପର ହେବ, ଲୋଭୀ ହେବ, ଅଳସୁଆ ହେବ ତାର କଷ୍ଟରହି ଲାଭ କଣ ?" ପାଣ୍ଡକା ରାଣୀ କହିଲା "ସତକଥା"

ସେମାନଙ୍କର ପିଲାଛୁଆ ହେଲେ । ସେମାନେ ଆନନ୍ଦରେ ଯୁଗ ରାଇଜ କଲେ । ଦଶରା ମାସରେ ପୂଜା ବେଳକୁ ମୁଁ ଯାଇଥିଲି ଯେ, ମତେ ଭାତ ଡାଅଣ ଖାଇବାକୁ ଦେଲେ ।

ଗପଟି ଏଠକରେ ସରିଲା ।

(ଉପ୍‌ଘ୍ରାମଡ଼୍‌ମ)

—o—

ବାଥୁଡ଼ି

ସିଆଲ କୁକୁଲା

ସଂଗ୍ରାହକ - ଡଃ ରବୀନ୍ଦ୍ର କୁମାର ଶତପଥି

କୁକୁଲା ଗୁଟେକେ ତାର୍ ଧାନ କୁକୁଲାଟା । ସିଏ ତାର କୁଆ ଦୁଇଜଣ୍ଡା ଫେଣ୍ଡେ ବରବର୍ କୁଲେଇକେ ନସ୍ତି । ଆଉ ମାସିଆ ସିଏ ତାର୍ ଗୁଟେ ବାଁସ ଉଏରେ ସିଏ ମାସିଆ ଧରିଛି । ଖୁ ବଡ଼ ବଡ଼ ମାସିଆ । ସିଏ ମାସିଆ ଯେତେ ଜପ କରିଛି ତାର ଫଳବାର୍ ସମସ୍ତ୍ ହେଇଗେଲକ । ପାକଲ ଗେଲନ । କୁକୁଲା ଜାଇକରି ଜପ୍ କରିଛି, ତାର କୁଆ ମାନ୍‌କେ ସିଠେ ଧୂଳ ବାହି ଫେଲି ଦେଇଛି । ଆଉ ହଇପକ ନାନାଦ ରକମ୍ ଖିଆବୁଛନ୍ତି । ସିଏ ତାଙ୍କର ଖାଇକେ ନାଗିଛନ୍ତି । ମାସିଆ କହୁଛି ପଲାରେ କୁକୁଲ ଫଳବାଠ । କୁକୁଲ କହୁଛି ଫଲ୍‌ରେ ମାସିଅ ଫଳ୍ । ଦୁଲ୍ କରବେ ନା ଲୁଟ୍ କରବେ । ତେଭେଉ ସିଏ କୁକୁଲ ଜାଏ ନାହିଁ । ଏଭ ରକମ୍ ହେଇକରି ସିଏ ଦୁଇଠାଅଲ୍ ତିନଥର୍ କହିଲା । କହିବାକେ ସିଠୁ କୁକୁଲ ଆଉ ଯିଁଟିଲି ନାହିଁ । ମାସିଅ ତାର ଫଳବାର୍ ସମସ୍ତ ହେଇଗେଲା । ସିଏ ଫଳ ଦେଲା । କିନ୍ତୁ ଫଳ ଦେଲା ତାର୍ ମୁଣ୍ଡରେ କରି

ପାଇଲ । କୁକୁର ଧାଇଁଥାର୍ ମୁଣ୍ଡଟାତ ଏକାଥରେ ଗୁଣ୍ଡା ହୋଇଗଲା । କେମିକମ୍ ଟଣକ୍ଟକି ହୋଇ ଗଲ ସିଏ ଡ଼ିଆଁ ମାଇଲା ନର୍ଘାନ୍ତ । ଡିଆଁ ମାରକେ ଚଆଁଗା କହୁଛନ୍ ହଁ ମାଁ ଅମ୍ହରକୁ ବାଘ ଖେଲ ଦେଉଛୁ । ଆମ୍ହେ ବେସ ମଜା ଅଉଛେୟୁଁ । ଇଅଲେ ସିଏ ତାର୍ ଆନନ୍ଦପୁର୍ ଗେଲାନ । ଜେତେବେଳେ ନସତୂପ୍ ହୋଇକରି ଫଲଗେଲା ସେତେବେଳେ ଛୁଆମାନେ କହୁନେସୁ, ମାଁତ ଆମ୍ହର୍ ମରଗେଲା, ସେଠୁ କାନ୍ଦନେସୁ । କାନ୍ଦନେସୁ କେରକମ ସିଅଲ ସିଏ ସୁଣ୍ଣୁଥାଏ । ପୁଣି ସୁଣାକରି ଆଇଲା, ଆସିକରି କହୁଲ କସେଇଁରେ ଭଣଜମାନେ କାନ୍ଦସ ? ନାଇଁ ଆମହର ମାଁତ ମରଗେଲା, ଅମହକେ କଏ ଆଉ ଖୁଦ ଖୁଣ୍ଡା ଦାକେ । ନା ତମ୍ହର ମାଁ ମରଗେଲା । ଇଅକେ କସ କର୍ମୁ । ଦଅ ତାହାନେ ମୁଇଁ ପକେଇ ଦେଇ ଅମେସୁଁ, କହୁଲା । ନା ଝଁପ୍କେ ନେବ ମାମୁଁ, ନା, ନଇକେ ନେବ ଆଉ ରୁପି ଦେବ । ଗୁହଲ ଦଅ, ନ ହଡା ଗୁଟେ ଦଅ ଆଉ ତେଲ କସ ମସଲ ଦଅ । କସ ମସ୍ଲ ଗୁହଲ ସବୁ ଦେନେସୁ ତାକେ । ସିଏ ପକେଇକରି ଆଣ୍ଲା, ନେଇକରି ଖାଇଲା । ଖାଇକରି ଦଅ ଭଣ୍ଜମାନେ ଛୁଣ୍ଣି ଦୁଇଟା ଖୁଣ୍ଟି । ଛୁଣ୍ଣି ଖୁଣ୍ଟିରେ ଖୁଣ୍ଟିରେ ଦେଖି ନେଥୁକେ ତାକୁରେ କରି ଗିଧ୍ଟା ଦେଇଛୁ । ମାମୁଁ ଇଟା କସ ? ନା କ ନାଇଁ ଭଣଜ । ତୁମ୍ହର ମାଁ ଦୁଃଖରେ ଛେଚ କସୁଳ ହୋଇ କାନ୍ଦଲକେ ଆଉ ଗଛରେ ବୁଡ଼ିହେଲ କଲେଜ ଏଇଟା ଫାଟି ଗେଲା । ଗିଧ୍ଟା ଖାଅରି ଅଇଲା । କୁକୁର ତୁଅମାନେ କହୁନେସୁକ ନାଇଁ ଅମ୍ହର ମାଁକେ ଇଏ ଖାଇନ ଦେଇଛୁ । ସେଠୁ ସିମାନେ ପଳେଇ ଗେନେସୁ । ପଳେଇ ଗେନେସୁ ବଲେ ଇଏ କସ କହୁଛନା ଭଣ୍ଜା ଭଣଜମାନେ ତୁମ୍ହେ କେଁଠେ ସୁକବ । କୁକୁର ତୁଆମାନେ କହୁନେସୁ ଅଜ ଅମ୍ହେ ଚୁଲ୍ହ ଗଲ୍ରେ ସୁଲମ୍ । ରାତରେ ସିଏ ଆଇଲା କୁକୁରା ଛଅତ ତାଙ୍କର ସିଠନ ଜାଇକରି ହାଣ୍ଡୁ ଗୁଟେ ନାଇଭୁମା ଫଲଥାଏ ହସ୍ରେ କେ ସେଠେ ସୁଇଥାନ । ଇଏ ତାଉ ଆସିକରି ଚୁଲ୍ହା ଗାତ୍କେ ଖୁଜ୍ଲା । ଖୁଜ୍ଲା । କୁ ହୁଇ ଅଉ ପାଇଲ ନାହିଁ । ଗେଲ ସିତନ୍, ଫେର ତାର୍ ଅସ୍ତଦନ୍କେ ଆସିକରି କହୁଲ ଅଜ କେଁଠେ ସୁଇବ ଭଣଜା ସାଙ୍କ ମାନେ । ଅଜ ଅମ୍ହେ ହଣ୍ଡା ତଣ୍ଡାରେ ସୁଇମୁ । ହଣ୍ଡା ତଣ୍ଡାରେ ସୁଇବନା ? ହାଁ, ହଁ । ଫେର୍ ସନ୍ଧ ହେଲ କେରକମ୍ ଅଉଥରେ ଆଇଲା । ଆସିକରି ସେ ହଣ୍ଡା ତଣ୍ଡା ଗୁଟା ଖୋଜିଲା । ଖୋଜି ଖୋଜି ପାଇଲା ନାହିଁ । କେରକମ୍ ନାଇଁ ପାଇକା ପଳୁଲା । ବର୍କଠଅ ହୋଇଗେଲା ଦେଇକରି ଫେର୍ ଆରଦନ୍ ସଁଜ ବେଳ୍କେ ଫେର ଆଇଲା, ଆସିକରି କହୁଲା ଅଜ କେଁଠେ ସୁଇବ ? ନା, ଆଜ ଅମ୍ହେ ମାଁ କେଁଠେ ସୁଇଥାଏ ସେଠ

ବୁଣ୍ଡରେ ସୁଇମୁ । ଏଇ ରକମ୍ କହୁନେସ୍ତ । ସିଠେ ସୁଇବ ? ନା, ହଁ । କାହିଁ ମୁଁଇ ତୁମ୍ହକେ ଦେଖିକାନ୍ତ ପାଏ ନାହିଁ । ରାତରେ କାଲେ ଡରୁଥିମେସ୍ତ । କହୁକରି ମୁହିଁ ଦେଖିକା ଆସୁଛୁଁ । ଆଉ ତୁମ୍ହକେ ଦେଖି ପାଏ ନାହିଁ । ନାହିଁ ସିଠେତ ଆମ୍ହେ ସୁଇଥାଉଁ । ସିଠୁ ହେଇକରି ଇମାନେ ପଳେଇ ଗେନେସ୍ । ସିଥିଲବ ପଲ୍ଲା । ଇଏ ଜାଇକରି ସେଇ ନାଉ ତୁମାରେ ଫୁର ହେଇଛନ୍ତି । ସିଏ ଆଇଲା ରାତରେ । ଆସିକରି ଖୁଲ୍ଲା । ଖଜ୍ଞ ଖଜ୍ଞ ଆଉ ଗୁଣ୍ଡାଟା ଯାଗ ଖୁଜବ । ସେଇକରିତ ଗୁଣ୍ଡା ଯାଗ ଖୁଜଲ ଖୁଜଲାବେ ଝକ ନାଉରୁମାଣ୍ଡା ପଇଲା । ପାଇଲା ଜେରକମ୍ ନାଉରୁମାଣ୍ଡା ବଇଲା ଇଣ୍ଡାଉ ଆଜ ବୁଢ଼ୁକରି ପଲାବ । ପଲା ପାଇଲ ନାହିଁ ଭଣଜା ସୁଣକ ମାନ୍‌କେ ।

କହୁକରି ସେ ନାଉରୁମାଣ୍ଡା ନେଇକରି ପଲ୍ଲ । ଜାଇକରି ପଦା-ଜାଗାରେ ନେଇକରି ବସ୍ତ୍ର ଦେଲ । ଜେରକମ୍ କସ୍ତ୍ର ଦେଇଛୁ ଫୁର୍ଫାର୍ ଫୁର୍ଫାର୍ କୁଲୁଲ ଛୁଆସବୁ ଉଡ଼ିଗେନେସ୍ତ । ଜେରକମ୍ ଉଡ଼ିଗେନେସ୍ତ ନେଣ୍ଡିଆ କଟି ଆଉ ଉଡ଼ି ପାଇଲ ନାହିଁ । ତାନେତ ମାଡ଼ିମୁଡ଼ି କରି ତାର ଉପରେ ହଗିହୁଗା ଇଏ କରି ଦେଇଛନ୍ତି । ତାର୍ ପଁଖିଗାତ ଖାଲି ଗୁହୁ ହେଇ ଜାଇଛି । ସେଇ ଇଏରେ ଆଉ ଉଡ଼ି ପାରଲ ନାହିଁ । ଜନ୍ତୁ ଉଡ଼ି ପାଇଲ ନାହିଁ ସିଠୁ କହୁଲ ମୁଁଇ ତତେ ଖାଇବ । ମାମୁଁ ଇରକମ୍ ଗୁହ ପଲ୍‌ବଟିଆ ଖାଇବ ନା । ଆଉ ମତେ ଚେଲ୍ ହଲ୍‌ଚ କରି ଗାଧେଇ ଆଣ । ମତେ ଟିକେ ଚକଣ୍ କରି ଦେଇକରି ସିନା ଖାଇତ । ଇରକମ୍ କହୁଚେ ସିଠୁ ସିଏ ଚଆଁଟାର କଥା ମାନିକରି ବେସ୍ ମଜାର୍ ଧୁଇଧୁଆ ଅଣ୍ଡେଲ । ଅଣିକରି କହୁଲ ଇଥର ଖାଇବ । ନାହିଁ ମାମୁଁ ମହିଁ କଟିଏ ସୁକ ଜାଏଁ । ଅବା ପଲ୍‌ବଟିଆଟା କେଁରକମ୍ ଖାଇବ । ସିଠୁ ସିଏ ଖରାରେ ନେଇକରି ବସେଇ ଦେଲ । ତଣ୍ଡେଯାଏ ପସ୍ତୁରସ୍ ଇଣକ ସୁକଲନା ? ହଁ ଡେଣା କଟି ସୁକଛି । ଆଉ ତଣ୍ଡେଯାଏ ପସ୍ତୁରସ୍ ଇଣକ ସୁକଲନା ? ହଁ ଅଉ ଗୁତ କଟେ ସୁକଲ । ଆଉ ତଣ୍ଡେଯାଏ ପସ୍ତୁରସ୍ ଇଣ୍‌କ ସୁକଲନା ? ହଁ ଇଥର ଆଉ କଟେ ଡେଣା ସୁକଲ । ଆଉ ତଣ୍ଡେଯାଏ ଫେର୍ ପସ୍ତୁରସ୍, ଇଣ୍କ ସୁକଲନା ? ହଁ ଇଥର ଆଉ କଟେ ସୁକଲ । ଆଉଥରେ ପସ୍ତୁରି ଦେଲ ବେଲ୍‌କେ କହୁଲ ନାହିଁ ସବୁଭାସ୍ତ ସୁକିଗେଲ । ଗଣ୍ଡି ମଣ୍ଡି ସବୁ ସୁକି ଗେଲ । ସୁକି ଗେଲ ? ନା, ହଁ ସୁକି ଗେଲ । ଆଉ ତୁମ୍ହେ କହେଇଁ ଏତେ କସ୍ଟ କରି ଖାଇବ । ତୁମ୍ହେ ଆଁଖି ମୁଜି କରି ଆଁ କର । ମୁଁଇତ ପାଟିରେ ପସିଜବ । ପସିଜବ ? ନା, ହଁ । ମକ୍ଷି ଆଖି ବଣ୍ଡିସି ଆଲେ ଛଡ଼ି ପାରୁବ ନାହିଁ । ପସିବେ ପାଟିରେ, ସିଏତ ହେସ୍ ଚକଣ କରି ଧୁଇ-ଦେଇଛିନା । ଡେଣାଗା ସବୁ ସୁକିଗେଲ ଜେରକମ୍ ସିଏ ଏକାବେଳେ ଟାର

ପାଟିକି ଉଣ୍ଡିଆକେ ନସ, ଇଏ ଆଁଖି ମୁଜିକରି ଆଁତ କରୁଛୁ । ପାଟିରେ ହଗି ଦେଇକରି ସିମ୍ଲି ଗଛରେ ଜାଇକରି ବସିଲ । ସିମ୍ଲି ଗଛରେ ବସିଲ ଜେଇକମ୍ ସିଆଳ କହିଲ ତାର ଗୁହୁଟାଭ ଏତେ ମଧୁର୍, ତାର ମାଉଁସଟା କେତେ ମଧୁର୍ ନାହିଁ ହେଇ ଥିଆଚେ, କେତେବେଳେ ନାହିଁ ଫଳବ । ଚାକୁଁହି ଖାଇବ । ଇମ୍ଭ କହି କରି ଉପର ଆଲେ ଗୁହିଁକରି ଟିକେ ଗୁଟେରେ କରି ବସିଛୁ । ଇଆଡେ ତାର ଗାଣ୍ଡିଟା ଉଇ ଖାଇ ଦେଲାନ । ସିଠୁ ବସି ବସି କରି ଅଜଲା ଜେଉକମ୍ ଚଢ଼ଲ ହେଇ ଇଠେ ଆଉ ବସ୍‌ବ ନାହିଁ । ନଇ ଆଲେ ଗଲେନେ ମାଛ କଙ୍କ୍ଲା ପାଇବ । କହିକରି ନଇଆଲେ ଗେଲା । ପଲେଇ ଜାଇକରି ସେଇ ନଇ ଜଲ୍‌ରେ ଗୁଟେ ସେରଣା ମାଛ ପାଇଲା । ପାଇକରି ଚାକୁ ଗିଲଦେଲା । ଜେଇକମ୍ ଗିଲ ଦେଇଛୁ ଗାଣ୍ଡିଟାଭ ଉଇ ମାରିକରି ଭଣା କରି ଦେଇଛୁ । ମାଛଟା ସେଇଆଲେ ଖସିଆ ପଲ୍‌ଲା । ଖସିଆ ପଲ୍‌ଲା ଜେଇକମ୍ ଘୁରିକରି ଦେଖଲା ଜେ ଫେର ଆଉରି ଗୁଟେ ସେର୍‌ଣା ମାଛ । ସେଇ ମାଛଟାକେ କହୁଛନ, ଆଉ ଗୁଟେ ପାଇଛେସ୍ଁ । ତାକେ ଗିଲ୍‌ଲା । ଗୁଟେକେ ଦୁଇଟା ହେଲା । ଖାଲିଟା ହେଲେ କୁକୁଳ ଛଆଟା ଆଲେ ମୁହିଁ ଗୁହିଁଥିଲି । ଇରକମ୍ କହିକରି ଫେର୍ ଗିଲଦେସ୍, ଗାଣ୍ଡିବାଟେ ଖସିଆର ଜାଏ । ଅଉଥରେ ଲୁଲ ହେଇ ଆଣେସ୍ । ହିଁ ଆଉରି ଗୁଟେ ପାଇଛେସ୍ଁ । ଦୁଇଟାକେ ତନ୍‌ଟା ହେଲା । ଇରକମ୍ କହିକରି ସଲା ଏତେ ଗିଲ୍‌ଲାନ, ତାହିଁ ପେଟଟା ଫୁଲୁଛୁ ବଇଲା । ସଲା ଭଲକଥା ହେଲା । କସ ହେଲା ବଲକରି ଅନେଇ ଦେଲାଜେ ଗାଣ୍ଡି ପାଖ୍‌ଟା ଉଇମାରି ଦେଇଛୁ । ଆଉ ମର୍ ଗାଣ୍ଡିଟାଭ ଭଣା ହୋଇ ଯାଇଛୁ । ନାହିଁ ମୁହିଁ ଜାଏଁ ଚମାର ଘରକତ, ଗେଲା, ଜାଇକରି ଚମାରକେ କହିଲା—ଚମାର ଭାଇ, ଚମାର ଭାଇ ମର୍ ଗାଣ୍ଡିଟା ଟିକେ ସିଲେଇ କରିଦେ । ସିଏ ସିଲେଇ ଦେଲା । ସିଲେଇ ଦେଲାଜେ କଇଲା ସିଁ ବଳ ଲେଇ ଦେଉନା ଗୁଟେ ବାଟ ରଖିଦେବ । ନାହିଁ ଏକାଥରେ ବୁଜ ବୁଜା କରିଦେ । ବଲେ ତାକେ ମାରି ଦେଲା । ଅଉ ବାଟ ରହିଲା ନାହିଁ ।

ଏତାବେଳେ କନ୍ତୁ ବୁଜ ହେଲା ତାର ପେଟ୍‌ଟା ଫୁଲିଗେଲା । ସିଏ ଆଉ ଦେଖି ପାଇଲା ନାହିଁ । ନାହିଁ, ଅଉଥରେ ନହୁରୁ ସାଲ ଠାଣିକି ଜାଏଁ ବଇଲା । ବଡ଼ାଣି ଖାଇ ଠାଣିକି ଗେଲା । ବଇଲା ବଡ଼ାଣି ଭାଇ ବଡ଼ାଣି ଭାଇ କେତେ ଅକୁଆ ହେଇଗେଲା । ଅଉ ଇଟା ଟିକେ ବାଟ କରିଦେ । ସିଏ ସିଠୁ ଗୁଟେ ଲୁହାକେ ଟିଟିକରି ଛୁହିଁଆ କଇଲା । ଦେଇକରି କଇଲା ପାଇଲା ଖାଇକେ ନା କେଖା ଖାଇବେ । ସିଆଲ କଇଲା ପାଇଲା ଖାଇବ, ଆଉ

ନେସ୍ତା ଖାଇବ ନା । ସିଠ୍ ବନ୍ଦାଣି ଭାଇ ଲୁହାକେ ଉଢେଇ ଦେଲା । ଉଢେଇ ଦେଇକରି ଦେଲା ଟିପିସେ ଏକାଥରେ ଝଲ୍ ଝଲ୍ ହେଇ ସେଇ ବନ୍ଦାଣିର ବଦ୍ଧସବୁ ଗୁଣ୍ଡ ହେଇଗେଲା । ସିଆଲ ଇଆଲେ ଆନନ୍ଦ୍ପୁର ଗେଲା ।

—୦—

ଅଳସୁ ଆଉ ଖାଣ୍ଡିଆ ପଣ୍ଡା

ସାହ୍ବ ଭୁଡ଼ାର ଚାର ସାତେ ପୁଅ । ସାତେ ପୁଅକେ ସାନ ପୁଅରେ ତାଣ ଖର ସରଦା । ସାନ ପୁଅର୍ ନାଁ ହେଉଛେ ଅଲ୍ସୁ । ସିଏ କିଛୁ କାମ୍ ଦାମ୍ କରସି ନାହିଁ । ସବୁଦିନ ପଣ୍ଡାଘରି ନସ୍ । ଦେଇ ବଂଶି ବଜାଏ । ଦେଇକରି ଚାର ଭାଇମାନେ ବିଚ୍ଚର କରନେସି ଅଲ୍ସୁକେ କେଁରକମ୍ ମାରଦେବା ଭଲ, ଦେଇକରି ବିଚ୍ଚର କରନେସିକେ ସିଏ ଭାତ୍ ଖାଇଲା ବେଲେ ପଖାଳ୍ ଭାତ୍ରେ ମହୁରା ଦେବା । ଦେଇକରି ଯେଦିନ ଅଲ୍ସୁ ଜେତେବେଲେ ଖାଇକି ଆଉଛୁ ସିମାନେ ଆଗରୁ ପଖାଳ୍ ବେଲରେ ମହୁରା ଦେଇଦେଇଛନ୍ତି ନା । ଚାର ବନ୍ଧୁ ଜାଣିପାଇ କରି ଆଉ ସିଟେଇ ଦେଇଛୁକେ ଯେ ଅଲ୍ସୁ, ଅଜି ତୁଇ ପଖାଳ୍ ଭାତ୍ ଖାଇବେ ନାହିଁ । ନା କସକାଗି ନା ବସ୍ । ସେଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ଭୁସି କହୁବେ ଆଜମକେ ବେଡ଼େ ଜର୍ ଆଉଛୁ, କାକର ନାଗୁଛି, ସେଇ ନାଗ୍ରୁ ମୁଇଁ ପଖାଳ୍ ଭାତ୍ ଖାଇବ ନାହିଁ । ସିଠୁ ଅଲସୁ ଜାଇକରି କହିଲକେ ଆଜମକେ ବେଡ଼େ ଜର୍ ଆଉଛୁ । ମକେ ତତଲା ଭାତ୍ ଦଅ । ସିଠୁ ତାକେ ତାତଲା ଭାତ ଦେନେସି । ସିଏ ବଁଚଗେଲା । ତାକେ ମାରି ପାଇନେସି ନାହିଁ । ତାର୍ ଆର୍ଦିନ୍ ବିଚ୍ଚର କର୍ନେସି ଫେର୍ କେଁରକମ କରି ମାରବା । ନାହିଁ ସିଏ ଦଇନକ୍ ବସିକରି ଖାଏ କେଁଠେ ଗାଡ଼ ଖୁଣ୍ଡି ଦଅ । ଆଉ ସିଠେ ବସିନେ ମାଟି ଜକେଇ ଦେବା ତାର ଉପରେ । ଏଇରକମ୍ କହୁକରି ଗାଡ ଖୁଣ୍ଡି ରଖିଛନ୍ତି । ଅଲ୍ସୁ ଜେତେବେଲେ ପଣ୍ଡାରଖି ଆଉଛୁ ଚାର ବଡ ବନ୍ଧୁ କହୁଛୁ ଯେ ଅଲ୍ସୁ ଦଇନକ କେଁଠେ ଖାଅସେ ସିଠେ ବସିକରି ଖାଇଦେନ । ନା, କସ ନାଗି ? ସିଠେ ଗାଡ ଖୁଣ୍ଡି ରଖିଛନ୍ତି ତକେ ପେଲେଇ ଦେଇକରି ମାଟି ଜକେଇ ଦେମେସି । ତାହାନେତ ଭଲ ଅସୁବିଦା କଥା ଦେଲା । ସିଠୁ ଅଲସୁ ତାର୍ ଆଇଲ । ସିଏ କେଁଠେ ଖାଏ ସିଠେ ଖାଇଲା ନାହିଁ । ଆଉ ଗୁଟେ ଅଲଗ ଜାଗାରେ ବସିକରି ଖାଇଲା । ତାର୍ପରେ ଭାଇମାନେ ବିଚ୍ଚର୍ କର୍ନେସି ଆଜବତ ଅଲସୁ ସିଠେ ଖାଇଲା ନାହିଁ, କି ରକମ୍ କରି ମାରବା । ଭଲା ନଦୀର ସିଅଣ୍ଡିଆ ଇଏ । ଦେଇକରି ସିମାନେ କହୁନେସି ନାହିଁ ଆଜ୍ ରାତିରେ

ଜେତେବେଳେ ମୁଇଥିଆକେ ତାକେ ଜାଇକରି ହାଣିଦେବା । ହାଣିଦେଲେ ମରିଜାଥିବେ । ହାଁ, ଅଲ୍‌ସୁ ଜେତେବେଳେ ଆଉଥରେ ପଣ୍ଡା ରଖିକରି ତାର ବଡ଼ବଡ଼ୁ କହୁଛୁ ଆଉ ଅଲସୁ ତର କେଁଠେ ସୁଅସେ ସେଠେ ସୁଇବେ ନାହିଁ । ନା କାସ ଲାଗି । ନା ତକେ ଅଜ ହାଣି ଦେମେସୁ । ତାହାଲେ ମୁଇଁ କସ୍‌ ଲୁଧ କରବ । ସେଏ କହେଲା ଜେ ଭୁଇ ଗୁଟେ ପାଣି ମାଠିଆ ଆଉ କଦଲୀ ଗଛ୍‌ ଗୁଟେ ଆଣିକରି ସେଠେ ରଖିଥିବେ । ଦେଇକରି ତାର୍ ଉପ୍‌ରେ ସୁନ୍ଦର ଢ଼ାଙ୍କେଇ ଦେଇଥିବେ । ଆଉ ଭୁଇ ଅଗନ ସରକେ ପଳେଇ ଜିବେ ସୁଇକ । ଦେଇକରି ଅଲ୍‌ସୁ ଖାଇଖୁଆ-କରି ତାର୍ ବଡ଼ ବଡ଼ୁ କଳ୍ପ କହିଥିଲ ସେମନ୍ତ କରିକରି ସେଏ ଜାଇକରି ଆଉଗୁଟେ ଜାଗାରେ ସୁଇଲା । ଭୁଇମାନେ ତେଣିକି ରାତ ହେଇଗଲା ଜେରକମ୍‌ ହାଁପରି ପହୁଞ୍ଚ ଗଲେନେସୁ । କେଁଠେ ସୁଅଛି ଅଲସୁ । ବଡ଼ ରାଇଟା ଟାଙ୍ଗି ନେଇକରି ଦେଲଲେ ଚଟେ ଏକା ଥରେ ସେଇ କଦଳ ଗଛଟା । ଆଉ ପାଣି ମାଠିଆ ଟାରେ ବାଜଲା । ସେଠୁ ଭୁଇମାନେ ଭାବଲେନେସୁକେ ତେଉ୍‌ ନହୁ ବହି ଜାଇଛୁ । ସେଠୁ ସେମାନେ ପଳେଇ ଆସିକରି ସୁଇ ପଡ଼ଲେନେସୁ । ତାର ଆରଦିନ ଜେତେବେଳେ ସକାଳ ହେଲା ଅଲ୍‌ସୁ ତାର ଦଇସି ଫୁଙ୍କି ଫୁଙ୍କି ଫେର୍ ପଣ୍ଡା ରଖିକ ନେଲା । ଭୁଇମାନେ କହେଲେନେସୁ କାଲର୍‌ ଆମ ହେ ହାଣି ଦେଇଥିଲୁ ରାତରେ, ଭଏ ଫେର୍ କାଳ୍ପ ବଁଚକରି ଆଇଲା । ବଇସି କାଳ୍ପ ଫୁଙ୍କୁଛ । ଦେଇକରି କହେଲେନେସୁ, ନାହିଁ, ଆଜ୍ ଅଲସୁକେ ଜନ୍ତ ପର୍‌ବାରେ ନେଇ ମାରିଦେବା । ତାର ବଡ଼ ବଡ଼ୁ ତ ସୁନିଥିଲ । ସେଏ ଜାଇକରି କହେଲା, ବେ ଅଲସୁ ତର୍ ଭୁଇମାନେ ଆଜ୍ ସମତେ ତକେ ଖେଦ ଖେଦ ମାରମେସୁ । ଭୁଇ ଆଉ କଣ୍ଟ ବହିବେ । ସେଠୁ ଅଲସୁ ତାର ଖାଣ୍ଡିଆ ପଣ୍ଡାରେ ବସି ପଳେଇଲା । ଖାଣ୍ଡିଆ ପଣ୍ଡା ଦୂର ଧାଇଁ ପାରକ ନାହିଁ । ଅଲସୁ ନଇଛି ଦେଖିଲାବେଳେ ତାର ଭୁଇମାନେ ଠେଇ ଅଇଲେନେସୁନ । ସେଠୁ ଭଏ କାଣ୍ଡପରଟା ପଳେଇ ଦେଲା । କାଣ୍ଡପରଟା କେନିରକମ୍ ପଳେଇ ଦେଇଛୁ ଏକାଥରେ ବାଂଘ ବଣ । ଜଉର, ନଟା ହେଇଗଲା । ତାର ଭୁଇମାନେ ଲପାରେ ରହିଗଲେନେସୁ । ସେଏ ସେପାର ରହିଲା । ଦେଇକରି ତାର ଭୁଇମାନେ ବାଁସ ବଣ୍ଡେ କାଟି କାଟି ଫେର୍ ପାହାର ଗଲେନେସୁ । ଦେଖିଲେନେସୁକେ ହେଇକଟି ଅଲ୍‌ସୁ । ମୁଣ୍ଡ୍‌ଟା ଦିସୁଛି । ହେର ଧୁଆଁଆ ଅଛି । ସେଠୁ ଧାଇଁଲେନେସୁକେ ଧାଇଁଲେନେସୁକେ ଫେର୍ ପହଞ୍ଚ ଗଲେନେସୁ । ଜେତେବେଳେ ପାଖ୍‌କ ପହୁଞ୍ଚଗଲେନେସୁ ସେତେବେଳେ ଅଲସୁ ପଥରଟା ପଳେଇଦେଲା । ପଳେଇଦେଲା ଜନ୍ତ, ତେର୍ ବଡ଼ ହୁଳ ହେଇଗଲା । ଦେଇକରି ଭୁଇମାନେ ସେଇ ହୁଳକେ ଭଠିଲେନେସୁ, ଭଠି ଭଠି ହୁଳକେତ ପାହାର ଗଲେନେସୁ । ଦେଇକରି କହେଲେନେସୁ, ଅଲ୍‌ସୁ ଧାଇଁଛି । ମୁଣ୍ଡଟା ଖାଲି

ହସୁଛୁ । ଏତ କଟେ କଟେ, ଧାଇଁ ଧାଇଁ ଜାଇକର ପହନ୍ତିଗେନେସ୍ ଅଲ୍ସୁ ପାସକେ । ତେତେବେଲେ ଅଲ୍ସୁ ପୁସ୍ ଥକ ଗେଲନ । ସିଏ ଥିଠୁ ପାଣି ଲୁଟାଟା ପକେଇ ଦେଲା । ଏକାଥରେ ଜଉର୍ ପାଣି ଦେଇଗେଲା । ପୁସ୍ ଏକା ଅରେ ବଣଦା । ସିଠୁଚାର୍ ସ୍ୱଇମାନେ ପହଁଶନେସ୍ । ପହଁଶ ପହଁଶ କଣ ଫେର୍ ପାର୍ ହେଇ ଗେନେସ୍ । ଫେର୍ ଧାଇଁନେସ୍କେ ଧାଇଁନେସ୍କେ ଅଲ୍ସୁ ପାସ ପହଁଚ ଗେନେସ୍ । ଜନ୍ତୁ ପହଁଚ ଗେନେସ୍ ଆଉ ଅଗ୍ନିଜାଲ ପକେଇ ଦେଲା । ଅଗ୍ନିଜାଲ ପକେଇ ଦେଇତେ ନପାତ ହୁରୁହୁରୁ ଜଲଲା । ଜଲଲା ଜନ୍ତୁ ତାର ସ୍ୱଇମାନେ ଇବାଟେ ପଲେଇ ଆଇନେସ୍ । ଅଲ୍ସୁ ଜାଇ କରକା ଗୁଟେ ପୁଖ୍ର ଠାଣି ପହଁଚ ଗେଲା । ସେଇ ପୁଖ୍ର ଆଲରେ ପଣ୍ଡାକେ ଗ୍ଲୁଲ ଦେଇ କର ଆଉ ସିଏ ତାରେ ବଇସି ବଜଉଛୁ । ସେଇ ପୁଖ୍ରକେ ସବୁଦନ୍ ଭୁଲକଜଆମାନେ ଅସନ୍ତ ଗାଧିକ । ଆଉ ଆସିନେସ୍ ଯେତେବେଲେ ଅଲ୍ସୁ ସାଢରେ ଭେଟଘାଟ ହେଇଗେଲା । ସିଠୁଇମାନେ କହୁନେସ୍ ଆଉ ଆସ, ଆମ୍ ହେ ପାଣି ଭତ୍ରର ଲୁଚ୍ ଲୁଚଆଣି ଖେଲ୍ବା । ନା କସ ଲୁଚୁ ଲୁଚଆଣି । ନା ଏଇ ମାଠିଅଟା ଲୁଚେଇବା ଆଉ ଆମ୍ହେ ମାଠିଅଟା ଲୁକେଇନେ ରଲ ପାଇଜବେ ଜୁଦ ଆମ୍ହର ଭଲାରେ ଜା'ଙ୍କୁ ହେନେ ବାହାହେବେ । ଆଉ ଆମ୍ହେ ଜୁଦ ପାଇଜମୁ ତାହାନେ ତର୍ ପଣ୍ଡାକେବ ନେମୁ । ଆଉ ରୁକେବ ନେମୁ । ସିଠୁ ଖେଲନେସ୍ । ଖେଲନେସ୍କେ ସେଇ କଲ୍ସାଟା ସର୍ଥମ୍ ଭୁଲ କଜଆମାନେ ଲୁକେଇନେସ୍ । ଭୁଲ କଜଆମାନେ ନେଇକର ଚଅରକମ୍ ଆଏ ଗୁଟେ କୁଣ୍ଡରେ କଣ ଲୁକେଇ ଦେନେସୁ । ଆଉ ତାଦ ଜକେଇ ଦେନେସ୍ । ତାରପରେ ପଣ୍ଡା ସେଇ ସମସ୍ତରେ ପାଣି ଟାଇକ ଜାଇଥିଲା ଆଉ ଦେଖି ପକେଇଲା । ଅଲ୍ସୁ ଯେତେବେଲେ ପାଇଲା ନାଇଁ ସିଠୁ ଖାଣ୍ଡିଆ ପଣ୍ଡା ତାକେ କହୁଦେଲା । ସେଇ କୁଣ୍ଡରେ ଖାଦ ଜକେଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ଆଉ ସେଇ ଖାଦଗା ଅଲ ହେଇ ଦେନେ ପାଇଜବେ । ସିଠୁ ଇଏ ଜାଇ ଜାଇ ପାଇଗେଲା । ପଇଗେଲ ଜନ୍ତୁ ସେମାନେ କହୁନେସ୍ ଭୁଲ ଇଅର୍ ନୁତା । ଇଏ ଜାଇକର ତାର ପଣ୍ଡାକେ ପଚ୍ରୁଲା, କେଁଠେ ଲୁକେଇବ । ନା ମୁଇଁ ଜେତେବେଲେ ପାଣି ଖାଉଥିବି ମର୍ ପାଟିରେ ଦେଇଦେବେ । ମୁଇଁ ପାଣି ମିସା ଗିଲି ଦେବି । ସିଠୁ ସେଇ ପଣ୍ଡା ଜେତେ-ବେଲେ ପାଣି ପିଇଲା ସେତେବେଲେ ତାର୍ ପାଟିରେ ଭର୍ତ୍ତି ହେଇଗେଲା । ଆଉ ଭୁଲ କଜଆମାନେତ ଖୁଜି ଖୁଜି ପାଇନେସ୍ ନାଇଁ । ଦିନ ଜେତେବେଲେ ହେଇ୍ ଘୁର ଗେଲନ । ଆଉ କହୁନେସ୍ ତାହାନେ ତେ ଅଲସୁ ରଲ ଯଣିବେ । ଅମ୍ହର ହାରଗେଲୁ । ସାତେ ହଁଣରୁ ଜାକେ ହେନେ ନେବେ ।

ସିଠ୍ ଅଲସୁ ଗେଲା ଅଉ ଲଲ୍ ସାଷା ପିଜ ଆଇଲା । ସିଜ ଆସି କରି କହଲା ଢ଼ଅ ତାହାନେ ଜାକେ ହେନେ । ସିମାନେ ଦେଇକରି ଗାଧେଇ ପାଧେଇ କରି ଧାଲ୍ ହେଇକରି ଠିଆ ହେଇ ଗେନେସୁ । ରୁଇ ଜାକେ ନେବା କଥା ନେବେ । ଅଲ୍ସୁ ସିଠ୍ ସେଇ ପଣ୍ଡାକେ ପଗ୍ଲା କେଁଠା କେନେବ ବଲ୍ଲକରି । ପଣ୍ଡା କହଲା ବହଟାକେ ଆଣିନେ ସାନ୍ଗା ସାଲ ହେମେସୁ ଆହ ଖାଇଜମେସୁ । ଅହ ସାନଟାକେ ଅଣିନେ ଇମାନେ କେତସାଲ ହେମେସ୍, ଅଲ୍ ହେଇ ଜମେସୁ । ସେଇ ସାନଟା କେଁଠା ଘେଁଜେଲ୍ ମେଁଜେଲ ହେଇଛି ତାକେ ଆଣ୍ ବଇଲା । ଦେଇକରି ଠିଆ ହେନେସୁ ଜମ୍ଭ ତାର୍ ସେଇ ଜେଙ୍ଗେଲ୍ ମେଙ୍ଗେଲ୍ ମାଇଲା କଟିକ ଆଏଲା । ଆଣିକରି କେଣିକ ଘୁରଧନ ହେଇଗେଲା । ତାର୍ ବହୁକେ ଆହ ପଣ୍ଡାଟାକେ ଧରକରି ଗେଲା । ଗୁଟେ ପାହାଲରେ ଜାଇକରି କହଲାକେ ମଗ୍ଭଠେ ଗୁଟେ ବଗ୍ଡ଼ ବଡ଼ ପାକାଘର ହେଇନା । ସିଠ୍ ହେଇଗେଲା ମସ୍ତବଡ଼ ପାକାଘର୍ । ତାର ପରେ ସିଠେ ତାର ଢେର୍ ସୁନା ଗହଣା ହେନ୍ତେନ୍ ଧାନ୍ ଚାଉଲ ଭର୍ପୁର୍ ଜହର ହେଇଗେଲା । ପୁଙ୍ଗର ଗୁଟେ କଡବ ବଇଲନେ ପଣ୍ଡାଟା ଗାଧାରୁଡା କରିଆନେ ପାଣି ଫାଣି ଅଂଧାକେ । ଦେଇକରି ପୁଙ୍ଗ ଖୁଡ଼ାହାକ୍ ବଲ ଢୁଣ୍ଡ୍ରୁ ଦେଲକେ କୁଲେ ମାଟିକ ଧାନ୍ଭୁଲେ । ସବୁ ଜଙ୍କ ଅଇନେସୁ । ଏଇ ରକମ୍ ହେଇକରି ତାର ଛଇଭଇ ଗରବ ହୋଇ ଜାଇନ୍ତ୍ରିନ ସିମାନେ । ସିମାନେ ସବୁ ଅସିନେସୁ । ଅଲସୁ ସିମାନ୍କେ ଚନ୍ହି ପକେଇଲା । ଟାଉ ବଡ଼ ବହୁକେ ତାକ ନେଇକରି ରଖିଲା । ଙ୍କେର୍ତାର ଭାଇମାନେ ଆସିକରି ସିଠେ ରହିନେସ୍ । ମିଳା ମିସା ହେଇଗେନେସୁ ।

ଶବ୍ଦାର୍ଥ :-

ସାତେ - ସାତ, ସବ୍ଦା-ଶରଧା (ଶ୍ରଦ୍ଧା), ରଖି-ରଖିବାକୁ, ବଇସି-ବଣୀ, ଜାଦ୍ରୁ-ଅଣ୍ଡା, ଜର୍-ଜ୍ୱର, ଖୁଡ଼ି-ଖୋଲ, ଅସୁବିଦା-ଅସୁବିଧା, ଅଇନ-ଅନ୍ୟ, ଜହବ-ପ୍ରବଲ, ସିପଡ଼ିଅ-ଚରୁର, ଫକନେସୁ-ପଡ଼ଲେ, ପରକାରେ-ଉପାୟରେ, ସମତେ-ସମସ୍ତେ, ଟୁର୍-ଚୋର, ବାଁସ-ବାହିଣ, ସଲ-ଶର, ଇପାରେ-ଏପାଖରେ (ଏପାଖରେ), ନଟା-ଲଟା, ଦ୍ରୁଲ-ଗ୍ରେଟ ପାହାଡ଼, ବରହା- ବରଅ, ଝଅ-ଜଅଁ, ଲୁଟନ୍ଟେଅଣି-ଲୁଟକାଲ, ଲଳା-ଖଡ଼, ଗହଣ, ନୁବେଲ-ଲୁବ୍ଲ, ଖାଦ-ଜାନ୍ଦ, ଅଲହେଇ-ଅଟେଇ, କଲ୍ସା-କଲସ, ଗେଁଜେଲ୍ ମେଁଜେଲ୍-ଅପରିଷ୍କାର, ମାଇଲା-ସ୍ତ୍ରୀ, ପାକା-

ପକ୍‌କା, ମନ୍ତ୍ର-ବୃହତ, ହେଲ୍‌ଭେନ୍-ଇତ୍ୟାଦ ଇତ୍ୟାଦ, କଡ୍‌ବ-ଖୋଳିବ, ଚୁଅ-କୂପ ।

ଖକ ଚଲେଇ

ଆଉ ତାଙ୍କର ଝଣେ ସଁପଡକୁ ଆଉ ଚୁଆପିଲ ନାଇଁ, ବଁଝା ବଁଝି, ବଁଝାବଁଝି ହେଲେ ବନେସ୍ତ କୁକୁଲା ରଖିଛୁ । ଛେଲ ରଖିଛୁ । ହାଣ୍ଡୁ କଟିଏ ଖାଇକ ଦସ୍ ନାଇଁ ବୁଡ଼ି । ସାଦ୍‌ବାଣି ବୁଢ଼ି । ଖାଇବ ବଲସ୍ତୁ, ସାଦ୍‌ବ ବୁଢ଼ାକେ ନାଇଁ ବଲସ୍ତୁ । ଉଁ ହୁଁ ଃ ଆଉ ଆଉ ମର୍ କେତେ ସୁନ୍ଦର ଦେଖୁ-ଛେସ୍ତୁ । ଆଉ ପଇସା ହାକେ । ସାଦ୍‌ବ ବୁଢ଼ା କେତେଦେନ୍ କହଲ ନାଇଁ ଖାଇକ ଦେଲ କଟିଏ । ବୁଡାତାର୍ ଗୁଟେ ବୁଧି କଉଲ । ଆରେ ବୁଢି ଏତେଜେ ଧନ୍‌ସଁପତ ଅର୍କଛେସ୍ତୁ କାଲ୍ ମରଜାକେ, ହଜଜାକେ, ଘରେ କଟିଏ ସଦ ନାଇଁ, ପାଟି ଧରଧାର୍ ହେଇ ରଇଲ, ଗୁଟେ ଚଲେଇ ସାନ୍ତବା ହେଲେ ଭୁଣ୍ଡୁର୍ ଭୁଣ୍ଡୁର୍ ହେତା । ନାଁ କ ଚଲେଇ ସାଉଥ ବୋରେ ବୁଢ଼ା ! ବୁଢ଼ି କହଲ ନା ଖକ ଚଲେଇ ଗୁଟେ ଆଣିବା । ଖକ ଚଲେଇଟା ଆଣିନେ ସିଏ ସବୁସବୁ କଉଥାକେ ।

ବୁଢ଼ା ସିଠୁ ବୁଢଆ ଗୁଟେ ଖାଦେଇ କଉ ଗେଲ । ଢେଁଠେ ଗୁଟେ ଡଡ଼୍‌ସ ଗଛ ଦେଖିକର ଅଇଲ । ଆଇତେ ପାଇଲେକରେ ବୁଢ଼ା ? ହଁ ପାଇଛେସ୍ତୁ । ଏତେ କଟ୍ କଟ୍ ଚୁଆ ହେଇଛନ । ଅଜନ ଫୁଟେଇଛୁ । ଅଧାର ଖାଇତେଇଁ ହେଲେ ବେସି ବଡ୍ ବଡ୍ ହେଇ ଜତେଇଁ । ନାଁ କସ କସ ଖାଆନ୍ତ ? ନାଁ ମାଇଁସ ଖାଆନ୍ତ । ମାଇଁସ ଖାଆନ୍ତତ, ତାହାନେ ମାର୍ ଗୁଟେ କୁକୁଲା, ବୁଢ଼ି କହଲ । ସିଠୁ କୁକୁଲା ମାରକର ଫୁଡ଼କର ବୁଢ଼ା ଖାଇଲ, ବୁଢ଼ି ଖାଇଲ, ଆଉ ପଚ୍ଛରେ ରଇଲ ଚଲେଇ ନାଗି ।

ବୁଢ଼ା ମାଇଁସ ନେଇକର ଗେଲ ବଣକେ, ସେଇ ଡଡ଼୍‌ସ ଗଛ ମୂଳକେ । ଅର୍ ଖାଇ ଦେଇକର ଗଛମୂଳେ ପଲେଇ ଆଇଲ । ବୁଢ଼ା ତାର୍ ଉନ୍ତ ମାଇଁସ ନେଇକର ଜାଏ ଆଉ ଖାଇଦେଇ କଉ ଗଛ୍‌ମୂଳେ, ପଲେଇ ଆସନ୍ତ୍ । ବେତେ ଭୁଖେଇଛନ । ବୁଢ଼ି । ଖାଇଚାକୁ ଟାକୁ ହେଇଥିନେସ୍ତୁ । ଖକ୍ ଝକୁମ୍ ଝକୁ, ଖକ୍ ଝକୁମ୍ ଝକୁ କଉ ଡଗ୍ରେ ହେଲ ଖାଇ ଦେନେସ୍ତୁ ।

ଫେର୍ କହ୍ଚଦନ୍ ଜାଇତେ ଆଡ଼ଅରେ ଦେ ତାହାନେ ମାର୍ ଆଃଉଗୁଟେ । ଦେଖି ଆହସ୍ଁ ହେନେଲ କଟେ କଟେ ହେନେଇନ । ନାଉଁ ସେ ଦନ ଖାଇଛନ୍ତି କେ ଆଜ କଟେ କଟେ ନତର ନତର ହେଇ ଜାଇଥନ୍ତିନ । ଆହୁର ତାହାନେ ଖୁଏଇବା । ଇନ୍ତ କରି ବୁଢ଼ା ସାନ୍ତିଟା ଆଠଟା ବୁକୁଲା ଖାଇଦେଲ । ଖାଇ-ଦେଲ ଠାଣ୍ଡ ବୁଢ଼ା ହିଁ ମଟେଇ ଆଇଲାନ । ଇଆଲେ ବୁଢ଼ିର ବୁକୁଲା ହିଁ ସର ଅଇଲନ ।

ବୁଢ଼ା କେଁ ଦନ ଆଣିବାରେ ଛୁଆଃରାକ, ବୁଢ଼ି ପସ୍ତରଲ । ଆଣ୍ବରେ ବୁଢ଼ି, ଇଥିର ଉଡ଼ାଦାଲଆ ହେନେଇ ନତା ମଟେଇ ଆଇନେଇନ । ମୁଇଁ ଏକଲ ହେନେ ଅଦ୍ ପାର୍ବନ । ରୁଇବ କଦେ । ରୁଇ ନାଇଁଗନେ ମୁଇଁ ଆଉ ପାର୍ବନ । ରୁଇ ଜବେକେ ମୁଇଁ ଗଛ୍ ଉପରେ ଉଠିବ । ରୁଇ ଠେକାଟା ମୁଣ୍ଡେଇ କରି ଗଛ ସାଙ୍ଗରେ ଗଛ ହେଇକରି ଥିବେ । ହଳ୍ଚଳ୍ ହେବେ ନାଇଁ । ମୁଇଁ ହେଇ ଠେକାରେ ଉତ୍ସ ଗଛରୁ ଭଲହେଇ କରି ପକେଇ ଦେବ । ଖର ନାଗିଲ ହେନେ ଉଚେଇ କରି ପଳେଇ ଆସିବେଜେ ଏକ୍ଦମ୍ ଘରେ । ଏକ୍ ମୁହାଁ ହେଇ କରି ଗୁଳ ଆଇବେ । ଅଲ୍ହାବେନ୍ନ, ନାହିନେ ହୁଡ଼ପଲାମେସ୍ ।

ଖକ୍ ଖକୁମ୍, ଖକ୍ ସକୁମ୍ ଦରିଦେଲ ବୁଢ଼ା । ଦେଇକର ଠେକାରେ ଥିର୍ ହେଇକରି ବସିଲ । ବସି ପଇଲ ଠାଣ୍ଡିତ ଖର ନାଗିଲ । କହ୍ନ୍ତୁ ଅଲ୍-ହାବେନ୍ ନାଇଁ ବଲ । ଅଣ୍ଡିଲକେ ଏକଦମ ଘରେ, କାଇଁ ଚକେଇ । ଇଟାତ ବୁଢ଼ାଟା, ଇଟା ଖଜ ତଳେଇ ! ମର୍ ବୁକୁଲା ଖାଇଲ । ନଗାଧସ ହେନେସ୍ । ନାଇଁ ଉହ୍ନବ ବଇଲ ବୁଢ଼ି । ମର୍ ବାପ୍ ଘର୍କେ ପଲାବ ବଇଲ । ପଲ୍ଲ ଗ୍ରୁକାକର ବୁଢ଼ା ଆଁ କା ପାକା ହେଲ ଏକଲ ଗୃହବାଡ଼ି କରି ।

ସଠ୍ ସାଇ ପଲସିଆ ପିଲ ଦୁକଙ୍କ୍ ନା ଡନ୍ ଝଣ୍କେ ସାଙ୍ଗ୍ କଇଲ । ଛବା ଗୁଲଗ ଗୁଟେ ଗାଁରେ ଆମ୍ହେ ବୁଲେଇ ହେବା । କେଁଠେ ଗ୍ରୁଲ୍ରି ଛୁଲ୍ରି ଥିଅକ୍ ହେନେ ଆଣିବା ଗୁଟେ । ସିଠିକାଳ ଜମେଇ । ଗେନେସ୍କୋ ଅଖାର ଘଟଆ ହେଇ କରି ମେଇ ଦଜା ଗେନେସ୍ । ଆମ୍ହେ ଇଠେ ଫକାହୁଁ ଯେ ଛୁଲ୍ରି ଛୁଲର ଗୁଟେ ଦିଅକ୍ ହେନେ ଦଲ ବଇନେସ୍ । ନା ଯେଇ ସାଦ୍ବ ଘର ଗୁଟେ ଦେଇଥିଲ କେ ଗ୍ରୁଲ୍ରି ହେଉଛୁ ଜୁଅ, ଦେମେସ୍ ହେନେ ଦଲ ସାଇର୍ ନୁକ୍ଗା କହ୍ନେସ୍ । ସଠୁ, ସାଦ୍ବ ଘର୍କେ ଡାଣ୍ଡି ଦଟାନେସ୍ । ଦଟାନେସ୍ ଠାଣ୍ଡ ହିଁ ଦେମୁଁ, ଅମହେକ ଆଉ ସନ୍ତିଦନ୍ ଫସମୁଁ । ତ ହିଁ ବାବା ହେଇ ଗେଲଠାଣ୍ଡ ଖତ ବୁହଣ ଖାଇନେସ୍ । ପାଗ ମାଉଛନ୍

ଚେ ବଡ଼ ବଢ଼ ଚନ ପାର୍‌ମେୟନ । ଟକଲମାନେ ସଁଜ ହେଲଠାଣ୍ଡୁ ସୁଙ୍ଗ୍‌ ବାଜାକସ୍ନେୟ୍‌ । ଗିତ ଗାଇନେୟ୍‌ ଗାଇନେୟ୍‌ । ଭୁବ୍ ସ୍ୱଢ ହେଲ ବେଲ୍‌ବୁଚ ଗାଇନେୟ୍‌ ।

ସମର୍ ଦମ୍‌କଲ କରେ ସମର୍ ଦମ୍‌କଲ
ସେ ବୁଢ଼ାକୁ ସେଇବୁଢ଼ି ଚର ନାଟ ଜମ୍‌କଲ ।
ଘିନଗୁ ଘିନଗୁ ଘିନଗୁ !

ଲନ୍ତ ହେଇ ହେଇ ସ୍ୱଢ ପାହୁରେଲ । ସ୍ୱଢ ପାହୁଲ ଠାଣ୍ଡୁ ଦେଖିନେୟ୍ ସେ ସେଇ ବୁଢ଼ା । ଆଉଥରେ ବୁଢ଼ା ଆଣି ଆଇଲ ବୁଢ଼ିକେ । ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ି ମିଁଟାମୁଟି ହେଇ ଗେନେୟ୍‌ । ବୁଢ଼ି ଖଳ ଚଲେଇକେ ଆଉଥରେ ସାଉଢଲ ।

ଶବ୍ଦାର୍ଥ :

ଝଣେ-ଜଣେ, ସଁପଡ଼-ସମଡ଼, ବିଁଝାବିଁଝି-ବନ୍ଧ୍ୟା, ହେନେ-ହେଲେ, ବନେୟ୍-କହୁବାର ଅର୍ଥ, ବୁବୁଲା-ବୁବୁଡ଼ା, ହାଟୁ-ସେଥିରୁ, କଟିଏ-ଟିକିଏ, ଖାଇକ-ଖାଇବାକୁ, ଦସ୍ନାହିଁ-ଦଏ ନାହିଁ, ବଲସ୍-କହେ, ହାବେ-ହେବ, ସଦ-ଶବ୍ଦ, ହେଭା-ହୁଅନ୍ତା, ଖାନେଇ-ବାନ୍ଧଇ, କେଁଠେ-କେଉଁଠାରେ, ଗୁଟ୍‌ଟ-ଗୋଟିଏ, ଢଢ଼ମ୍-ଫମ୍ପା, ଆଇଲ-ଆସିଲ, କଟ୍‌ କଟ୍‌-ଗ୍ରେଟ ଗ୍ରେଟ, ସିଠୁ-ତାହାଁହଉଁରୁ, ଫୁଲକର-ପେଡ଼, ମାଉଁସ-ମାଂସ, ଭୁଖେଇଛନ-ଭୋକ ଲାଗିଛୁ, ଡଣ୍ଡେ-ଦଣ୍ଡେ, କଟେ କଟେ-ଟିକେ ଟିକେ, ନଡ଼ର୍ ନଡ଼ର୍-ବଡ଼ ବଡ଼, କେଁ ଦନ-କେଉଁଦନ, ହଡ଼ା ବାଲଆ-ହଡ଼ବାକୁ ସକ୍ଷମ, ହଲୁଚୁଲୁ-ହଲ୍‌ଚଲ୍‌, ଆଲ୍‌ହାବେନ୍‌ନ-ଓହ୍ଲାଇବ ନାହିଁ, ଥିର୍-ସ୍ଥିର, ପଇଲ-ପଡ଼ିଲ, ଇଟା-ଏହୁଟା, କଇଲ-କରିଲ, ସିଠିକ-ସେହୁଠାକୁ, ସଜା-ପଥରେ, ଇଠେ-ଏହୁଠାରେ, ଫଲଚୁଁ-ପଢ଼ୁଅଛୁଁ, ଛୁଲ୍‌ବଛୁଲ୍‌ସ-ପଶଚ୍ୟକ୍ତା (divorced), ଥିଆନ୍ ହେନେ-ଥିବ ହେଲେ । କୁଅ-ଘାଅ, ଡାଣ୍ଡିଅ-ମଧ୍ୟସ୍ଥ, ବଟାନେୟ୍-ପଠାଇଲେ, ପୁସିମୁ-ପୋଷିବୁ, ହୁଁ ବାସା-ବୃଦ୍ଧ, ଲୁଙ୍ଗ-ଭଇଜାଣ, ପାଗ-ପଗଡ଼, ଭୁର୍-ଭୋର, ଦମ୍‌କଲ-କମ୍ପିଲ, ମିଁଟାମୁଟି-ସାକ୍ଷାତ, ଚଲେଇ-ଚଢ଼େଇ ।

ଡନ୍ ସଙ୍ଗାତ୍ ଆଉ ଜେମାଦେଇ

ତାର ଗୁଟେ ଝିଅ ଜେମାଦେଇ । ସିଏ କସ ନାଗି ହୁଟୁଛୁ । ନା, କଏ କାଳଧ ହୃଦରୁ ଫୁଲଟି ଆଣିବାକେ ସେଇ ତାହାକ ମୁଁହ ମର୍ ଝିଅଟ୍ଟ ବାହା କସାବ । ଇନ୍ଦ୍ର ପାଖ କେତେ ସୁରୁଣି ଫୁଲ ଆଣି ପାରମେସ୍ୱ କାଳଧ ହୃଦରୁ ? ସେଠି ଆଣି ପାର୍ନେସ୍ୱନ । କେତେ କେତେ ଗେନେସ୍ୱଜେ ସଭେଁ ହିଟି ଗେନେସ୍ୱନ । କେହ ଅଣି ପାରକ ନାହିଁ ସିଠୁ ଝଣେ ଏକା ଦନ୍କେ କାଣ୍ଡ ବାଛଦ ଭକେ ଏକାଦମ୍ ପାଡ ହର୍ଣ୍ଣ କଅକେ । ଆଉ ଝଣେ ବସ୍ଲଠାଣ୍ଡ ସଏ କୁସ୍ ଦେଷିଆକେ । ଆର୍ ଝଣେ ହିଁ ବସିଛ ଠାଣ୍ଡ ଘଣ୍ଟା ଭିତରେ ସଏ କୁସ ଦଉଳ କଆକ୍ ଦହଳ ଅସିଆକ୍ । ଏଇ ଡନ ଝଣ ସଙ୍ଗାତ୍ ହେନେଇ । ଡନ୍ ସଙ୍ଗାତ ହେନେସ୍ୱଜେ ସେଇତ ଆଖପାଖ ସବୁ ହିଟି ଜାଇଛନ୍ ନ, ଆନ୍ ଦେଖ ।

ବଦେସ ଜାଇଛନ୍ତ ଇମାନେ । ସେଇ କାଣ୍ଡ୍ ବଛା ଝଣେ, ଦଉଳଲ ଝଣେ ଆଉ ଦେଖିଲ ଝଣେ, ଡନ୍ଝଣ ହେନେସ୍ୱ । ଡନ୍ଝଣ ହେନେସ୍ୱ ଜେ କଏ ସଏ କୁସ୍ ଦେଖସ୍ୱ, ଦେଖ ଆଉ କେତେବେଳେ କଅକେ କାଳ ଟଉକ ସେତେବେଳେ ଜାଇକର ଫୁଲ ଆଣିବା । ସିଠୁ ଏଇ ଦେଖିଲବାଲ ଦେଖ୍ଲକେ ନାହିଁ, ଟଉକ ପଳେଇଛୁ କାଳ । ଇଏ ସିଠ୍ଗେଲ । ଗେଲ୍ଜେ ଫୁଲ୍କେ ଅଣିଲ, ଆଣଲ ଅଣ୍ଲ, କେକେଧୁର୍ ଆଣି ପଡଘେଇଛୁ ଟକେ ଅକା ନାଗି-ଗେଲ । ବଳେ ସଳା କାଳ ଅସିକର ତାର ବାସ ପାଇ ବଣ୍ଡାଳ ସକଲ । ଇଏତ ଆଉ ଆସି ପାରକ ନାହିଁ । ଇମାନେ ସିଠୁ କହୁଛନ୍ତ ଏତେ ପର୍ ଆଉ କାହିଁ । ଘଣ୍ଟାନେବ ସିଏ କୁସ୍ ଅସସ୍ୱ, ଅଛ କସ ହେକ୍ଳେ ୪ଟେପର୍ ଜାଏଁ ଆସିକ ନାହିଁ । ଦେଖନା ତୁମ୍ ହେ । ତମ୍ କେତ ପର ସଏ କୁସ ଦସସ୍ୱ । ଇଏ ଦେଖିଲକେ ନାହିଁ ଅଣିଛୁ ଫୁଲ୍ । ହେନେ କସ ହେଲ କାଳ ବେଲ୍ହୁ ଦେଇଛୁ ସଦବାଟ୍ରେ । ତାହାନେ କସ, ତୁମ୍ହେ ବଛସ ସବୁ । ଏତେ ଧୁର୍କେ ବନ୍ । ପାନ୍ତୁ ହନ୍ କାଣ୍ଡ ବଛପାର । ଇଟା ଅଉ ନାହିଁ ପାରସ । ସିଠୁ ଇଏ ବଦଲ । ବେଲ୍ହୁ ଥଲ ସିନା କାଳ, ଅଉ ଅପ୍ରେ ଅପ୍ରେ ଗ୍ରାନ ଦେଲ, ଭଟିଗଲ ଝଣେ । ଇଏ ତାହାନେ ଅଣି ଅଇଲ । ଅଣି ଅସିକର ଘୁଲ ନ୍ଦବା ସଜା ସର୍କେ । ସଜାସର୍ କେଁଠୁ ବେନେସ୍ୱ୍ ଏ ଡନଝଣ ଗୋଳ ଗେଁଦେସେ ହେନେସ୍ୱ । ଝଣେ କହଲ ମୁଁହ ଅଣିନେସ୍ୱଁକେ ଫୁଲ ଜାଇକର ମୁଁହ ବାହାହେବ । ନା ତୁମ୍ହେ ସଙ୍ଗାତୁ ନାହିଁ ଅଣି ପାରଥଉ । ତମକେତ କାଳ ବେଲ୍ହୁ ଦେଇଥଲ । ମୁଇଁ ବଛଲ ବଳ ସିନା । ମୁଇଁ ବାହାହେବ ।

ଇଏ ଝଣେ ବଲୁଛନ୍ତି ନାଇଁ ମୁଇଁ ଦେଖିଥିଲି ବଲି ସିନା, ହାସୁଛା ବେଲ୍ ହୁଛବଲି । ଇନ୍ତ୍ର ଉନ୍‌ଝଣ ଖାଲି ଲେଁ ଯେସେ ହେଇନେଥି ବେଲ୍‌କେ ରଜାଭ ଝିଅ କସ କହୁଲନା, କହେଇଁ ବାଙ୍କର୍ ରେଁ ଯେସେ ହେମେସ୍ତୁ, ମୁଇଁ କାଅଭ ହେବ ନାଇଁ । ହେଇକରି ସିଏ ମଣଗେଲି । ମରଗେଲା ଠାଣ୍ଡ ତାକେ ତାହା କଖକ ନେଇ ଗେନେସୁ । ତାହା କଭ କନୁ ଦୁର ନେଇଗେନେସୁ ସେଇ ଉନଝଣ ସାଗ ତାହାକ ଗେନେସୁ । ସଲା ଇଜନମରେ ନାଇଁ ହେଲେ ଆର ଜନମରେ ବାହାହେବ । ମୁଇଁ ହିଁ ତାର୍ ସେଇ କଅଁ ଗାଚରେ ଫସିକବ । ସେଇ କଅଁ ଗାଛରେ ସିଠୁ ସିଏ ପସିଗଲା । ଆଉ ଝଣେ ମୁଇଁ ତାର ହାତ ଦୁଇଖଣ୍ଡ ନେଇକରି ହେଲେ ଟଙ୍ଗାକେ କବ । ଇ ଜନମରେ ନାଇଁ ହେଲେ ଆର ଜନମରେ ବାହା ହେବ । ଆଉ ଝଣେ ତାର ଖାର ମାଷିକରି ସସୁନାପି ହେଇ ଭୁଲ୍‌ବ ଘୁରୁଥିଲେ । ଇ ଜନମରେ ନାଇଁ ହେଲେ ଆର ଜନମରେ ହେବ ।

ସିଠୁ ସିଏ ସସୁନାପି କଏ ଖାର ମାଷିକରି ଭୁଲୁଥିଲା । ଭୁଲ୍‌କେ ଭୁଲ୍‌ତେ କେଁଠେ ଗୁଟେ ମୁନେ ଠାଣେ ଭେଟାଉଛି ହେଲେନସୁ । କସ ନାଗିରେ, ଭୂଲ ଭଲ୍ ପୁଅ, କସନାଗି ଇନ୍ତ୍ର ଭୁଲୁଛେ । ନାଇଁ ଆଉ ଗନାଝିଅକେ ବାହାହେବ ବଲିକରି ଆଉ ପୁରୁଣି ଫୁଲ ବାଲଦ ହଦରୁ ଅଣିଥିଲି । ଆଉ ସିଏତ ମଇଲା । ଆର ଜନମରେ ବାହାହେବ ବଲି ଆଉ ମୁଇଁ ଇନ୍ତ୍ର ଭୁଲୁହେସୁଁ । ମୁନ କହୁଲ ହୁଉ କାଲି, କେଁଠେ ତାହା କଣଇ ସିଠ୍‌କେ କବ ତମହେ । ସିଠୁ ତାର୍ ଅର୍‌ଦନ ଇମାନେ ଗେନେସୁ ସିଠକେ । ମୁନତାର ପାଣି ବଟିଏ ମନ୍ତ୍ରଣକରି ମାରନ୍ଦଲ କନ୍ତ୍ର ଗଜାର ଝିଅତ କଆଣ ପଇଲି । ତାର୍ ପାଦରେ କଏ କଅଁ ଗାଛରେ ପସିଥିଲା ସିଏବି ଖଆଭ ପଇଲା । ସେ କଏ ଟଙ୍ଗାକେ ହାତ ନେଇ ଥିଲା ସିଏବ ହେଁଠେଥିଲା ପହହଗେଲା । ଫେର ଆରଅରେ ଉନ୍‌ଝଣ୍ ରେଁ ଯେସେ ହେନେସୁ । ଇଟା କଏ ବାହା ହାକେ ଆଉ । ବାହା ହାକେ ବଲିକରି ସେଇ ସସୁନାପି ହେଇକରି କଏ ଭୁଲଥିଲା ସେଇନ ବାହାହାକ୍ । ତାଭ କହୁଛ ପଗ—

ତହୁନାଗି ହେଲେ ହେବ କୁଡ଼ିରେ ଲବରଙ୍ଗି ।

ଶବ୍ଦାର୍ଥ -

କେମାଦେଇ-ସ୍ୱକଲୁମାଷ, କସନାଗି-କ'ଣ ପାଇଁ, ହୁଚ୍ଛି-ଅଳନ୍ଦୁଛି, ହଦ-ହ୍ରଦ, କସ୍‌ବ-କହ୍ରଇବ, ହୁଟିଗେନେସୁ-ପାଣଲେ ନାହିଁ, କସ୍‌କାଠାଣ୍ଡ-କସିବାଛାନରୁ, ଭସ-କୋଗ, ସ୍ୱଏ-ଏକଣହ, କଡେସ୍-ନଦେଶ, ଧୁର୍-ଦୂର,

ବାସ-ବାସ୍ନା, ବଣ୍ଡାଲ ପକଲ-ବାନ୍ଧ ପକାଇଲା, ବେଲ୍ହ-ବେଢ଼ି, ଅଦ୍‌ବାଟ-ଅଧାବାଟ, ଏତେପର୍‌-ଏତେ ପ୍ରହର, ରେଁଘେସେ-ଯୁଦ୍ଧଚର୍ଚ୍ଚ, କସେଇଁ-କଣ ପାଇଁ, କାଅଣ-କାହାର, ଡାହ୍ମା-ଶବଦାହ, ଜୁହୁଣ-ଯଦସ୍ତ, ଭଜନ୍‌ମ-ଏହ୍ମ ଜନ୍ମ ।

ଗାଡ-ଗର୍ତ୍ତ, ସସ୍ଥ୍‌ନାସ୍ଥି-ସନ୍ନ୍ୟାସୀ, ଗ୍ବଣଅଲେ-ଗ୍ବଣଆଡେ, ଖାର-ପାଉଁଶ, ଭୁଲ୍‌ଭେ ଭୁଲ୍‌ଭେ-ଭୁଲ୍‌ଭୁଲ୍‌, ମୁନଠାଣେ-ମୁନ ପାଖରେ, ପୁରୁଣି ଫୁଲ୍‌-ପଧ୍ୟଫୁଲ, ଭଆର ପଇଲ-ବହାର ପଡ଼ିଲ, କେଁଠେ-କେଉଁଠାରେ, ଇଟା-ଏଣ୍ଟା, ଜୁଂଗି- ଯୋଗୀ, ନବରଙ୍ଗି - ପୁନ୍ଦସା, ଗ୍ରଲେଇବା - ଛଡ଼ାଇବା, ପଲ୍ହଙ୍କ-ପଢ଼ିବାକୁ, ଘୁଲା-ଘୋଡ଼ା ।

—o—

ମୁଣ୍ଡାରୀ

ଲିଲିର୍‌ରା ? ନାଲି

ସଂଗ୍ରାହକ : ପରମାନନ୍ଦ ପଟେଲ

ସାମୁଦାର୍ ଗେନାରେ ମିଁସୁବ୍ ହାରୁ ତାଇକେନା । ଏନ୍ ହାରୁରେ ମିଁସୁବ୍ କେଭିଁଟା ? ଅଡ଼ା ? ତାଇକେନା । ଅଡ଼ା ?ରେ କେହଟ ଅଡ଼ ? ବୁଡ଼୍‌ତେ ବାଗି କେତେ ଅକୟୁ କାକ ତାଇକେନା । କେହଟ ସବେନ୍ ହୁଲ ହାରୁ ଜାଲମ୍ କେତେ ପିଟରେ ଆର୍ଜି ଡ୍ କେଟେ ଜାଇମିନାଙ ନାମେଆ ଏନାତେଗି ଜାଣ-ଜାକନ୍ ଗୁଲଅନା । କେହଟ ଖବ୍ ବେସ୍ ହଡ଼ ? ତାଇକେନା । ସେତା?ରେ ବରଦ୍ ଡେଡେଡଙ୍‌ଗା ସାବ୍ କେତେ ଦନ୍ ସ୍ବଇର୍ ସାମୁଦାର୍‌ରେ ହାଲୁଜାଲମ୍ କେତେ ସିଡଗି ଡୁରୁଜ ସିଦାରେ ହାଲୁ ଆକରଙ୍ କେତେ ଦୁଗଙ୍ ଦୁଗଙ୍‌ଲତେ ଅଡ଼ା?ତେ ରୁଆଡା । ଇନା?ରେ ହୁସିଙ୍‌ଗା ଖୋପ ଜେତାନା ? ଗି ଭା ତାଇକେନା । ମେନ୍‌ଦ ବୁଡତେ ଏଟା ? କସିମ୍‌ରେନ୍ ହଡ ? ତାଇକେନା । ଇକ ? ଖବ୍ ଲେଭ ହଡ ଅଡ ? ଏଟା କଥା ଚେତାନ୍‌ରେ ହୁସିଙଗା ତାଇ-କେନାଏ । ଏଟା ? କଥା ସୁକୁକେ କାଏ ନେଲ ସାହାରଙ ତାଇକେନାଏ । ଆକନ୍ ଦ ଖବ୍‌ଗି ରେଙଗେ ? ଗିଜନ୍ ନାଇକେନା । ଏନା ମେନ୍‌ତେ ଏଟା ? ଜଆ ବାବା, ଗୁହଲୁ, ଧାମ୍ ବା କମ୍ ନେଲ୍ କେତେ ବୁଡ଼ତେ ଖବ୍ ଲିଲିଚ୍ ଅଡ ? ହୁସିତାଯ ତାଇକେନାଏ ଅଡ ବଡା ତେକେ ଏନା ମେନ୍‌ତେ ସବେନ୍ ଇମିତା ଏରେଣଆ । ମେନ୍‌ଦ କେହଟ୍ ଏନାକକେ କାଏ ଖାଡରେସ୍ବା ଅଡ଼ ? ଚମିନାଙ ନାମେସ୍ବା ଏନାରେଗି ସୁକୁମନତେ ତାଇନା । ମୁସିଙ ହୁଲଗ ? ଜାଜି ଜାଲମ୍‌ରେ ମିସୁଦ ହାଲୁ କାକ ପାଣେ ସ୍ତାନା । ସିଙଗିଡୁରୁଜ ଇମିତାଙ୍କ ମିସୁଦ ଆର୍ ? ସନା ରୁଙଗ ରେନହାଲୁ ପାଣେ ଜାନାୟୁ । କେହଟ ଏନ୍ ଜାନ୍ ହାଲୁ ଚହଲ୍‌ଥ ଜାଏ ନେଲକାଦ୍‌କ ଗାଇକେନା । କେହଟ ହାଲୁ ନାଡ଼େ ? ହନ୍‌ସ୍ଥାନ୍ ଇମି-ତାଙ ହାଲୁ ହଡ଼ଲେକା ବାଖାଣାଜା—“ଇଙ ହାଲୁକଆ ରଜା ତାନଙ ଅଇଙକେ ଆଡ଼ା ତାଇଙମେ ଆମା ? ଦାର୍‌ଜାର୍ ଇମିତାଙ ଅମକେ ଦେଙଗା ମେସ୍ବାଇଙ୍ । ଟେହଟ ରୁଲ ବଜାଏ-ଚକାନାମ୍ ଦେଙଗା ଦାଢ଼ଆ-ଇଙ । ହାଲୁ ମେତାଜା—“ଆଇଙ ଜେଗିଙ କାଜିଆ ହୁବା ଟେଟେ ରିତାଇନା । ଏନା ମେନ୍‌ତେ ଅମ୍ ଚକାନା ? ମ୍ ସାନାଙ ଜାନା କାଜିମେ । କେହଟ ବୁଡ଼୍‌ତେ ଏଟା ? ଜଆ ବୋଠା ଅଡ଼ା ?, ନେଲ୍ କେତେ ଝବ୍ ହୁସିଙଆ

ଅର୍ଡ୍ରାଏ, ଏନାମେନ୍‌ରେ କେହ୍‌ଟ ମେତାଯାଏ-ଅଇଙ୍ଗ ମିଅଦ କୋଠା ଅଡ଼ା ? ଯାନାଙ୍ଗଭାନା । ହାକୁ ମେ ତାଜା-"ଆମ୍ ଅଡ଼ା ? ସେଣ୍ଟେରଲ ? ଅମା ? ଯାନାଙ୍ଗ ଲେଙ୍କା ସବେଗ୍ର ହବା କାନ୍‌ଗା । ଅଡ? ଅମ୍ ଯେ ଇମିତାଙ୍ଗ ଜାନାଗିମ୍ ସାନାଙ୍ଗରେନେ ବୁରୁତା ? ହକୁ କେଚେ ଆଇଙ୍ଗ କେ କେଡାର୍ଡିଙ୍ଗ ମେ" ନେସ୍ବା କାଜକେଚେ ହାକୁ ଦାଆ ?ରେ ଡୁବୁଇକାନା । କେହ୍‌ଟ ଅଡ଼ା ? ସେଣ୍ଟେର୍ କେକେ ନେଲକେଡା ପାର୍ଚଗି ଝୁପ୍ରଡ଼ ଅଡ଼ା ଜାଗାରେ କୋଠା ଛଡବଅାକାନା । ଜେହ୍‌ଟ ବୁଝରେଦ୍ ନେସ୍ବା ନେଲ୍ କେଭେ ହାଏ କାଟ୍ ଜାନାଏ ଅଡ ? ନେସ୍ବା ଚଲକାଲେ ହବାଯାନା ମେନ୍‌ତେ କେହ୍‌ଟକେ ବୁଲଞ୍ଚି-ଜାଏ । କେହ୍‌ଟ ସବେଗ ? ଇଦୁବାକାଏ । ସବେରା ଆୟୁମ୍ କେଚେ ଗୁଡଚେ କେହ୍‌ଟ କେ ମେଭାସ୍ବା-"ଭୋଠା ଅଡା ? ରେ ଚାଇ କେଚେ ହାକୁ କାଲମ୍ କେକେ ଆବୁକେନ୍‌ରେଦ ହଭକ ଲନ୍‌ଦାସ୍ବକ ।" ଏନାମେନ୍‌କେ କୁହାକୁକେ ମେତାଭ ମେ ଡ ଆଲଙ୍ଗ କେ ଜାମିଦାର ବାର୍ଡିତାଲଙ୍ଗ ମେ । ବୁଡ଼ତେସ୍ବା କାଜଭେ କେହ୍‌ଟ କାଏ ଅଚ ? ଧାଙ୍ଗଯାନା ।

ଇକ ? ବୁଧୁଚା? ଭେ ସେନ୍‌ସ୍ବାକଭେ ହାକୁକେ କେଡ଼ା କଜାଏ । କେହ୍‌ଟା? ହାକାକାଞ ଅୟୁମ୍ କେଚେ ହାଲ୍ ଦାଆ? ବତାରେକେ ଅଡ଼ଙ୍ଗ ଜାନାଏ । କେହ୍‌ଟ ହାକୁକେ ମେ ତାଜା—"ଅଇଙ୍ଗା? ବୁଝ କାଜିଭାନାଏ ଡ ଆଲଙ୍ଗ କେ ଜାମିଦାର ଡାଲଙ୍ଗ ମେ । ହାକୁ କାଜିସ୍ବାଦାସ୍ବ—"ଏ ନାଗି ହବାଅକା ।" ନେସ୍ବା କାଜ କେଚେ ବାଅ ବଡାରଭେ ଡୁବୁଇକାନାଏ । ଅତାକେ ବୁଆଡ କେଚେ କେହ୍‌ଟ କେଲେସ୍ବାଏବ ସାବଚେଗି ଜାମିଦାର କାଇଜାନାଜକ । ଅଡ଼ାରେ ବାବା ଲୁହବ, ଡାପି ଅଟଙ୍ଗ ଫେରେସ୍ବା ଭାନାଜ । ମାଜାମାନା କମେସ୍ବାକ ବାଇତାନା । ନେସ୍ବା କେଲ କେଚେ କେହ୍‌ଟ ଝୁପ୍ ଜାନାସ୍ବ ଅଡ ? ସୁକୁ ଚେକଜ୍ ଭାଇଜାନା । ମିସାଏକ୍ ଡସୁମ୍‌ରେନ୍ ଗଜା ଗାଜନା ହବ ମେନ୍‌ତେ ଜାମିଦାର ତା? ହଭ ବୁଲ୍ କେଦ୍ କଆ । ଖାଜ୍‌ନା କାଜ ଆୟୁମ୍ କେଚେ କେହ୍‌ଟ ବୁଝକେବ୍ ଝିପ୍‌ତେ ଅଗ୍? ଛୁବାକାନାଏ ଅଡ? କାଜିକେଦାଏ "ଡନା? ପାଲଙ୍ଗ ଘାଜାଗା? ଡାପି ବାନଲଙ୍ଗ ? ଜାଲ୍ ଦ କୁଏନ୍ ହାକୁ ଡେ ଭଜିଆଇମେ ଡ ଅଲଙ୍ଗକେ ସଜା ବାଇତାଲଙ୍ଗକାଏ ।" କୁଜିକେସ୍ବା ନେ କାଜିରେ କେହ୍‌ଟ ଭ ମିସୁଦ ସକ କାଏ ତାଇକେଡା ମେନ୍‌ତ ଏନେଗ ବଇତେ ଏକ୍ ଗୁରୁ କା ତେ ଦେନ୍‌କେଚେ ହାକୁ ଚେ ଗ୍ଣା-କାଦ କ ଜାଏ । କେନେଡା ଆୟୁମ କେଚେ ହାକୁ ଅଡ଼ଙ୍ଗ ଧାବ୍ ଯାନାଏ । କେହ୍‌ଟ ହାକୁତେ ଭାଜିସ୍ବାଜା—"ହାକୁ ହାଗା", ଅମା ଦାସ୍ବାରେ ଅଇଙ୍ଗ ଖବ୍ ଗୁରୁରେ ମେନାଇଙ୍ଗଅ, ମେନ୍‌ଦ ଅଇଙ୍ଗ ବୁଝ ମିସୁଦ ଗୁରୁରେ ବାଙ୍ଗସ୍ବା ।

ଭାଳ ନେସ୍ତାଚ-ଗ୍ରଜା ଖାଜନା ଆସୁଲ୍ ମେନ୍‌ତେ ହତ କୁଲ୍ ଲେଦ କଆ ଏ ।
ଆଇଡଆ କୁଡଦ ଖିସସ୍ତାନେତେ ଜଦ୍ କେତେ ଆମ୍‌ତା ? ଏ କୁଲି କାଦଡଆ
ଚ ଆଲଡବେ ଗ୍ରଜା ବାଇତା ଲଡମେ । ହାକୁ ନେସ୍‌ଭାନ ଭାଳ କେଦା—
ଆବେନ୍ ଯେ ବେନ୍ ସାନାଡତାନା ଏନାଗି ହବାଅକା । ନେସ୍ତା ଭାଳ
କେତେ ଦାଆ ? ବଚାର୍‌ତେ ସେନ୍ ଜାନା । ଅଡ଼ା? ସେଟେରକେତେ କେଉଟ
ନେଲ୍ କେଦାଚ କୋଠା ବାଦ୍‌ଲରେ ବଡେଲେଭା ଗ୍ରଜାମାହାଲ୍ ଡଙ୍‌ଆ-
ଭାନା । ଏନା ବଭାରରେ ଚମିନ୍ ନ ଚମିନ ହଡ଼ଲ, ବାସିକ, ସିପାହକ ଅଡ?
ମାଲ୍ଭୀ ମେନାକଆ । ଇନ? ସେଟେର ଲ? ଗି ଗ୍ରଜା ହକୁଆନା ମେନ୍‌ତେ ଗ୍ରଜ
ସିଂହାସାନରେ - କ ଦୁବ୍‌ଜକା । ଆସ୍ତା ଗେନାରେ କୁଡତେ ହୁଡ଼ଡ
ସିଂହାସାନରେ ଦୁବା କାନାସ୍ତ । ନେସ୍ତା ସବେନ୍ ନେଲ କେତେ କେଉଟ୍ ଦ
ହାସ୍ତକାଟ୍ ଗ୍ରବା ଜାନାସ୍ତ । କେଉଟକେ ନେସ୍ତ, ସବେନ ସୁକୁ କା ଆଟକାର
ତାଇକେନା । ଇନ? କେ ମୁନୁଗ? ସୁକୁ ଜଦାନ ସବେର ଇମିତା ସ୍ୟାଦୁ?
ତାଇକେନା । ଚଲ୍ଭା ଦୁବଂ ଦୁସଂ ଲେ ସାମୁଦାର ରେ ହାକୁ ଜାଲମ
ତାଇକେନା । କୁଡ଼ତେ ଲେଜନ୍ ଖୁବ୍ ସୁକୁ ଅଡ? ଗ୍ରଇନ୍‌ରେ ଜଓ୍ୱାନ ବଭାଅ
ତାଇକେନା । ହସି ଦାସିକ ଇନଆ ସେଓ୍ୱା ତାଇକେନାକ । ମାକାମାକା
ଜମେଆ ଜମ୍‌ତାଇ କେନାଏ । ଏନା ମେନ୍‌ତେ ହୁଡ଼ଡ ଦନ୍‌ରେଗି ଖୁବ୍
ମୋଟା ଜାନାଏ । ଏନାମେନ୍‌ତେ ବେଣ ଦୁଡମ୍ ଭାଏ ଧାଡ଼ି ତାଇକେନା ।
ମୁସିଙ୍ଗ ଆସୁବ୍ ଗ୍ରଇର ଭାଏ ଦୁଡୁମ୍ ଧାଡ଼ି ଜାନା ।

ଆଡ ଇମିତାଙ୍ଗ ଦୁଡୁମ୍ ଭାଇନ ତାଇକେନାଏ । ମେନ୍‌ଦ
ଭାହଆ ଭଆ ଭାଭା ଅଡ଼? ସିଙ୍ଗଇ ରମ୍‌ପ୍‌ତେ ଦୁଡୁମ୍ ଭାଏ ଧାଡ଼ି ଯାନାଏ ।
କେଉଟକେ କେଡ଼ା କେତେ ଭାଜିସ୍ତା ଜାସ୍ତଚ ଜୁ ଜାଲ୍‌ଦ ହାଲୁକେ ଭାଜିସ୍ତା-
ଇମେ ଚ ସିଡି ବ୍ଲନ୍‌ଦୁ ସବେନ୍‌କ ଅଲଡଆ ଭାନାଜ ଲେଭାକ ସେ ସେନକା ।
ନେସ୍ତା ଅସୁମ କେଲେ କେଉଟ ଦ ହାଏ ଭାଟ୍ ଗ୍ରବାଜାନାଏ । କେଉଟ
କେ ହାସେନ୍ ଡଙ୍‌ଆଭାନ୍ ନେଲ୍ କେତେ କୁଡ଼ତେଦ୍ ଖିସ୍‌ତେ ଗ୍ରଆଭାନ୍
ଲେ ମେଭାଯା—"ଅଇଡଆ ଭାନାଜ ଭାମ୍ ଅସୁମ୍ ରେନ୍ ଜାହାର୍" ଜମ୍
କେତେ ଗଏ କଆ(ଓ୍ୱା) ଅଇଡ । ଭା ସାନାଡ ଚାନ୍ ଲତେ କେହଟ
ବୁରୁଭା? ତେ ସେନ? ସ୍ୟାନା ଅଡ? ହାକୁକେ କେଡ଼ା ଜଜାଏ । କେଭା
ଡବସା ହାକୁ ଅଡଡ ଜାଜାଏ । ମେଦ୍ ମୁଆଜ ଉହଡ କେତେ ନୁଡ଼ି ତେସ୍ତା
ଭାନାଜ ହାକୁ କେ ଭାଙ୍ଗଅଜାଏ । ହାକୁ ଭାଜ କେଦାଏ—"କେଉଟା?
(କୁଡ଼ କେଉଟ୍) ନାସିବ୍‌ରେ ଯେ'ତେସ୍ତା ଜାମ? ଲଗା- ଚଡଅ ଏନାଗି
ଜାମେସ୍ତା ।" ନେସ୍ତା ଭାଜ କେତେ ହାକୁ ଦାଅ ବଭାର୍‌ରେ ତୁବୁଇଜାନା ।

ଅତା?ରୁ ଆଉ୍ କେତେ କେଉଟ ନେଲେସ୍ୟା ଏଦ୍ ରାଜମାହାଲ୍ ବାଦ୍‌ଲରେ ମୁନୁଷ? ଗ୍ରୁପର ଥଡା? କି କି ମେନା? ଅଡ? ଏନା ବଚାର୍‌ରେ ଭୃଡ଼ତେ ରଥ? ଡାନାଏ ।

ଲୋଭର ଫଳ

ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ ଏକ ଗାଁ ଥିଲା । ସେ ଗାଁରେ କେଉଟ ଘର ଥିଲା । ଘରେ କେଉଟ ଓ ତା ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଛାଡ଼ି ଆଉ କେହୁ ନଥିଲେ । କେଉଟ ସବୁଦିନ ଜାଲରେ ମାଛ ମାରି ବଜାରରେ ବିକି ଯାହା କିଛି ପାଏ ସେଥିରେ ଗୁଜରାଣ ଚଳାଏ । କେଉଟ ଖୁବ୍ ଭଲ ଲୋକ ଥିଲା । ସକାଳୁ ଉଠି ଡଙ୍ଗା ଧରି ସାରାଦିନ ସମୁଦ୍ରରେ ଜାଲରେ ମାଛ ଧରି ସନ୍ଧ୍ୟା ପୂର୍ବରୁ ମାଛ ବିକି ଗୀତ ଗାଇ ଗାଇ ଘରକୁ ଫେରେ । ତା'ପାଖେ ହିଂସା ମଧ୍ୟ କିଛି ନଥିଲା । ଏହାର ତା' ସ୍ତ୍ରୀ ଭିନ୍ନ ସ୍ୱଭାବର ଥିଲା । ସେ ଖୁବ୍ ଲୋଭୀ (ଲୋକ) ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଉପରେ ହିଂସା କରୁଥିଲା । ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସୁଖକୁ ଦେଖି (ସେ) ସହୁ ନଥିଲା । ସେମାନେ ଅନେକ (ଦିନ) ସୋକିକ ଖଟୁଥିଲେ । ଏଇଥିପାଇଁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଧନ, ଦୌଲତ, ସମ୍ପତ୍ତି ଦେଖି ତା ସ୍ତ୍ରୀ ଖୁବ୍ ଲୋଭ ଏବଂ ହିଂସା କରୁଥିଲା ଏବଂ ତା ପୁରୁଷକୁ ଏହା କହି ସବୁବେଳେ ଗାଳି ଦିଏ । ଏହାକୁ କେଉଟ ସେ ସବୁକୁ ଖାତିର କରୁ ନଥିଲା ଓ ଯେତିକି ପାଏ ସେଥିରେ ହିଁ ସୁଖରେ ରହେ । ଏକ ଦିନର କଥା । ଜାଲରେ ଗୋଟିଏ ମଧ୍ୟ ମାଛ ଲାଗିଲେ ନାହିଁ । ବେଳ ବୁଡ଼ିବା ସମୟରେ ଗୋଟା ସୁନା ରଙ୍ଗର ମାଛଟିଏ ଲାଗିଲା । କେଉଟ ସେପରି ମାଛ କେବେ ଦେଖି ନଥିଲା । କେଉଟ ମାଛ ନିକଟକୁ ଆସିବା ସମୟରେ ମାଛ ମନୁଷ୍ୟ ପରି ତାକୁ କହିଲା-"ମୁଁ ମାଛ ମାନଙ୍କର ରାଜା ଅଟେ । ମୋତେ ଛାଡ଼ିଦିଅ । ତୁମ ଦରକାର ବେଳେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବି । କେଉଟ ତାକୁ ପଚାରିଲା-ମୋତେ କ'ଣ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବ । ମାଛ କହିଲା-"ମୁଁ ଯାହା କହିବି ହୋଇକି ରହିବ ।" ସେଥିପାଇଁ ତୁମେ କଣ ଇଚ୍ଛା କରୁଛ କୁହ । କେଉଟ ସ୍ତ୍ରୀର ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ କୋଠାଘର, ଦେଖି ଖୁବ୍ ହିଂସା ହୁଏ । ଏହା କହି କେଉଟ କହିଲା ମୁଁ ଗୋଟିଏ କୋଠାଘର ଇଚ୍ଛା କରୁଛି । ମାଛ କହିଲା-ତୁମେ ଘରେ ପହଞ୍ଚିବା ପୂର୍ବରୁ ତୁମ ଇଚ୍ଛା ପୂରଣ ହୋଇଥିବ । ଏବଂ ତୁମେ ଯେତେବେଳେ ଯାହାକିଛି ଇଚ୍ଛା କରିବ ଏ ପାହାଡ଼ ପାଖରେ ଆସିକି ମୋତେ ଡାକିବ । ଏହା କହି ମାଛ ପାଣିରେ ବୁଡ଼ିଗଲା । କେଉଟ ଘରେ ପହଞ୍ଚି ଦେଖିଲା ସତରେ ତା କୁଡ଼ିଆ ଘର ଜାଗାରେ କୋଠା ତିଆରି ହୋଇଛି । କେଉଟ ସ୍ତ୍ରୀ

ଏହା ଦେଖି ଆବାକାବା ହୋଇଗଲା । ଓ ଏହା କପର ହେଲା (ବୋଲି) କେଉଟକୁ ପଚାରିଲା । କେଉଟ ସବୁକଥା ଜଣାଇଲା । ସବୁ ଶୁଣିକି ତା. ସ୍ତ୍ରୀ କେଉଟକୁ କହିଲା-"କୋଠାଘରେ ରହି ମାଛ ମାରିକି ଜୀବନ ବିତାଇଲେ ଲୋକେ ହସିବେ । ସେଥିପାଇଁ ଯାଅ ମାଛକୁ କହିବକି ଆମ୍ଭକୁ ଜମିଦାର କରି-ଦିଅ । ତା ସ୍ତ୍ରୀର କଥାକୁ କେଉଟ ଟାଳି ପାରିଲା ନାହିଁ ।

ସେ ପାହାଡ ପାଖକୁ ଯାଇ ମାଛକୁ ଡାକିଲା । କେଉଟ ଡାକକୁ ଶୁଣି (କି) ମାଛ ପାଣି ଭିତରୁ ବାହାରିଲା । କେଉଟ ମାଛକୁ କହିଲା— "ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ କହୁଛି କି ମୋତେ ଜମିଦାର କରିଦିଅ । ମାଛ ତାକୁ କହିଲା ଏହାହିଁ ହେଉ । ଏହା କହି ପାଣି ଭିତରେ ବୁଡ଼ିଗଲା । ଘରକୁ ଫେରି କେଉଟ ଦେଖେତ ସତରେ ହିଁ ଜମିଦାର ହୋଇଗଲା । ଘରେ ଧାନ ଚାଉଳ, ଦାସଦାସୀ ପୂରିଛନ୍ତି । ଭଲ ଭଲ ଖାଦ୍ୟମାନ ହୋଇଗଲା । ଏହା ଦେଖିକି କେଉଟ ଖୁବ୍ ଖୁସି ହେଲା ଓ ଦୁହେଁ ଖୁସିରେ ରହିଲେ । ଏକଦା ସେ ଦେଶର ରାଜା ଖଜଣା ନେବା କହିକି ଜମିଦାର ପାଖକୁ ଲୋକ ପଠାଇଲା । ଖଜଣା କଥା ଶୁଣିକରି କେଉଟ ସ୍ତ୍ରୀ ତ ରାଗରେ ନାଲି ଗୁଡ଼ି-ଗଲା ଓ (ତାକୁ) କହିଲା-"କଣ ଆମେ ରାଜାର ଚାକର ଅଛୁ ।" (ତୁମେ) ଶୀଘ୍ର ଯାଇ ସେ ମାଛକୁ କହିବ କି ଆମ୍ଭକୁ ରାଜା କରିଦେଉ । ତା ସ୍ତ୍ରୀର ଏ କଥାରେ କେଉଟ ତ ଏକଦମ ରାଜି ନଥିଲା ଏହାକି ଗାଳି ଡରରେ ସେ ପାହାଡ ପାଖକୁ ଯାଇକି ମାଛକୁ ଡାକିଲା । ଡାକ ଶୁଣିକି ମାଛ ଶୀଘ୍ର ବାହାରିଲା । କେଉଟ ମାଛକୁ କହିଲା-"ମାଛ ଭାଇ, ତୁମ ଦୟାରେ ମୁଁ ଖୁବ୍ ସୁଖରେ ଅଛି । ଏହାକି ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ଏବେ ସୁଖରେ ନାହିଁ । କଥା ଏହାକି-ରଜା ଖଜଣା ଅସୁଲ ପାଇଁ ଲୋକ ପଠାଇଥିଲା । ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ତ ରାଗ ହୋଇକରି ତୁମ ପାଖକୁ ପଠାଇଛି କି ଆମକୁ ରାଜା କରିଦିଅ । ମାଛ ତାପରେ କହିଲା-" ତୁମ୍ଭେ ଯା ଇଚ୍ଛାକରୁଛ ତାହାହିଁ ହେଉ ।" ଏହା କହିକି ପାଣି ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲା ଘର ପହଞ୍ଚିକି କେଉଟ ଦେଖିଲା କି କୋଠା ବଦଳରେ ବିରାଟ ରାଜମହଲ ଛିଡ଼ା ହୋଇଛି । ତାହା ଭିତରେ କେତେ କେତେ ନୋକବାଜ, ଦାସୀମାନେ, ସିପାହୀମାନେ, ମନ୍ତ୍ରୀ ଅଛନ୍ତି । ସେ (କେଉଟ) ପହଞ୍ଚିଲାକ୍ଷଣି ରାଜା ଆସିଲେ ତହି ରାଜସିଂହାସନରେ ବସାଇଲେ । ତା ଉତ୍ତରେ ସ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସିଂହାସନରେ ବସିଲା । ଏହାସବୁ ଦେଖିକି କେଉଟ ଆବାକାବା ହୋଇ ରହିଗଲା । କେଉଟକୁ ଏହାସବୁ ବୁଝି ଜମାରୁ ଲାଗୁ ନଥିଲା । ତାକୁ ପୂର୍ବର ସୁଖ ଜୀବନ ସବୁ ସ୍ମରଣ ହେଉଥିଲା । କପର ଗୀତ ଗାଇ ଗାଇକି ସମୁଦ୍ରରେ ମାଛ ଜାଲରେ ମାରୁଥିଲା । ତା ସ୍ତ୍ରୀ କାଲୁ ଖୁବ୍ ଖୁସି ଓ ଶାନ୍ତିରେ ଜୀବନ ବିତାଉଥିଲା କୋଡ଼ କୋଡ଼ି

ଡାଗିମାନେ ତାର ସେବା କରୁଥିଲେ । ମଜା ମଜା ଖାଦ୍ୟ ଖାଉଥିଲେ । ଏଥିପାଇଁ କମ୍ ଦିନରେ ଖୁବ୍ ମୋଟା ହୋଇଗଲେ । ଏଥିପାଇଁ ଭଲ କିଦରେ ଶୋଇ ପାରୁନଥିଲେ । ଦିନେ ସାରା ରାତି ଶୋଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ସମୟରେ ଶୋଉଥିଲେ । ଏହାକୁ କାଉ ମାନଙ୍କ କା' କା ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣରେ ଶୋଇ-ପାରିଲେ ନାହିଁ । କେଉଟକୁ ଡାକାଇ କହିଲେ କି ଶୀଘ୍ର ଯାଅ ଆଉ ମାଛକୁ କହ ଯେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ସମସ୍ତେ ଆମ କହିବା ପରି ଚଳନ୍ତୁ । ଏହା ଶୁଣିକି କେଉଟର ଆବାକାବା ହୋଇଗଲା । କେଉଟକୁ ଚୁପ୍ ଠିଆ ହୋଇଥିବା ଦେଖିକି ତା ସ୍ତ୍ରୀ ରାଗରେ ରଢ଼ି ଛାଡ଼ିଲା- ମୋ କଥା ନଶୁଣିଲେ ମୁଁ ବିଷ ଖାଇକି ମରିଯିବି । କି କରିବି ନପାଇ କେଉଟ ପୋଖରୀ ପାଖକୁ ଗଲା ଓ ମାଛକୁ ଡାକିଲା । ଡାକିବା ମାତ୍ରେ ମାଛ ବାହାରି ଆସିଲା । ଡେଙ୍ଗେଇ ଶୁଙ୍ଘାଇ (କେଉଟ) ତା ସ୍ତ୍ରୀ କଥା ମାଛକୁ କହିଲା । ମାଛ କହିଲା- "କେଉଟ (ସ୍ତ୍ରୀ କେଉଟ) କପାଳରେ ଯାହା-କିଛି ପାଇବାକୁ କହୁଛ ତାହାହିଁ ପାଇବ । ଏହା କହିକି ମାଛ ପାଣି ଭିତରେ ବୁଡ଼ିଗଲା । ଘର ଫେରିକି କେଉଟ ଦେଖେତ ରାଜମହଲ ବଦଳରେ ପୁରୁଣା ଘର ଅଛି ଓ ତା ଭିତରେ ତା ସ୍ତ୍ରୀ କାନ୍ଦୁଛି ।

—o—

ବାର୍ ହର୍ ଗାଥ

ମାଝିପୁର ମେନ୍ତେ ମିଁଦ୍ ଆତୁ ତାଇକେନା । ଏନ୍ ଆତୁରେ ସମୁ ଅଡ? ଆଁକୁ ଲ୍ଟୁମ ରେନ୍ ବାର୍‌ହଡ୍ କଡା କନା ଅଡ଼ା? ଚାଲାକେନା । ଇନ୍ ତନ୍ ସବେନ୍ ଇମିଁତାକନ୍ ଗାଡ଼ନା । ମିଁସୁଡ଼ା ? ଯା-ନା ଯ ? ଡାମି ତାଇନ୍‌ରେ ମିଁଣା ତେଜନ୍ ସେନା । ସମୁ ଡାମି ଲୁତ ତାଇକେନାଏ । ଅଡା? ରେ ଅଁକସ୍ଥା କାନାକ୍ ଢାଏ ମାନାତେ ଚାଲ୍ଲିକେନା । ରସୁଲ ବାହାନାରେ ଜନମ୍ କେତେତ ଅଡା? ଏତେ ଅଡ଼ା ଅଡ? ପୁ ଲ ବାସେନ୍ କେତେ ହନର୍ ହନର୍‌ତେ ଅମୁବାଏ ଭୁଅଡା । ଅଁକୁ ଲେକନ୍ ହେସ କଡା ତାଇକେନା । ଅଡା?ରେ ହୁପଡ଼ତେ କାମିକ ଡାମି ଚାଲକେନା । ମାଙ୍ଗତକ୍ଷ କାଛ ମାନାତେ ତାଇକେନା ଅଡ? ପୁଲରେ ହେସ୍ ପାଡ଼ାଅନ୍ ଡାଲକେନାଏ । ମେନ୍ଦ ସମୁ ମନେନ୍ ଇମିଁତାତ୍ ହନର୍‌ତେ ହେନ୍‌ଲତିନ୍ ଅଁକୁକେ ଡାକ୍ଅସ୍ଥାଏ । ଅଁରୁ ସମୁଅ? ସାତାତ ଡାଏ ଡାଗିଡାଢ଼ ଲୋକାନେ ଲଢୀଲ ହନର୍‌ତେ ସେନଅ ।

ମାଣ୍ଡି ମାଣ୍ଡିତେ ଜାତାଅନ୍‌ରେ ସିବୁଆ ମନ୍‌ ହୁଡ଼ିଙ୍ଗ ଇଧଯାନା । ଅଡ଼ା?ରେ କେଡ଼ଗ୍‌ୟା କାଜିକା ମାନାଢଙ୍ଗ କେଟେ ରାମୁଲ୍? ହନରୁତେ ଯେଳଆ । ଏନା ମେନ୍‌ତେ ଅଡ଼ା?ରେ ସିବୁକେ ଖବ୍‌କ ଏଟେରଆ । ମୁସିଙ୍ଗ ହୁଲ ରାମୁଆ? କାଜି ମାନାଢଙ୍ଗ କେଟେ ବାରନ୍‌ କନ୍‌ ଟନାଙ୍ଗତେ ଡରଲ ଚାରବ ଜମ୍‌ ମେନ୍‌ତେ କନ୍‌ ଅଡଙ୍ଗଜାନା । ଟନାଙ୍ଗରେ ଖୁବ୍‌ ସାଙ୍ଗଗିଙ୍ଗକନ୍‌ ସେନ୍‌ଜାନା । ସେନ୍‌ ଚାନ୍‌ଲେ ଟନାଙ୍ଗ ବଚାର୍‌ରେ ମିଅଦ୍‌ ଖଲୁଆ? ସାମାନାଙ୍ଗରେ-କନ୍‌ ପାଡାଅଯାନା । ରାମୁଗବ୍‌ ନର୍‌ଧାଣ୍ଡି ଡାଇକେନାଏ ମେନ୍‌ଦ ସିବୁ ନର୍‌ କାଏ ଧାଣ୍ଡି ଚାଇକେନା । ଖଲୁ ନେଲ୍‌ କେଟେ ବାଗନ୍‌ କନ୍‌ ବରତେ ଶତକା ଗ୍ରବା ଜାନା କନ୍‌ । ରାମୁ ବରତେ ସିବୁକେ ବାଗିକେଟେ ନର୍‌ଜାନାୟ ଅଡ଼? ମିଅନ୍‌ ଦାରୁରେ ରାଚାବ୍‌ ଜାନାୟ । ସିବୁ ରସ୍‌ରାରଗି ଟକନାଏ ଟକାସ୍‌ୱା ପାହାମ୍‌ କାଏ ଆଡ଼ଜାନା ଅଡ଼? ମିଅଜ୍‌ ଛପାୟ ହଜୁ କେଦାଏ । ଇନ? ଗୋଏକାନଲେକା ସାଗାଁସ ଆଟଜା-ଅ କେଟେ ଅତେରେ ବାଟି ଜାନାଏ । ଖଲୁ ସିବୁଆ? ହନୁଆନାଏ ଅଡ଼? ସିବୁକେ ବାଟି ସ୍ୱାକାନ୍‌ ନେଲ୍‌ କେଟେ ସୁଙ୍ଗଲୁଦ ଜଜାଏ । ସିବୁକାଏ ଏଟେ? କଟେ? ଜାନାଏ । ଖଲୁ ସବ୍‌ଅ ବେଦାଏ ଟ ନ? ଦ ଗୋଜା କାନାଏ । ଏନା ମେନ୍‌ତେ ଇନ? ବେ ବାଗି କେଟେ ଖଲୁଟନାଙ୍ଗତେ ନର୍‌ ଜାନାଏ । ଖଲୁ ନର୍‌ୟାନ୍‌ ଚାୟମ୍‌ତେ ସିବୁ ବଶଦ୍‌ କେଟେ ହାରୁକେ ରୁଅଡ଼ ଜାନା । ସାଙ୍ଗକାଣ୍ଟ୍‌ ସାମାୟରେ ରାମୁକେ ନର୍‌ବାଗିକଜା ମେନ୍‌ତେ ସିବୁଆ ମନ୍‌ରେ ଦୁକୁ ହବାଜାନା ଅଡ଼? ଏନ୍‌ହୁଲତା? ଏଟେ ରାମୁଆ? ସାଙ୍ଗାଢ ବାଗି କେଦାଏ ଅଡ଼? ଅଡ଼ା?ରେ ହବେନ୍‌ କଥା ଜାନାଞ ମାନାଢଙ୍ଗ କେଟେ ପାଢ଼ାଅନ୍‌ରେ ମନ୍‌ କେଦାଏ ।

ଦୁଇ ସଙ୍ଗାତ

ମାଧପୁର ନାମକ ଏକ ଗାଁ ଥିଲା । ସେ ଗାଁରେ ରାମୁ ଓ ସିବୁ ନାମରେ ଦୁଇ ପିଲାଙ୍କ ଘର ଥିଲା । ସେମାନେ ସବୁବେଳେ ସାଙ୍ଗ ହୁଅନ୍ତି । ଜଣଙ୍କର କିଛି କାମ ଥିଲେ ଏକା ସାଥୀରେ ଯାଆନ୍ତି । ରାମୁ କାମ ଚୋରି ଥିଲା । ଘରେ ବାପାଙ୍କ କଥା ମାନୁ ନ ଥିଲା । ସ୍କୁଲ ବାହାନାରେ ଖାଇପିଇ ଘରୁ ବାହାରେ ଓ ସ୍କୁଲ ନ ଯାଇ ବୁଲି ବୁଲି କି ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଫେରେ । ସିବୁ କିନ୍ତୁ ଭଲ ପିଲା ଥିଲା । ଘରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କାମଗୁଡ଼ିକୁ କରୁଥିଲା । ବଡମାନଙ୍କ କଥା ମାନୁଥାଏ ଓ ସ୍କୁଲରେ ଭଲ ପଢ଼ୁଥିଲା । ଏଥିପାଇଁ ରାମୁ ସବୁବେଳେ (ସିବୁକୁ) ଦୁଇକାଲୁ

(ଲାଞ୍ଜିଆ ସଉରା)

କାନ୍ସଡ଼ାନ ଇଡନାସାନ୍ ପାଣ୍ଡ୍ରେବନ୍ ସ୍ୟମ୍ତେଃ

ସଂଗ୍ରାହକା : ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀସ୍ମା ନାୟକ

ଆବଇରଲପ୍ ଲଙ୍ଗାନ୍ ସିନ୍ଡ଼ି ରଲବ୍ ଡ଼ାଃକୁଲ୍ଃ । ଆନ୍ରେ ସିନ୍ଡ଼ିଃ ରୁଲପ୍ଲଙ୍ଗନ୍ ଆବଇ ପାଣ୍ଡ୍ରେବନ୍ ଡାଃକୁଲ୍ଃ । ବଡ଼ନା ପଣ୍ଡ୍ରେବଙ୍ଗ୍ ସଇଲ୍ଡାନତେ ଗାସଲେ ଅଗାଣ୍ଡି ସ୍ୟେଡଃ ବାର୍ ଆବଇ ସାନ୍ୟଇମାନ୍ ସ୍ୟାମ୍ଲେ ଦ୍ୟେରେତେ । ତଙ୍ଗାରନ୍ ଇଗଡା ଇଗଡ ବଗର୍ଜାଙ୍ଗ୍ ଲେଙ୍ଗାନ୍ ଇଲେ ଆଣବେ । ପାଣ୍ଡ୍ରେବନ୍ ଆନ୍ସଲସିଜନ୍ ଆଡ଼ଙ୍ଗ୍ ଆପୁଙ୍ଗ୍ଦ୍ୟେତେ, "ନ୍ୟେନନାମି ସୁମ୍ବି ଢ଼ମ୍ତୋଇ ।" ଆନ୍ସଲସିଜନ୍ ଅଡ଼ଲେ । ପାଣ୍ଡ୍ରେବନ୍ ଅନତେ ଆଡରଲ୍ ଲୁଟ୍ଲେ । ଆନ୍ସଲସିଜନ୍ ଗାମିଡ ଜାର୍ୟି ପାଣ୍ଡ୍ରେବ୍ ସୁଙ୍ଗ୍ଲେନ୍ ଅଗାଗାନ୍ବଃ । ପାଣ୍ଡ୍ରେବଙ୍ଗ୍ ଗାମେଡଃ ଇଡଆତନଙ୍ଗ୍ ଗାଲ୍ ଅଡ଼ଙ୍ଗଲେ । ଅନସଲସିଜନ୍ ଗାମିତେ ଇଡଜା ତେଜନଜାନ୍ ଆଟେଡ କୁଡ୍ଡୁଙ୍ଗ୍ ଆସଲ ଡାଙ୍ଗ୍ ଡାଃକୁ । ,ବଣ୍ଡ୍ରଃ ପାଣ୍ଡ୍ରେବଙ୍ଗ୍ ଗାମେନେ । ନ୍ୟେନ ଆପଙ୍ଗ୍ ଲଭନ୍ ଅକାନ୍ସିମ୍ ଡବାନ୍ତ ବାଲେ ଡ଼ମ୍ବା ଡଃଯାରାବାଃ । ଡଣ୍ଡି ନାନ୍ ତୋକଲେ ସବଇଣ୍ଡି, ଗାଲ୍ଜ । ତଗଲଡାଙ୍ଗ୍ ପାଣ୍ଡ୍ରେବଙ୍ଗ୍ ଗାମିତେ ନ୍ୟେନ୍ ସଇତାନ୍ ଇତେଃ । ଜାସିମାନ୍ ଆଜୁମ୍ଲେ ଆନ୍ତ୍ରପ୍ସେଲେ ଆସିବ୍ର ମେରେଡନ୍ ଡନ୍ର୍ୱୁଃ । ଅନ୍ସଲ ସିଜନ୍ ଅବଇ ଅଅନ୍ ମେଡନ୍ ଡଏତେ । ବାର୍ ପାଣ୍ଡ୍ରେବନ୍ କୁମେଡନ୍ସ୍ୟମ୍ଲେ ସର୍ଦ୍ଧିଡାସ୍ୟେଲେ । ଆସୋଇ ଡଙ୍ଗବନ୍ ଅସ୍ୱିରେଃସ୍ୱାଡକ ଅକୁଇ ତଗଲ୍ଲେ । ଡଡଜାନାଂ ପାଣ୍ଡ୍ରେବଙ୍ଗ୍ ଆବଇ ଆନସଲ୍ ସିଜନ୍ ଜିଜାନ୍ ଗିଲେ ଗାମିଡ. ନାମିଃ ଆମ୍ବି ନ୍ ସୁଅଙ୍ଗ୍ବନ୍ ଡାକୁନାଙ୍ଗ୍ ଆଡଲଙ୍ଗନ୍ତେନ ଲୁଡାଇ ବଡ଼ଃ । ଗାମ୍ଲେଡେନ୍ କାନ୍ଅକୁମେଙ୍ଗ୍ ପାଙ୍ଗେଲେ ସ୍ୱେରେଣ୍ଡ୍ର ରୁଲବ୍ ଲଙ୍ଗାନ୍ ଜାଲ୍ଜାଲଙ୍ଗ୍ ଡକୁଃ । ଆନସଲସିଜନ୍ . ଜାଟାନ୍ ଜିଡଙ୍ଗ ପାଣ୍ଡ୍ରୋବଙ୍ଗ୍ ଲ୍ୟୁଃଲେ । ଆନସଲସି ଜନ୍ ଗାଗାନାନ୍ ଅଦନ୍ ପାଣ୍ଡ୍ରାବଙ୍ଗ୍ ଗୁଡ଼ଙ୍ଗଲେ । ବଣ୍ଡ୍ରଃ ପାଣ୍ଡ୍ରେବଙ୍ଗ୍ ଅସାଲେଃ ବାର୍ ଗାମିତେ ଇଡନାଜନ୍ ଅଙ୍ଗ୍ଲ୍ ତେଲେଃ । ବଗାନ୍ତୁ ଙଙ୍ଗାଲେନା ଆଡ଼ଲେଣ୍ଡ୍ରେ କୁମେଡାନ୍ ଜୁବାଃ ଅକୁଦ୍ରିମ୍ବାଃ । ଡ଼ଙ୍ଗ୍ଡ଼ଙ୍ଗ୍ନାନ୍ ଅଟେକ କୁର୍ବଣ୍ଡି ଗାଗାଲେଣ୍ଡି । ଜାବାଲ ଡାଙ୍ଗ ତେଲ ପାଣ୍ଡ୍ରାବଙ୍ଗ୍ ଗାମିତେଃ, ନ୍ୟେନ୍କୁମିସ୍ୟାନ୍ ଆଜୁମଲେଃ, ଅନ୍ତ୍ରନାସାନ୍ ଅବଇ

ବୁଟମେଟରଞ୍ଜନ୍‌ ଡମ୍ପାଃ ନେ୍ୟନ ସର୍ଁଗାନ୍‌ ଇଡେଃ । ଅନ୍‌ସଲ ପିଜନ ଟଇଥାଃ, ପାଣ୍ଡେସ୍ବନ୍‌ ବୁମେହାନ୍‌ ନେ୍ୟମ୍‌ଲେ ସର୍ଁଭାନ୍‌ ଯେଝଡେ । ଆସଇଡାଗ୍‌ର୍‌ ଆସୁଣଆନକ ଅଭୟ୍‌ଲେ । ହସୁଙ୍‌ ଲିଙ୍ଗାନ୍‌ ପାଣ୍ଡେସ୍ବନ୍‌ ଲୁଞ୍ଜଡ, ଆସୁଙ୍‌-ଲଇଣ୍ଟି ନେକନାଙ୍‌ ଭାନଙ୍‌ ଗାଲନ୍‌ ଆଡ଼ଞ୍ଜଏ । ପାଣ୍ଡେସ୍ବଙ୍‌ ଗାମିତେ । ବୁଟମଡାନ୍‌ ପାଙ୍‌ ପାଙ୍‌ଲେ ଡନଙ୍‌ ଗଲ୍‌ବାଃ । ଆନସଲ ପିଜନ ଗାମିତେ କାନାବୁମିପି ବଡ଼ ସାର୍ଁତାଙ୍‌ ଡମଡେଃ । ପାଣ୍ଡେସ୍ବଙ୍‌ ଗାମିତେଃ ଡନଙ୍ଗାଲମ୍‌ ଗୁଃର୍ଖ୍ବା, ସାଡାଃ ନେ୍ୟନପ୍‌ ସେଲେ ଆଙ୍କ୍‌ଶଙ୍ଗାନ୍‌ ବାଗୁନ୍‌ ଭକ୍ବଲେଃ ଡଇମ୍ପାଃ । ଝଙ୍ଗନେ୍ୟ ଆମଡାଙ୍‌ ଆମଡାଙ୍‌ଲେ ନଟଲନ କେଲୁଙ୍‌ ଡନାଙ୍‌ ଝଙ୍‌ଲେ ଗାରଲକ୍ଷଃ ବାର୍‌ ଆଣ୍ଡଣଆଙ୍‌ ବାଗୁ ପାଣ୍ଡେସ୍ବଙ୍‌ ଡଲଜାଃ । ଡଗଲାଙ୍‌ କୁନ୍ତାଦଣ୍ଡି ଡମାଲକ୍ଷ ପାଣ୍ଡେସ୍ବନ୍‌ ଆନଢ ଡରଙ୍ଗାଙ୍‌ ବାଗୁ ଆନେ୍ୟ ଆପୁଙ୍‌ ପେଭ ଅଲୁଇ କୁଇ ଅଲ୍ଙ୍‌ ଅବଡାଙ୍‌ ଗେ୍ବଡେଃ । ଡଗଲହାନ୍‌ ଡିଲନ୍‌ ପାଣ୍ଡେସ୍ବଙ୍‌ ଗାମିତେ, କୁମେସ୍ପେନ୍‌ ଆନୁମ୍‌ଲେଇ ଆଲୁମଲେଃ ବାଗୁନ୍‌ ଅଙ୍କ୍‌ରଙ୍ଗାନ୍‌ ଡଇମ୍ପା ନେ୍ୟନ୍‌ ପାଙ୍‌ଲେ ସାଇଡାନ୍‌ ସ୍ୱେର୍‌ଡେଃ । କାନଲ ଆମ୍‌ଡାଙ୍‌ ଆମ୍‌ଡାଙ୍‌ଲେ ଅଙ୍କ୍‌ରଙ୍ଗା ସାଇଲଜାଃ । ପାଣ୍ଡେସ୍ବଙ୍‌ ପିଡେ୍ୟକ୍‌ ବଣଙ୍‌ ଗାମିତେ । ବୁଡର୍ଙ୍ଗିଡ ଅବୁକୁଇଲଙ୍‌ ଭୁବାଙ୍ଗଗାଇ ଆଙ୍ଗ୍‌ରଙ୍ଗାନ ଅନନେ୍ୟନ୍‌ ଓଲୁଙ୍‌ଡେ । ଡରଙ୍ଗାନ୍‌ ସାଜାଡା ସଜାଡା ଆନ୍ତ ଆପୁଆଡଙ୍‌ ଗିଢ ଅଲୁଇ କୁଇ ନୁଲୁଙ୍ଗାନ୍‌ ଭୁଲୁଲାଃ । ଆନ୍ରାଅଟେସେନ୍‌ ଅମଙ୍‌ ଅବର୍‌ନା ଆମ୍‌ଡା-ଙ୍‌ନା ଆମ୍‌ଡାଙ୍‌ଲେ ଅବାଅସ୍ୱାଂ ଏଡାଲେର୍ଡ଼ିଃ କନାଙ୍‌, ପାଣ୍ଡେସ୍ବଙ୍‌ ଦାଙ୍‌ ହରୁଇଙ୍‌ନେନ୍‌ । ଏପଭ ଡଙ୍ଗସ୍ବନ୍‌ ସ୍ୱବନାଢକ ପାଣ୍ଡେସ୍ବନ୍‌ ଅଭଗାଲ ନେଲାଃ । ଅନେ୍ୟ ଆସାନ୍‌ ଅବଇ ଗ୍ବଜାପିକାନ୍‌ ଗିଜାଙ୍‌ଇଲେ ପଣ୍ଡେସ୍ବଙ୍‌ ଗାମିତେ, ନାଜଗାନ୍ଲାରହାମ୍‌ ଆମନ୍‌ ଗିଗିଜା ନେ୍ୟନ୍‌ ଡାଆଙ୍‌ ଘାଲଟେ୍ୟର୍‌ଲା । କାନଅସଡାଙ୍‌ ଆମ୍‌ଡାଙ୍‌ଲେ ହ୍ରାନାସେନ୍‌ ଅଡେଙ୍‌ ଅଧ୍ୟାମ ଅନେ୍ୟ ବେ୍ନାଞ୍ଚଙ୍‌ ଗାବଁ ରୁର୍‌ ରୁର୍‌ରୋଃ । ବଣ୍ଡଃ ପାଣ୍ଡେର୍‌ନା ଅସ୍ୱର୍‌-ଅଭ ଅସ୍ବମଡଙ୍ଗ ରୁମ୍‌ଲେଃ । ଅନେ୍ୟ ଅସନ୍‌ ହ୍ରାଜାପିଜନଁ ରେନାପଡାବାନ୍‌ ହରେ ଗିଅସ୍ତଡୋଃ ବୁଡ଼ଆବଇ ଲଙ୍ଗିଭାଙ୍ଗ ଡପିଜନ୍‌ ଡକୁଲେଃ । ଆନେ୍ୟଆସାନ୍‌ ଅନ୍ରାନଙ୍‌ ଗାବ୍‌ଲଙ୍ଗାନ ଅବଇ ଜନ୍‌ ଦାଡାଙ୍‌ ପିଲେ ଗାବ୍‌ଲେଃ ବାର୍‌ କନ୍ୟାଙ୍‌ଲି ଦାଙ୍ଗଡ ପିଜନ୍‌ ଅନନ୍‌ ପାଙ୍‌ ପାଙ୍‌ଲେ ପିଟୁଙ୍‌ଲୋଃ । ପାଣ୍ଡେସ୍ବନ୍‌ ସ୍ବାଇଙ୍‌ଦେ୍ୟଭ ଗାନାଗାବାନ୍‌ ପାଙ୍‌ଲ ସ୍ୱେରେଡେଃ । ହାଭୁଅଜନ୍‌, ଅଯାଙ୍‌ ନଣ୍ଡି ସୁଡଙ୍‌ଲେ ଗାମିଁଡାଃ, ନେ୍ୟନ୍‌ ଲଙ୍ଗି ଲାଙ୍ଗାଣ୍ଡ ପିଜନ୍‌ ପାଙ୍‌ଲଇ । ମୁବନଣ୍ଡି ଅମୁଡାବା ଗାନାନ୍‌ଗାବାନ ଲେଲେନଭ ଅବନେକନ୍ଣ୍ଡି । ଅଢକ ଆବଇ କନ୍‌ପଡନ୍‌ ଡୁଙ୍‌ଲନ୍‌ ଭୁମ୍‌ଲଜାଃ,

ଇଡନାଶାନ୍ ଗାମ୍‌ଲେନ୍‌ଡେନ୍ ଅଟେଙ୍ଗ୍ ଅସ୍ମାମ୍ କାନାଲ୍-କାଲ୍ଲଙ୍ଗ୍ ଟଲ୍‌ଜଙ୍ଗଃ । ଆନ୍ତ୍ର ଆଡ଼ନା ସଶଙ୍ଗ୍ କଦଡାନ୍ ପାଣ୍ଡ୍ରେସ୍ତ୍ରି ଆଡଃ ନ୍ୟାମ୍ବିନ୍ ପୋସ୍ତଲେଃ ।

କୁକୁର କାହିଁକି ଠେକୁଆ ଧରଲ୍

ଗୋଟିଏ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ଖଜୁରୀ ବଣ ଥିଲା । ସେହି ଖଜୁରୀ ବଣ ଭିତରେ ଠେକୁଆଟିଏ ଥାଏ । ଦିନେ ଠେକୁଆ ହାଟକୁ ଯିବ ବୋଲି ମନସ୍ଥକଲା । ଏବଂ ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କୁକୁଡ଼ା ନେଇ ହାଟକୁ ବାହାରି ପଡ଼ିଲା । ରାସ୍ତାରେ ଯାଉ ଯାଉ ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ ସନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇଗଲା । ଠେକୁଆ ଜଣେ ଝିଅକୁ କହିଲା, "ଆଜି ମୁଁ ତୁମ ଘରେ ଶୋଇବି" । ଝିଅଟି ରାଜି ହୋଇଗଲା । ଠେକୁଆ ସେହି ରାତି ରହିଗଲା । ଝିଅଟି କହିଲା ଆସ ଠେକୁଆ ଆମ ଘରେ ଯାହା ରୋଷେଇ ହୋଇଛି ସମସ୍ତେ ଖାଇବା । ଠେକୁଆ କହିଲା କି ତରକାରି ରାନ୍ଧିଛ । ଝିଅଟି କହିଲା କିଛି ରନ୍ଧା ହୋଇ ନାହିଁ ଭାତ ଟିକେ ଅଛି ସମସ୍ତେ ଖାଇବା । କିନ୍ତୁ ଠେକୁଆ କହିଲା, "ମୁଁ ଯେଉଁ କୁକୁଡ଼ା ଆଣିଛି ତାକୁ ମାରି ରୋଷେଇ କର ସମସ୍ତେ ଖାଇବା । ରୋଷେଇ ହେଲା ସମସ୍ତେ ଖାଇଲେ । ସକାଳୁ ଠେକୁଆ କହିଲା ମୁଁ ହାଟକୁ ଯିବି । କୁକୁଡ଼ା ଖାଇଲ, ତା ବଦଳରେ ଛେଳିଟିଏ ଦିଅ । ଝିଅଟି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଛେଳିଟିଏ ଦେଲା । ତାପରେ ଠେକୁଆ ଛେଳିକୁ ଧରି ପୁଣି ହାଟକୁ ଯିବାକୁ ବାହାରିଲା । କିଛି ଦୂର ଯିବାପରେ ପୁଣି ଅନ୍ଧାର ହୋଇଗଲା । ସେଠାରେ ମଧ୍ୟ ଠେକୁଆ ଗୋଟିଏ ଝିଅକୁ ଦେଖି କହିଲା, ଆଜି ମୋତେ ତୁମ ଘରେ ଶୋଇବା ପାଇଁ ସ୍ଥାନ ଦେଲେ ମୁଁ ରହିଥାନ୍ତି । କାରଣ ଏ ଛେଳିକୁ ଧରି ଜଙ୍ଗଲ ରାସ୍ତାରେ ଗଲେ ବିପଦର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଝିଅଟି ଆଶ୍ରା ଦେଲା, ଠେକୁଆଟି ରହିଗଲା । ଝିଅଟି ଠେକୁଆକୁ ଭାତ ଖାଇବାକୁ ଡାକିଲା । କିନ୍ତୁ ଠେକୁଆ ମନାକଲା ଏବଂ କହିଲା କି ତରକାରୀ ହୋଇଛି । ଯଦି ତରକାରୀ ନ ହୋଇଛି ତେବେ ଏ ଛେଳିଟିକୁ କାଟି ରୋଷେଇ କରି ଖାଇବା । ରୋଷେଇ ପରେ ସମସ୍ତେ ଖାଇଲେ । ସକାଳୁ ଉଠି ଠେକୁଆ କହିଲା, ମୋ ଛେଳି ଖାଇଲ ତେଣୁ ମୋତେ ଗୋଟିଏ ଛେଳି ଦେଲେ ମୁଁ ହାଟକୁ ଯିବି । ଝିଅଟି ଛେଳି ଦେଲା, ଠେକୁଆ ଛେଳି ଧରି ପୁଣି ହାଟକୁ ଯିବାକୁ ବାହାରିଲା । କିଛି ଦୂର ଯାଉ ଯାଉ ପୁଣି ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଲା । ଗୋଟିଏ ଘରେ ଠେକୁଆ ଆଶ୍ରୟ ନେଲା, ତାଙ୍କର ଘରେ ମଧ୍ୟ ତରକାରୀ ନାହିଁ । ଠେକୁଆଟି କହିଲା ତୁମେ ଏ ଛେଳିଟିକୁ ନେଇ

ଘେଂରେ କର । ଝିଅଟି କହିଲା ଏ ଛେଳିଟି ପର ହାଟରେ ବିକିବ । ଠେକୁଆ କହିଲା ଛେଳିଟିକୁ କାଟି ତରକାରୀ କର କେବଳ ମୋ ପାଇଁ ତା ସିଙ୍ଗ ଦୁଇଟି ହିଁ ରଖିଦେବ । ଏପରି ଶୁଣି ସେମାନେ ମାଂସ ରନ୍ଧା ହୋଇ ଖିଆହେଲା ଏବଂ ସିଙ୍ଗ ଦୁଇଟି କେବଳ ଠେକୁଆକୁ ଦେଲେ । ରାତିରେ ସମସ୍ତେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ଠେକୁଆ ସେହି ସିଙ୍ଗ ଦୁଇଟିକୁ ସେହି ଘରର ସୁନ୍ଦରୀ ଝିଅ ଖୋସାରେ ଖୋସିଦେଲା । ସକାଳୁ ଉଠି ଠେକୁଆ କହିଲା, ମୋ ଛେଳିତ ଖାଇଲ ଖାଇଲ, ବର୍ତ୍ତମାନ ମୋର ସିଙ୍ଗ ଦୁଇଟିକୁ ଦିଅ ମୁଁ ନେଇ ହାଟକୁ ଯିବି । ଏହା ଶୁଣି ସମସ୍ତେ ସିଙ୍ଗ ଖୋଜିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଠେକୁଆ ଗୋଟିଏ ସର୍ତ୍ତ ରଖି କହିଲା, "ଯାର ଖୋସାରେ ସିଙ୍ଗ ଦୁଇଟି ପାଇବ ତାକୁ ମୁଁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇଯିବି ।" ସିଙ୍ଗଟି ଖୋଜୁ ଖୋଜୁ ସେହି ଘରର ସୁନ୍ଦରୀ ଝିଅର ଖୋସାରେ ଲାଗିଥିଲା । ତେଣୁ ପୂର୍ବ ସର୍ତ୍ତ ଅନୁସାରେ ଝିଅର ବାପା ମା କାନ୍ଦିଲେ ମଧ୍ୟ ଝିଅଟିକୁ ଠେକୁଆ ନେଇ ଚାଲିଗଲା । କିଛି ଦୂର ଚାଲିବା ପରେ ଠେକୁଆକୁ ବହୁତ ଶୋଷ ଲାଗିଲା । ତେଣୁ ଜଣେ ରାଜକୁମାରକୁ ଦେଖି ଠେକୁଆ କହିଲା, ଏ ପଞ୍ଚ ପୁଟୁଲାଟିକୁ ତୁମେ ଦେଖୁଥାଅ ମୁଁ ଟିକିଏ ପାଣି ପିଇ ଆସିବି । ଏହା ଶୁଣି ରାଜକୁମାର ସେହି ପଞ୍ଚ ପୁଟୁଲା ପାଖରେ ବହୁତ ସମୟ ଅପେକ୍ଷା କଲା । କିନ୍ତୁ ଠେକୁଆ ଆସିବାର ଡେରି ହୋଇଗଲା । ତେଣୁ ରାଜକୁମାର ପଞ୍ଚ ପୁଡ଼ିଆ ଖୋଲି ଦେଖିଲା ସେଥିରେ ଜଣେ ସୁନ୍ଦରୀ ଝିଅ ଅଛି । ତେଣୁ ସେ ପଞ୍ଚ ପୁଡ଼ିଆରେ ଗୋଟିଏ କୁକୁରକୁ ରଖିଦେଲା । ଏବଂ ସେ ସୁନ୍ଦରୀ କନ୍ୟାକୁ ନିଜେ ନେଇ ବିବାହ କଲା । ଠେକୁଆ ଆସି ପଞ୍ଚ ପୁଡ଼ିଆକୁ ନେଇ ଚାଲିଗଲା ଏବଂ ତାଙ୍କ ଠେକୁଆ ସାଙ୍ଗ-ମାନଙ୍କୁ ଡାକି କହିଲା, "ମୁଁ ଜଣେ ସୁନ୍ଦରୀ କନ୍ୟାକୁ ନେଇ ଆସିଛି । ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଗରେ ପଞ୍ଚ ପୁଡ଼ିଆଟିକୁ ଖୋଲି ଦେଖିଲା । ଗୋଟିଏ କୁକୁର ବାହାରି ସମସ୍ତ ଠେକୁଆ ମାନଙ୍କୁ ମାରିଲା କାରଣ ତାକୁ ଏତେ ସମୟ କଷ୍ଟ ଦେଇଥିଲେ ବୋଲି । ସେହିଦିନ ଠାରୁ କୁକୁର ଠେକୁଆ ମାନଙ୍କୁ ମାରିବା ପାଇଁ ଗୋଡ଼ାଏ ।

—o—

ବୁଡାଜ୍ ଇଡନାୟାନ୍ କାଂସେଙ୍ଗମାନ୍ ପାଙ୍ଗତେ

ଅବକ୍ତ ଗାମ୍ଲେ ଛୁଆ ଡକୁଲେଃ । ଉଡ ଆବଇ ଟ୍ରାଜାନ୍ ଡକୁଲ୍ଃ, ଆଜନ୍ ଆନ୍ନମାନ୍ କରଡ ସବର ତାଙ୍କୁ ଅଜନ୍ ନାମ୍ ଆମପାୟ ଆଟେଙ୍ଗ୍ ସାସନସ୍ନ୍ କେନ୍ଜ । ଅଜନଙ୍କ ଭୁଲ୍ବାନ୍ ସିରଙ୍ଗ୍ ଜନୁଙ୍ଗ୍, ଆନ୍ତ୍ରାବାଙ୍ଗ୍ ଯାଙ୍ଗ୍ଲେ ନୁନ୍ଲେ ମେହେଲ୍ ଲଜ ବସୁଂ ବଙ୍ଗାନ୍ । ଅବୋଇ ଯୋଡ଼ା

ସିଂଅନ୍ ଇର୍‌ଇତେ, ଡାନ୍‌ତେ ଅସିଂଙ୍ଗ ଗୁରପ୍ ଲଗାନ୍ ଅଜଲୁ ସାଂମ୍‌ତେ ସାଂମ୍‌ଲେ ଜୁମିତ । ବାର୍ କବୁନ୍ ଅବାଯା ଅତେଲ ଅଯାନ୍ ବରବଲେଛି, ସିଂଅନ୍ ଦେଡାଙ୍ଗ୍ ଚାନ୍ ଡାଲଙ୍ଗନ୍ ଡଲୁଲେଚ । ନ୍ୟାଡାପ୍ ଜୁନ୍ ସିଂଙ୍ଗ ଲେଡ଼ାନ ଯାଂକଟାସ୍ତ ଲେଗାନ୍ ଡଃ ଡବ୍‌କଲ ତେଲୋ । ଡବୁନ୍ ଅଡ଼ୁ-ଯଲେଙ୍ଗାନ ଅବଡ ଅନ୍‌ସୁଲ୍‌ସିଜନ ବନାଃ ଡଯାଲଙ୍ଗ୍ ସିନ୍‌ଟ୍ରୁ ଲବନ୍ । ଡାନ୍‌ଅସୁଂ ଲଗାନ୍ ଅଗରଜାଙ୍ଗନ ଯାଲ୍‌ସ୍ୟେଡେନ୍ ଡଃ ଜାନଷା ଲଙେନ୍, ଅସିଂସୁଲନ୍, ଗିଜାଙ୍ଗ୍‌ସୁଲେ ଅନ୍‌ସୁଲ ଦିଜନ୍ ବସ୍ତି ବସ୍ତି ଦଡଙ୍ଗ୍‌ଲୋଃ । ଡଃ ବୁନ୍ ସିଅନ୍ ଗାନ୍‌ଜେ ସ୍ୟେ ଅଇ ଅମାଙ୍ଗ୍ ବଡଙ୍ଗ୍ ଡଙ୍ଗ୍, ଛଏନ୍ ନମି ବସ୍ତି ବସ୍ତି ଦଲ୍ କଲ୍ ସାଙ୍ଗ୍‌ଲୁଇ । ଡାନ ଅଯାନ୍ ଅମାନ୍ ସାଲ୍ଲାସା ଲୁବଲଙ୍ଗ୍, ଗାମିତୋଃ ? ବାର୍ କୁନ୍‌ସେରଙ୍ଗ୍ ଅନ୍‌ଦେଲେସିଜନ୍ କନାନ୍ ଅଡଙ୍ଗ୍ ଡ୍ରସ୍ୟେଡମ୍ ବାର୍ ଜନାମ୍ ଡୁଅଙ୍ଗ୍ ଡୁନ୍‌ଲେଙ୍ଗ୍ । ଡାପଡଙ୍ଗ୍ ଜମ୍‌ରୁମ୍ ରାନ୍‌ସତେ । ଡଃ ଅଜନ୍ ରୁଲ୍‌ବାନ୍ ବୁଡ଼ାବାନ୍ ଅସ୍ତନ୍‌ରୁଜ ଗୁଡ଼ଗାନ୍ ଗୁଡ଼ଙ୍ଗନ୍‌ଲୋଃ ଅପୁଙ୍ଗ୍‌ଲେ ରିଃବାଃ ଛଏନ୍ ଅଜନାଡଙ୍ଗ୍ ଡ୍ରବ୍‌ଲଇ । ବିସ୍ତାଃ ଅଜନ୍ ଜୁମ୍‌ଡମ୍ ଗାମ୍‌ତୋ । ଦନ୍ ଅଯାନ୍ ଅନ୍ତିନ୍ ନ୍ୟଡ଼ାପ୍ ଦ୍ୱେରଲେ ଡଲମ୍ବା । ବାଙ୍ଗାଃ କଲୁଡ଼ି ଗାନ୍‌ଲିନ୍, "ସର ମ୍ରାନ୍ ବସ୍ତି ବସ୍ତି ଡୁଅଡ଼ି", ଅଜନ୍‌ଡ଼ି କଲୁନ୍‌ଡ଼ି ଅଡ଼ଃ ଟ୍ରୁନ୍‌ଲେ ସଲଲେ ଜମ୍‌ଲୁଚାଃ । ଡାନାଯାନ୍ ଅନ୍‌ଡ଼ି ଜମଲୁବ ଜନାଃ ଇଡଜାଃ ଡ଼ୁଯତୋଃ ଅନ୍ତ-ସେରଙ୍ଗ୍ କୁନ ଅନଦଲସିଜନ ବାରଲୋଇ ଜୁମ୍‌ଡମ୍ ଗାମ୍‌ଲେ ସିଂଅ ନେଡେନ୍ ବର୍‌ନେତୋଃ । ଅଡଜ ଅବଲ ବୋଡାଙ୍ଗ୍ ଡବୁଲେ । ଡଃ ଅନସଲ ସିଜନ୍ କୁନ୍ ବଡ଼ାଙ୍ଗ୍ ଗୁଡ଼ଗାନ୍ ଗୁଡ଼ଙ୍ଗ୍‌ଲୋଃ ଅପଙ୍ଗସ୍ୟେନେନ୍, ରିଜା ଗୁଡ଼ା ବାଇ ଛଏନ କାନ୍‌କଲ୍ ଡାକଡ଼ୁନ୍ ଜାନ୍‌ଷାର ଲେଙ୍ଗନ୍ ସିରଙ୍ଗ୍ ଡାପଲଇ । ବିସ୍ତାଃ ଜମ୍‌ଡମ୍ ଗାମ୍‌ତୋଃ ନାନାତୋଃ ଅମାନ୍ ବାଂସାଲେ ଦର୍ମବାତେ ବଯାରତଲଡ ଅନଡ ସିରଙ୍ଗ୍ ବୁଡ଼ାଙ୍ଗ୍ ଗାମ୍‌ଲେ । ଡନେନାଡଙ୍ଗ୍ ସାଙ୍ଗ୍ ଗାମତେ ଅମାଡଂ ଜାନ୍‌ଷା ଲଗାନ୍ ଡବୁଲମ୍ ଅନ୍‌ବାଡନ୍ୟେନ୍ ଗିଡାଇରଇ । ଅନଡ ସିରଙ୍ଗ ସିଅନ୍ ବାନ୍‌ଷାଲ୍‌ଙ୍ଗାନ୍ ରାଲୋଃ, ବାରଲୋଇ ଅଡ଼ଙ୍ଗ୍ ନାଇତେ ଅଡ଼ଜ ବୋଡାଙ୍ଗ୍ ଅନସଲ ସିଜନ୍ ଅପୁଙ୍ଗଲୋଃ, ଗାମିତୋଃ ଇଡନ୍ ଡଡଙ୍ଗ୍ । ଡାଜଙ୍ଗ୍ ଟାମଲେ ଡାସିମନ୍ ଡାକ୍ ପାପାଙ୍ଗ୍‌ଲ ଜୁମାଃ । ଅନ୍‌ତେ ସାରଙ୍ଗ୍, ବୁଡ଼ାଙ୍ଗ କାନ୍‌ସିନନ୍ ଅଯାଙ୍ଗ ସାଙ୍ଗ ବୁଡ଼ାଙ୍ଗ୍ ସୁସୁଲୋଃ ।

ବିଲୁଆ କାହିଁକି କୁକୁଡ଼ା ଖାଏ

ଅବନ୍ତ ନାମରେ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମ ଥିଲା । ସେହି ଗ୍ରାମରେ କିରଣ ନାମରେ ଜଣେ ଶବର ରାଜା ଥିଲେ ଏବଂ ସେ ଦେଶର ସମସ୍ତ ଶବରମାନଙ୍କୁ

ସେ ନକେ ପଶ୍ଚଲତ କରୁଥିଲେ । ଶବରମାନେ ଜଙ୍ଗଲକୁ ଯାଇ ନାନା ପ୍ରକାର ପଶୁପକ୍ଷୀ ତଥା ଫଳମୂଳ ସଂଗ୍ରହ କରି ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ କରୁଥିଲେ । ବାହାର ଜଙ୍ଗଲରୁ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ସିଂହ ଆସିଲା, ଯେତେ ପଶୁ ଜନ୍ତୁ ଥିଲେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମାରି ମାରି ଖାଇଲା । ଜନ୍ତୁ ଶିକାର କରିବା ପାଇଁ ଜନ୍ତୁ ନ ପାଇ ଶବରମାନେ ରାଗିଗଲେ, ସିଂହକୁ ଯନ୍ତ୍ରା ଭିତରେ ଭର୍ତ୍ତି କଲେ । ସିଂହଟି ଯନ୍ତ୍ରା ଭିତରେ ପଡ଼ି ଯନ୍ତ୍ରଣା ପାଉଥିଲା । ଅନ୍ୟ ଦେଶର ଜଣେ ବଡ଼ ଋଷି ସେହି ବାଟ ଦେଇ ଆସୁଥିଲା । ସେହି ସମୟରେ ଋଷିଟି ଯନ୍ତ୍ରାରେ ପଡ଼ିଥିବା ସିଂହକୁ ଦେଖି ବହୁତ ଦୟା କଲା । ସିଂହ କହିଲା ଋଷି ଭୟ କର ନାହିଁ, ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ବହୁତ ଅସୁବିଧାରେ ପଡ଼ିଛି । ତେଣୁ ମୋତେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ କି ? ତାପରେ ଋଷିଟି ଯନ୍ତ୍ରାର କବାଟ ଖୋଲି ଦେଲା, ସିଂହଟି ଯନ୍ତ୍ରାରୁ ବାହାରିଲା । ତାକୁ କହିଲା ଖାଇବି ବୋଲି । ତୁମେ ସବୁ ପଶୁପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ପଚାର ନ୍ୟାୟଯୁକ୍ତ ହେଲେ ମୋତେ ଖାଇବ । କିନ୍ତୁ ସିଂହ କହିଲା ମୁଁ ତୁମକୁ ଖାଇବି । ଏଥିପାଇଁ ତୁମେ ନ୍ୟାୟ ବିଚାର କରିଦିଅ । କିନ୍ତୁ ଜନ୍ତୁମାନେ କହିଲେ, "ସୌମ୍ୟମାନେ ବହୁତ ନିଷ୍ଠୁର" ସେମାନେ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ଶିକାର କରି ପୋଡ଼ି ଖାଇଦେଉଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଏ ଋଷିଟିକୁ ଖାଇବା ନ୍ୟାୟଯୁକ୍ତ କାରଣ ଇଏ ମଧ୍ୟ ଶବର ଋଷିଟିଏ । ଏଭଳି କହି ସେମାନେ ନିଷ୍ପତ୍ତି କଲେ । ପରିଶେଷରେ ଗୋଟିଏ ବିଲୁଆ ଥିଲା । ଋଷିଟି ସେହି ବିଲୁଆକୁ ଡାକି କହିଲା, "ଦେଖ ବୁଢ଼ାଭାଇ, ମୁଁ ସିଂହକୁ ଯନ୍ତ୍ରାରୁ ଉଦ୍ଧାର କଲି ।" କିନ୍ତୁ ସେ ମୋତେ ଖାଇବ କହୁଛି । ତେଣୁ ତୁମେ ଧର୍ମ ନେଇ ବିଚାର କରିଦିଅ । ତାପରେ ବିଲୁଆ ସିଂହକୁ କହିଲା ତୁମେ କେମିତି ଯନ୍ତ୍ରା ଭିତରେ ଥିଲ ଓ କେମିତି ବାହାରିଲ ମୁଁ ପ୍ରଥମେ ଦେଖିବି । ଏହା ଶୁଣି ସିଂହ ଯନ୍ତ୍ରାରେ ପଶିଲା, ଆଉ ସେ ବାହାରି ପାରିଲା ନାହିଁ । ତାପରେ ବିଲୁଆ ଋଷିକୁ କହିଲା, ତୁମେ କି ପୁରସ୍କାର ଦେବ । ସେ କହିଲା, ଆଜି ଠାରୁ ତୁମେ ଯେତେ କୁକୁଡ଼ା ଅଣ୍ଡା ନେଇ ଖାଇବ । ସେହି ଦିନଠାରୁ ବିଲୁଆ କୁକୁଡ଼ା ଖାଇବା ଆରମ୍ଭ କଲା ।

—o—

(ସାନ୍ତାଳୀ)

ମୁସିଂ କାକ୍‌ଲା

ସଂଗ୍ରାହକ : ଶ୍ରୀ ଲସ ମାଝୀ

ଆଁ.ଢ଼ ସେଦାୟ୍‌ରେନାଂ ଗାଲ. ମାଗ୍‌ରିକାନା । ମିଦ୍‌ଟାଂ ଚା. ରୁବ୍ ଆର୍ କାକ୍‌ଲା ବର୍‌ରେ ଢକୁ ଢକୁ କନ୍ ଏନେଜଆ । ଡା.ରୁବ୍ ମାଏ ମାଗ୍ଂଆ । ଢଜ ଢକୁଲେନ୍ ଖାନ୍‌ଏ କାକଲାଢ ଚା.ରୁବ୍ ଲଗନ୍ ଏ ଷ୍ଟାମ୍‌ ଗ.ଦ୍‌ଏସ୍ବା । କାକଲା ଏଢକୁ ଲେନ୍‌ଖାନ୍‌ ଏନ ଗାନ୍‌ ତେ ବା ଏଷ୍ଟାମ୍‌ ଦାଲେ ଆସ୍ବା । କାକଲା ଏ ଢକୁନା । ଡା.ରୁବ୍‌ ଏ ପାପାଲ୍ରେଆ । ହ୍ବାନ୍‌ତେ ଭସ୍ନୁଂ ନାଁତେ ଭସ୍ନୁଂ, ସାକାମ୍‌କଏ ପସ୍‌କଲ୍‌ଆ । ସାକାମ କ ପିସ୍‌କଜ୍‌ ପିସ୍‌କନ୍ ଆ.ଢ଼ ସା. କକଏଗ୍ରୁପ୍ତୁ ଷ୍ଟାମେସ୍ବା କାକଲା । ମିଦ୍‌ଟଂ ମେରମଗୁପିଁ କଲାଗିଦ୍ରା ଦ ଲୁକାନ୍‌ ଏନେଜଏ ଷ୍ଟେଲ୍‌ ଜଂଆ । ମିଦ୍‌ଧାଓ କାକ୍‌ଲା ସାକାମ୍‌ ଲଚାର୍ ରେ ଏ ଢକୁଏନା । ଗାରୁବ୍‌ ଦ ଢଜ ସାକାମ ଲଚାର୍ ଢକୁ କାକ୍‌ଲା ଚେତାନ୍‌ରେ ଏ ଜୁଲ୍‌ବ୍ ଏନାସ୍ବାଏନ୍‌ ଖାନ୍‌ କାକ୍‌ଲା ଏ ଢସ୍‌କୁ ପୁସ୍‌କୁଏନା । ଏନଢ ଡା.ରୁବ୍ ହୁବକା. ଦନ୍‌କାତେ ସାହ୍ବା ଏନାସ୍ବ । ଇନାଡାସ୍ବମ୍‌, ବା. ଇବା. ଇକେ ଧାକାମ୍‌ଠେନ୍‌ ସେନ୍‌କାତେ କଢ ଏଦାସ୍ତ୍‌ । କାକଲା ଦ ମା ଡା.ରୁବ୍‌ ମୁଁରେ ଗେରଦେସ୍ବ । ଖାନ୍‌, ଡାରୁବ୍‌ ଦନ୍‌ ଆଚ୍‌ର୍ ଏନାସ୍ତୁ ଦେଲ୍‌ହ୍ବାଏ । ଇରଣ୍ଡ ବାଲାଏନାଏ । ଏନ୍‌ରେହିଁ କାକ୍‌ଲା ବାସ୍ବ ଗ୍ରୁଡାଓଆ । ଡା.ରୁବ୍‌ ଆ~ନଂକା ହ୍ବାର୍‌କେନ୍ ଷ୍ଟେଲ୍‌ତେ ଗୁପି କଲା ଷବ୍‌ ହେଜ୍‌ଆଦେସ୍ବ । ଆର୍ ଆ.ଢ଼ ଲୁର୍ ଏ ଲଂଦା ଗ.ଦ୍‌ ଦାଦା । ଡା.ରୁବ୍‌ ଢଜସେଢ଼ କପୁ~ଦାତେ ଲକାଓ ଏନାସ୍ତୁ । ଲଂଦା ଅକ୍ରମ୍‌ତେ କାକ୍‌ଲା ହ୍ନିଁ ଏ ଧାଲା~ଏନା । ଚାରୁବ ଢଜ ଗୁପିକଲା ଠେନ୍‌ଏ ସେନ୍‌ସୁର୍‌ଏନା ଆରଏ ମେଚା ଦେସ୍ବା "ଏଇ କଲା ଜଆଁ ଅକାମ୍‌କ୍ରେଲ୍‌ କେ~ଆ ଅନାଦ ଅକସ୍‌ଠେନ୍‌ହୁଁ ଅଲମ୍‌ ଲ.ଇଆ । ବାଂଖାନ୍‌ ଲଂ ଜମ୍‌ମେଆ । ମେରମଗୁପିକଲା 'ହେଁ' କେସ୍ତ ସ୍ବାଆ. ନୁବ୍‌ କନ୍ହା: ମେରମ୍‌ ଗୁପିକଲା ମେରମ୍‌କ ଲଗାକାତେ ଅଲା~ତେ ରୁଆ.ଲ୍‌ ଏନସ୍ବ୍‌ । ଷ୍ଟିଦା ଏନା । ପିଣ୍ଡାରେ ଅର୍‌ହଲ୍‌କ ରୁଲୁଜ୍ କଦୁ~ଦାକା ଜମ୍‌ଏ ହୁଲ୍‌ବ୍‌ଏନା । ଦାକା ଜମ୍‌ ଜମ୍‌ କାକଲା-ଗାରୁବ୍‌ ଢକୁ ଢକୁ ଏନେଜ କାଥାଏ ଢଢହା.ର ଆନଖାନ୍‌ ହ୍ବାଃ ହା. ହ୍ବା ଏ ଲନ୍ଦା କେ~ସ୍ବା । ଅଢ ଜଜମ୍‌ ଦୁଲୁଡ୍‌ବୁଢ କଲାଢ

"ଚେଦ୍‌ଖାତିର୍" ଏ ଲାଗା କେସ୍ତା ଅନାକ କୁଲ୍‌ଆନା । ଗୁପିକଲା ବଂଲରେ ଏ କମେନ୍ କେସ୍ତା । ଆଦ ଗୁପିକଲାକ ବଲ୍‌ଦୋ କେଦେଖାନ୍ କାଜ୍‌ଲା ଆର୍ ଚା.ଲୁବ୍ ହକୁ ହକୁ କାଥାଏ ଲ.ଇକେ~ଆ । ଏନ୍‌ଖାନ୍ ଜଡହଲ୍ ମକ୍‌କାତେ ଜେନେ ଖଜକ ଲ.ଦାଆନା । ଡା.ଲୁବ୍ ଦ କୁଡ଼ାମ୍ ସେଦ୍‌ରେ ହୁଲୁକ୍‌କାତେ ଅକ୍ତମ୍ ଅନ୍‌ଖାନ୍ ଅଡ଼ଏ ଲୁଲୁ ଲୁର୍ ଏନା । ଗୁପିକଲା ଲାଗା'ଅ୍‌କାତେ ମେଣଦ କଥସ୍ତ୍ "ଇଂଦ ଚେତେହେଞ୍ଜ ଅପେ ଚାଲରେ ଇଂ ଗିଡିଜଅ ବାଂଖାନ ଚା.ଲୁବ୍ ହରେ ଜମ୍‌ଇଞ୍ଜା" ଇନ୍ ହୁଲ~ଅଲା~ରେ ମାଙ୍ଖମ୍ କଲଟେ ଲେ~ଆ । କଦୁ ଜମ୍ ମାଣ୍ଡିଂରେଜ ଏମାଦେ ଡାଙ୍ହେ । ଆଧା ଏ ଜମ୍‌ଲେଦା ଆଭଅଧାଦ ସାକାମ୍ ମେଣା ଲଟେ ଗଣ୍ଡ୍ରକାଦ୍-ଅଏ୍ । କଦୁ~ଜମ୍ କାତେ ଲୁଜ କଲାକ ଚାଲରେ ଗିଡିକ୍ ଏନାଏ୍ ଆର୍ ଜାପିଡ୍ ଅନାଏ୍ । ଡ୍ରକା ସାଲା ସାଡକ୍ ଏନା । ଅଲା~ହୁଲ୍ ଜଡକ ଜା.ପଦ୍ ହୁଲକେଦା । ଡାଲୁବ୍ ନଂକାନ୍ ସାଲା ସାଡିଂ ବେର୍‌ରେ ମେରମ୍ ଗୁପିକଲା ଜାପିଦ୍ ଅକାଦ୍‌ରେଜେ ବର୍‌ଡେ ଗେମେର୍ କେଦେଅଏ୍ । ଆର୍ ପାତାଲ୍ ପୁଟୁଲ୍ ବର୍‌ରେ ଦହକାତେ ହରହ କେଦେ ଅଏ୍ । ଦେଗା~ପାସ୍ତାଂସ୍ପୁଂ ଜହ~ଗୁପି କଲାଏ ଏତେଜ୍ ଏନା । ଗାତେ କଲାଏ ହର୍ଡ଼ୁ । କଅ ବାଏ୍ ଅ ତଓ୍ୱା ଞାମ୍‌ଲେଦ୍ କଅ । ଏନ୍ ଖାନ୍ ହାଁନ ତେ ନାଁହାତେ ଉସ୍~ଦାଲା କେଦାଏ୍ । ଜେଲ୍‌ଅଏ୍ ଗାଜଲ୍ କାନା । ନାସେ ବହ~ସକାବ୍‌କାତେ ବସ୍~ଲେଦ୍ ଖାନ୍ ଦା.ବ୍ରୁଷ୍ଟ ଡାଲୁବ୍ ଏ ଜେଲ୍ ଞାମ୍ ଆନା । ଖାନ୍ ଡାଆଏ ଦାଡାଏ୍ କେ~ଆ । ଅର ଦାଡାଏ୍ କେ~ଅଏ୍ ପେ ଚା.ଲୁବ୍ ହରେ ଜମେ ଅଏ୍ । ଅଦ ମନେ ମନେ ମେନ୍ ଅନାଏ୍ ଜମ୍‌ଖାନେ ଜମେଇଂଅ ମାଣ୍ଡି ମାଉକମ୍ ଲଟେ ଇଂ ଜନ୍‌ଅନ୍‌ରେ । ଏନ୍ତେ ଫିଞ୍ଜ୍ ସ୍ଟୁନ ହଁହଁର ଏସ୍କାବ୍ କାନା । ଗୁପିକଲା ଡାଣ୍ଡି ଞ୍ହୁ ଲଟେ ଅଡକ ଏ ଲୁଟା.ଡ଼ଏନା । ସ୍ତଗାଯ ଉଗସ୍ ଯାତେ ଅକ୍ତମ୍ ଏନା । ଏନ୍‌ଖାନ୍ ଡାଲୁବ୍ ଏ ଲୁଲ କେଦେଏ୍ଚ, ଚଲସ୍ତା ସ୍ତଗପ ଉଗାସ ଏଦାଏ୍ ? ଗୁପିକଲା ହନ୍‌ଚଃ ମିଦ୍ ଲୁଧ ଏ ପ ହ୍‌ଲଓ କେଦା ଅର ସ୍ତଗାସ ଉଚସ ଏ ଲୁଟାଧ ଆଜାନ । ଅର ମିଦ୍‌ଧାଓ ଏଲୁଲ କେଦେଖାନ ଗୁପି କଲାଏ ମେନ୍‌କେଦା—'ଏସ୍ତା ଅର୍‌ଚେ ଏ ସ୍ତଗାସ ଉଗସ୍‌ଅ—ମୁସିଂଜାଜ୍‌ଲା ଏ ସ୍ତଗାସ ଉଗସ ଏ~ହୁ । ?" କାଜ୍‌ଲା ଞ୍ଜୁମ୍ ଅକ୍ତମ୍ ସ୍ତାଂ ଡା ଲୁବ୍ ଏ ଚମ୍‌କାଓ କେରେଦ ଏନା । ଅର୍ହଁ ଲୁଲ କେଦେଏ୍ଚ ଚଲସ୍ତାନ୍ ମେନ୍‌କେଦା ? ଲଗା ଏ ମେନ୍‌କେଦା ମୁସିଂ କାଜ୍‌ଲା । ଏନ୍‌ଖାନ୍ ଡାଲୁବ୍ ଚୁମୁଲ୍‌କାତେ ଡଙ୍ ଏନାଏ୍ ଅର୍ଏ ମେନ୍ କେଦା "ଲଗା, ହ୍ୱାପେ କାଜ୍‌ଲା ଅକମ୍ ଅଲା~ଏସ୍ତା-ଇଂ ମିଦ୍ ପୁର୍ ଦାକାଂ

ଅଚ ଆଞ୍ଜ୍‌ମେ ଅଦ ଆଲା --ଏମ୍‌" ଗାରୁବ୍‌ ଅଦ କଲା ଚେଦ୍‌ଏ ରନ୍‌ଆ ଅନା ବାଂ ଚା.ଙ୍ଗିକାଡେ ହ୍ୱାରପାକ ବର୍‌ସେଦ୍‌ଏ ଡାଲ୍ କେଡା ଆର୍ ବର୍‌ତେ ଏ ବଲ୍‌ଏନା । ଗୁପିକଲା ଇନା ଡାସ୍ୱମ ଆଙ୍କୁର୍ ଏ.ଲ୍ୱଂଦାଆନା । ଗିଢକ୍‌ଖନ୍ ବେରେଦ୍‌କାଚେ ଲଚେ ଜମ୍‌ ଜମ୍‌ତେ ଅଲା--ଏରୁଅଲ୍ ଏନା । ଲାଗେ ଲସେରେ ରୁଧ ଞାମ୍‌ ଲେଖାନ୍‌ ହଲ୍ ବସନ୍ତୁ ଖନ୍ ଏ ଦୁ--ଗୃଆ ।

ବାଘ ଏଣ୍ଡ୍ରୁଅ

ଏହା ବହୁତଦିନ ତଳର କଥା । ଗୋଟିଏ ବାଘ ଓ ଏଣ୍ଡ୍ରୁଅ ଜଙ୍ଗଲରେ ଲୁଚକାଳି ଖେଳନ୍ତି । ବାଘଟା ତ ବଡ଼ । ସେ ଲୁଚିଲେ ଏଣ୍ଡ୍ରୁଅ ଶୀଘ୍ର ଖୋଜି ବାହାର କରେ । ଏଣ୍ଡ୍ରୁଅ ଲୁଚିଲେ ବାଘ ତାହାକୁ ସହଜରେ ଖୋଜି ପାଏ ନାହିଁ । ବାଘ ଖୋଜୁଥାଏ । ଏଠି ସେଠି ଡ଼ୁଲେ । ପତ୍ରମାନ ଇଷାରେ । ପତ୍ର ଇଷାକୁ ବହୁତ ଡେରିରେ ଖୋଜି ବାହାର କରେ । ଗୋଟିଏ ଛେଳି ବଗାଳିଆ ଟୋକା ଏମାନଙ୍କର ଖେଳ ଦେଖୁଥାଏ । ଥରେ ଏଣ୍ଡ୍ରୁଅ ପତ୍ର ତଳେ ଲୁଚେ । ବାଘଟା ଏଣ୍ଡ୍ରୁଅ ଲୁଚିଥିବା ପତ୍ର ଉପରେ ବସେ । ତହୁଁ, ଏଣ୍ଡ୍ରୁଅ ତାର ଦେହ ଏପାଖ ସେପାଖ କରେ । (ହଲଚଲ ହୁଏ) । ସେଠୁଁ ହଠାତ୍ ଡେଇଁକରି ଦୂରେଇଯାଏ ତା'ପରେ ସେ ଧିରେ ଧିରେ ପତ୍ର ପାଖକୁ ଆସି ପୂଗେ । ଏଣ୍ଡ୍ରୁଅଟା ବାଘର ନାକରେ କାମୁଡ଼ି ଦିଏ । ତହୁଁ ବାଘଟା ଛୁଆଁମାରି ବୁଲେ । ଛୁଆଡ଼ି ହୁଏ । ତେବେ ବି ଏଣ୍ଡ୍ରୁଅ ଛାଡ଼େନାହିଁ । ବାଘର ଏହିପରି ହରକତ ଦେଖି ବଗାଳିଆ ଟୋକାକୁ ଆମୋଦ ଲାଗେ ଓ ବହୁତ ଜୋରରେ ହସିଦିଏ । ବାଘ ତାହା ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ଲାଜେଇଯାଏ । ହସ ଶୁଣି ଏଣ୍ଡ୍ରୁଅ ମଧ୍ୟ ଛାଡ଼ି ହୋଇଯାଏ । ବାଘ ସେହି ବଗାଳିଆ ଟୋକା ନିକଟକୁ ଯାଇ କହେ - "ଏ ଟୋକା ତୁ ଯାହା ଦେଖିଲୁ ତାହା କାହାରିଠାରେ କହିବୁ ନାହିଁ । ନଚେତ୍ ତୋତେ ମୁଁ ଖାଇଦେବି ।" ଛେଳି ବଗାଳିଆ ହଁ, କହେ । ସଞ୍ଜବେଳେ ଛେଳି ବଗାଳିଆ ଛେଳିଗୁଡ଼ିକୁ ଅଟେଇ ଘରକୁ ଫେରେ । ରାତି ହୁଏ । ଅନ୍ୟ ଲୋକଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ସେ ରାତିଖିଆ ପାଇଁ ପିଣ୍ଡାରେ ବସେ । ଭାତ ଖାଉଁ ଖାଉଁ ଏଣ୍ଡ୍ରୁଅ-ବାଘ ଲୁଚକାଳି ଖେଳ କଥା ମନେପଡ଼ି ଯିବାରୁ ହାଃ ହାଃ ହାଃ ହୋଇ ହସିଦିଏ । ସେଠୁଁ, ଖାଉଥିବା ଗୋଟି ଟୋକାମାନେ "କି ପାଇଁ" ହସୁଛୁ ବୋଲି ପଚାରନ୍ତି । ବଗାଳିଆ ଟୋକା କହିବ ନାହିଁ ବୋଲି କହେ । ସେଠୁଁ ଗୋଟି ଟୋକାମାନେ ତାକୁ କହିବାକୁ ଲାଗିବା ଉଦ୍‌ବାକୁ ଏଣ୍ଡ୍ରୁଅ

ବାଘର ଲୁଚକାଳି କଥା କହେ । ତହୁଁ, ସମସ୍ତେ ମଜାଟା ପାଇ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ହସ ହସନ୍ତି । ବାଘଟା ଘର ପଛରେ ଥାଇ ଥାଇ ଶୁଣି ନେବାରୁ ବହୁତ ରଗ୍ ରଗ୍ ହୁଏ । ବଗାଲିଆ ଟୋକା କହୁସାରି ସେମାନଙ୍କୁ କହେ "ଆଜି ମୁଁ ତୁମମାନଙ୍କ ମଝିରେ ଶୋଇବ । ନଚେତ୍ ବାଘ ମୋତେ ନିଶ୍ଚୟ ଖାଇ ଦେବ ।" ସେଦିନ ଘରେ ମହୁଲ ସହିତ ମକୁଆ ଗୁଣ୍ଡକୁ ମିଶାଇ କୁଟିଥାନ୍ତି । ତାହାର ନାମ ଲଟେ । ଘିଅ ଖାଇବା ଆଗରୁ ତାକୁ ଏହି ଲଟେ ପତରରେ ଖାଇବାକୁ ଦିଅନ୍ତି । ସେ ଭିତରୁ ଅଧେ ଖାଏ ଆଉ ଅଧିକ ପଣ ସହିତ ଅଣ୍ଡୁଆ କରି ରଖେ । ଘିଅ ଖାଇବା ଖାଇ ଗୋଟଟୋକାଙ୍କ ମଝିରେ ଶୁଏ ଓ ନିଦ ଯାଏ । ସବୁ ନିସ୍ତବ୍ଧ ହୋଇଯାଏ । ଘରର ସବୁ ଲୋକ ଶୋଇଥାନ୍ତି । ଏହିପରି ନିସ୍ତବ୍ଧ ବେଳରେ ବାଘ ଛେଳି ବଗାଲିଆ ଟୋକାକୁ ନିଦଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ଜଙ୍ଗଲକୁ ବୋହିନିଏ । ଗୋଟିଏ ବୁଦବୁଦିକିଆ ଜଙ୍ଗଲରେ ତାକୁ ରଖି ଜଗି ରହେ । ସକାଳ ମୁହଁ ଖେଳ ବେଳକୁ ବଗାଲିଆର ନିଦଭାଙ୍ଗେ । ସାଙ୍ଗ ଟୋକାଙ୍କୁ ଅନାଏଲେ । ସେମାନଙ୍କୁ ପାଏନାହିଁ । ତହୁଁ ଏଣେ ତେଣେ ଅନାଏ । ପତଳା କମ୍ବଳ ଦେଇଛି । ଅଳ୍ପ ମୁଣ୍ଡ ଟେକି ଅନାଇବାରୁ ନିକଟ ବାଘକୁ ଦେଖିବାକୁ ପାଏ । ସେଠୁଁ ସେ କଥାଟା ଜାଣିପାରେ । ଆଉକି ଜାଣି ନିଏ ଯେ ବାଘ ତାକୁ ନିଶ୍ଚୟ ଖାଇବ । ସେଠୁ ସେ ମନେ ମନେ ଚିନ୍ତା କରେ, ମୋତେ ଖାଉ ପଛେ, ମୁଁ ଆଗ ମହୁଲ ଲଟେ ଖାଇଦିଏଁ । ଏତିକିବେଳେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଇଁ ଆସନ୍ତି । ବଗାଲିଆ ଟୋକା ଅଣ୍ଡୁଆରୁ ଲଟେ ବାହାର କରିବାକୁ ଲାଗେ । ଖସ୍ ଖସ୍ ଶବ୍ଦ ଶୁଣାଯାଏ । ସେଠୁ ବାଘ ପଚାରେ "କିଏ ତୋ ଅଣ୍ଡିରେ ଖସ୍ ଖସ୍ କରୁଛି ? ବଗାଲିଆ ଟୋକା ସେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ବୁଦ୍ଧି ପାଞ୍ଚିନିଏ ଓ ଖସ୍ ଖସ୍ କରିବାକୁ ଲାଗେ । ଆଉଥରେ ସେ (ବାଘ) ପଚାରିବାରୁ ବଗାଲିଆ ଟୋକା କହେ "ହୋଇ ହ, ଆଉ କିଏ ଖସ୍ ଖସ୍ କରନ୍ତା-ମୁସିଂ ଏଣ୍ଡୁଅଟା ଖସ୍ ଖସ୍ କରୁଛି ।" ଏଣ୍ଡୁଅର ନାମ ଶୁଣି ବାଘ ଚମକି ଉଠିବସେ । ଆଉ ଥରେ ପଚାରେ "କ'ଣ ନାମ କହୁଛୁ ? ଟୋକା କହେ ମୁସିଂ ଏଣ୍ଡୁଅ । ସେଠୁଁ ବାଘ ଡରକି ଯାଇ ଠିଆ ହୋଇଯାଏ । ଆଉ କହେ "ଇହି ଏଣ୍ଡୁଅ ଘୁଞ୍ଚିରୁ କାହିଁ ମୋତେ ଗୋଟିଏ ଝଙ୍କାଲିଆ ବୁଢା ଅଣ୍ଡିଆଳକୁ ଯିବାକୁ ବେ-ଠାପରେ ଛାଡ଼ିଲୁ ।" ଟୋକା କି ଜବାବ୍ ଦେବ ବାଘ ତାକୁ ଅପେକ୍ଷା ନକରି ଅତି ଡର-ଭରି ହୋଇ ଜଙ୍ଗଲ ଅଡ଼କୁ ଦୌଡ଼େ ଓ ଜଙ୍ଗଲରୁ ପଳାଏ । ବଗାଲିଆ ଟୋକା ଏହାପରେ ବହୁତ ଜୋରରେ ହସେ । ଶୋଇବାଠୁଁ ଉଠେ । ଲଟେ ଖାଇ ଖାଇ ସେ ଘରକୁ ଫେରେ । ଉପସ୍ଥିତ ବିଚକ୍ଷଣ ବୁଦ୍ଧି ମନୁଷ୍ୟକୁ ବିପଦରୁ ରକ୍ଷା କରିପାରେ ।

ହ୍ୱାଁ ଲିଞ୍ଜ୍ ହଲ୍ ଆଁ ମନ୍ କାଥା

ମିଦ୍ ଆଧାଡ୍ ହ୍ୱାଲାମ୍ ହେଚ୍‌ତେ ସିଞ୍ଜ୍‌ଁଏ ସେନ୍ ଆକାନା ଖେଡ୍‌ରେ ହେନ୍‌କାତେ ଆଟଣ୍‌ରେ ଡାଗ୍ରା କନ୍ ଏ ଜଲାଓ କେଦ୍‌କନା । ଆଗଣ୍ ସାଓ ନାହ୍ୱେଲ୍ ଏଜଲାଓଁ କେଦା । ନାହ୍ୱେଁଲ୍ କାଣ୍‌ବା ଏ ସାବ୍-କେଦ୍‌ଖାନ୍ ନାହ୍ୱେଁଲ୍‌ରେ ପାଲ୍ ବା.ନୁଃଏ ବେଲ୍ କେଦା । ଏନ୍‌ଖାନ୍ ଖେଡ୍‌ରେ ପାଲ୍ ଗଣ୍ଠା ଏ ପାନ୍ତେ ଛେଦା ଇଖା ଅକାରେହ୍ୱଁ ବାସ୍ୱୁଥାମ ଲେଦା । ମନେତେ ଅଦ୍ ଏ ମେନ ଜଂକାନା "ପାଲ୍ ମା ଇଂ ଆଗୁଲେଦା, ଅକାରେ ଇଂ ଆ ଦ କେଦା ?" ଅଦ ଏ ହଇହ୍ୱାର୍ ଜଂକାନା "ତେହ୍ୱେଞ୍ଜ ଦ ଖୋଡ ବାଂ ହଂ ସିଇ ଦାଲେ ଆଃ ଆ । ଚେଦ୍ଇଂ ବୃଧ୍‌ଆ ? କାମି ଅକ୍ରେରେ ପାଲ୍ ଆଦ୍ ଏନା ?" ଆଦ ମନରେ ମିଦ୍ ବୃଧ ସେଟେର୍ ଅଦେଆ । ମନ୍‌ରେ ମେନ୍ ଆନାସ୍ୱ ମିଦ୍‌ଟାଂ ରେଡ଼ାଇଂ ଆସ୍ତୁ ହ୍ୱପନ ଏସ୍ର । ଅକସ୍ୱ କଲା ଛାନାଂ ପାଲଏ ପାନ୍ତେ ଛାମ୍ ଆଁଇଂ ଖାନ୍‌ଘାର୍ଦି କାଓ୍ୱାଁସ୍ୱ ଇଂ ଦହ୍ୱକେସ୍ୱା ହ୍ୱନାଂ । ଅଦସୁର୍ କରନ୍ ସିସ୍ନୂଃ କଲାକ ଆଡ୍ରମ୍ ଡସ୍ନୂଃଅଚ ଲେକାଲ୍.ଠୂ ମଗ୍ନତେ ରଲ କେଁ ଆସ୍ନୂ "ଏସ୍ୱା ଅକସ୍ୱ କଲା ଚାନାଂ ଇଂଆଁ ଆଦ୍ ଆକାନ୍ ପାଲ୍ ପାନ୍ତେ ଛାମ୍ ଆଁଇଂ ଖାନ୍ ଉନକାଲାଦ ଇଂ ଅଲାଁରେ ଘାର୍ଦି କାଓ୍ୱାଁସ୍ୱ ଲେକାତେ ଦହ ଏସ୍ୱା ଇଂ ।" ସୁର ବା.ଦ୍‌ରେ ସେ ବସ୍ୱହ୍ୱାଇ ସିସ୍ନୂଃ କାନ୍ ଚାହେଁକ । ନୁଇ ହ୍ୱାଲାମ୍ ଆଁରଲକ ଆଡ୍ରମ୍ କେଦା । ଆଦ ହ୍ୱଡ଼ତ୍ତ, କଲା ଉନ ହ୍ୱାଲାମ୍ ଆଁ ପାଲ୍ ପାନ୍ତେକ୍ ଭେଜା କେଦେସ୍ୱା । ଉନ ହ୍ୱଡ଼ତ୍ତ, କଲା ହ୍ୱାଲାମ୍-ଠେନ୍ ଏ ସେଟେର୍ ଏନା ଅର୍ ପାଲଦସ୍ୱ ଛେଲ୍ ଛାମ୍ କେଦା । ଅଦ ହ୍ୱାଲାମ୍ ଏ ମେଢାସ୍ୱ କାନା "ସାଣମ୍ ରଲ୍ ଏଦା ସେ ଖାଲ, ପାଲ୍ ଛାମ୍ ଆମ୍ କଲା ଦମ୍ ଘାର୍ଦି କାଓ୍ୱାଁସ୍ୱ ଏସ୍ୱା ?" ଏନ୍ ଖାନ୍ ହ୍ୱାଲାମ୍ ଏ ମେନ୍ କେଦା । ହ୍ୱସ୍ୱ ସ୍ୱା, ହ୍ୱହ୍ୱ ଅତେ ମେନ୍ ହୁଇ ଅକାବାଇଂ, ଇଂ ଦ ଖାଲ ଏଲେ ରଲ୍ ଦ ବାନୁଃ ଡନ୍ତା ।" "ହ୍ୱଭ ତବେ" ରଲ୍ କେଦାସ୍ୱ କଲା । ଆଦ ଜଜମ୍ ଠ ହହୁଃ କାଟୂବ୍‌ତେ ହହୁଃ କାତେ ମେଡା ଦେସ୍ୱାସ୍ୱ "ଅନେ ପାଲ୍ ମା ଆମାଁ ଡାଂହ୍ୱାରେ ରେବେଦ୍ ଅକାନ୍ ।" ହ୍ୱାଲାମ୍ ଜଂହ୍ୱା ଏ ହ୍ୱ.ଡର୍ଓ୍ୱାଲେନା । ହ୍ୱାଡର୍ଓ୍ୱା ଛାମ୍ ସଂଗ୍ରେ ଏ ରଲ୍‌କେଦା "ସ୍ୱାରଗେଦସ୍ୱା ।" ଅଦ ଡନ୍ତ୍‌କା ଏ ଗାହୂର୍ ଏମା । ଆର ଭବ୍ୱଶ୍ୱର କେନାସ୍ୱ । ଏନ୍‌ଦ ହନ ହଲାଏ ରଲ୍ କେଦା । "ଚେଦ୍ ଏମ୍ ସବ କଂ କାନା ?" ହ୍ୱାଲାମ୍ ଏ ମେନ୍ ହୁଅଲ୍ କେଦା "ମେନ୍ ଅମ୍ ସାବ୍ ଇଂଇଞ୍ଜ୍ ହ୍ୱବଠିକ୍ କେବା କେ ଅମ ହୁଞ୍ଜ୍

ଘାଟି ଜାଓ୍ୱାଁ ଏ ମେସ୍ୱା । ମେନ୍ ମେ ଅମ୍ ରେ ଚେ ଦ୍‌ଏମ୍ ମେନ୍‌ଏଦା ?" କଲାଟା ମୁଲୁକ୍ ମୁଲୁକ୍ ଏଲ୍ବଦାଥାନା ଆର୍ ବସୁନ୍ଧା ଠକନ୍ ଠେନ୍ ଏ ଲୁଆଲ ଟେସନ୍ ଲେନା । ଭାସୁମ୍‌ତେ ନୁଈଁ କଲାଟେ ଥାକ ଅଲା — ହଲ୍‌ସାଂ ରପଲମିଦ ଭାଟେ ଘାଟି ଜାଓ୍ୱାଁସୁ ଲେଦେସ୍ୱାସୁ ଉନ ହାଲାମ୍ ।

ଭୁଲା ମନ

ଜଣେ ବରବୁଢ଼ା କ୍ଷେତ ଚାଷ କରିବାକୁ ଯାଇଥିଲା । କ୍ଷେତରେ ଯାଇ ଜୁଆଳିରେ ବଳଦ ଯୋଡ଼ିକୁ ଯୋଚିଲା । ଜୁଆଳି ସହିତ ଲଙ୍ଗଳ ଯୋଡ଼ିଲା । ଲଙ୍ଗଳ ବେଣ୍ଟ ଧରି ଲଙ୍ଗଳକୁ ଚଳାଇବାକୁ ଫାଳ ନାହିଁ ଦେଖେ । ଚହୁଁ କ୍ଷେତର ଚାରିଆଡ଼େ ଖୋଜିଲା । କିନ୍ତୁ ପାଇଲା ନାହିଁ । ମନେ ମନେ ସେ କହି ହୁଏ । "ଫାଳ ମୁଁ ଆଣିଥିଲି, କେଉଁଠି ହଜାଇ ଦେଲି ।" ତା ପରେ ଭାବି ହୁଏ ଆଜ "ଦନଟା କ୍ଷେତରେ ହଳ କରି ପାରିବ ନାହିଁ । କଣ ବୁଦ୍ଧି କରିବ ? କାମ ବେଳରେ ଫାଳ ହଜିଲା । ସେଠୁଁ ତା ମନକୁ ଗୋଟିଏ ବୁଦ୍ଧି ଆସିଲା ମନକୁ ମନ କହି ହୁଏ ।" ମୋର ଗୋଟିଏ ବୋ'ଲ୍ ଝିଅ । କେହି ଯୁବକ ଯଦି ଫାଳ ଖୋଜି ଦଅନ୍ତା ତାକୁ ମୁଁ ଘରେ ଘର ଜୁଆଁଇ କରି ରଖନ୍ତି । ତେଣୁ ଆଖ ପାଖର ହଳ କରୁଥିବାମାନଙ୍କୁ ଶୁଭିବା ଭଳି ଜୋର ଗଳାରେ କହେ । "ଆରେ କେହି ଯୁବକ ଯଦି ମୋର ହଜି ଯାଇଥିବା ଫାଳଟି ଖୋଜି ବାହାର କରି ଦଅନ୍ତା ତେବେ ସେହି ଯୁବକକୁ ମୋ ଘରେ ଘର ଜୁଆଁଇ କରି ରଖନ୍ତି । ନିକଟ ବିଲରେ ତିନ ଭାଇ ହଳ କରୁଥିଲେ । ଏହି ବୁଢ଼ାର କଥାକୁ ଶୁଣି ପାଇଲେ । ତା'ପରେ ସାନ ଭାଇକୁ ବୁଢ଼ାର ଫାଳ ଖୋଜିବାକୁ ପଠାଇଲେ । ସେ ଛୋଟ ଯୁବକ ବୁଢ଼ା ନିକଟକୁ ପହଞ୍ଚେ ଓ ଫାଳ ଦେଖି ପାଏ । ତହୁଁ ବୁଢ଼ାକୁ କହେ "ସତ କହୁଛ ନା ମିଛ ? ଫାଳ ଖୋଜି ଦେଲେ ଖୋଜି ଦେବା ସେ ଯୁବକକୁ ଘର ଜୁଆଁଇ କରିବ ? ତାପରେ ବୁଢ଼ାଟି କହିଲା "ହଁ ହୋ, ମୁଁ ଜାଣି କରି କହୁ ଯାଉଛି । ମୁଁ ମିଛ କହେ ନାହିଁ ।" ଯୁବକଟି କହିଲେ "ହଉ ତା ହେଲେ ।" ତାପରେ ଡାହାଣ ହାତ ବୁଢ଼ାଆଙ୍ଗୁଠି ଦ୍ୱାରା ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ତାକୁ କହିଲା "ହେଇ ଫାଳ ତ ତୁମରି ଅଣ୍ଟିରେ ଖୋସା ହୋଇଛି ।" ବୁଢ଼ା ତାର ଅଣ୍ଟା ଅଣ୍ଡାଳିଲା, ଅଣ୍ଡାଳି ପାଇବାକୁ କହିଲା "ସତ ତ" ସେଠୁ ସେ ନୁଣ୍ଡର ଫଳ ସ୍ୱତକୁ ଆଣ୍ଟୁଜି, ଅଭିସିବାରେ ଲଗେ ଓ ଚନ୍ତାରେ ବୁଡିଗଲା । ତହୁଁ ସେ ଯୁବକ କହିଲା "କ'ଣ ଚିନ୍ତା କରୁଛ ?" ବୁଢ଼ା ଜବାବରେ କହିଲା

"କହିବା ଅନୁସାରେ ସ୍ଥିର କରି ନେଲି ତୁମକୁ ଘରଜ୍ୱାଇଁ କରିବି । ବୁଢ଼, ତୁମେ କ'ଣ କହୁଛ ?" ଯୁବକଟି ମୁରୁକି ମୁରୁକି ହସିଦେଇ ସାଇମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଫେରିଗଲା । ପରେ ସେହି ବୁଢ଼ା ଯୁବକ ଘରର ଲୋକଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରି ସେ ଯୁବକକୁ ଘର ଜୁଆଇଁ କରିଥିଲା ।

(ହୋ)

ସିତୁମ୍ ବ୍‌ଲାଃ କୁଇ ହନ୍

ସଂଗ୍ରାହକ : ଡଃ ଲତା ସ୍ୱେଲ

ସଣିଗଞ୍ଜ୍ ହାତୁରେନ୍ ସିତୁମ୍ ବୁଲାଃ ବାରଅ ହନ୍‌କନ୍ ତାଇକେନା । ମିଣ୍ଡ୍ରଅଦ ଜଆହନ୍ ମିଣ୍ଡ୍ରଅଦ୍ କୁଳହନ୍ । ଜଆହନାଃ ନୁତୁମ୍‌ଦ ଗଲ୍‌ଗା ଅଣ୍ଡ୍ରଅ କୁଇହନାଃ ନୁତୁମଦ ମତ । ଆକନ୍‌ବାରଅ ମିସିଏ ବାରେଆ ଏସୁ ଦୁଲାଲ କନ୍ ତାଇକେନା । ମୁସିଂ ଗଲ୍‌ଗାଦ ଆଇଏ କୁକୁ ଦାନାଂ ସାଙ୍ଗାରତେଃ ସେନ୍‌ଲେନା । ହୁନୁଃତାନ ଦଷିଲ୍ଂ ବାରଏ ଦୁଗଲ ମାଡାଃଏ ଆଗୁ ତର୍ସାଲେଡା । ଏନ୍ ଗବଲ୍ ମାଡା ନେଲ୍‌ତେ ମତ ଅଣ୍ଡ୍ରଅ ମିସେ ଗଗଲ୍ ଜମ୍ ସେନଃ ଲଗିଡ୍ ଆୟୁଃ ଦାଦାଃ କାଜିଏତାଃଏ । ଏନାମେନ୍ତେ ମୁସିଂ ମିସିଏ ବାରେଆ ଗଗଲ୍ ଜମ୍ ଲଗିଡ ଆଇଏ କୁକୁ ଦାନାଂକନ ସେନଃଯ୍ୱାନା । ଆଇଏ କୁକୁ ଦାନାଂରେ ଏସୁସୁରେଃ ଗଗଲ୍ ମାଡାଲେନା ଜେତେ ସିଙ୍ଗି ଏନାମେନ୍ତେ ତବଲ ଜମ୍ ଜମ୍‌ତେ ଦାଃ ତେତାଂ ଗୁବାକେଡ୍‌କନା । ଅକନ୍ ପାଆରେ ଦାଃ ମେନାଃ ଅକସ୍ କାକାନ୍ ଆଦାନା । ଗୁନାବ୍‌କ ସାବମୁଲ ଗଗଲ୍‌କନ୍ ତେତ୍ ବସୁର କେଡ଼ା । ମିତ୍ ବୁଟିଂରେ ଚ୍‌ବୁଃ ମେନ୍‌ତେ ଆୟୁମେଯ୍ୱାନା । ଏନାମେନ୍ତେ ଦାଃ ଅଗୁଲଗିଡ ଗଲ୍‌ଗାଦ ମିସିତେ କୁଇ ଗଗଲ୍ ଦାରୁ ତାଃରେ ବାଗେଆ ରୁଇଃତେ ସେନଃଯ୍ୱାନା । ମେନ୍ଦ ଦାଃ ବାନ୍ଦ ତାଃରେ ମିଏତ୍ ହୋ ଗଲ୍‌ଗା ଦାଃ ନାଃଏ ଇଡ ଇରଆଇଃଏ । ସିଙ୍ଗିହାସୁର୍ ନେନାଃଅ ଏନାଂ ଦାଃ କମ୍ ଇଡ୍ ଦାଇସୁଃଏ ମେତାଇତାନା । ସିଙ୍ଗି ହାସୁର୍ ଇମିତାଂ ଦାଃ ଇଡ୍‌କେଡ୍‌ତେ ସେନଃଯ୍ୱାନ୍ ଦଷିଲ୍ଂ ମିସିତେ ମଡଦ ବୁଲେ ଜମ୍

ହ୍ନାମା କାଃଏ । ସୁନାବ୍‌ଦ ଗଲ୍‌ଗା ସାଃଅସାଃ ଅତୋଃଏ ବୁଏଲେନା । ଏନ୍ ହୁବୁବଭାର୍‌ରେନ୍ ମିଣ୍ଡ୍ରଅ ଯୋଗି ହନଭଚାନ୍ ଦପିଲଂ ମଡସାଃ କାଃଅ ହର୍‌ରେଃ ନାମକେନା । ଏନାମେନ୍ତେ ଏନାଦ ମିଏଙ୍ ବାନାମେଃ ବାଇସା ମେନ୍ତେଏଃ ହନ୍ରା ମୂଲକେଡା । ସୁନାବ୍‌ଦ ବାନାମ୍ ବାଇକେଡତେଃ ବାନାମ୍ ଲେକା ମାଡାନା ବାନାମ ଦ ମଯୋଃଅ ଜରଂଲେନା ପାଲଚାନା ଏସୁରୁଗିଲେନା । ସୁନାବଦ ବାନାମ ସାବ୍‌କେଡତେଃ ହେନାସାନା କଜଏତେ । ମୁସିଂ ସଣିଗାଡ ହାତୁ-ଲ ନେହାସା ଅଣ୍ଡ୍ରଅ ଅସୁବ୍ ପାଂଦ ସିରୁମ୍ ବୁଲା ଅଦ୍ଧାଃ ରେଃଏ ନେହାସନା । ଅସାଃ ବାନାମ ଅସୁମତେ ଗଲ୍‌କା ଅନ୍ଧାକାରକେଡା ନେଆଦ ଆଦାଃ ମିସିରେ କୁଇସାଃ ଆକଗଂଗେ । ଏନାମେନ୍‌ତେ ବାନାମ୍ ନାମେ ନ୍ଗଲ ଏନ କୋଗିଦଇ ବାସା ଉଣ କାଃଏ । ତାଲ୍ନ ନଦାପା କୋଗିଯା ଲିଜା କୟେ ଷବେକ ଚାପାଃଡାଡା । କୋଗି ହଷ୍ଟେସାନ୍‌ତେ ସୁପୁବାଅ ଲେକାନ-ତାନା ଟଚନାଃକ ଲେନେର୍ ଲେନେର୍ । କୋଗି ଇଇକେଡାଣ୍ଡ୍‌ମେନ୍ତେ କୁମୁଣ୍ଟୁ ହଟେସାନ୍ତେ ତାଇ ନଦେରେଃ ନରେସାନା ବାନାମ୍‌କ ବାରେଅ ହୁଙ୍ଗୁଏତେ । ଗଲ୍‌ଗା ସୁନାବ୍‌ଦାଃଏ ବାନାମ୍ ତାବ ଲେକା ଅଡାନା ଏନାଅସା ହଣ୍ଡିତେ କୁଇସାଃ ବାଅରେସାଃ ବାନାମରେ । ଏନାମେନ୍‌ତେ ଏନାଦ ଅନାଃରେରେଃ ଏମ୍ତାଃ ଅ ସାବ ଇମିତା । ନଦା ପାଂଦ ମଡଆସାଃ ହୋ ଲମାଗତେଃ ହୁକୁଃଅ । ମୁସିଂ ହୋ ଲମାର୍‌ତେଃଏ ହୁଜୁଃଆକାନ୍ ଦପିଲଂ ସାପାଂଦାଃତେଜ କୁମ୍ବୁ କାଃଏ । ଏନ୍ ମୁସିଂଏତେ ମଡ ଅଣ୍ଡ୍ରଅ ମିସେ ହୋ ରୁପ ନାମ ହୁରେ ଏକେଡା ଅଣ୍ଡ୍ରଅ ସିରୁମ୍ ବୁଲା ଅଦ୍ଧାଃରେ ବାରେତେ ଗଲ୍‌ଗା ଲାଃଅ ଦୁଲାଲ୍‌ରେଇନ୍ ତାଇଦ୍ୱାନା ।

ସିଡୁମ୍ ବୁଢ଼ାର ଝିଅ

ସଙ୍ଗୋଷ୍ଠ ଗାଁରେ ସିଡୁମ୍ ବୁଢ଼ା ବୋଲି ଜଣେ ବୁଢ଼ାର ଦୁଇଟି ସନ୍ତାନ ଥିଲେ । ଗୋଟିଏ ପୁଅ ଏବଂ ଗୋଟିଏ ଝିଅ । ପୁଅର ନାମ ଗଲ୍‌ଗା ଏବଂ ଝିଅର ନାମ ମଡ । ସେ ଦୁହେଁ ପରସ୍ପରକୁ ବହୁତ ସ୍ନେହ କରୁଥିଲେ । ଦିନେ ଗଲ୍‌ଗା ସାତଟି ପାହାଡ ସେପାଖକୁ ଶିକାର କରିବା ପାଇଁ ଯାଇଥିଲା । ଶିକାରରୁ ଫେରିବାବେଳେ ବାଟରେ ଦୁଇଟା ପାଚିଲା କେନ୍ଦୁ ଆଣିଥିଲା । ସେହି କେନ୍ଦୁ ଦୁଇଟିକୁ ଦେଖି ମଡ ଆଉ ଥରେ ସାତଟି ପାହାଡ ସେପାଖକୁ

କେନ୍ଦୁ ଖାଇବାକୁ ଯିବାପାଇଁ ତା ବଡ଼ ଭାଇକୁ ଅନୁରୋଧ କଲା । ସେଥିପାଇଁ ଦିନେ ଭାଇଭଉଣୀ କେନ୍ଦୁ ଖାଇବା ପାଇଁ ସାତଟି ପାହାଡ଼ ସେପାରିକୁ ଚାଲିଗଲେ । ସାତଟି ପାହାଡ଼ ସେପାରିରେ ବହୁ ପରିମାଣରେ କେନ୍ଦୁ ପାଚିଥିଲା । ଖରାଦିନ ହୋଇଥିବାରୁ କେନ୍ଦୁ ଖାଇ ଖାଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଭରି ଶୋଷ ଲାଗିଲା । ମାତ୍ର କେଉଁ ଦଗରେ ପାଣି ଅଛି କାହାରିକୁ ଜଣା ନ ଥିଲା । ତେଣୁ ସବୁ ଦଗକୁ କେନ୍ଦୁ ଫୋପାଡ଼ିଲେ । ଗୋଟିଏ ଦଗରେ ପାଣି ଶବ୍ଦ ଶୁଣା ଯିବାରୁ ପୋଖରୀର ସନ୍ଧାନ ପାଇଲେ । ପାଣି ଆଣିବା ପାଇଁ ଗଲ୍‌ଗା ଭଉଣୀ ମଢକୁ କେନ୍ଦୁ ଗଛ ମୂଳରେ ଛାଡ଼ି ଦେଇଗଲା । ମାତ୍ର ପୋଖରୀ ନିକଟରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଗଲ୍‌ଗାକୁ ପାଣି ନେବାକୁ ବାରଣ କଲା । ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅସ୍ତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ପାଣି ନେବା ମନା ବୋଲି ତାକୁ କହିଲା । ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅସ୍ତ ପରେ ଗଲ୍‌ଗା ପାଣି ନେଇ ଦେଖିଲା ଯେ ତା ସାନ ଭଉଣୀ ମଢକୁ ବାଘ ଖାଇ ଦେଇଛି । ତାପରେ ଗଲ୍‌ଗା କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଘରକୁ ଫେରି ଆସିଲା । ଦିନେ ସେହି ପାହାଡ଼ରେ ଜଣେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ବୁଲୁଥିବା ବେଳେ ମଢ ମୁଣ୍ଡର ଚମଡ଼ାତକ ପାଇଲା । ସେହି ଚମଡ଼ାକୁ ନେଇ ସେ ଏକ କେନ୍ଦେରା କରିବାର ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କଲା । କେନ୍ଦେରା କରି ସାରିବା ପରେ ବଜାଇ ଦେଖିଲା ଯେ ମଢର ମଧୁର କଣ୍ଠସ୍ୱର ପରି ତାହା ବାଜି ଉଠିଲା । ତେଣୁ ସେ କେନ୍ଦେରା ଧରି ବାହାରି ଗଲା ଭିକ ମାଗିବା ଆଶାରେ । ଦିନେ ସେ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ସର୍ଣ୍ଣଗଞ୍ଜ୍‌ ଗାଁରେ ସିରୁମ୍‌ ବୁଢ଼ା ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା । କେନ୍ଦେରାର ସ୍ୱର ଶୁଣି ଗଲ୍‌ଗା ଜାଣି ପାରିଲା ଯେ ଏହା ତା ସାନ ଭଉଣୀର କଣ୍ଠସ୍ୱର । ତେଣୁ ସେହି କେନ୍ଦେରାଟି ପାଇବା ଆଶାରେ ସେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀଟିକୁ ସେଠାରେ ରାତିଟି ପାଇଁ ଆଶ୍ରୟ ଦେଲା । ଅଧରାତି ବେଳକୁ ସନ୍ନ୍ୟାସୀର ପିନ୍ଧା ଲୁଗାପଟାରେ କାଦୁଅ ଲେପି ଦେଲେ । ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଉଠି ବସି ହାତମାରି ଦେଖିଲା କ'ଣ ଓଦା ଓଦା ଲାଗୁଛି । ନିଜେ ଝାଡ଼ାଫେରି ପକାଇଥିବା ସନ୍ଦେହ କରି କେନ୍ଦେରା ଛାଡ଼ିଦେଇ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ରାତି ଅଧରେ ପଳାଇଗଲା । ଗଲ୍‌ଗା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ କେନ୍ଦେରା ବଜାଇ ଦେଖିଲା ତାହା ତା ସାନ ଭଉଣୀ କଣ୍ଠସ୍ୱର ପରି । ତେଣୁ ସେ ତାକୁ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଘରେ ସାଇତି ରଖିଲା । ସବୁଦିନ ରାତିରେ ମଢ ମଣିଷ ରୂପରେ ଆସି ଦେଖାଦିଏ । ଦିନେ ମଣିଷ ରୂପରେ ଥିବାବେଳେ ତା ଉପରକୁ ହଳଦୀ ପାଣି ଛିଞ୍ଚିଲେ । ସେହିଦିନଠାରୁ ମଢ ପୁନର୍ବାର ମଣିଷ ରୂପରେ ଆବିର୍ଭୂତ ହେଲା ଏବଂ ସିରୁମ୍‌ ବୁଢ଼ା ଘରେ ପୁନର୍ବାର ଗଲ୍‌ଗା ସହ ସ୍ନେହ ମମତା ମଧ୍ୟରେ ଦିନ କଟାଇଲେ ।

ବୋଇଦୁ ବୁଲା ଅଣ୍ତୁରୁୟୁଅ

ଡ: ଲତା ହେମ୍ବ୍ରମ

ବୋଇଦୁ ବୁଲା ମେନ୍ତେ ମିଣ୍ଦ୍ରଅ ବୁଲା ହୋ ତାଇକେନାଃ । ଆୟାଃ ଏସୁପୁରାଃ ଧନ୍‌ବନ୍ତ ତାଇକେନା ଅଣ୍ଡଅ ଏସୁପୁରାଃ ମେରମ୍, ଢଉଃ, ସିମ୍, ଅଣ୍ଡଃ କଣକ ତାଇକେନା । ମେରମ୍ ବାଏଦା କଦ ମିସ୍ନୁ ଲେକାକ ବାଏଦା ଲେନା ଅଣ୍ଡଅ ସିମ୍‌କଦ ମାଘଂ ମାସଂକ ସାଣ୍ଡି ଲେନା । ଅୟାଃ ଅଡ଼ାଃ ଜାପାଃରେ ଏସୁପୁରାଃ ସାବ୍‌ଜମ୍ ଲଟା ତାଇକେନା । ଏନ୍ ଲଟାରେ ଚମିନାଂ ରୁସୁକ ତାଇକେନା । ହୁସୁକ ବଡାବ୍‌ରେ ବୁଣ୍ଡେମେନ୍ତେ ମିଏଡ ମାସଂ ରୁସୁ ସାବନ୍ ଦଆଃ ରମ୍‌ରେଭଲେଦାଃ ତାଇକେନା । ମୁସିଂ ରୁସୁକ ମିଡ଼ତାଃ ଆରେ ହୁଣ୍ଡି-ସ୍ନାନଚେକ ଜାଗାର୍‌କେଡା ବୋଇଦୁବୁଲ । ଅଡ଼ାଃ କୁମ୍ବୁ ଲଗିଡ୍ । ଆୟାଃ ଅଡ଼ାଃରେନ ମିସ୍ନୁ ଲେକାନ୍ ବାଏଦାକ୍ ମାଗଂ ମାସଂ ସାଣ୍ଡି ଅଣ୍ଡଅ କଣକ ନେଲରେ ଲଅବଗେଦ ଆଦାକେଡା । ଏନାମେନ୍ତେ ଆୟାର୍ ମୁସିଂଦ୍ ମେରମ୍‌କ କୁମ୍ବୁ ଲଗଡ଼ବ ଜାଗାର୍ ଠିକ୍ କେଡା ଏନ୍ ଜାଗାର୍‌କ ହକୁ ହକୁରେ ବୋଇଦୁ ବୁଲାଦ ସାବା ଅନ୍ସୁମ୍ କେଡ଼କଅ ସୁନାବ୍‌ଦ ଆୟୁବ୍‌ପାଂଦ ମିଏଡ୍ ମାସଂ କଟାସି ସାବ୍‌କେଢେରେ ମେରମ୍‌କ କସ୍ତରୋଃଏ ଦୁବାକାନା । ରୁସୁକ୍ ହୁନ୍ନୂଃସ୍ନାନ୍ତେ ମିଏଡ୍ ମିଏଡ୍ ତେଜ ବଲତାନା । ମିଏଡ୍ ଆୟାର୍‌ତେଃଏ ବଲତାନା ବଲତସ୍ । ବାଃଅରୋଃ କଲାମ୍ ଲାଏ । ନମିନ୍ ମାଁ ପାସଂ ଚଏକ ବାଏଦାକାନା ବୋଇଦୁ ଅଡ଼ାଃ ମେରମ୍‌ଜଦ ମେନ୍‌ମେନ୍‌ତେଃ ନରଅଲ୍ ଏସ୍ନାନା । ଏନ୍‌କା ଏନ୍‌କାତେ ସାବକ ବଲସ୍ନାନା ସାବଏକାଂଗେଃ କଲାମ୍ ସୁସ କେଡକଅ । ସୁନାବ ହଡାବ୍‌ରେ ବୁଣ୍ଡେରୁସୁ ବଲତାନା ହନାଂମେନ୍‌ଡ ବୋଇଦୁ ବୁଲା ନେଲ୍‌ତେ ବେବେଦୁବୁଲା କଲାମ୍‌ବୁତାନା ମେନ୍ତେଃ ଜାଜ କେଡ଼ତେ ସାବଡ ନଲେରସ୍ନାନା । ଅଣ୍ଡଅ ମୁସିଂ ଅୟାଃ ସିମ୍‌କ କୁମ୍ବୁଜକ ଲଗିଡ଼କ ଜାଗାର୍‌କେଡା । ଏନ୍ ଜାଗାର୍‌କ ବୋଇ- ଦୁବୁଲା ହକୁ ହକୁରେ ସାବଃ ଅନ୍ସୁମ୍‌କେଡା । ଆୟୁବ୍ ପାଂଦ ମିଏଡ ଦାତରମ୍ ସାବ୍ କେଡ଼ତେ ସିମ୍‌ତୋ କସ୍ତରୋଃ ଦୁବେସ୍ନାନା । ମିଏଡ ଅୟାର ମୁସିଂ ନେଡାଗୋଃଏ ବଲ ଭାବ୍‌ଭାନା, ବଲତସ୍ । ବାଃଅରୋଃଏ ତମ୍ବାଃଲଃଏ । ନମିନ୍ ମା-ପାସଂ ଚଏ ବୋଇଦୁ ଅଡ଼ାଃଦକ ସାଣ୍ଡିସ୍ନାକାନା ମେନ୍ ମେନ୍‌ତେ ଅଲ୍ ଅଃ ହରେଲେନା । ମିଣ୍ଡ୍ରଅ ମିଣ୍ଡ୍ରଅରେ ସାବଏନ କାରେକ ବଲସ୍ନାନ ସାବ ଏନଡାଗୋଃଏ ତମ୍ବାଃ କେଡ଼କଅ । ସୁନାବ୍‌ରେ ବୁଣ୍ଡେ ରୁସୁ ବଲସ୍ନାନା । ବୋଇଦୁ ବୁଲା କସ୍ତରେ ଦୁବାଡାନ୍ ନେଲ୍‌ତେ ବୋଇଦୁ ବୁଲା ତମ୍ବାଃ-

ବୁଡାନା ମେନ କେଡଡେ ସାବକ୍ ନରେସ୍ୱାନା । ଏନ୍ ଗ୍ନାବ୍ ମୁସିଂ କଣକ ଲୁମ୍ବୁଲଗିଡକ ଜାଗାରକେଡା । ବୋଇଦୁ ବୁଲା ଏନ୍‌କାଜ ଢକୁ ଢକୁତେ ସାବଃ ଆମ୍ଭୁମ୍‌କେଡ଼ା । ଗ୍ନାବ୍‌ଦ ମିଁଏଡ୍ ସାଣ୍ଡ୍ରା ସୁମ୍ ସାବ୍‌କେଡତେ କଣକ କଗ୍ୱରେ ଦୁବାକାନା । ମିଁଏଡ ରୁସୁ ଜାଅଲେକାଗେଃ ବଲଡାବ୍‌ଡାନା । ବଲଡର୍ସା ସାଣ୍ଡ୍ରାସୁମ୍ ଡେବଏ ଲଟାବ୍‌ଲଃଏ । ବୋଇଦୁ ଅହାଃରେଦ ନମିନ୍ ମାଗ୍ୱଂ ମାଗ୍ୱଂ ଚଏକ କଣଆଁ କାନା ମେନମେନ୍ରେଃ ଅଲଅ ହୁରେଲେନା । ସାବ ଏନକାଗେଃଏ ଲଟାବ୍ କେଡ଼୍‌କଆ । ଗ୍ନାବ୍ ଇଡେର୍‌ରେ ବୁଣ୍ଡେ ରୁସୁ ବଲଡାନା । ଗ୍ନାବ୍‌ଦ ବୋଇଦୁ ବୁଲା କଗ୍ୱରେ ନେଲ୍‌ତେ ବୋଇଦୁ ବୁଲା ଲଟାବ୍‌ବୁଡାନାଃ ମେନ୍‌କେଡ଼୍‌ତେ ସାବକ ନରେସ୍ୱାନା । ଗ୍ନାବ୍‌ଦ କୋଇଦୁ ବୁଲା ରୁସୁକ ଡେଡାନ୍‌ରେ କୁର୍ କୁର୍ ଏସ୍ୱାନ୍‌ତେ ମୁହଂନାଲ୍ ହୋକ ଅଗୁକେଡ଼୍‌ତେ ସାବ ସାର୍‌ବମ୍ ଲଟାଃ ମାଃଆଁ ପାର୍‌ଚଇଣ୍ କେଡକଆ । ସାବ ରୁସୁକ ବର୍ ଗ୍ୱବାସ୍ୱାନା ଅଣ୍ଡ୍ରଅ ଏନ୍ ମୁସିଂଏତେ ବୋଇଦୁ ଅହାଃ ବୁଗିରେଗେ ଡାଇସ୍ୱାନା ।

ବୋଇଦୁ ବୁଢ଼ା ଏବଂ ଶିଆଳ

ବୋଇଦୁ ବୁଢ଼ା ବୋଲି ଜଣେ ଲୋକ ଥିଲା । ତାହାର ଅନେକ ଧନ ସମ୍ପତ୍ତି ଏବଂ ଗାଈ, ଗୋରୁ, ଛେଳି, କୁକୁଡ଼ା ଓ ବତକ ଥିଲେ । ଆସି ଛେଳି ଗୁଡ଼ିକ ଶ୍ରେଷ୍ଟ ବାଛୁରୀ ପରି ବଡ଼ ବଡ଼ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ବଡ଼ ବଡ଼ କୁକୁଡ଼ା ଗଞ୍ଜା ଥିଲେ । ତା ଘର ନିକଟରେ ଏକ ବଡ଼ ଶାଳବଣ ଥିଲା । ସେହି ଶାଳବଣ ମଧ୍ୟରେ କେତୋଟି ଶିଆଳ ରହୁଥିଲେ ଶିଆଳ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବୁଣ୍ଡେ ବୋଲି ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଶିଆଳ ମୁଖ୍ୟ ଥିଲା । ଦିନେ ଶିଅଳମାନେ ଏକଜୁଟ ହୋଇ ବୋଇଦୁ ବୁଢ଼ାଘରୁ ଚୋରି କରିବାପାଇଁ ଠିକ୍ କଲେ । ତା ଘରେ ଥିବା ଶ୍ରେଷ୍ଟ ବାଛୁରୀ ପରି ଆସି, ବଡ଼ ବଡ଼ ଗଞ୍ଜା ଏବଂ ବତକଙ୍କୁ ଦେଖି ଲୋଭ ହେଲା । ସେଥିପାଇଁ ପ୍ରଥମ ଦିନ ଆସି ଚୋରି କରିବାପାଇଁ ବିଚାର କଲେ । ତାଙ୍କର ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ବୋଇଦୁ କଡା ଲୁଚି ଲୁଚି ଶୁଣି ନେଲା । ତେଣୁ ସେ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ବିରାଟ ହାଣ୍ଡି ଧରି ଛେଳି ରହିବା ଘରକୋଣରେ ଲୁଚି ରହିଲା । ରାତିରେ ଶିଆଳ ଗୁଡ଼ିକ ଆସି ଗୋଟି ଗୋଟି ହୋଇ ଘରଭିତରକୁ ଯିବାକୁ ମନସ୍ଥ କଲେ । ଗୋଟିଏ ଶିଆଳ ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଯାଅନ୍ତେ ବୋଇଦୁ ବୁଢ଼ା ତାକୁ ମୁଣ୍ଡରେ ଛେଚିଲା । "ବୋଇଦୁ ବୁଢ଼ା ଘରେ ଏତେ ବଡ଼ ଖାସି ଅଛି " କହି କହି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବାହାର ଆସିଲା । ଗୋଟି ଗୋଟି ହୋଇ ସେହି ପରି ସମସ୍ତେ ଗଲେ ମାତ୍ର ବୋଇଦୁ ବୁଢ଼ା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଛେଚିଲା । ସବଶେଷରେ

ବୃଦ୍ଧେ ଶିଆଳ ଯାଇ ଦେଖିଲା ବୋଇଦୁ ବୁଢ଼ା ବସି ତାଙ୍କୁ ବାଡ଼ଉଛି । ତେଣୁ ବୋଇଦୁ ବୁଢ଼ା ଆମକୁ ବାଡ଼ଉଛି ବୋଲି ଚିତ୍କାର କରିବାରୁ ସବୁ ଶିଆଳ ଦୌଡ଼ି ପଳାଇଗଲେ । ଅନ୍ୟ ଏକ ଦିନ ଏକାଠି ବସି ବୋଇଦୁ ବୁଢ଼ାର କୁକୁଡ଼ା ଗୁଡ଼ିକୁ ଚୋରି କରିବାପାଇଁ ଠିକ୍ କଲେ । ଏହି କଥାଟିକୁ ମଧ୍ୟ ବୋଇଦୁ ବୁଢ଼ା ଲୁଚିଲୁଚି ଶୁଣିନେଲା । ତେଣୁ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଏକ ଦାଆଧରି କୁକୁଡ଼ା ଘର କୋଣରେ ଲୁଚି ରହିଲା । ସେହିଦିନ ମଧ୍ୟ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଶିଆଳ ପଶି ଯାଇଥିଲା, ବୋଇଦୁ ବୁଢ଼ା ତା ମୁଣ୍ଡରେ ଦାଆ ଦ୍ୱାରା ଠୁଙ୍କୁରିଲା । "ବୋଇଦୁ ବୁଢ଼ା ଘରେ ଏତେ ବଡ଼ ଗଞ୍ଜା" କହି କହି ବାହାରି ଆସିଲା । ଏହିପରି ଜଣକ ପରେ ଜଣେ ସମସ୍ତେ ଠୁଙ୍କୁରା ଖାଇଲେ । ସର୍ବଶେଷରେ ବୃଦ୍ଧେ ଶିଆଳ ପଶିଯାଇ ଦେଖିଲା ବୋଇଦୁ ବୁଢ଼ା କୋଣରେ ବସି ତାଙ୍କୁ ଠୁଙ୍କୁରଉଛି । ତେଣୁ ବୋଇଦୁ ବୁଢ଼ା ଠୁଙ୍କୁରଉଛି ବୋଲି ଚିତ୍କାର କରିବାରୁ ସବୁ ଶିଆଳ ଦୌଡ଼ି ପଳାଇଲେ । କିଛି ଦିନ ପରେ ଦିନେ ବୋଇଦୁ ବୁଢ଼ାର ବତକ ଚୋରି କରିବାପାଇଁ ଠିକ୍ କଲେ । ସେହି କଥାକୁ ମଧ୍ୟ ବୋଇଦୁ ବୁଢ଼ା ଲୁଚିଲୁଚି ଶୁଣିନେଲା । ତେଣୁ ସେ ସଂଧ୍ୟାବେଳେ ଗୋଟାଏ ସଣ୍ଢୁଆସି ଧରି ବତକ ଘର କୋଣରେ ଲୁଚି ରହିଲା । ସବୁଦିନ ପରି ଗୋଟାଏ ଶିଆଳ ପଶି ଯାଇଥିଲା । ମାତ୍ର ବୋଇଦୁ ବୁଢ଼ା ତାକୁ ସଣ୍ଢୁଆସି ଦ୍ୱାରା ଚିମୁଟିଲା । "ବୋଇଦୁ ବୁଢ଼ା ଘରେ ଏତେ ବଡ ବଡ ବତକ" କହି କହି ବାହାରି ଆସିଲା । ଏହିପରି ସେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଗୋଟାଏ ପରେ ଗୋଟାଏ ଚିମୁଟିଲା । ଶେଷରେ ବୃଦ୍ଧେ ଶିଆଳ ଯାଇ ଦେଖିଲା ବୋଇଦୁ ବୁଢ଼ା କୋଣରେ ବସି ତାଙ୍କୁ ଚିମୁଟୁଛି ତେଣୁ ବୋଇଦୁ ବୁଢ଼ା ଚିମୁଟୁଛି ବୋଲି ଚିତ୍କାର କରିବାରୁ ସବୁ ଶିଆଳ ଦୌଡ଼ି ପଳାଇଲେ । ବୋଇଦୁ ବୁଢ଼ା ଶିଆଳମାନଙ୍କ ଉପରେ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ମୂଲିଆ ଲଗାଇ ଦିନେ ସେହି ଶାଳ ବଣକୁ କାଟି ସଫା କରାଇଲା । ସବୁ ଶିଆଳ ସେହି ସ୍ଥାନ ଛାଡ଼ି ପଳାଇଗଲେ ଏବଂ ସେହି ଦିନ ଠାରୁ ବୋଇଦୁ ବୁଢ଼ା ସୁଖ ନିର୍ଭୟରେ ରହିଲା ।

—o—